

SCHRIFTMATIGE VERKLARING

**Over het borgtochtelijk en zaligmakend lijden, den kruisdood en de begrafenis
van de
HEERE JEZUS CHRISTUS**

Voorgesteld in 35 leerredenen, doormengd met leerzame en praktikale aanmerkingen,
en elke verhandeling besloten met een ontdekkende en opwekkende toepassing

Benevens een beknopt vertoog van de staat van Christus verhoging
uit Psalm 118:22, 23.

Door

MEINARDUS ANTONIDES

IN LEVEN PREDIKANT TE ONDERWIERUM EN WESTERDIJKSHORN

UITGAVE 1753

DIGITALE UITGAVE VOLGENS:

TWAALFTAL UITGEZOCHTE LIJDENSPREDIKATIËN DOOR
1939 J. P. VAN de TOL Jzn. OUDBEIJERLAND

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2007

INHOUDSOPGAVE

APROBATIE EN OPDRACHT

1. De voorbereiding tot de historie van het lijden en sterven van Jezus Christus, uit Zijn eigen voorzegging daarvan. Lukas 18 : 31-34:

En Hij (de Heere Jezus) nam de twaalve bij Zich en zeide tot hen: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem en het zal alles volbracht worden aan de Zoon des mensen...

2. JEZUS UITGANG UIT JERUZALEM en Zijn voorzegging van de ergernis der discipelen, enz.

Johannes 18 : 1, 2. ***Jezus dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welken Hij ging en Zijn discipelen.***

Matthéüs 26 : 30.36: ***En als zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar de Olijfberg.***

3. DE ANGST VAN CHRISTUS in de hof Gethsémané.

En met Zich nemende Petrus en de twee zonen van Zebedeüs, begon Hij droevig en zeer beangst te worden. Matthéüs 26 : 37 en 38

En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds die op de aarde afdroepen. Lukas 22 : 44

4. JEZUS GEBED IN DE HOF en Zijn versterking door een Engel

En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan. Maar niet gelijk Ik wil. Maar gelijk Gij wilt. Matthéüs 26 : 39, 42, 44

5. JEZUS BESTRAFT ZIJN SLAPENDE DISCIPELEN

En Hij kwam tot de discipelen, en vond ze slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet een uur met Mij waken? Matth. 26 : 40, 41, 43-46

6. CHRISTUS GEBONDEN geleid tot de Hogepriester en onderzocht

De bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus gezamenlijk en bonden Hem. En leidden Hem heen, eerst tot Annas, want hij was de vrouwsvader van Kájafas, welke deszelve jaars hogepriester was. Joh. 18 : 12-14, 19-24.

7. CHRISTUS WORDT VOOR PILATUS BESCHULDIGD VAN OPROER

en Hij doet de goede belijdenis van Zijn Koninkrijk.

En zij begonnen Hem te beschuldigen, zeggende: wij hebben bevonden dat deze het volk verkeert en verbiedt de keizer schatting te geven, zeggende, dat Hij Zelf Christus de Koning is. Pilatus dan ging wederom in het Rechthuis en riep Jezus en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Johannes 18 : 33-38.

8. JEZUS WORDT GEGESELDE met doornen gekroond, bespot, enz.

Toen nam Pilatus dan. Jezus en geselde Hem.

En de krijgsknechten een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd en wierpen Hem een purperen kleed om. Johannes 19 : 16a.

Zie ook Matthéüs 27 : 26-30. En Markus 15: 15-19.

9. CHRISTUS WORDT UITGELEID NAAR GOLGÓTHA

TEKST Matth. 27 : 31 en Joh. 19 : 17.

En toen zij Hem bespot hadden, deden zij Hem de mantel af en deden Hem zijn klederen aan, en leidden Hem heen om te kruisigen.

10. CHRISTUS WORDT GEKRUISIGD en Hij bidt voor Zijn vijanden.

TEKST Markus. 15 : 22, 23, 25, 27, 28 en Lukas 23: 34.

En zij brachten Hem tot de plaats Golgótha, het welk is overgezet zijnde Hoofdschedelplaats.

En zij gaven Hem gemirreden wijn te drinken; maar Hij nam dien niet.

(...) En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.

11. DE WONDERBARE DUISTERNIS en de klacht van Christus.

TEKST Matthéüs 27 : 45-47.

En van de zesde ure aan, werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.

En omtrent de negende ure riep Jezus met ene grote stem, zeggende: Eli, Eli, Lama Sabachtani, dat is, Mijn God, Mijn God, waarom hebt u Mij verlaten?

En sommigen van die daar stom zulks horende, zeiden: Deze roept Elia.

12. DE DRIE LAATSTE WOORDEN EN DE DOOD VAN CHRISTUS

TEKST Joh. 19 : 28-30 en Lukas 23 : 46.

Hierna Jezus wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden zeide: Mij dorst.

Daar stond dan een vat vol edik en zij vulden een spons met edik, en omleiden ze met hysop en brachten zij aan Zijn mond.

Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht, en het hoofd buigende gaf de geest.

En Jezus roepende met grote stem, zeide: Vader, in uw handen beveel Ik Mijn geest.

En als Hij dit gezegd had, gaf Hij den geest.

APPROBATIOE
DES EERWAARDEN CLASSIS VAN MIDELSTUM

WIJ Ondergeschreven Visitatoren gelezen hebbende met opmerking de Leerredenen van den Eerwaarden, Godzaligen, en Geleerden Heer M E I N A R D U S A N T O N I D E S, Theod. Zoon, Getrouw braar in de Gemeente te Onderwierum en Dijkshorn, over het Lijden, den Kruisdood, en die Begrafenis onzes Heeren Jezus Christus; Hebben dezelve bevonden, zuiver en rechtzinnig te zijn in de Leer des Geloofs, den inhoud klaar en, zakelijk, en de bijgevoegde Toepassingen van een krachtige aandrang, op de gemoederen tot betrachtung; van ongeveinsde Godzaligheid. De Heere bekronde den arbeid van onzen veel Geachten en Geliefden Medebroeder met Zijn Goedgunstigheid, dat daar door veel nuttige stichting in het Gelove worde toegebracht, tot Grootmaking van onze door Lijden volmaakte Hogepriester, en Koning Jezus Christus!

Den 20 maart 1753

PETRUS DE JAGER,
V. D. M. tot Westerwijtwert en Menkeweer.

ALEXANDER PICCARDT, V. D. M. tot Warssum.

CORN. DE BAAR,
V. D. M. te Rottum.

OPDRACHT

AAN ONZE WAARDE EN GELIEFDE GEMEENTEN VAN ONDERWIEIRUM EN WESTERDIJKSHORN.

Zeer geliefden;

Genade, Vrede en Barmhartigheid zij U.L. van God de Vader, en Zijnen Zoon Jezus Christus, in de Gemeenschap des Heiligen Geestes!

Van die tijd af, dat wij dit ons Werk, zijnde een verklaring van het alleen Zaligmakend Lijden des Heeren JESU CHRISTI, begonnen hadden, (van welke manier van behandeling en van ons bijzonder oogmerk gij breder kunt zien in onze VOORREDE) is ons dikwijls op het hart gekomen onze nauwe betrekking tot U L. als onze toevertrouwde Gemeenten, over welke de Opperste Herder ons heeft believen te stellen tot een Leraar en Opziener, om over uw zielen te waken, als die daarvan rekenschap zullen geven in die Grote Dag; op at wij uw dierbare en onsterfelijke zielen, onder de zegen van een Ontfermend God, voor Christus en ter eeuwige zaligheid mochten inwinnen. Uit welke overdenking het genoegzaam als van zelve voortvloeide, dat wij, gelijk in onze ganse Bediening, zo ook in dit ons Geschrift uw stichting in het bijzonder moesten bedoelen, om welke reden wij ook het zelve, zoveel in ons was, op zulk een klare en eenvoudige wijze hebben voorgesteld, als ons toescheen dat uw vatbaarheid het meest vereiste.

Terwijl wij nu in deze onze Schriftelijke Leerredenen, zoo wel als in onze mondelinge prediking van Gods H. Woord onder U Liederen tevoorschijn komen *als een gezant van Christus' wege, om u in Zijn Naam te bidden, alsof God door ons bade: laat u met God verzoenen!* 2 Cor. 5:20.

Wel dan, mijn waarde Gemeenten, O! gave de HEERE, dat op het hart van ons uw wettige Leraar, ten einde dat wij ons getrouw en oprecht van onzen plicht mochten kwijten, een diepe indruk steeds maakte, dat grote Woord van Jehovah God: *Mensenkind, ik heb u over deze tot een Wachter gesteld; zo zult gij het Woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijnentwege waarschuwen.* Ezech. 3: 17. En dat uw harten niet minder getroffen werden door des HEEREN Gods bevel aan een volk tot hetwelk Hij Zijn woord en Zijn knechten zendt. *Weest uw voorgangeren gehoorzaam, en zijt hen onderdanig. Want zij waken voor uw zielen; als die rekenschap zullen geven. Opdat zij dat doen mogen met vreugde en niet al zuchtende, want dat is u niet nuttig.* Hebr. 13:17. En dat op uw ziel mocht wegen die nadrukkelijke uitroep en betuiging: *Wie is er onder ulieden die de Heere vreest; dat hij naar de stem Zijns knechts hore,* Jes. 50:10.

En ofschoon wij als leraar, aan de ene zijde grote oorzaak hebben om onszelven heilig te schamen, en diep veer God te vernederen over onze zeer grote onbekwaamheid, menigvuldige trouweloosheid, harteloosheid en afwijkingen in ons gewichtig Dienstwerk; (o, dat er de Heere verzoening over doe in het Bloed van de Overste Herder der Schapen!) zo hebben wij aan de andere kant vele redenen om bitter te klagen over onze merendeels onvruchtbare arbeid bij Ulieden, gedurende een tijd van meer dan vierentwintig jaren in welke wij omtrent zeer ver de meesten onder u, steeds op rotsen tevergeefs hebben moeten ploegen, vanwege uw diepe onkunde en onverschoonlijke traagheid in het onderzoek van 's Heeren Woord. En bovenal

vanwege uwe vleeselijke gerustheid, wereldliefde, hardigheid en onbekeerlijkheid uwer harten, waardoor het Woord onzer prediking geen nut aan uw zielen gedaan heeft. Immers aan gans zeer weinigen is des Heeren arm geopenbaard geworden. En hoewel het Woord wel eens bij sommigen van Ulieden enige roering en ontwaking heeft gewrocht, gelijk ook enige nadere kennis van de levensweg in Christus, echter heeft zulks helaas geen doorslaande blijken van een boetvaardig geloof en ongeveinsde bekering bij de zodanigen doorgaans nagelaten. Doch omdat er misschien bij deze of gene nog een vonkje van het goede mocht smeulen, willen wij hierover liever het oordeel overlaten aan Hem, die de harten kent. En niet nalaten Zijn Goddelijke Barmhartigheid te zegenen, dat Zijn Woerd door ons verkondigd, aan Zijn lieve kinderen, al zijn zij hier en in onzen omtrek gans zeer weinig, nog soms met Zijn zegen en genadekracht aan hun zielen is achtervolgd geworden.

Voor het overige dan, onze opgeheven klacht afbrekende, en oprecht wensende dat de harten dergenen onder ons, die nog versteend en ongevoelig zijn gebleven, door 's Geestes genadige en krachtige bewerking, als in het Bloed des Lams mochten week en boetvaardig gemaakt worden; (gelijk sommige natuurkundigen aanmerken, dat een harde diamant alleen in bokkenbloed ontdaan en gesmolten wordt). Zo is het dat wij ulieden opdragen deze onze leerredenen over het LIJDEN en de KRUISDOOD van den HEERE JEZUS CHRISTUS, Die het enig Offerlam Gods is, en hetwelk de zonden der wereld wegneemt. Joh. 1:29. Want terwijl wij ter wereld niemand kenden, aan welke wij ons nader verplicht en verbonden moesten achten dan u, onze zo hoog aangetrouwde gemeente, zo eigenen wij daarom dit ons geschrift in liefde aan ulieden toe. En wij bieden u hetzelfde aan, zodanig als het is, namelijk in der daad zeer gering en eenvoudig. En op zeer verre na niet uithalende die allerwaardigste en gewichtigste stof die wij verhandelen. Nochtans (gelijk wij hopen) dragen wij U enige hoognodige punten dienaangaande voor, op een klare en leerzame wijze; met bijgevoegde aandrang van dezelve op de gemoederen tot boetvaardigheid, geloof, bekering en Heiligmaking.

Wij verzoeken deswege geliefden, dat gij deze onze Lettergift gunstig wilt aannemen, als een blijvend gedenkteken en blijk van de innerlijke toegenegenheid des harten van uw leraar, die uw eeuwig heil in Christus is zoekende. Mitsgaders tot een duurzame herinnering, ook zelfs na dat wij door de dood van ulieden verhuisd zullen zijn, van die Leer die wij onder u verkondigd hebben. En hoe wij, gelijk gij weet, naar de mate van ons licht, op geen ander fundament, hebben zoeken te bouwen dan op JEZUS CHRISTUS, EN DIEN GEKRUISIGD.

Wilt dan deze onze arbeid naarstig gebruiken, zo op andere tijden als in het bijzonder wanneer u jaarlijks het lijden van de Heiland bij de stukken verklaard en opengelegd wordt, om hulpmiddel van deze onze Schriftelijke onderwijzingen, uw zwak geheugen te hulp te komen, en het gehoorde van achteren nog te herkauwen, gelijk het reine vee zijn voeder doet. Maar voor alle dingen, wilt toch niet nalaten om tot de Vader der Lichten in Christus' Naam ootmoedig te zuchten en te smeken dat Hij naar de rijkdom van Zijn barmhartigheid, u de prediking van de gekruiste Christus doe zijn tot de kracht Gods en de wijsheid Gods, om in Christus te geloven en zalig te worden.

Immers, mijn geliefde Gemeenten, behalve dat het gehele Woord Gods, leert en krachtig verzekert, dat er buiten de geloofsgemeenschap aan des Heeren Jezus' lijden en dood, geen ontkomen is van de hel en het eeuwig verderf, en dat ook God alleen om dit alleswaardige Offerbloed van Zijn Zoon de Geest van leven en geloof aan de zondaar schenkt. En bijgevolg dat die gemeenschap van een volstrekte

noodzakelijkheid is tot zaligheid. Zo leert ons ditzelfde Woord niet min overvloedig en krachtig, wat een gans zeer uitnemend en eeuwig gewicht van genade, van troost en heerlijkheid er hangt aan de vereniging door het geloof met Christus de Gekruiste. Want hieruit bekomen alle oprechten van harte

1. In dit leven, A. rechtvaardigmaking, verzoening, vrede met God, en het recht tot het eeuwig leven. B. En vandaar de aanneming tot kinderen en erfgenamen Gods, en mede erfgenamen van Jezus Christus. C. De Heiligmaking en vernieuwing naar het Beeld van hun Bondsgod en hemelse Vader. D. Gelijk ook de medewerkende Genade en gedurige invloeden van deze Geest, ter bewaring van hun geloof en tot versterking van hun geestelijk leven. E. En diezelfde Geest van Christus tot een altoos blijvend Inwoner in en grote Trooster van hun zielen.
2. En na dit leven, de zaligheid die bij God zal wezen met eeuwige heerlijkheid, en met verzadiging van vreugde aan Zijn rechterhand voor altoos.
3. En hetgeen voorwaar ook geen geringe zaak is, zelfs in dit leven zullen degenen die in Christus geloven, alle dingen, ja ook de bitterste kruisen, tegenheden, en verbergingen van Gods aanschijn, medewerken ten goede, en ter zaligheid. En het weinige dat de gelovige heeft van het aardse, dat heeft en geniet hij met zijns Vaders gunst en in Zijn liefde. En daarom hoe oneindig beter is het dan de overvloed veler goddelozen en onbekeerden, welker zegeningen de HEERE vervloekt.

Daar nu al dit Heil voortvloeit uit de enige Heilfontein van Christus' verzoenend lijden en kruisdood. O! wie moest dan niet instemmen met de Heilige Paulus: dat ik toch in Christus moge gevonden worden, niet hebbende mijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is. Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende! Fil. 3 : 9, 10

Mocht het den algenoegzame God behagen, de verhandelde stof hiertoe aan ulieden, en aan onze harten te bewerken door Zijn Geest, zo zou God de eer hebben, en wij ons gewenst doelwit en einde. Het zij zo om Christus' wil!

Dus wenst en bidt uw in Christus heilzoekende leraar,

M. ANTONIDES.

1. De voorbereiding tot de historie van het lijden en sterven van Jezus Christus, uit Zijn eigen voorzegging daarvan.

Lukas 18 : 31-34:

En Hij (de Heere Jezus) nam de twaalve bij Zich en zeide tot hen: Ziet, wij gaan op naar Jeruzalem en het zal alles volbracht worden aan de Zoon des mensen, wat geschreven is door de profeten. Want Hij zal de Heidenen overgeleverd worden en Hij zal bespot worden en smadelijk behandeld worden en bespogen worden. En Hem gezeseld hebbende, zullen zij Hem doden, en ten derden dage zal Hij weder opstaan. En zij verstonden geen van deze dingen; en dit woord was voor hen verborgen en zij verstonden niet hetgeen gezegd werd.

§ 1. De naaste samenhang vertoont ons het voorval van zeker overste, die tot Jezus kwam en Hem vroeg wat hij doen moest om het eeuwige leven te beërven. Waarop hem de Heiland, kennende zijn werkheilig bestaan, gewezen had op de volmaakte onderhouding van de wet Gods, om de hoogmoed en de waan van eigengerechtigheid in deze mens terneer te zetten. Maar als die man er bij bleef en naar zijn blinde verbeelding hoog opgaf dat hij al die geboden van zijn jonkheid af onderhouden had, zo stelt Jezus hem nader op de proef om hem in zijn ijdele roem te beschamen. En hij eist van hem dat hij al zijn goed verkopen en het onder de armen uitdelen zou. Maar deze rijkaard, hiertoe geenszins genegen, ging bedroefd weg.

Als nu de Heere Jezus hieruit een waarschuwing had getrokken dat degenen die goed hebben zeer bezwaarlijk zullen kunnen ingaan in het Koninkrijk der hemelen, toen vroegen Hem sommigen van Zijn hoorders met bekommernis: wie kan dan zalig worden? Waarop de Heiland antwoordde, dat zulks wel bij de mensen onmogelijk was, maar echter bij God mogelijk. Vervolgens bij gelegenheid dat die rijke jongeling van zijn goed niet had kunnen scheiden, om Christus te volgen, zo herinnert Petrus aan zijn Heere en Meester hoe dat de Apostelen, en ook Petrus zelf, om Christus' wil alles verlaten hadden en Hem gevolgd waren; ongetwijfeld om hierover Jezus' gevoelen te verstaan en of Hij dit gedrag van Zijn apostelen goedkeurde? En bij gevolg of hun hoop op het eeuwig leven, van hen in Christus' gemeenschap gezocht, gegrond was of niet. Hetwelk de alwijze Heiland in op deze wijze beantwoordt, dat Hij deels ingewikkeld het doen van Zijn apostelen, die alles verlatende Hem gevolgd waren, goedkeurt; deels rond verklaart, dat er voor een iegelijk die Jezus van harte tot zijn Zaligmaker aanneemt en Hem volgt op de weg van zelfverloochening, een rijk genadeloon in dit en in het toekomstig leven te wachten is; zie vers 29 en 30. En onmiddellijk hierop laat Jezus volgen deze voorzegging van Zijn nu aanstaand lijden. En behalve andere wijze redenen waarom, (van welke straks nader) was waarschijnlijk mede des Heilands oogmerk om door deze Zijn lijdensvoorzegging Zijn lieve Apostelen en Kerk te onderrichten, dat ja gewis de weg nauw is en bezwaarlijk, waarlangs zondaars kunnen gezaligd worden en dat zulks alleen de almachtige God kan uitwerken door de Borgtocht en het lijden van Zijn eigen Zoon en dat nimmermeer de zaligheid door een eigengerechtigheid van zondige mensen te verkrijgen is.

En daarenboven, al had Jezus aan Zijn apostelen en alle oprechten die in zelfverloochening Hem volgden, een rijk genadeloon beloofd, dat zij echter van de Heere Jezus, nu gereedstaande om te lijden en te sterven, geenszins hadden te

verwachten óf aardse schatten, óf eer en staat in de wereld; nee, maar alleen geestelijke en hemelse rijkdommen, die immers duizendmaal beter zijn dan alles wat de wereld geven kan.

Dus Jezus voorzegt hun hier zo omstandig Zijn nu aanstaand lijden, om bijtijds Zijn apostelen en hoorders af te trekken van hun vleselijke vooroordelen nopens een aards koninkrijk van Jezus Christus en om integendeel hun harten op te leiden tot een ijverig zoeken van het geestelijk heil, hetwelk enkel in Jezus' lijden gegrond is

§ 2. Belangende de stof, ons nu voorhanden, daarin vinden wij:

- I. Jezus' voorzegging van Zijn lijden, vers 31-33.
- II. Een bericht aangaande het onverstand en onvatbaarheid van de discipelen in dezen, vers 34.

§ 3. **I. In het eerste deel** letten wij vooraf op *de personen, handelwijze*, enz. “En Hij nam de twaalve met Zich.” Hij, namelijk de Heere Jezus Christus, die grote Profeet en Borg, de Zaligmaker Zelf, Die voorspelt nu hier Zijn aanstaand lijden, om door voorgaande overdenking zichzelf er toe te bereiden en om Zijn volk tegen de ergernis aan het kruis te wapenen. Daarom nam Jezus de twaalf Apostelen met Zich en zei tot hen en nu alleen tot hen, hebbende hen afzonderlijk van de schare tot Zich genomen op de weg, Matth. 20 : 17. Want zo belooft het de genaderijke Heiland de zalige verborgenheden van Zijn Koninkrijk en van Zijn wil, op deze wijze aan Zijn uitverkorenen, aan Zijn vrienden, de gelovigen, bekend te maken, Matth. 13 : 11, zoals Hij dezelve niet openbaart aan de wereld, Joh. 14 : 22.

Zie, zo nodig hadden wij ook, dat Christus ons geestelijkerwijze tot Zich mocht nemen, mits door Zijn Geest ons te verlichten en het rechte verstand te geven van Zijn lijden en ons wijsheid in het verborgene bekend te maken, Psalm 51 : 8.

§ 4. En er waren *zeer gewichtige redenen* waarom dat juist de Heiland Zijn apostelen zo afzonderlijk onderricht van Zijn lijden, omdat zij daarvan zouden zijn die grote en algemene getuigen, 1 Petrus 5 : 1. Opdat zij zelf ook bijtijds tegen de ergernis van het kruis van Christus zouden gewapend zijn. Zo konden aan hen Jezus' voorkennis van en gewilligheid tot Zijn lijden blijken. En terwijl het voor Jezus' Apostelen, als zijnde behalve de verrader, Zijn uitverkoren lievelingen, zo nodig en heilzaam was en altijd is voor gelovigen, in het lijden van Christus te keren kennen, “die wijsheid Gods in verborgenheid bestaande, die bedekt was; welke God te voren verordineerd heeft tot hun heerlijkheid, eer de wereld was, welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft. Want indien zij ze gekend hadden, zo zouden zij de Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben,” 1 Cor. 2 : 78.

§ 5. *De plaats en gelegenheid*, als zij opgingen naar Jeruzalem, op de weg daarheen, zegt Matth. 20 : 17 en in zijn laatste reis zo kort voor Zijn bloedig lijden, betuigde de Heiland nadrukkelijk tot Zijn apostelen: ***ziet wij gaan op naar Jeruzalem en het zal alles volbracht worden aan den Zoon***, enz.

Ziet, zegt Hij, o merkt toch op zo grote zaken, die Ik, uw getrouwe Meester en Zaligmaker, aan u Mijn leerlingen en innigste boezemvrienden te zeggen heb, die Ik u wil bekendmaken tot uw nut en zaligheid en waarin niets is of het is overdenking waard, ja alles ten hoogste nuttig tot versterking van uw inwendige mens. En zulks te meer, dewijl het geen dingen zijn die Ik u profeteer tot verre tijden heen, maar die nu voor de deur staan om te gebeuren en waartoe wij nu reeds opgaan naar Jeruzalem.

Ten dele weet u dat het geschiedt opdat wij aldaar het Pascha mogen houden naar

Gods instelling. Maar van de voornaamste reden en oorzaak bent u nog zeer onkundig, namelijk van Mijn lijden en dood, van dat ware Pascha, 1 Cor. 5 : 7, wat ook niet elders dan te Jeruzalem mag geofferd worden. Alsmede opdat Jeruzalem, die bloedstad en slachtbank van de heilige Profeten de mate van haar ongerechtigheid naar het rechtvaardig oordeel Gods vervulle, Matth. 23. Want toch in Jeruzalem, te voren des Heeren der heirscharen wijngaard, Jes. 5, daarin woonden nu zulke ontaarde landlieden, die de dienstknechten des Heeren, de Profeten, gedood hadden en gestenigd, die tot hen gezonden waren, Matth. 23 : 37, zodat het nimmer gebeurde dat er een Profeet gedood werd, dan te Jeruzalem, Lukas 13 : 33, waar nu ook de Zoon des mensen, de Heere en Erfgenaam des wijngaards zou gedood worden, Matth. 21 : 37-38. O, hoe was die getrouwe stad tot een hoer geworden, zij was vol recht, gerechtigheid herbergde daarin, maar nu doodslagers, Jes. 1 : 21. Ook behaagde het God alzo, dat in die plaats, die Hij tot Zijn offerande verkoren had, Deut. 12 : 56, 1 Kron. 22 : 1, en waar de schaduwdienst was verricht geworden, nu ook het tegenbeeld zelve en de vervulling, te weten de enige waarachtige en volkomen offerande Jezu Christi zou volbracht worden, Hebr. 7 : 27; 9 : 26-28. 10 : 1, 12, 14, om door Hem aldaar volkomen de zonden te verzoenen, de ongerechtigheid te niet te doen, een eeuwige gerechtigheid aan te brengen en het gezicht en de Profeet te verzegelen en de heiligheid der heiligheden te zalven, Dan. 9 : 24.

§ 6. Dus hun gemoederen enigszins voorbereid hebbende, gaat de Heere Jezus voort hen Zijn lijden te voorzeggen.

Eerst wat algemener. ***En het zal alles volbracht worden aan de Zoon des mensen, dat geschreven is door de Profeten.***

Jezus noemt Zich hier, gelijk dikwijls, *de Zoon des mensen*, wegens de staat Zijner vernedering, Ps. 8 : 5-6; Hebr. 2 : 6-7. En wegens Zijn ware Messiasschap, gelijk Hij dus reeds bij Daniël omschreven was, maar met zulke vergrotende omstandigheden, dat Hij daardoor kenbaar was als de eniggeboren en eigen Zoon Gods (vergelijkt Dan. 7 : 13-14 met Joh. 1 : 14, Rom. 8 : 32) die als de Godmens alleen machtig was om door Zijn bloed Zijn Gemeente zich te verkrijgen, Hand. 20 : 28, en ze van al haar zonden te reinigen, 1 Joh. 1 : 7. Die te dien einde niet de natuur der engelen, maar van Abrahams zaad heeft aangenomen, en is uit een mens, te weten uit zijn moeder de maagd Maria, gelijk de kinderen, des vleses en des bloeds deelachtig geworden, opdat Hij door Zijn dood zou te niet doen dengene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel, en verlossen zoude al degenen, die met vreze des doods, door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen wanen, Hebr. 2 : 14-16. Want toch de Zoon des mensen is gekomen, niet om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen, Matth. 20 : 28. De Heiland beroept Zich op de Profeten, op hetgeen door dezelve is geschreven, namelijk aangaande de Christus. Want daaruit moet de Messias en Zijn lijden, met de heerlijkheden daarna volgende, gekend worden, 1 Petrus 1 : 11. Daaruit moest ook blijken dat Hem alles naar de voorbeaalde raad en voorkennis Gods overkwam, Hand, 2 : 23. Want hoewel Zijn vijanden Hem ter dood vervolgden uit onwetendheid en boosheid, zo heeft Hij nochtans niet geleden naar hun wil zo zeer, als wel naar de wil en raad Gods, gelijk al de Profeten van den beginne aan, te voren verkondigd hadden, dat de Christus lijden zou, Hand. 3 : 18, tot voldoening voor Zijns volks zonden en om hun de eeuwige zaligheid te verwerven. De discipelen dan, en een] iegelijk had naarstig te onderzoeken de Heilige Schriften, Joh. 5 : 39; bijzonder het Profetisch woord, om recht te verstaan het lijden en de heerlijkheid van Jezus, ten einde voor de ergernis aan Zijn kruis bewaard te worden. Ook wordt der Apostelen onge oefendheid tot hiertoe in het profetisch woord,

in deze ingewikkeld bestraft, als de oorzaak van hun onkunde en vleselijke vooroordelen.

Alles zou nu volbracht worden aan de Zoon des mensen, wat er geschreven was door de Profeten. Zeer vele Profeten nopens des Heilands geboorte, Zijn leer, wonderwerken, heilig gezag en wedervaren, waren reeds in Hem vervuld geworden, maar nu moest ook alles van het meeste tot het minste toe aan Hem volbracht worden wat Gods heilige profeten van Zijn lijden en tevens ook van de heerlijkheden daarop volgende, voorspeld hadden en al hetgeen dienaangaande door de offeranden en andere ceremoniën der wet was voorgebeeld. Ziet eens na de voorzeggingen Dan. 9 : 24, Jes. 3, Ps. 8 : 5, 6, Ps. 16, Ps. 22, Ps. 69 en elders. Want toch in alles moest hier Gods raad bestaan, Jes. 46 : 10 en het woord Zijner geboden volbracht worden, Jes. 44 : 26.

§ 7. Hierop nu voorzegt de Heere Jezus aan Zijn apostelen verscheiden bijzonderheden van Zijn aanstaand smartelijk lijden, sprekende:

- A. van Zijn lijden en
- B. van Zijn opstanding.

§ 8. A. Nopens Zijn lijden getuigt Hij:

A. dat Hij de heidenen zou overgeleverd worden. Maar bij Matthéüs gaat vooraf: Hij zal de Overpriesters en de Schriftgeleerden overgeleverd worden en zij zullen Hem ter dood veroordelen, Matth. 20 : 18, want:

1. Het was naar Gods eeuwige raad en volgens de profeten, dat Jezus door Zijn eigen apostel en tafelgenoot, te weten Judas Iskarioth, zou verraden, verkocht en overgeleverd worden aan de Joodse bouwlieden en van hen verworpen worden, Ps. 41 : 10, Zach. 11 : 13, Ps. 118 : 22.

2. En hoewel in dit alles ook God, als Richter, Zijn Eigen Zoon overgaf, Rom. 8 : 32, te weten als de Borg der uitverkorenen, - in zover nochtans de Satan, de oude slang de verzenen van het zaad der vrouw vermorzelen zou, Gen. 3 : 15, - kon die grote vijand van Christus daartoe geen bekwamer instrument verkrijgen dan de wraak en geldzuchtige Judas Iskarioth, benevens de nijdige, arglistige en machtige Overpriesters en Schriftgeleerden, om onder de schijn van een wettig, gerechtelijk proces, Jezus ter dood te brengen, met bewilliging van het gros van het Joodse volk; bij welke Jezus was die verachte ziel, aan Welke het volk een gruwel had, Jes. 49 : 7.

3. Vervolgens zou Hij de heidenen overgeleverd worden, namelijk aan Pontius Pilatus, destijds vanwege de Romeinen stadhouder onder de Joden en door hem aan zijn wreed en gewelddadig krijgsvolk. Hierin was geen duister merkteken dat het nu de bepaalde tijd was dat de Messias reeds moest gekomen zijn, wanneer de Joodse kroon zou zijn omgekeerd, omgekeerd, omgekeerd, Ezech. 21 : 27. Dus was ook de weg gebaad tot Jezus' kruisdood, een wijze van doodstraf bij de Joden anderszins niet in gebruik, welke echter de Messias moest ondergaan, naar Ps. 22 vers 17, Deut. 21 : 23, Gal. 3 : 13. Zo ongelovig en Godvergetend ondankbaar zouden de Joden hunnen Christus verwerpen, Hem als van zich verbannen en Hem daarom de heidenen overleveren, om Hem te kruisigen, Matth. 20 : 19, vergelijk Joh. 19 : 10, 11, ten einde op de nadrukkelijkste wijze de vloek in de plaats der uitverkorenen te dragen en van hen weg te nemen, zie Gal 3 : 10-13.

Eindelijk naar het alwijs bestuur Gods moest de Borg Jezus van Joden en van heidenen tevens lijden en verworpen worden, om te zijn tot een licht der heidenen en tot heerlijkheid Zijns volks Israëls, Lukas 2 : 32, om uit die beide Zijn

uitverkorenen te verlossen en ze in genade aan Zijn Vader over te leveren, zie Jes. 49 :6.

§ 9. B. **En Hij zal bespot worden**, met allen schimp en hoon als overladen worden, mishandeld (en veracht als een worm en geen man, Ps. 22 : 7. Men denke hierbij eens ernstig na, al die schandelijke spottereien de onschuldige Heiland aangedaan, met woorden, met gebaren en daden, en dat bijkans van iedereen en van de snoodste der mensen,

- a. hoe zulks geschied is in de zaal van Kájafas,
- b. hoe in het rechthuis van Pilatus,
- c. hoe voor Herodes,
- d. en zelfs nog toen Hij aan het kruis hing.

Gelijk deze zaken elk op haar plaats in de volgende verhandelingen breder zullen voorkomen.

§ 10. C. **En Hij zal smadelijk behandeld worden**, met allerlei lasteringen beklad wonden, als was Hij een vals Profeet, een verleider des volks, een oproermaker, ja een godslasteraar. En onder dit alles met helse beschimpingen gekroond, als bijvoorbeeld: Profeteer ons Christus, wie is het die U geslagen heeft? En dat men zogenaamd voor Hem knielende, Hem toeriep: Wees gegroet, Gij Koning der Joden. En wat dies meer zij. En deze smaadheid zou wedervaren de Heilige Gods, de Heere der heerlijkheid, 1 Cor. 2 : 8, Die al Gods engelen zo eerbiedig aanbidden, Hebr. 1 : 6,

§ 11. D. **En zal bespogen worden**; een stuk van de uiterste verachting, verontwaardiging, kwaadaardigste versmading, die men een eerlijk Man en zulk een allereerwaardigst en heiligst Profeet, ja de God-Mens Zelf kon aandoen, gelijk uit Jes. 50 : 6 blijkt, en te zijner plaats omstandiger zal getoond worden.

§ 12. E. **En Hem geseseld hebbende**; een lijden zowel van de uiterste schandelijkheid als van zeer zware pijn, bijzonder wanneer de geseling geschiedde naar de wijze der Romeinen (zie hiervan meer op zijn plaats) bij welke de geseling doorgaans een gewisse voorbode was van de kruisiging, behalve vele andere smartelijke en smadelijke omstandigheden, gepleegd bij Jezus' geseling als dat men Hem kroonde met een doornen kroon, een rietstok in Zijn hand gaf en met dien rietstok op Zijn hoofd sloeg, enz.

§ 13. F. Ja eindelijk, Hem dus schandelijk mishandeld hebbende, **zouden zij Hem doden, ja Hem kruisigen**, gelijk bij Matthéüs staat, kap. 20 : 19. Als was de Heere Jezus geheel onwaardig om te leven, als was Hij de snoodste boosdoener en een pest van het mensdom. En dit alles, zelfs ook de dood des kruises, moest Jezus ondergaan om als Borg Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen, Matth. 20 : 28. Dan, de geestelijke oogmerken en vruchten van Jezus' lijden en kruisdood zullen wij nader bespreken in de toepassing. Men zie ondertussen na de Heidelbergse Catechismus, Zondag 15, vr. 39 en Zondag 16, vr. 40, vergeleken met Gal. 3 : 13.

§ 14. Of, om dit gedeelte nopens Jezus' aanstaand lijden als bij wijze van vertroosting voor Gods gelovige kinderen, te besluiten: wel mag u dan, gelovige zielen, van deze uw liefdragende Borg en Zaligmaker uitroepen: Waarlijk Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze smarten gedragen, om onze overtredingen is Hij verwond en om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld, de straf die ons de vrede aanbrengt,

was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden, Jes. 53 : 4, 5. O, tracht dan diep dankbaar te zijn aan Jezus uw Heiland.

§ 15. Maar welke zou de uitslag zijn van al deze ellenden des Heeren Christi? Dit voorzegt Hij Zelf als het tweede stuk Zijner voorspelling aan de discipelen: En Hij, die Zoon des mensen, zo diep vernederd zijnde tot de dood des kruises, **zal echter ten derden dage weder opstaan, namelijk uit de doden;** daaruit zal Hij door Zijn eigen Goddelijke kracht en waardigheid, triomferende verrijzen, als zijnde voor Zichzelf niet zo æer, als wel voor Zijn arm volk de Overwinnaar van hel en dood, Openb. 1 : 18, en daardoor krachtig betonen dat Hij is de Zoon van God, Rom. 1 : 4. En gevolg:

a. er zou derhalve niet de minste reden zijn waarom zich iemand mocht ergeren aan des Heeren Jezus smaadheden en schandelijken kruisdood, nademaal Hij zulks alles zou overwinnen.

En b. Uit Zijn heerlijke opstanding zou het ten volle openbaar worden dat Jezus de Borg voor al de zonden aller uitverkorenen aan de rechtvaardigheid Gods had voldaan. Zie Rom. 4 : 25, kap. 8 vers 33, 34, en voor hen een eeuwige rantsoenering of verlossing had teweeg gebracht, Hebr. 9 : 12.

c. En zie, wanneer de Heiland bij de voorzegging van al Zijn lijden zo onmiddellijk voegt de voorspelling van Zijn opstanding en heerlijkheid, wil Hij dus de verslagen gemoederen van Zijn apostelen opbeuren in hoop.

§ 16. **II. Volgt nu in het tweede deel** het bericht nopens der apostelen onvatbaarheid en onverstand omtrent deze voorzeggingen van hun Meester.

En zij verstonden geen van deze dingen en dit woord was voor hen verborgen en zij verstonden niet hetgeen gezegd werd.

Lukas gebruikt hier de allernadrukkelijkste ;en opeen gestapelde spreekwijzen en betuigingen aangaande hun zo diepe onkunde en, onvatbaarheid in dezen, zodat men bij de eersten opslag er over moet verwonderd staan hoe zulks mogelijk is geweest, daar Jezus zo klaar en naakt en met eigen bewoordingen sprak van Zijn lijden en opstanding en zulks reeds meermalen had gedaan. Zie Matth. 16 : 21-23, kap. 17 : 22, 23, Markus 8 : 31-33, Lukas 9 : 22. En dat tot Zijn apostelen, die, uitgenomen Judas de verrader, geestelijk verlichte mensen waren, en nochtans zij verstonden geen van deze dingen.

§ 17. Hierop dienen wij echter nog wat te blijven staan met onze aandacht. En eerst eens navorsen *welke toch de oorzaken mogen geweest zijn van deze hun diepe onvatbaarheid.*

A. Sommige uitleggers menen dat de apostelen hier in die verbeelding waren alsof Jezus niet aangaande Zichzelf en Zijn eigen lijden tot hen sprak, maar van een ander, onder de benaming van Zoon des mensen. Maar dit komt ons gans niet waarschijnlijk voor, dewijl zij aan die uitdrukking Zoon des mensen gewoon waren en wel begrepen dat Jezus daardoor Zichzelf verstond. Zie Matth. 16 : 13.

B. Anderen denken daarom liever, en enigszins aannemelijker, dat de apostelen hier alles zinnebeeldig en oneigenlijk hebben opgevat van een geestelijke strijd en lijden des Heeren Jezus, welke zij zelf niet wisten hoe en in wat manieren Hem die overkomen zou.

§ 18. C. En om hier nader onze gedachten te zeggen: dit woord van Jezus voorzegging schijnt zo diep voor hen verborgen te zijn geweest om de navolgende reden:

a. vanwege die vleselijke vooroordelen en ijdele verwachting van een aards koninkrijk

van de Heere Christus, gelijk aan de bede van de moeder der zonen Zebedéüs klaar te bespeuren is, Matth. 20 : 20, 21.

- b. vanwege hun nog zeer grote onge oefendheid in het Profetisch woord, gelijk blijkt uit Lak. 24 : 25, 26.
- c. vanwege de zwakheid van hun geestelijke verlichting en geloof. Want hoewel Jezus' apostelen, uitgezonderd Judas de verrader, geen onbekeerde natuurlingen meer waren, die niet begrijpen kunnen de dingen die des Geestes Gods zijn, 1 Cor. 2 vers 14, nee, maar in de beginselen waarlijk verlicht en wedergeboren door Gods Geest. Zo moet men echter hen aanmerken als te dier tijd nog zeer vleselijk en onverstandig en ten beste als nog maar jonge kinderen in Christus, 1 Cor. 3 vers 1, die wel zeker bij Geestes licht enigszins verstonden de fundamentleer des gebofs en dezelve van harte aannamen, - bijvoorbeeld de leerstukken van Jezus' ware Godheid, Messiasschap en van de volmaakte heiligheid en Goddelijkheid van Zijn leer enz. en die mogelijk ook wat wisten, hoewel gans zeer donker, van Jezus Borgtochtige vernedering en verdrukkingen als Zaligmaker van Zijn volk; - maar ondertussen deels door die vorengenoemde vooroordelen, deels dat zij hun Meester Jezus (hoewel veelszins vernederd, gelasterd en verdrukt) echter dagelijks omschenen zagen met de glans van Zijn Goddelijke wonderwerken en omringd van duizenden mensen, die Hem eerden en toejuichen als een groot Profeet. Ja velen als de Messias en Koning Israëls zelve. Zo konden de apostelen, die nog zo weinig verlicht waren, het niet overeenbrengen, dat Jezus, hun zo hooggeachte Meester, in zulk een afgrond van lijden en smaad als zou verzingen en dat Hij evenwel zou zijn de Messias, de Verlosser en Koning Israëls, waarvoor zij Hem zeker hielden. Zij konden deswege ook niet vatten wat er dan zou worden van Zijn bij de profeten zo hooggeroemd en door Jezus Zelf meermalen verkondigd Koninkrijk.
- d. Ook werd hun innig hart ontroerd van droefheid als zij maar Jezus hoorden spreken van Zijn lijden of van Zijn heen gaan uit de wereld tot de Vader, enz., zie Matth. 17 : 23, Joh. 14 : 1, kap. 16 : 6. En dit benevelde te meer hun zielsogen omtrent het stuk van Jezus' vernedering en lijden.
- e. Behalve dat Gods alwijze en verborgen Voorzienigheid het zo beschikte, opdat Jezus' apostelen, als vooraf zo zeer onkundig van de hoogte der bloedige vervolgingen, die Jezus' vijanden tegen Hem zouden aanrichten, niet zouden bpen tot vleselijke wapenen om hun Meester te bevrijden en zo Zijn kruisdood, die Hij nochtans om de zonden Zijns volks te verzoenen moest ondergaan, te verijdelen en af te weren. Gelijk wij zulke vleselijke pogingen in Jezus' apostelen zien wanneer hun Meester gevangen genomen werd, maar toen was (menselijker wijze gesproken) de zaak te ver gekomen en boven hun macht om die te verhinderen.

§ 19. Waarom wij de woorden van Lukas, hier vers 34: ***En zij verstonden geen van deze dingen***, enz., liefst dus opnemen, dat de Evangelieschrijver er mee wil zeggen dat de apostelen te dier tijd nog gans geen doorzicht hadden van de noodzakelijkheid van Christus' zo gans diepe vernedering als Borg, tot banden, geseling en de kruisdood, noch ook van de gezegende geestelijke vruchten van dien. Nóch aangaande het geestelijk en hemels koninkrijk van Christus en hoe hetzelfde op Zijn bloed, dood en opstanding als gegrond moest wezen. En vandaar dat zij geen van deze dingen verstonden. Maar eerlang zou de Heilige Geest over hen komen en hen alles bren indachtig maken wat Christus hun gezegd had, Joh. 14 : 26, ja die Geest zou hen leiden in alle waarheid, Joh. 16 : 13.

TOEPASSING.

§ 20. Wij laten hier vooraf gaan enige praktikale aanmerkingen over deze laatste stukken, om het overige van de toepassing de delen meer aaneengeschakeld te houden. En wel:

§ 21. A. *Betrekkelijk tot de vrome kinderen Gods staat ons hier te letten:*

- a. hoe gering en beneveld nog dikwijls hun geestelijke, ja ook bij vele hun letterkennis kan zijn, terwijl zij nochtans de gekruiste Heiland als hun alles in allen kennen en Hem van harte in geloof!en liefde omhelzen.
- b. hoe zeer zij ook soms te beschuldigen zijn over weinig zich te oefenen in het Woord Gods en in den gebede.
- c. ook wel eens te zeer bezet met schadelijke vooroordelen, bijvoorbeeld alsof het op de letterlijke kennis zo zeer niet aankwam, wanneer zij maar de geestelijke deelachtig zijn; ook is dat vooroordeel in Gods kinderen nog dikwijls te groot, alsof lijden, kruis, smaadheden en tegenspoeden, hun door de Goddelijke Voorzienigheid toegezonden, hen hinderen zouden op de weg naar het hemels Koninkrijk, tenminste alsof het blijken waren van Gods toorn en van hun onbegnadigde staat. O, hoe ras liggen dan hun geloof en hoop ter neer. O, hoe weinig starogen is er dikwijls in zulk een tijd van beproeving op Jezus, door Zijn lijden de Oversten Leidsman der zaligheid en de voleinder des gekras, die voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, enz., Hebr. 12 : 2. En al dit hun gebrek aan geloof ontstaat meest uit geestelijke blindheid en aardsgezindheid.
- d. En derhalve bij diezelfde Geest Christi, die kort na deze des Heeren Jezus' apostelen zo krachtig verlichtte en hen deed zien zo veel heil en wonderen in Jezus' kruisdood en hen vervolgens zo innig in de ziel versterkte, om ook met vrolijkheid het kruis achter Jezus te dragen. O, diezelfde Geest dan hebt gij, o gelovigen, of liever zwakgelovigen, door ernstige smekingen te zoeken alle nodige licht, raad, heiliging en ondersteuning, met name in een donkere dag van Gods verberging en van kruis.

§ 22. B. *In opzicht van de onbekeerden* wilden wij hier maar alleen dit voorbehoedsel ter waarschuwing voorstellen, hoe dat een arme, blinde wereld, van geheel in het geestelijke onkundige mensen (en och, hoe velen niet ook) geheel in het letterlijke onwetende, zich gans niet met dit voorbeeld van de onkunde des discipelen kan noch mag paaien. O, u had toe te zien of er wat, ietwat, of er wel het minste vonkje in u is van dat geloof en van die liefde, welke de apostelen zo nauw met de Heere Jezus verenigd hadden en hen zo getrouw deden kleven aan hunnen Meester. En doordat u dit ontbreekt, zo ontbreekt u alles. Behalve dat de onkunde onder het klare licht van het Evangelie der vervulling zo veel te onverschoonlijker is, om nu niet uit te halen en ten toon te stellen uw volslagen wereldsgezindheid, waardoor de god dezer eeuw uw zinnen verblind heeft, 2 Cor. 4 : 3, 4.

Ook vindt men wel vele belijders, die grote letterkennis hebben en als van het licht des Woords rondom beschenen zijn, maar och, onbekeerden, dat licht heeft nooit geschinen in uw harten, niet tot uw ontdekking, vernedering en een boetvaardig geloof, gelijk het genadelicht doet in de harten der oprechten, hoewel min geoefenden. O vrienden, nooit wordt u wijs tot zaligheid, tenzij de wonderdadige Jezus, die ontfermende Zone Davids, u zowel als dien armen blinden man (waarvan hier volgt in het overige van het kapittel) ziende make! O, dat u dan onder een naarstig gebruik van

het Woord Hem toch smeekt: O, Heere Jezus, dat ik ziende mag worden. O, wat zou u dan een dierbaarheid en noodzakelijkheid voor uw zielen zien in dit lijden en in de kruisdood van de Heiland Jezus; wat zou u er wonderen Gods in zien! Hoe hoog zou u het dan ophebben met Jezus, de gekruiste, daar nu helaas, och onbekeerden, dit alles voor uw ogen verborgen is. Och, dat gij ook nog in deze uwen dag bekende hetgeen tot uw vrede dient! Lukas 19 : 42.

§ 22. Ondertussen levert de verklaarde stof ons ook zeer veel nut tot onderwijzing. Want hierin ontdekken zich de bewijzen:

- A. van Jezus' Godheid, uit Zijn alwetende voorkennis, waardoor Hij zo pertinent kon voorzeggen al de omstandigheden van Zijn lijden, a. de tijd daarvan. b. de plaats. c. de personen die Hem vervolgen zouden. d. de procedures tegen Hem te houden. e. de mishandelingen en bespottingen die Hem stonden aangedaan te worden. f. en de heerlijken uitslag van dit alles door Zijn opstanding uit de doden.
- B. De blijken van Zijn wonderbare bereidwilligheid tot Zijn lijden, want hoewel Hem alles zo nauwkeurig vooraf bekend was, heeft Hij echter, wanneer Zijn ure gekomen was, geenszins getracht dit gevaar te ontwijken. Nee, maar met een onverschrokken en volwaardig gemoed bereidt zich de Heere Jezus om in allen deze de raad en de wil Gods te volbrengen, om arme zondaars te verlossen, zeggende, zo wel geresolveerd: *ziet wij gaan op naar Jeruzalem en het zal alles volbracht worden, aan de Zoon des mensen, dat geschreven is door de profeten.* Vergelijkt de voorzeggingen van de gewilligheid van Christus, Ps. 40 : 7-9 met Hebr. : 510.
- C. Ook was er deswege geen reden waarom zich iemand zou mogen ergeren aan Jezus' kruisdood.
 - a. Nademaal, zo wanneer men het eerste gedeelte van zijn voorzegging nopens Zijn lijden zo nauwkeurig vervuld zag, er een genoegzame grond was voor het geloof, om ook het andere gedeelte nopens Jezus' opstanding ten derden dage, met een vast vertrouwen te verwachten, wanneer al die smaad in heerlijkheid zou verwisseld worden.
 - b. Maar ook indien Jezus Christus de kruisdood smakende, de raad Gods gediend en de profetieën vervuld heeft en zulks zo heilig, gehoorzaam en bereidwillig om Zijn hemelse Vaders Naam te verheerlijken, en dat God de Vader ook juist daarom de Heere Jezus uit de doden verwekkende, Hem verheerlijkt heeft als Zijn eigen Zoon. Zo is er ter wereld geen reden om zich te stoten aan de schande van het kruis, overmits in Zijn uiterste versmaadheden en eer en de eerwaardigheid van de gekruiste Jezus zo waarlijk doorstralen.

§ 24. D. Wijders kon men hier een breder vertoog doen van het Borgtochtige van Jezus' lijden als het enig rantsoen voor Gods uitverkorenen, maar wijl dit straks al mede in de verklaring is gemeld en dat dit stuk bij alle volgende verhandelingen telkens opzettelijk min of meer uitvoerig zal moeten vertoond worden, zo wijzen wij nu onze lezer alleen op de volgende Schriftteksten: Jes. 53 : 47, Rom. 8 : 3, 4, 2 Cor. 5 : 15, 21, Matth. 20 : 28.

E. Eindelijk ziet men in deze stof de zwaarwichtigheid van het zielsrantsoen, uit de zwaarte van des Heilands lijden en kruisdood en uit de oneindige hoogwaardigheid van die Zielsborg, de Heilige Gods, ja de Godmens Zelf. Maar deze aangaande zal ook in volgende stoffen voorkomen.

§ 25. Maar om nog een weinig deze voorzegging van Jezus' lijden op het gemoed aan te dringen, en zulks,

A. Wat meer in het algemeen. O, dat dan elk hier in ernst trachte te zien:

- a. de gruwelijkheid der zonde in Gods heilige ogen.
- b. de gestrengte rechtvaardigheid Gods.
- c. mitsgaders Gods onnaspeurlijke liefde tot de uitverkoren zondaren, ten einde het ons bewegen mocht tot het geloof in Christus.

§ 26. B. In het bijzonder:

a. dat gij, gelovige zielen, met veel aandacht en biddende om Geestes licht (ook u zo nodig volgens vers 34) ernstig mocht beschouwen met geloofsomhelzing:

1. De Persoon die geleden heeft, de Heere Jezus, de Godmens.
2. Voor wie Hij leed, te weten voor zondaren.
3. Wat Hij leed en hoe zwaar.
4. De heerlijke uitkomst, benevens
5. De gezegende vruchten van des Heilands lijden, dood en opstanding tot uw eeuwige verlossing. Wanneer gij, kinderen Gods, dit wel ernstig overdacht, o, u zou al meermalen hier stof vinden van schaamte en vernedering over uw onverstand, onvatbaarheid en indrukkeloosheid, gelijk het toen stond met de twaalven, volgens vers 34.

§ 27. b. En wat behoorde dit uw zielen klein en ootmoedig te maken dat het uw zonden, o kinderen Gods, geweest zijn om welke Jezus overgeleverd werd en zo vreselijk moest lijden. Evenwel moest gij, zwakgelovigen, hierdoor niet ontmoedigd worden, maar veel eer aangespoord om dit kostelijk zielsrantsoen te omhelzen, hetwelk alleen en voor eeuwig u kan bevrijden; en te meer grond hebt u in deze tot vrijmoedigheid doordat Jezus zo gewillig en zo vol van liefde tot Zijn arm volk al dit lijden onderging.

§ 28. c. O, u behoorde het geloof steeds in oefening te houden tot en omtrent de gekruiste Heiland. Dát is zeker de beste praktijk der leer van Christus' lijden.

1. Vindt zich dan uw ziel met schulden overladen en gedrukt door vrees voor Gods geduchte gramschap, bevindt ge u zo verdoemelijk en onrein, o hier is het alleen genoegzame en voor alle zonden voldoende losgeld en zoenprijs, 1 Joh. 1 : 17. Hier is de geopende fontein tegen de zonde en onreinheid, Zach 13 : 1.

2. Bevindt ge u dikwijls onder veel kruis en lijden, o, dit hout des kruises, of liever en inderdaad de gekruiste Christus Zelf, Die kan en zal al dit bittere water van Mara zoet en gezond voor u maken. Zie dan toch op deze oversten Leidsman uwer zaligheid, enz., Hebr. 12 : 2.

§ 29. *Ja maar, vreest en zucht een zwakgelovige ziel, ik zal wel geen deel hebben aan Jezus' verzoenend lijden; ik ben zo zondig en helwaardig.*

Maar o, beproeft uzelf aan de rechte merktekenen van droefheid naar God, van armgeestigheid, honger en dorst naar Jezus' gerechtigheid, enz. En zijt dan niet ongelovig, maar gelovig. Dit toch is de weg om God meer de eer te geven, Rom. 4 : 20, en tot meerdere troost.

§ 30. In Christus' lijden is ook het scherpste spoor en de klaarste afbeelding hoe en op wat wijze u de oude mens der zonden hebt te kruisigen en der wereld af te sterven,

Gal. 5 : 24 en 6 : 14. De lijdende Christus heeft u mede een voorbeeld nagelaten om Hem na te volgen, in lijdzaamheid onder verdrukkingen, 1 Petrus 2 : 21.

§ 31. En wat u betreft, och onbekeerden, die nooit als belasting met uw zonden tot de gekruiste Jezus bent gekomen, maar die zorgeloos heen leeft in zonde en wereld, o helaas, is dit lijden geschied aan het groene hout, de Heere Christus, o, wat zal dan ook eens aan u, het dorre hout, geschieden, Lukas 23 : 31. O, werd u nog bewogen door des Heeren schrik tot het geloof!

§ 32 Oprechten, o troostlijke stof voor u. Hier is de losprijs uwer zielen, het kooppeld van de Hemel. En al is het door kruis, zo zult u echter namaals met Jezus opgaan naar dat Jeruzalem, dat boven is. Amen.

2. JEZUS UITGANG UIT JERUZALEM en Zijn voorzegging van de ergernis der discipelen, enz.

TEKST: Johannes 18 : 1, 2 en Matthéüs 26 : 30.36:

Johannes 18 : 1, 2. *Jezus dit gezegd hebbende, ging uit met Zijn discipelen over de beek Kedron, waar een hof was, in welken Hij ging en Zijn discipelen.*

En Judas, die Hem verried, wist ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls vergaderd was geweest met Zijn discipelen.

Matthéüs 26 : 30.36: *En als zij de lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar de Olijfberg.*

Toen zeide Jezus tot hen: gij zult allen aan Mij geërgerd worden in deze nacht, want daar is geschreven: Ik zal de Herder slaan en de schapen der kudde zullen verstrooid worden.

Maar na dat Ik zal opgestaan zijn, zal Ik u voorgaan naar Galiléa.

Doch Petrus antwoordende, zeide tot Hem: Al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden.

Jezus zeide tot hem: Voorwaar Ik zeg u, dat u in deze zelfden nacht, eer de haan gekraaid zal hebben, Mij driemaal zult verloochenen.

Petrus zeide tot Hem: Al moest ik ook met U sterven, zo zal ik U geenszins verloochenen. Desgelijks zeiden ook alle de discipelen.

Toen ging Jezus met hen in een plaats genaamd Gethsémané en zeide tot de discipelen: Zit hier neder tot dat Ik heen ga en aldaar zal gebeden hebben.

Zie ook Markus 14 : 26-32; Lukas 22 : 39; Joh. 13 : 37 en 38. 16

§ 1. Drie hoofddelen staan ons hier te overwegen:

- I. Des Heilands uitgang uit Jeruzalem naar de Olijfberg.
- II. Zijn voorzegging van der apostelen ergernis aan Hem.
- III. Zijn aankomst in Gethsémané.

§ 2. I. In het eerste deel ontmoet ons de occasie of gelegenheid des tijds. *Jezus dit gezegd hebbende*, heeft Johannes. Maar Matthéüs nader: *als zij dan de lofzang gezongen hadden*. Waarschijnlijk ook een gewone lofzang, die van de Joden op het Paasfeest, ter verheerlijking Gods over hun verlossing uit Egypte, placht gezongen te worden. Namelijk, gelijk de kenners van de Joodse oudheden leren, de Psalmen 115, 116, 117 en 118. Maar het is ten hoogste waarschijnlijk dat de Heere Jezus met bevoeging van Zijn hemelse leringen en verklaringen, hierdoor Zichzelf en Zijn lieve apostelen zal hebben opgewekt tot de lof Gods, over het grotere en geestelijk verlossingswerk, hetwelk de Heiland nu ondernam. Zichzelf daartoe nu heiligende en schikkende, om als het ware Pascha voor Zijn uitverkorenen geslacht te worden, 1 Cor. 5 : 7. Hij had nu Zijn laatste Pascha met eten hartelijk verlangen en liefde met de Zijnen gehouden, Lukas 22 : 15 en had nu dat Heilig sacrament van het Oude Testament, ziende op Zijn toekomend lijden, afgeschafte en doen verdwijnen door de instelling van het Heilig Avondmaal, dat heilig en heerlijk sacrament van het Nieuwe

Testament ter verzegeling van Zijn dadelijke voldoening en aanbrenghing der eeuwige gerechtigheid voor Zijn arm volk. Een voortreffelijke stof voorwaar voor een nieuwe lofzang Gods, Ps. 40 : 4. Jezus' apostelen werden hier dan geleerd tevens te zingen het lied van Mozes en het Lam, Openb. 15 : 3. Maar wie begrijpt terecht hoe Godvruchtig, geestelijk en hemels dit zingen zal toegegaan zijn, daar de volmaakt heilige Godmens Jezus, zo brandende in ijver voor de eer van God, de Voorzanger is geweest en die met Hem Gods lof zongen, de gelovige en Godvrezende leerlingen van zo'n heilige Meester. O, zoet voorspel van het hemels Hallelujah!

§ 3. Ondertussen moet deze tijdsomstandigheid wel opgemerkt worden, dat Jezus toen is uitgegaan naar Gethsémané, namelijk zo straks na het houden van het Pascha en van het eerste Heilig Avondmaal met Zijn discipelen, om hen door deze Bondzegelen te verzekeren van Zijn allertederste liefde en trouw jegens hen. Almede om hen op het duurste te verplichten tot een heilige en bestendige wederliefde omtrent Hem, hun getrouw Zaligmaker, waartoe Hij ook door die heilige lofzang hun gemoederen had opgewekt. O, die Jezus, Wien de liefde drong om een genadetestament voor Zijn arme uitverkorenen op te richten door Zijn dood, Die drong dezelfde liefde om Zijn gelovigen daarvan een troostrijke verzegeling te geven voor Zijn dood, te weten Zijn Heilig Avondmaal. En nog kon de liefdragende Heiland Zich niet afscheiden van Zijn beminde leerlingen voor en voordat Hij ook op het laatste nog hun had meegedeeld zo vele heerlijke leringen en dierbare vertroosting en ons Johannes verhaalt, kap. 14, 15, 16. En voordat Hij als hun grote Hogepriester in hun tegenwoordigheid in een allerzielroerendst gebed Zichzelf geheiligd en God opgedragen had. En dat Hij Zijn lieve apostelen en al Zijn uitverkorenen met zo vele ontfermingen aan Zijn hemelse Vader der eeuwige barmhartigheden had aanbevolen, welk Hogepriesterlijk gebed bij Johannes 17 beschreven staat.

Op welk alles Johannes het oog heeft, kap. 18 : 1, in die woorden: ***Jezus, dit gezegd hebbende, ging uit.*** Dus dan na zo veel tere liefdezorg voor de Zijnen ging Jezus uit tot Zijn bang strijdperk. En nochtans, o groot gebrek van liefde in de apostelen, zouden deze eigen leerlingen en lievelingen van Jezus zo groots zwakgelovigheid en ontrouw betonnen en allen aan Hem geërgerd worden, ook in deze nacht.

§ 4. Toen ging dan Jezus uit naar buiten de stad. Hij verliet dat ondankbaar en ongelovig Jeruzalem, om welks tijdelijke en eeuwige behoudenis de meedogende Heiland zo overvloedig gearbeid en zo vele hete tranen gestort had, zie Matth. 23 : 37, Lukas 19 : 41, 42. Een nare voorbode van Jeruzalems gehele ondergang was, dat Hij ten laatste male van haar uitging vóór Zijn lijden. Wee hun als Ik van hen zal geweken zijn, zegt de Heere, Hos. 9 : 12. Jezus ging uit met Zijn discipelen, die de getuigen van Zijn lijden zouden zijn en die Hij nog wilde waarschuwen. Hij ging naar de Olijfberg, gelegen een weinig buiten Jeruzalem, Zijn zeer gewone bidplaats, zie Lukas 21 : 37.

§ 5. En naar de aantekening van Johannes, kap. 18 : 1: ***Hij ging over de beek Kedron*** of Kidron, gelegen tussen Jeruzalem en de Olijfberg in een dal en in welke beek de offeranden gereinigd en hare vuiligheden weggeworpen werden. David ging eertijds ook uit Jeruzalem over deze beek Kidron om met de zijnen voor Absalom zijn zoon te vluchten, zijnde vol van vrees, al gaande en wenende, 2 Sam. 15 : 23-30. Maar de Heere Christus ging derwaarts kloekmoedig, om Zich in de macht van Zijn vijanden vrijwillig over te geven, want hoe toch zou Hij, die zo volvaardig was om ook door lijden de wil Gods Zijns Vaders te volbrengen, dit Zijn lijden, welk Hij wist dat Hem als de Borg van God was opgelegd, zoeken te ontvliesen of te ontwijken.

§ 6. Dus dan gaat de ware en tegenbeeldige David, de Heere Christus, hier over de beek Kedron, door een donker, vuil en waterig dal, van Zijn vijanden vervolgd uit wreedheid en bloeddorst, van het volk verlaten uit ondankbaarheid, van Zijn eigen Apostel Judas verraden uit trouweloosheid, al gaande geperst met grote droefenis. Ja Hij ging tegelijk als door de afgrond der hel, door het dal der schaduw des doods, door de beek van de toorn Gods. En zulks om Zijn lieve uitverkorenen van deze gang te bevrijden en om hen in al hun droefenissen, in vluchten, in nood en dood te vertroosten, ja om hen aan de troostrijke eeuwige waterbekken te geleiden.

§ 7. Over de beek Kedron aan de Olijfberg nu was een hof waar Jezus wel dikwijls placht te vernachten in den gebede, Lukas 21 : 37 en welke Hem als een rustplaats was, maar nu stond te worden een droevig strijdperk van Zijn zielslijden en waar Hij ook zou verraden en gevangen worden, want (naar de aantekening, van Johannes, kap. 18 : 2). **Judas, die hem verried, wist ook die plaats, dewijl Jezus aldaar dikwijls was vergaderd geweest met Zijn discipelen.** Jezus dan ging geenszins hier naar toe om voor de verrader en gevangnemers de vlucht te nemen, nee maar om hem en al Zijn lichamelijke en geestelijke vijanden hier moedig op te wachten en tegemoet te gaan. En verder om hier te waken en te bidden en door het dragen van Zijn zielsangsten de pers van Gods toorn te treden, waarvan meer bij vers 38 in een volgende leerrede.

§ 8. O, die Jezus, Die zo gewillig was om overgeleverd te worden in die plaatse, had niet geschroomd om ook de verrader menigmaal derwaarts met zich te nemen. O, wie kan des Heilands bereidwilligheid genoegzaam begrijpen? En wie kan daarentegen genoegzaam verfoeien de gruwzame trouweloosheid van de verrader, die zich niet geschaamd heeft al de plaatsen van zijns Messias verkering en zijn bidplaats zelfs te verspieden. O, mocht Christus' volk hierentegen zo naarstig bedenken en zo wel weten in acht te nemen de plaatsen van Christus' genadige tegenwoordigheid, om aldaar Hem te zoeken tot Zijn eer en tot hun zaligheid. Inmiddels de geestelijke opleidingen uit aanmerking van Jezus lijden in een hof, zullen wij straks bij vers 36 vertonen.

§ 9. Ondertussen voorzegt Jezus Zijn apostelen **hoe zij allen nog in deze nacht aan Hem zouden geërgerd worden**, naar de grondtaal: zij zouden zich aan Hem stoten, d.i. door zwakgelovigheid grotelijks struikelen en in een zware zonde vallen. Wij laten nu na een brede verklaring te doen van de natuur en hoedanigheden der ergernissen. Hoe er is een gegeven ergernis, een ontvangen ergernis en een genomen ergernis, zijnde het hier zeker een ergernis van de laatste soort, dewijl de Heere Jezus de heiligheid en de stichting zelve was. Een genomen ergernis is wanneer men iemands goede en deugdelijke daden of woorden of ook wel hetgeen hem overkomt, verkeerd opvat en dus van zulk een persoon en zijn bedrijf kwalijk oordeelt en zich daardoor laat stremmen en hinderen in het goede, of immers in dat goede gevoelen hetwelk men van zo iemand had en behoorde te hebben. Waaruit dan verder spruiten velerlei ongegronde en liefdeloze verdenkingen en andere kwade vruchten van deze bitteren wortel.

§ 10. Nu aan Christus Zelf of aan Zijn leer en bedrijven ergernis te nemen of geërgerd te worden, zulks is zeker altijd een zeer zware zonde, dewijl Christus is de Heilige God en Die alleen in waarheid kon zeggen: Wie van ulieden overtuigt Mij van zonde? Joh. 8 : 46. Ondertussen moet men hier zorgvuldig onderscheiden:

a. Een ergernis welke natuurlijke en goddeloze mensen aan de Heere Christus nemen en zich aan Hem en Zijn leer stoten en ergeren, tot een volslagen ongeloof en

verharding des harten of ook zelfs tot een openbare afval van hun vorige belijdenis omtrent Christus en zijn waarheid. Waarvan u voorbeelden kunt zien in Matth. 15 : 12, kap. 24 : 10, 1 Cor. 1 : 23, 1 Petrus 2 : 8.

b. Of een soort van ergernis aan Christus, die in de gelovigen nog kan vallen uit zwakgelovigheid tot twijfelen, struikelen en zondigen op de nauwe weg. In welke laatste zin het hier zeker te verstaan is, dat ook Jezus' eigen gelovige apostelen aan Hem zouden geërgerd worden. Dat is: zij zouden door veel twijfelmoedigheid worden geslingerd en in hun geloof en liefde omtrent de Heiland worden verzwakt en teruggezet tot zover, dat zij, ziende Jezus in zulk een lijden en van Zijn vijanden gevangen, Hem alleen zouden laten en de vlucht nemen als gejaagde en verjaagde schapen, uit vrees voor banden en de dood. Ja dat zij wellicht in twijfeling zouden komen of deze lijdende Jezus wel waarlijk de Messias was. En hiertoe konden zij te lichter vervoerd worden door dat diep ingezogen vleselijk vooroordeel betreffend een aards koninkrijk van de Messias, waarmee deze vleselijke smaadheden van Jezus geheel niet overeen kwamen. En te deze tijd konden het Jezus' zwakke leerlingen te minder begrijpen of geloven dat hun grote Heere en Meester zulk een Man van smarten en smaadheden zou kunnen worden, omdat zij zo dikwijls de heerlijkste blijken van zijn Godheid, majesteit, almacht en heiligheid aan Hem hadden gezien. En inderdaad des Heeren Jezus' diepe vernedering en kruis, benevens de geestelijkheid van Zijn Koninkrijk, zijn te allen tijde geweest de rots der ergernis voor de ongelovige, Jes. 8 : 14, 1 Petrus 2 : 7, 8, 1 Cor. 1 : 23.

§ 11. En evenwel dit voorzegt Jezus Zijn apostelen op het duidelijkste: ***gij allen zult in deze nacht aan Mij geërgerd worden.*** Gij, mijn uitverkoren leerlingen zelf, die de Vader Mij gegeven heeft en die u bekend hebt, dat Ik van de Vader ben uitgegaan, voor Dewelke Ik Mijzelf heilig en opoffer; en die Ik in de wereld zal uitzenden, opdat ook anderen door Uw Woord in Mij geloven mogen, Joh. 17 : 6, 8, 18, 19. Gij, die zo lang de getuigen zijt geweest van Mijn Goddelijke leer, van al mijn heilig gedrag en verbazende wonderwerken, ja sommigen uwer zijn ook geweest de aanschouwers van Mijn heerlijkheid op de berg Matth. 17 : 1, 2. Gij, die zo teer van Mij geliefd en zo hoog begunstigd zijt, die Ik mijn vrienden genoemd en u bekend gemaakt heb wat Ik van de Vader gehoord heb, Joh. 15 : 15. Gij, en dat niet slechts één uit u (gelijk Ik u in opzicht van de verrader gezegd heb) maar u allen zult aan Mij geërgerd worden en Mij door de vlucht verlaten, niemand uitgezonderd. Zelfs niet Mijn ijverige Petrus, noch liefdragende Jacobus en Johannes, noch de kloekhartige Thomas. En zulks niettegenstaande dat u allen, behalve die verrader, goede blijken van uw oprecht geloof in Mij getoond hebt. En deze uw algemene ergernis en ontrouw zal Mij, uw Heiland, tot des te groter smaad en smart zijn, dat het in deze bange nacht, ook nog in deze nacht zal geschieden, nu het de ure en de macht der duisternis tegen Mij zal zijn, Lukas 22 : 53. O, gewis een nare en gevaarlijke nacht, daar ook de verzoeken voor de apostelen zo nabij waren, wat hadden zij dan niet allen even gelijkelijc te waken en te bidden om niet in verzoeking te komen, Matth. 26 : 41, terwijl zij in zichzelf allen even zwak en krachteloos zouden bevonden worden. En dit: *gij allen*, diende om zowel Petrus als al de overigen te waarschuwen.

§ 12. Ziet hier dan de allerteerhartigste getrouwheid van de Heere Jezus door de Zijnen te waarschuwen voor hun zwakheid, wanneer zij dezelve het minst bedenken, opdat, wanneer zij nog staan, zij mochten toezien om niet te vallen, 1 Cor. 10 vers 12 of in verzoeken gevallen zijnde, zich te dieper mochten vernederen, en echter zich ook wederom in boetvaardigheid opbeuren met de vorige blijken en ondervinding van

Jezus onberouwelijke liefde.

§ 13. Verder bevestigt de Heiland Zijn voorzegging met het profetisch woord van Zacharias, kap. 13 : 7. Hier bijgebracht met een weinig verandering van woorden in dezelfde zin: want hetgeen daar wordt toegeschreven aan het zwaard: “zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder”, - dat is aan de Joodse overpriesters en andere geweldige vijanden van Jezus, die met al hun macht, ja ook met zwaarden en met stokken tegen Hem aankomen zouden; - zulks wordt hier door de Heiland toegeschreven aan God Zelf: ***Ik, de Heere, zal die Herder slaan.*** Want het is Gods zuiver heilig bestuur en raad geweest waardoor Jezus als Borg der uitverkorenen tot de banden en ter dood is overgegeven, Rom. 8 : 32, Hand. 4 : 28. Wie dat voorts deze Herder is, namelijk alleen Christus, en wie Zijn schapen, te weten Zijn gelovige leerlingen en wel in de eersten opslag de apostelen, en wat derzelve verstrooiing, namelijk der apostelen vlucht bij Jezus' gevangenneming, behoeft hier geen breder verklaring, zie maar Ezech. 34 : 23, Jes. 40 : 11, Joh. 10 : 11. Maar waartoe dient deze aanhaling der profetie van Zach. 13 : 7 toch anders dan om de apostelen te gereder te doen geloven de waarheid van Jezus' eigen voorzegging en om zich hierover des te ernstiger te bekommeren. Ook opdat zij er klaar uit mochten zien dat Jezus' lijden Hem in alles overkwam naar de voorbepaalde raad Gods en volgens de Profeten, Hand. 2 : 23. Mitsgaders om hen te leren dat ook de verzoeken, struikelingen en gevaren der vromen niet minder van God tevoren gekend en bepaald zijn, als mede hoe ver dezelve zullen gaan, terwijl echter de Heere Zijn zwakke kinderen niet begeven noch verlaten zal, “***want Hij zal Zijn hand tot de kleinen wenden***”, gelijk er zo opmerkelijk wordt bijgevoegd, Zach. 13 : 7. En eindelijk tot van hun onderrichting, hoe zij tegen alle ergernissen en verzoeken alleen konden veilig zijn of er weer uit gered worden, door die grote en goede Herder, de Heere Jezus.

§ 14. En even daarom ook, opdat Jezus' apostelen, ten minste van achteren, uit deze hun droevige en zondige verzoeken en zware val wederom mochten opgebeurd en hersteld worden, doet er de meedogende Heiland deze troostrijke voorzegging bij: ***Maar nadat Ik zal opstaan zijn, namelijk van de doden, zal ik U voorgaan naar Galiléa.*** En dan zal Ik, de goede Herder, mijn hand tot de kleinen wenden, Zach 13 : 7. Alsof Jezus tot hen zeide: Deze treurgevallen en verzoeken zullen eerlang een einde nemen. En hoewel gij, mijn lieve apostelen, deerlijk zult vallen en u zo zwaar tegen Mij bezondigen, *nochtans zal Ik u geen wezen laten, Ik kom weder tot u*, Joh. 14 : 18. Ik ben en blijf uw machtige, goedertieren en getrouwe Herder, de grote Opziener uwer zielen, tot welken gij bekeerd zijt, 1 Petrus 2 : 25. Alleen steunt niet op uzelf, maar op Mij, uw liefdragende en algenoegzame Zaligmaker. Want ook als u zo veelszins u trouweloos omtrent Mij zult gedragen hebben, zelfs dan wanneer Ik, uw Herder, om uw zonden zal terneer geslagen worden door het wraakzwaard Gods, werpt ook dan nóg niet weg uw geloof en hoop op Mij. Ik, uw Overste Herder en Heiland, zal weer opstaan van de doden en zal u, mijn verstrooide en verjaagde schapen, weerom bijeen en tot Mij vergaderen, om het zwakke te sterken, het kranke te helen en het afgedwaalde weder terecht te brengen, Ezech. 34 : 16. En daartoe zult u na Mijn opstanding in Galiléa Mij weer zien. Vergelijk Matth. 28 : 10-16. O, onberouwelijke liefde van Jezus, die van Hem afdwalen uit zwakheid, tot die wil Hij terugkomen in barmhartigheid. Die trouwe Herder, Die voor Zijn schapen Zijn leven overgeeft in de dood, Joh. 10 : 11, Die zal veel meer hen behouden na Zijn dood en opstanding, Rom. 5 : 10.

§ 15. Maar helaas al deze trouwhartige waarschuwingen des Heeren Jezus hadden te dezer tijd op het hart van Zijn apostelen geen vat noch uitwerking, Want Petrus antwoordde hierop zeer onbezonnen en hoogmoedig: ***al werden zij ook allen aan U geërgerd, ik zal geenszins***, veel min in deze nacht, ***aan U geërgerd worden***. Ziet hier Petrus' vleselijke zelfverheffing, gepaard met verachting en liefdeloosheid omtrent zijn medebroeders, als was hij alleen een onbezweken held en als was hun liefde en getrouwheid omtrent Jezus minder of immers twijfelachtiger dan de zijne. Zie zijn zeer grote onvoorzichtigheid, niet bedenkende: die zich aangordt, beroeme zich niet als die zich losmaakt, 1 Kon. 20 : 11; zijn ongelovig tegenspreken tegen Jezus' eigen voorzegging en tegen het profetisch woord; zijn laatlundig vertrouwen op zichzelf en eigen krachten. Want Petrus meldt niet een woord van de bijstand des Heilige Geestes, veel minder dat hij daarom bad en smeekte. En te zondiger en dwazer was dit zijn zelfvertrouwen, omdat hij zich beroemde over een stuk, dat toekomstige was en hij immers niet wist hoe zwaar dat hem die verzoeken aan boord zouden komen, temeer daar Jezus hem in het bijzonder zo gewaarschuwend had: Simon, Simon, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe, Lukas 22 : 31.

§ 16. Zie hier hoe ver de vermetelheid een gelovige nog kan vervoeren om meer zijn eigen bedrieglijk hart te geloven dan het woord van de waarachtige God en van de Nierenproever, de Heere Jezus; insgelijks om zijn gelovige broeders beneden zich te verachten. Maar ook, *o hoe gaat hoogmoed voor de val!* Spr. 16 : 18, daar Petrus het zo veel erger maakte dan al de anderen. En laten wij er uit geleerd worden om toch niet te steunen op eigen krachten, want hoe kan een krachteloze sterkte beloven van zictelven of een zwakke en wankelende roemen van zijn standvastigheid? En zulks tegen het woord van Christus aan. Of kent Christus niet veel beter ons arglistig en bedrieglijk hart dan wij zelf? Jer. 17 : 9, 10. Zo dan, zijt niet hooggevoelende, maar vrees, Rom. 11 : 20.

§ 17. Hierop volgt nu Jezus' wederantwoord aan Petrus, waarin de Heiland toont Zijn groeten ernst om de hoogmoed van Petrus ter ræer te zetten: ***Voorwaar, Ik***, de Amen en de Waarachtige, ***Ik zeg u***, en daarom ziet toe voor uzelf, o Petrus. Jezus voorspelt hem hoe Petrus het nog veel erger zou maken dan al de overigen: ***in deze nacht zult gij Mij driemaal verloochenen***. En Hij wijst hem aan hoe gans nabij zijn val was. Het zou geschieden ***eer de haan tweemaal zou gekraaid hebben in deze nacht***, volgens Markus 14 : 30. Hij geeft alzo aan Petrus een duidelijk waarteken om er Jezus' voorzegging bij te gedenken. En daarom: Ik zeg u, Petrus, vertrouw niet op uzelf, maar waak en bid.

§ 18. Maar helaas, Petrus gaat voort in zijn vermetele roem, zeggende: ***al moest ik met U sterven, ik zal U nimmermeer verloochenen***; en veel minder zulks doen nu in deze nacht. Maar de nu zo hooggevoelende Petrus bedacht niet wat een grote en zeldzame zaak het is uit liefde voor een vriend in de dood te gaan of in geloof en heilige ijver voor de Naam van Jezus te lijden en te sterven, noch wat voor een roeping Gods en genadekracht daartoe vereist wordt. O, onbezonnen ijver en wederstrevige ongelovigheid van Petrus.

§ 19. Het lere Gods volk hun getrouwheid en standvastigheid geenszins af te meten naar hun liefdragende gestalten die zij bij wijlen ondervinden. Het zou gelovigen, u soms al zo vreemd dinken, als Petrus, dien u lief hebt, te verloochenen. Maar hoe weinig denkt u dan aan uw zondig vlees, hetwelk u zo dikwijls gevangen neemt onder

de zonde, Rom. 7 : 23. O, hoe bezwaarlijk is de mens daar toe te brengen om zichzelf te mistrouw. Het was zeker onze plicht aan Jezus getrouw te blijven tot de dood toe, maar het is daarom niet in onze macht. Wij hebben daarom ernstig tot God te bidden. En al bent u oprechte gelovigen, u moet het echter nooit van uzelf verwachten. O nee, want Christus nimmermeer en geenszins te verloochenen, ja in de zaak van Christus te lijden en met Hem als te gaan sterven, is alleen des Heeren genadegave, Fil. 1 : 29.

§ 20. Maar hoe gedroegen zich de overige apostelen? *Desgelijks zeiden ook alle de discipelen*, redenerende uit hun tegenwoordige liefdegezindheid tot de Heere Jezus. En zowel als Petrus uit een nog zeer grote onkunde nopens hun eigen onmacht ten goede en nopens de kracht der verzoeking, insgelijks uit veel ongelovigheid aan 's Meesters voorzegging, en uit vleselijke hoogmoed, willende niemand van hen minder schijnen dan Petrus.

§ 21. Zie, zo verzuurt een weinig zuurdesem het gehele deeg, 1 Cor. 5 : 6. En één dwalend schaapje doet er vele dwalen. Och, dat in plaats van met vleselijke roem, de ene gelovige de anderen zocht als voorbij te streven in nederigheid, Godzaligheid en met volharding in goed doen.

Eindelijk wat is hier boven al, te bemerken en te verwonderen de lankmoedigheid van den, Heere Jezus Christus, die, daar Hij de allerhoogste en aller-waarachtigste was, zodanig een tegenspreken en ongelovigheid van en in Zijn eigen leerlingen verdroeg, zonder in toorn tegen hen uit te breken of hen hard te bestraffen. Nee Hij had als die goedertieren Herder nog medelijden met Zijn dwaalzieke schapen. Ook wist Jezus wel hoe hun eigen werk helaas hen wel haast zou beschamen. Daarom ging dan Jezus niet (gelijk zij wel verdienden) in gramschap van hen, maar met hen in een plaats genaamd Gethsémané, waarvan zo straks nader.

§ 22. Inmiddels betaamde het de Heiland hun dit alles te voorzeggen hun vooraf hun zwakheden naakt voor ogen te stellen:

- a. Uit een allergetrouwste liefde tot hen.
- b. om te tonen wat zware last en smart aan Hem als hun Borg, hun zonden en trouweloosheden zouden zijn, waarvoor Hij zo duur zou moeten betalen.
- c. ten blijke van Zijn eigen volmaakte voorkennis van al Zijn lijden.
- d. en bij gevolg ook ten blijke van Zijn uiterste bereidwilligheid tot hetzelfde.
- e. ja ook hierdoor ontdekte zich de Heere Jezus als de alwetende God, Die zelfs hun harten en nieren doorproefde, Openb. 2 : 23. En dat Hij, als die Man, Gods Metgezel, Zach. 13 : 7, een volmaakt inzicht had in het boek van Gods eeuwigen raad.
- f. desgelijks hoe terdege Hij bewust was dat Hij Zelf alleen als Middelaar de pers, van Gods toorn zou moeten treden, Jes. 63 : 3.

§ 23. Aldus Zijn lieve discipelen gewaarschuwend hebbende, *toen ging Hij met hen in een plaats genaamd Gethsémané*, om aldaar, gelijk boven § 7 en 8 getoond is, in een bloedig worstelperk te treden, met de macht van Gods toorn en al het geweld der hel, want om de zonden Zijner uitverkorenen zouden de pijlen des Almachtigen in Hem dalen, welken vurig venijn Zijn geest moest drinken, Job 6 : 4. Daar Hij tevoren in deze zijn bidplaats in het heilig eenzaam, zo gemeenzaam met Zijn hemelse Vader gesproken had, zou Hij nu ook tot hartgrondige smekingen raken, maar met een bittere ziel moeten klagen: *Mijn God, Ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet en des nachts en Ik heb geen stilte*, Ps. 22 : 3.

§ 24. Verder in dit Gethsémané, gelijk straks uit Joh. 18 : 2 is gezien, was een hof, waar Jezus nu in zeer afgetrokken eenzaamheid Zijn zielsangsten en zware strijd zou ondergaan, waarvan breder in onze volgende leerrede.

§ 25. In de Hof van Eden, in het Paradijs, zondigde de eerste Adam zo moedwillig en met een hels vermaak, zo zichzelf en al zijn nakomelingen ter neer stortende in een allerrampzaligst verderf. Maar in deze hof van Gethsémané droeg de Tweede Adam, Jezus Christus, de toorn Gods en hel-angsten om Zijn uitverkoren ellendigen te verlossen. In de Hof van Eden heeft de eerste Adam de ontvangen zalige gemeenschap met God versmaad, zijn beeld verbroken, heeft zich ongehoorzaam getoond aan Zijnen Schepper, Heere, Wetgever en Weldoener, heeft zijn vrijheid en vreugde misbruikt, aan de helse slang geloof gegeven. En zo zichzelf en al zijn nageslacht in de banden des duivels en in de dood en vloek ter neder geworpen, buiten het aardse en het hemels paradijs gesloten, en van de Boom des levens geweerd. Maar hier in deze hof van Gethsémané heeft Christus, de Tweede Adam, door Zijn lijden en allervolmaakste gehoorzaamheid aan God de oude slang de kop vertreden, Gen. 3 15, voor Zijn arme uitverkorenen de hel gesloten, hun het hemels Paradijs en de toegang met vrijmoedigheid tot God, en ja tot de Boom des levens, welke Christus Zelf is, Openb. 2 : 7, geopend. En om in hen Gods beeld te herstellen, heeft Hij hen de levendige en heiligmakende Geest verworven, Die vrij maakt van de wet der zonde en des doods, Rom. 8 : 2. In het kort: Adams hof is hem eerst geweest een vreugdehof. Maar door zijn en ook door onze zonden gemaakt tot een Bochim en treurhof; daarentegen Christus' hof, - immers dit Gethsémané, - is Hem geweest een treurhof. Maar door Hem als tot een vreugdehof gemaakt voor allen die in Zijn Naam geloven.

§ 26. Deze hof nu, of de plaats en hoeve waaromtrent hij lag, werd genaamd **Gethsémané**, welk woord naar sommigen uitlegging betekent een vallei der vettigheden, zogenaamd wegens de menigte van Olijfbomen en de overvloed van olijfolie, daar geperst wordende. Of dat nabij komt, sommige taalkundigen zeggen dat Gethsémané eigenlijk een oliepers te kennen geeft. Gelijk dan meermalen namen van plaatsen in het Woord Gods of een voorbeeldige, of immers zinnebeeldige betekenis hebben, zo mag men ook bij zinspeling op de naam Gethsémané zeggen, dat de Heiland door Zijn lijden hier verworven heeft voor Zijn volk een vette maaltijd, van vette vol mergs, Jes. 25 : 6. En te dien einde daar als geperst is geworden door de toorn Gods, die Hem niet alleen zeer ernstige gebeden en tranen. Maar zelfs ook het bloedig zweet uitgeperst, Lukas 22 : 44, gelijk zo de Heiland Zelf reeds tevoren had geklaagd: *hoe wordt Ik geperst totdat het volbracht zij*, Lukas 12 : 50. En dewijl onder een andere betrekking de Heere Jezus zelf niet alleen is die Gezalfde met de olie des Heilige Geestes en de kracht, met vreugdeolie gezalfd boven Zijn medegenoten, Ps. 45 : 8. Maar ook dat Hij is die zalvende, Wiens Naam en genade wordt uitgestort, Hoogl. 1 : 3. En dat Zijn olie, Zijn geestesgaven zo goed tot reuk zijn, zie aldaar. O, wat behoorde dan Gods volk, bijzonder als hun ziel dor en mager is of moedeloos, bij Jezus toch ernstig te zoeken die olie Zijns Geestes tot heiligmaking en vertroosting, om te mogen juichen: *Ik ben met verse olie overgoten*, Ps. 92 : 11.

§ 27. Naar dit Gethsémané nu gaat Jezus met Zijn discipelen of apostelen, Zijn beminde zielsvrienden, deels omdat die nu, en bij tijdvervolg als de verkondigers van het Evangelie, de getuigen van Christus' lijden zouden zijn en ter bestemder tijd mede deelachtig Zijner heerlijkheid, 1 Petrus 5 : 1, deels ook tot een geestelijk leerbeeld, hoe dat waar Christus heen gaat, Hij ook Zijn gelovigen met Zich neemt; hier meest

een treurhof. Maar ook namaals in Zijn vreugdehof ; hier dikwijls tot banden en verdrukkingen. Maar namaals tot in Zijn heerlijkheid.

§ 28. In Gethsémané gekomen zijnde of immers nabij die plaats, zeide Jezus tot Zijn discipelen: ***Zit hier neder totdat Ik heen ga en aldaar zal gebeden hebben.*** De Heere Jezus wilde wel Zijn apostelen nabij en omtrent Zich hebben als getuigen van Zijn lijden en zielsangst, nochtans wilde Hij Zelf alleen gaan en bidden, om te vrijer met God Zijn Vader in de gebede te spreken en Zijns harten angsten als in Zijns Vaders schoot uit te storten. Ook ging Jezus alleen tot dit bloedig strijdperk als de enigste Middelaar, alleen de pers van Gods toorn kunnende treden, Jes. 63 : 3.

§ 29. Ondertussen liggen hierin zeer heilzame lessen, als:

a. hoe Christus Zijn strijd niet begint dan met waken en bidden, tot een voorbeeld en spoor voor de gelovigen om toch door alle bidding en smeking tot God, te zoeken met kracht des Geestes versterkt te worden in de geestelijke strijd, zie Eféze 6 : 10. Men denke hier ook aan de worstelende Jakob, Gen. 32 : 24. Want het zou een zware strijd en een worsteling Godes zijn die hier Jezus onderging en waartoe Hij derhalve Zich zo plechtig in de eenzaamheid en gebeden afzonderde.

b. En omdat de Heere Jezus alleen, als de Borg, deze strijd met Gods toorn moest aanbinden en als Overwinnaar volvoeren, mochten Zijn discipelen en alle gelovigen hier als stil zitten en zien het heil des Heeren, Ex. 14 : 13, 14. Die in deze strijd ter voldoening voor de zonden niet kunnen noch mogen strijden.

c. Ook kende de mededogende Jezus Zijn lieve apostelen vooralsnog veel te zwak in het geloof dan dat zij van nabij zien en dragen konden dat vreselijk gezicht van al die bange weedommen Zijns harten en daarom verschoont Hij hun zwakheid.

d. Nochtans volgens vers 38 en 41, wilde Jezus geenszins dat zij slechts zorgeloos hier zouden neerzitten. Nee, maar met Hem waken en bidden tegen de verzoeking, hen reeds zo nabij, volgens vers 31-35.

TOEPASSING.

§ 30. Behalve dat zich hier,

a. opdoen de beginselen en voorboden van de smarten en smaadheden, de Gods profeten van de Christus voorspeld hebben, hoe een iegelijk het aangezicht voor Hem zou verbergen, Jes. 53 : 3, en hoe Hij Zijn broederen vreemd zou worden en onbekend Zijner moeders kinderen, Ps. 69 : 9, bijzonder hoe nabij het was dat de voorzegging van Zach. 13 : 7 vervuld zou worden,

b. zo zien wij hier hoe hooggevoelende des mensen hart pleegt te zijn en wat al krachtige overblijfselen daarvan nog zijn in de kinderen Gods. Hoewel zo strijdig met Gods eer, want vervloekt is de man die op een mens vertrouwt, Jer. 17 : 5.

c. alsmede de diepe arglistigheid des harten, volgens Jer. 17 : 9 en des mensen ongelovigheid omtrent zijn eigen volslagen verdorvenheid en dodelijke onmacht.

d. gelijk ook de volzekere waarheid van Christus' zeggen: *zonder Mij kunt gij niets doen*, Joh. 15 : 5.

e. En gelijk straks al breder vertoond is, dat de val zo haast en zo gewis de hoogmoed volgt als de schaduw het lichaam.

§ 30 I. O, hoe behoort dit alles elk Christenbelijder aan te sporen, om smekende om de Geest der verlichting in Godskennis, zichzelf nauw te onderzoeken:

a. of de hoogmoed en het vleeselijk zelfvertrouwen nog gans in ons heerst.

- b. en of ook wij nog degenen zijn aan welken de gekruiste Christus gans tot een ergernis is.
- c. En hoewel dit genoemde kwaad niet meer heerst in de gelovigen, hoe zeer betaamde het hun echter om ernstig na te gaan de krachtige overblijfselen in hen van deze wortelen der bitterheid.

§ 30 II. Wat dan u betreft, *natuurlijke mensen*, och, kon u het zien en het u met verlegenheid aantrekken. Wat heeft niet een vermetelee hoogmoed uw ganse hart bezet en vergiftigd. U kent God niet in Zijn hoogheid en heilige rechtvaardigheid, noch in de heiligheid van Zijn wetten, noch hoe vreselijk Zijn toorn is tegen de zonde. En vandaar kent ge uzelf niet als *zo gans ellendig, arm, jammerlijk, blind en naakt*, Openb. 3 : 17. En geenszins beseft u hoe gans onrein, verdorven en verdoemelijk u voor God zijt. U hebt geen vreze noch indruk wegens het verschrikkelijk gevaar en de val die u dreigt. Nee. Maar zo ge u verbeeldt, u hebt nog al een goed hart, u meent het wel met God en u denkt dat je wel staat met de Heere. En ontbreekt er wat aan uw werken, u wilt met uw vermeend goed hart, met uw plichten en gebeden Borg worden bij God. Of men al met Gods Woord uw wangedrag ontdekt, nog echter vertrouwt ge op eigen krachten. U wilt het dus zo verbeteren en uzelf op uw wijze bekeren. Tegen de aanvechtingen en verzoeken u wel vast te staan. En al deze ijdele verbeelding maakt uw hart zorgeloos en u onderzoekt het niet ernstig of u al deel hebt aan Jezus' verzoenend lijden en aan Zijn Geest van geloof en bekering. En hoe zoge u wel met ernst zoeken naar die genade, die u waant reeds te bezitten? Och vraag het uzelf: zorgt en zucht u wel ooit diep; och hoe zal ik, grote zondaar, bestaan voor een heilig God? Hoe krijg ik Jezus tot mijn Borg en verzoening? Hoe zal ik, die zo vleselijk ben, nog bekomen Zijn heiligmakende Geest? Dat Die mij verlichte, vernedere, verandere en vernieuwe en het geloof in Jezus werke in mijn hart. Dat Die mij krachtadig trekke uit de macht des Satans en uit een tegenwoordige boze wereld. *Ach, mocht de Heere dit doen aan mij, arme zondaar. O mocht de Heere Jezus dus worden de Herder en Opziener mijner ziel en ik een van Zijn schapen, die naar Zijn stem horen.*

Wel, moet niet uw eigen consciëntie zeggen dat deze ootmoedigheid ver van u bent en dus dat uw hart nog opgezwollen is van hoogmoed en eigen zelfvertrouwen. En o, dus staat u bloot voor een deerlijke en eeuwige val, want God wederstaat de hovaardigen, Jac. 4 : 6. U denkt en spreekt doorgaans groot van uzelf en van uw wijsheid, deugden en daden. Of, indien u min of meer eens overtuigd wordt van het tegendeel, dan zoekt ge u met uw onmacht te verschonen en u toont alzo dat u de plaag van uw hart niet kent, noch gevoelt.

§ 30 III. En even daarom is de gekruiste Christus u nog gans tot een ergernis:

- a. in de nederigheid van Zijn kruis,
- b. in opzicht van Zijn borgtochtige gerechtigheid, die er is in Zijn kruisbloed, terwijl ge uw eigen gerechtigheid zoekt op te richten. En dus kunt je niet komen tot de gerechtigheid Christi, die uit het geloof is, zie Rom. 9 : 31-33. En als vijanden van het kruis van Christus, bedenkt en jaagt u naar alleen aardse dingen, Fil. 3 : 19. Christus' armgeestig volk, de vromen, zijn bij u verachte fakkels, Job 12 : 5. Komt er kruis of verdrukking om Christus' wil, terstond wordt u geërgerd, Matth. 13 : 21. En de nauwe geestelijkheid van Christus' Koninkrijk en wetten zijn u nog wel de grootste aanstoot en ergernis, zie Lukas 19 : 27.

§ 30 IV. U zult misschien zeggen: Wij bekennen het, wij zijn zwakke en zondige

mensen, nochtans hopen wij op Christus en wij geloven in Hem. Jezus' apostelen immers toonden hier ook hun grote zwakheden, werden aan Jezus geërgerd, waren nog zeer hooggevoelende, met name Petrus. Maar och, arme natuurlingen, die zonden heersten niet in hen. Maar in hun harten woonde en werkte ook geloof en liefde, met de uiterste hoogachting voor de Heere Christus. En van achteren is gebleken dat dit zonden van zwakheid in hen waren, zie vers 75. En ziet eens hun ijverig verlangen en zoeken naar Christus bij en na zijn opstanding, Matth. 28 vers 16. O, dan eerst wanneer u met hen de rechte bewijzen toont van uw waar berouw, geloof en liefde tot Christus en tot dien weg van ootmoed en heiligmaking, dan eerst moogt ge u opbeuren met de gebreken der heiligen.

§ 30 V. O, wij waarschuwen u. Gij zijt nog arm, jammerlijk, blind en naakt en gij weet het niet, Openb. 3 : 17. Och, indien u dus blijft en voortgaat, dan is Jezus Christus u gezet tot een val, Lukas 2 : 34 en tot een rots der ergernis, Jes. 8 : 14.

§ 30 VI. O, dat u Jezus' trouw raad en Gods genadeaanbiedingen wilde behartigen en inwilligen. *Ik raad u, zegt de mededogende Heiland, dat gij van Mij koopt goud en witte klederen en zalft uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt*, Openb. 3 : 18.

§ 30 VII. En wat u betreft, ***kinderen Gods***, hoe ernstig behoorde u dit woord der waarschuwing van Jezus aan Zijn discipelen te bedenken om er uw zwakheid uit te leren erkennen, daar het profetisch woord en Jezus Zelf het u zo klaar aanwijzen, hoe ook de getrouwe leerlingen van Jezus en Zijn gunstgenoten nog kunnen vervallen tot grote ontrouw omtrent hun Heiland. Ja ook hoe dat zelfs een menigte van gelovigen tevens kan gebracht worden tot zeer zwakgelovige twijfelingen en struikelingen en dat zulken die als pilaren geacht zijn, wel eens zelfs meer dan anderen wankelen en dat zij wel eens eerst kleinmoedig worden die anderen tot vrijmoedigheid en standvastigheid zouden voorgaan, als bijvoorbeeld hier Petrus. Ondertussen, als zulks geschiedt, wat behoorde u dan ook omtrent uw zwakke en gevallen broeders te behartigen de les van de apostel: *Broeders, indien iemand onder u van enige misdaad overvallen wordt, gij die geestelijk zijt, zoekt dezelve weder terecht te brengen door de Geest der zachtmoedigheid, opdat ook u zelf niet verzocht wordt. Maar draagt elkanders lasten en vervult alzo de wet van Christus*, Gal. 6 : 1, 2. En in het bijzonder om voor uzelf als een zo krachteloze te leren vrezen uzelf te mistrouwen, alsmede voor uzelf en voor de broeders tot God te bidden, om niet in verzoeking geleid of uit dezelve door 's Heeren genadekracht weer uitgeholpen te worden. Desgelijks laat dan ook óf der gelovigen struikelingen uit zwakheid óf zelfs dat zoveel vleeselijke belijders zich aan Christus ergeren tot hun eeuwige val, dit u niet te zeer ergeren, noch te zeer doen versagen en kleinmoedig worden. Omdat dit voorzeggd is te zullen geschieden en dat dikwijls de ervaring geleerd heeft, dat in grote vervolgingen om Christus' Naams wil, inzonderheid wanneer de herders en voorgangers geslagen werden, ook wel eens de vromen zeer gewankeld hebben, niet durvende Jezus' Naam vrijmoedig belijden vanwege de hitte der verdrukkingen. Hoewel het van achteren bleek dat zij ware schapen van Christus waren, van God uitverkoren, door Christus' bloed gekocht, door Zijnen Geest geroepen en geheiligd en in de kracht Gods uit de grote verdrukkingen bewaard ten eeuwig leven. Alleenlijk waakt en bidt om toch aan Jezus niet geërgerd te worden. Bidt dan toch om ootmoed: *Heere weerhoud Uw knecht van trotsheden*, Ps. 19 : 14, om verzoening in Christus van uw struikelingen en om de bijstand van uw machtige en goedertieren Herder. En voor het overige: neem Jezus' discipelen hier tot een baken in zee en probeert de Heere Jezus na te volgen in lofzangen, in lijdzaamheid

en in liefde om de naasten te waarschuwen.

§ 30 VIII. De hoofdsom van uw troost, gelovige kinderen Gods, ligt opgesloten:

- a. in Jezus' gewillige Borgtocht en lijden voor uw zonden.
- b. en in uw zalige gemeenschap met dien machtigen en getrouw Herder. *Ik* (zegt Christus) *geef Mijn schapen het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, Joh. 10 : 28. Amen.*

3. DE ANGST VAN CHRISTUS in de hof Gethsémané

TEKST: Matthéüs 26 : 37 en 38 en Lukas 22 : 44:

En met Zich nemende Petrus en de twee zonen van Zebedeüs, begon Hij droevig en zeer beangst te worden.

Toen zeide Hij tot hen: Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe; blijft hier en waakt met Mij.

En in zwaren strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen.

Ziet ook Markus 14 : 32 en 33 en Johannes 12 : 27.

§ 1. In deze teksten komen ons drie hoofddelen voor:

- I. Des Heeren Jezus' zware benauwdheid.
- II. Zijn droevige klacht.
- III. Zijn bloedig zweet.

§ 2. I. *Zijn zware benauwdheid.*

Maar vooraf meldt de Evangelist hoe het de Heiland beliefdde enige van Zijn apostelen wat nader mede en bij Zich te nemen bij dit Zijn worstelperk, terwijl Hij anderen een weinig achtergelaten had. Vers 36, namelijk: *Jezus nam met Zich Petrus en de twee zonen van Zebedeüs, Jacobus en Johannes*. In het algemeen, het was om te tonen Zijn diepe vernedering voor en Zijn overgrote liefde tot Zijn arm volk, dat Hij tenminste aan enige uit Zijn lieve apostelen het met hun ogen wilde laten zien en met hun oren laten horen, welke verschrikkelijke zielslijden Hij voor hen en alle Gods uitverkorenen heeft moeten doorstaan. En opdat deze drie oog- en oorgetuigen dit aan hun mede Apostelen en verder aan de ganse Kerk van Christus mochten openbaren en verzekeren. Inmiddels gebruikte de Heiland hier in zijn soevereine vrijheid om tot dit einde nader met Zich te nemen wie Hij wilde. Nochtans mogen wij in het bijzonder van achteren hierin opmerken des Heeren Jezus' wijsheid en heilig oogmerk, dat Hij juist bij Zich neemt deze drie, zijn allerinnigste boezemvrienden, Petrus en de twee zonen van Zebedeüs, want: Dit Zijn zielslijden als Borg was een van de innigste geheimen van Jezus' verlossingswerk en daarom welvoegelijk dat hetzelfde eerst en helderst aan deze Zijn boezemvrienden ontdekt werd. Dus wilde de Heere Jezus ook hun getrouwheid, met name van Petrus, die nog straks zo hoog daarvan geroemd had op de proef zetten. Het kon mede dienen om de zonen van Zebedeüs, Jakobus en Johannes, die zo aards van Jezus' Koninkrijk gevoeld hadden en zeer gehaald naar wereldse staat en grootheid in hetzelfde, te onteren deze hun vleselijke waan en ijdele verwachting. Ziet Matth. 20 : 21.

En het behaagde Jezus dat juist die drie, welke zo van nabij zijn Goddelijke almacht in het opwekken van het dochttertje van Jairus, Markus. 5 : 37 en Zijn verheerlijking op de berg hadden aanschouwd, Matth. 17 : 1. 2 Petrus 1 : 16-18, ook hier nabij Hem moesten zijn in het bange Gethsémané ter oefening van hun nederigheid en geloof.

§ 3. Hierin is dan verder te zien:

a. Hoe ook de Heere Jezus naar Zijn vrij welbehagen omtrent Zijn volk en gunstgenoten een verscheiden mate houdt in het bedelen van Zijn genade, zowel in de

openbaring van Zijn heerlijkheid aan hun en in vertroosting, als in hen te doen komen in noden, zwaarigheden en in bange strijd.

b. Diegenen, die zich voor Christus wel eens beroemen boven anderen, die wordt in Christus' dienst ook wel eens boven anderen een zwaarder last en moeilijker strijd opgelegd.

c. En daarom, dat zich niemand der gelovigen behoort te verheffen, wanneer hij een uitnemender openbaring van des Heeren genadelicht ontvangt, 2 Cor. 12 : 7, dan wel andere oprechte kinderen Gods, omdat gewoonlijk ook daarop volgt een meerdere beproeving.

d. Maar ook, dat niemand van Gods volk al te zeer zich heeft te verslagen of te bezwijken, wanneer anderen van de Heere als mede genomen worden om iets meer te zien, want zij zien toch altijd geen heerlijkheid en vreugde. Maar ook wel jammerlijke benauwdheid.

e. Maar een iegelijk die Christus lief heeft, ga zo ver met Hem, als het de Heiland behaagt en hij volgt het Lam waar het ook heen gaat, Openb. 14 : 4. Zelfs ook in het zwaarste lijden; voorbeeld in Mozes, Hebr. 11 : 25.

f. Eindelijk wanneer u gelovigen moet gaan het lijden en in een dal der moerbeziënbomen, Ps. 84 : 7. O, neem voor al Christus met u en zoekt Hem nabij u te houden door uw geloof en gebeden Hem stellende tot een Fontein, Psalm 84 : 7, om door Zijn geestelijke nabijheid verkwikt en door Zijn kracht ondersteund te worden.

§ 4. Volgt nu dat wij nader spreken van des Heilands zielenstrijd, hier beschreven in vers 37 en 38 en Lucas 22 : 44: Hij **begon droevig en zeer beangst te worden**. Vergelijk hiermee Markus 14 : 32, Hebr. 5 : 7. Zodat de Heere Christus in waarheid, maar zonder enige zondige murmurering, ongeduld of wanhoop hier gevoelde de aller benauwdste zielsverschrikkingen onder het gemis van die vreugde en vertroosting, die Hij tevoren doorgaans uit Zijns Vaders liefde placht te genieten, als Matth. 11 : 25. Nu daarentegen werd zijn ziel geperst met het gevoelen van Gods toorn, met angst, niet droefheid, met strijd, vreze en verbaasdheid. Hij begon droevig en zeer beangst te worden. Hij begon (zegt de tekst) droevig te worden. d.i. die overmate grote droefheid nam nu haar aanvang, daar Jezus even tevoren nog zo rustig en bedaard met Zijn discipelen had gesproken. Ook was dit een droefheid en lijden, waarbij al Zijn voorgaande droefnissen en smarten zeer licht waren geweest. Maar nu begon Hij zo te lijden, dat als het ware de glansrijke stralen Zijner Godheid zich zouden verbergen achter Zijn zo innig bedroefde en beangste mensheid. Dit was nu die bange ure, in de raad Gods bepaald, waar Jezus de Borg, inkomen moest, Joh. 12 : 27.

§ 5. En welke toch waren de oorzaken van deze Zijn zware benauwdheid? De voornaamste en aller eigenlijkste oorzaak hiervan was dat de Borg hier droeg Gods toorn in Zijn ziel, vanwege de zonden Zijner uitverkorenen en dat God de Vader Zich omtrent Hem gedroeg als een rechtvaardig Rechter en grimmig Wreker, Nahum 1 : 6. *En wie kent de sterkte van Gods toorn?* Ps. 90 : 11.

Dit lijden van de Heere Jezus had nog ook deze en dergelijke verzwareningen. Dat Jezus nu droeg de straffe Gods over alle en elke zonde aller uitverkorenen van Adam af tot aan de voleinding der eeuw toe. Daar nu elke zonde, ook de minste, verdient Gods eeuwige toorn, hoe vreselijk en zwaar moet derhalve aan Jezus gevallen zijn de wraak en verbolgenheid Gods over de miljoenen zonden van al de uitverkorenen. Zie Ps. 40 : 13. Hier kwam nog bij: Jezus als de alwetende Godmens kende volmaakt de godonterende gruwelijkheid, de boze rebellie en snode ondankbaarheid van iedere zonde Zijner uitverkorenen. Hij kende ook ten volle de vlekkeloze heiligheid en aller

strengste rechtvaardigheid Gods, *Die verhoogd wil zijn door het recht en geheiligd door gerechtigheid*, Jes. 5 : 16. Bedenk ook dat de Heere Jezus als een volmaakt heilig mens, ja als de Heilige Gods in Zijn ziel gevoeld heeft een allergrootst afgrijzen van de zonde en een allerdiepste smart over derzelver Godonterendheid. *De smaadheden dergenen die o Heere, smaden zijn op mij gevallen; en ik heb geweend in het vasten mijner ziel*, Ps. 69 : 10, 11. En daarbij was de Heilige Jezus aangedaan met de allervurigste liefde en ijver voor de naam, eer en het recht der wet van God Zijn hemelse Vader. Want de ijver van Gods huis heeft Hem verteerd, Ps. 69 10. Ook zag de alwetende en meedogende Hogepriester Jezus hoe Zijn uitverkorenen, - voor wie Hij van eeuwigheid Borg was en die Hem liever waren dan Zijn eigen leven, - verzonken lagen in een gans red- en radeloze jammerstaat en in het geweld des duivels en Hij zag hoe er niemand machtig was om hen te verlossen. En daarom als de medelijdende Heiland, die alleen daartoe in staat was en van Zijn Vader verordineerd om die arme ellendigen van het eeuwig verderf te redden, Job 33 : 23 en 24, door hun straffen te dragen, is Hij als die engel van Gods aangezicht benauwd geweest, vanwege al de noden en benauwdheden van Zijn volk, Jes. 63 : 9.

§ 6. En verder onder de oorzaken van Jezus' zielsbenauwdheid in Gethsémané moet men ook stellen dat Hij binnen in Zijn ziel gevoelde als de vuurvonken der hel, de vreselijke aanvechtingen, listigste verzoeking en verschrikkingen des duivels, terwijl de oude slang, naar zijn uiterst vermogen des Heilands onnozele ziel bestreed, kwelde en benauwde, volgens Gen. 3 : 15. Om Hem, was het die Boze mogelijk geweest, Jezus te brengen tot murmurering, ongeduld of enige zonde. O, die vurige pijlen des satans, hoewel zij op de zuiver heilige Jezus niets vermochten, Joh. 14 : 30 om Hem tot zonde te brengen, waren nochtans zeker ook de oorzaak van Zijn zware angst en droefenis. En omdat Jezus ook was een waarachtig Mens, van gelijke beweging als wij en ons in alles gelijk uitgenomen de zonde, Hebr. 4 : 15, heeft voorwaar ook Zijn ziel en vlees een gruwel gevat door grote vreze en ontsteltenis wegens al Zijn aanstaand lijden en vervaarlijke kruisdood. Waarin Hij niet als de martelaren die in hun pijnen wonderbaar van God gesterkt en vertroost werden. Nee, maar als de Borg van zondaars moet worden aangemerkt, beladen met de vloek, Gal. 3 : 13. Gevoelende de prikkel des doods, welke is de zonde en hare kracht, de wet Gods, 1 Cor. 15 : 36. Waaronder ook in Hebreeën 5 7 wel uitdrukkelijk gemeld wordt van *de vreze in welke Christus geweest is*.

§ 7. O, namen wij dit alles wel ter harte, tot vernedering, geloof en bekering in Christus' kracht, om op te wassen in de heiligmaking. O, hoe blijkt in dit zielslijden van de Borg:

a. Welk een verschrikkelijke droefheid, angst en benauwdheid wij met onze zonden verdiend hebben en nog steeds verdienen. Ja wat toorn en verbolgenheid Gods (Rom. 2 : 8) hen zeker eeuwig zal treffen, die in hun zonden blijven. O, bewoog de schrik des Heeren ons zondaars tot geloof in Christus, 2 Cor. 5 : 11, om toch in Hem, die Borg gevonden te worden, Fil. 3 : 9.

b. Gelovigen, bemerk ook u in deze wat een getrouwe Zaligmaker Jezus voor u is, die in uw plaats droeg en van u wegnam die helse verschrikkingen en droefenissen, die u zelf eeuwig had moeten dragen. Ja die voor u verwierf en zo dikwijls aan u schenkt dierbare verkwikkingen in uw angsten, onuitsprekelijke blijdschap in uw droefenissen. O, roept dan tot Hem uit de benauwdheid en Hij zal u verlossen uit uw angsten, Ps. 107 : 6. O, laat dan ook de wederliefde tot Christus u dringen om voor Hem te leven, 2 Cor. 5 : 14 en 15. En u toch geenszins meer te vermaken in de zonde, die uw Heiland

zo grote angst en droefheid gekost heeft. Desgelijks om alleen van Hem te verwachten hier in uw noden troost en bijstand en hiernamaals een eeuwige verzadiging van vreugde, Psalm 16 : 11.

c. En ten einde dit genoemde te beter aan uw hart te drukken. O, bedenkt deze dingen veel, gelovigen, hoe die overheerlijke Christus, die Gezalfde met vreugdeolie boven Zijn medegenoten en gezonden om de treurigen Sions te vertroosten, Ps. 45 : 8, Jes. 61 : 3, nu in Gethsémané meer dan anderen beangst en droevig is. En waarom dat? O, het was om uw zonden, die niet anders konden baren dan droefenis, angst en verschrikkingen. Ziet het aan vader Adam, Gen. 3 : 8. Is niet die Christus voor u van God tot zonde gemaakt? 2 Cor. 5 : 21. En hoe zou het dan anders kunnen zijn, of uw Borg moest voor u tot droefheid gemaakt worden, om u vrij te maken van de eeuwige droefheid, angst, toorn en verbolgenheid Gods. Ziet dan uw barmhartige en getrouwe Hogepriester, ook in dit alles verzocht opdat Hij medelijden met u mocht hebben in alle uw benauwdheden en in alle uw bezoeken u te hulp komen, Hebr. 2 : 17 en 18, ja, opdat Hij te Zijner tijd u mocht omringen met vrolijke gezangen van bevrijding. En in somma, uw Heiland begint Zijn laatste lijden met grote beangstiging en treurigheid opdat u al uw lijden moogt eindigen met eeuwige blijdschap en heerlijkheid, Rom. 2 : 10.

§ 8. II. *Zijn droevige klacht.*

Maar nader nog bleek de uiterste zwaarte van dit zielslijden van Jezus Christus, uit zijn bittere jammerklacht, die Hij tot Zijn discipelen sprak: ***Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe.*** Mijn ziel, zegt Jezus. O, die waardige en heilig ziel! Zijn ziel leed hier en niet eigenlijk het lichaam. Want in die allernaarste angsten stelde Hij nu Zijn ziel zelve tot een schuldoffer, Jes. 53 : 10, voor de schuldige zielen Zijner uitverkorenen. Nu is zielslijden en zielsverschrikking voor Gods toorn zeker het allerzwaarste lijden. Ziet de voorbeelden in Ps. 18 : 56, Ps. 55 : 56, Ps. 40 : 13, Ps. 88 : 9-19. Jezus' ziel was geheel of naar het grondwoord *rondom bedroefd* en als omringd en opgevuld met droefheid in al hare vatbaarheden of vermogens, verstand, oordeel, wil en hartstochten. Ja *tot de dood toe bedroefd*. Dat is, zo zwaar en verschrikkelijk, dat indien zijn Goddelijke almacht Zijn zwakke mensheid niet had ondersteund, Hij er onder had moeten bezwijken, verstikken en sterven. Maar Zijn arm heeft Hem heil beschikt, Jes. 63 : 5. Ook zou deze benauwdheid Zijns harten, hoewel er enige verademing mocht tussen komen, niet eerder dan in Zijn dood eindigen. Ziet Matth. 27 : 46.

§ 9. O, hoe tonde deze bange klacht van de Heiland de hooggaande en zich wijd uitstreckende benauwdheid Zijns harten, die Hij niet kon binnen houden. Maar ze uiten moest met een sterk geroep, Hebr. 5 : 7. En die Hij ook niet wilde verbergen voor Zijn apostelen en gelovigen. Want als Hij aldus klaagt en kermt, bijzonder in de tegenwoordigheid van Petrus en de zonen van Zebedeüs, is het alsof Hij tot hen zei: *O, mijn beminde leerlingen, u die nog onlangs Mij zag verheerlijkt op de berg en Mijn aangezicht blinkend; o! nu ziet u mijn gelaat met bleekheid en als met de schaduw des doods overdekt! Nu hoor je mij zo bitter kermen. O, gedenkt er toch bij de snoodheid van uw zonden en de grootheid Mijner liefde aan.*

En verder is het alsof de Heiland hen en alle zijn gelovigen aldus aanspreekt: *O, mijn volk, ziet hier nu aan Mij hoe kostelijk en zwaar het rantsoen van uw zielen is*, Psalm 49 : 9. Zie hoe bang het uw Zaligmaker valt te dragen de straf die u de vrede aanbrengt, Jes. 53 : 5. En wat een machtig, waardig en liefhebbend Verlosser u aan Mij hebt! Immers onsterfelijke zielen te verlossen en vrij te kopen, is de allerduurste

en allerdierbaarste verlossing! En waarom Ik, de Godmens, nu niet alleen Mijn leven, maar ook Mijn ziel stel voor u, zulke vloekwaardige zondaars. Is dat niet de allervoortreffelijkste liefde, welke gelijke niet te vinden is in hemel noch op aarde! O, uw zielen hadden gezondigd en verdiend om geheel en voor eeuwig in droefheid te vergaan. Maar ziet, nu is Mijn ziel geheel bedroefd om u te herstellen in een staat van volkomen troost en zaligheid. O, uw angst en droefheid zou anders dodelijk, en eeuwigdurend geweest zijn; maar nu ben Ik uw Borg, bedroefd tot de dood toe, opdat u zou mogen hebben troost en vreugde in God voor uw dood, in uw dood en na dezelve eeuwig en altoos. O, laat dan ook, Mijn beminden, Mijn liefde u dringen, om niet voor uzelf, maar voor mij uw Heiland en Heere te leven, 2 Cor. 5 : 14 en 15.

§ 10. En opdat Jezus' bittere klacht te dieper mocht ingaan in het hart van Zijn apostelen, zo beveelt Hij hen zeer minzaam maar ook ernstig: **Blijft hier en waakt met Mij.** Niet alsof zij Hem dus wezenlijke troost of bijstand konden toebrengen. Geenszins, want Jezus kon en moest alleen de pers van Gods toorn treden, Jes. 63 : 3. Nee, maar de Zaligmaker wilde en beval. Zij zouden bij Hem blijven om getuigen te zijn van dit aller-vreselijkst lijden om uit aanmerking van het zo zwaar lijden van hun Zaligmaker voor hun zonden temeer verwekt te worden tot verootmoediging, geloof en heiligmaking. En immers geestelijker wijze bij Jezus te blijven, is altijd hoognodig, Joh. 15 : 4 en 5. Zij zouden ook waken met Jezus om terwijl Hij voor hen waakte met een doodbrakende ziel, ook nu aan Hem te betonen hun liefde, ijver en getrouwheid, waarvan zij zo treffend nog zeer hoog hadden gesproken. Maar allermeeft hadden zij in deze ure der verzoeking voor zichzelf te waken en te bidden, Matth. 26 : 41. O, teerhartige liefdezorg van deze goeden Herder, Die ook temidden in zijn allerzwaarste benauwdheid, zich zo zeer aantrekt zijn arme en dwaalzieke schaaapjes! Blijft hier en waakt met Mij. Ook blijft hier, namelijk omtrent of aan de ingang van de hof, terwijl Jezus Zich 'meer in eenzaamheid wilde begeven om tot Zijn Vader te' bidden, want Hij scheidde Zich van hen af omtrent een steenworp, Lucas 22 : 41.

§ 11. 3. *Zijn bloedig zweet.*

Als het laatste punt van onze verklaring moeten wij ook opmerken, wat Lukas hoofdstuk 22 : 44, nog in het bijzonder aantekent ter begroting van Jezus' zielsangst. Hij zegt dan:

a. **En Jezus in zware strijd zijnde**, te weten gelijk getoond is, van alle die uiterste verschrikkingen Zijner ziele, een strijd met Gods vreselijke toorn, en met alle machten der hel, opdat Gods uitverkorenen door Hem die hen heeft lief gehad, meer dan overwinnaars zouden worden in de geestelijke strijd, Rom. 8 : 37.

b. **Zo bad Jezus te ernstiger**, biddende tot God met een sterk geroep, en tranen, om uit de vreeze verhoord te worden, Hebr. 5 : 7. Tot een nieuw en nader bewijs van Zijn zware strijd. Maar van Jezus' gebed, zo God wil in ene volgende leerrede.

e. **En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds die op de aarde afliepen.** Zo boven mate zwaar, en tot in de hoogste trap geklommen, was Zijn benauwdheid, dat Hij in de koude nacht niet alleen zweette. Maar dat ook zelfs Zijn bloed door de fijne zweetgaatjes is heen uitgeborsten en wel in zulk een overvloed, dat het op de aarde afliep, en wegens de nachtkoude tot dikke en grote druppelen is samen geronnen. Van hoedanig uitwerksel van de allerzwaarste benauwdheden men nauwelijks of immers zeer zeldzaam enige voorbeelden in de historie vindt. O onuitsprekelijke benauwdheid!

O, weergaloze liefde van de Heere Jezus, die dit alles leed voor helwaardige zondaren, voor Zijn vijanden om voor hen in Zijn zweet en bloed te openen, die fontein, die hen

mocht afwassen van alle hun zonden, Zach. 13 : 1, Joh. 1: 7.

§ 12. Dit dient dan tot opmerking van des Heeren volk. O, wat moesten de gelovigen, dit ernstig overdenkende, niet als te zweten van droefheid over hun zonden? En wat moest dit niet uw ogen maken als een springader van tranen van boetvaardigheid en liefde tot uw Heiland, Lukas 7 : 47, die u zoveel arbeid en smarten gemaakt hebt met uw zonden! Jes. 43 24. Of tenminste oprechten, zou u niet dorsten door het geloof naar deze bloeddruppelen van uw Zaligmaker? Dat is, om derzelfer verzoeningskracht te mogen ondervinden in uw hart. En opdat Zijn zweet, en bloed en tranen, Hem in Gethsémané uitgeperst, u mochten laven in uw strijd en uw ziel verkwikken ook onder het klamme doodzweet. O, kleeft Hem toch aan met uw ziel en innigste liefde en opent uw hart voor Hem, Wiens hoofd om uwentwil vervuld werd met zo bloedige dauw, en zijn haarlokken met roede nachtdruppelen, Hoogl. 5 : 22. En o, hoe gezegend zult u zijn, indien ge uw hart door het geloof als bevochtigt met de bloeddruppelen van uw Heiland; en indien u door de liefde niet weigert om voor Christus tot zwetens, ja tot de bloede toe te strijden tegen de zonde, Hebr. 12 : 4. Maar ook hoe rampzalig zijn de arme onbekeerde zondaars, die dikwijls tot zwetens toe arbeiden in de zonde. O, hoe zullen zij van onuitsprekelijke benauwdheid zweten in de hel! Och, wilde hen God nog in genade tot Christus bekeren, en wilde Hij Zijn arm volk, uit kracht van Jezus' zielsangsten altijd verkwikken.

TOEPASSING.

§ 13. Ziet daar dan hoe de Borg Jezus de zware last der zonden Zijns volks ook in Zijn ziel gedragen heeft. O liefde, o lijden!

§ 14. De leerstukken zijn al telkens in de verklaring aange wezen, alleen bemerkt nog, hoe klaar ook in dit gedeelte van het lijden en de allerdiepste vernedering des Heeren Jezus, zijn ware Godheid doorstraalt! O, immers deze last van Gods ondragelijke toorn en van helse verschrikkingen, droeg en doorstond nooit der enige geschapen kracht en kwam het nooit te boven. Maar de arm van 's Heeren Jezus eigen Goddelijke almacht heeft Hem ondersteund, Jes. 63: 5.

§ 15. Om voort te gaan tot de nog overige praktikale stukken, o, hoe naakt ontdekt dit u, *arme natuurlingen*, als genadeloze, buiten Jezus, onder Gods vloek en toorn! U menen wij, die uzelf zo lichtvaardig paait met Gods genade en barmhartigheid: *ik zal vrede hebben, hoewel ik wandelen zal naar het goeddunken mijns harten*, Deut. 29 :19. U die op uw gewaand goed hart, goede werken, gebeden, uiterlijke godsdienst, burgerlijke deugden enz., nog zo steunt en vertrouwt. O, zo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek, Gal. 3 : 10, vergeleken met hoofdstuk 5: 4. En u allen bedoelen wij, die het zwaarwichtig lijden van de Heere Jezus zo smadelijk komt te verachten, als Jes. 53: 2, 3. Immers, die er geen ernstige en boetvaardige bekommernis over hebt, en er geen werk van maakt, hoe u mocht komen tot de gemeenschap van Christus' lijden en dood, Fil. 3 : 10.

§ 16. En zullen wij dit eens nader bij de stukken aantonen, het blijkt omdat u door de overdenking van Christus' bitter lijden nooit zijt bewogen geworden tot het geloof in Zijn Naam, noch tot waarachtige bekering. Ja niet zo ver om uzelf, als zo gruwelijk, vloekwaardig en ellendig te spiegelen in Gods wet, en in het lijden van de Borg Jezus Christus. U die immers uw zonden, en vloekschuld niet kent noch gevoelt, en even

daarom het u niet aantrekt met smart, schaamte, kommer of verlegenheid, als een arme tollenaar, of bevreesde stokbewaarder, Lukas 18 : 13, Hand. 16 : 29-30. O, de die naars van Jezus Christus, de leraars, moeten van uwentwege bitter klagen: *Heere, wie heeft onze prediking geloofd en aan wien is de arm des Heeren geopenbaard?* Jes. 53 : 1, En gij, die uw leraars dat dierbaar lijden van de Heiland laat prediken voor uw ledige zitplaatsen en dat zo dikwijls helaas. Wel, bent u dan niet snode verachters van Jezus en Zijn lijden? Verder, ziet de brandende toorn Gods, - zo klaar als te zien en te lezen in Jezus' vreselijk zielslijden, - ach onbekeerden, schrikt die u niet af van uw wereldgezindheid, van uw wandelen naar uw begeerlijkheden en naar de eeuw dezer wereld? Gaat u daarentegen steeds de oude gang? Óf in profane ergernissen, óf zorgeloze Godvergetenheid, óf op zijn beste van wat uiterlijke kerkgang enz. En voor het overige alleen maar te zwoegen en te zweten om het aardse en om de spijze die vergaat.

En immers gij, die op de minste gelegenheid u maar gaat vermaken in de zonde, in overdaad, in ijdele gezelschappen, in dartelheid, of in nijd en achterklap; ach hoe vreemd en afkerig zijt ge met heel uw hart, van met Jezus te blijven, en te waken tegen de zonde; van het te houden met Jezus en met de nauwe weg en met de vrome kinderen Gods. Wat is het zelfs voor velen een last te horen spreken van Jezus, en van wedergeboorte en bekering. U zou wel geen hard woord of een zuur aanzien om Jezus' Naam wil kunnen verdragen, veel minder vervolgingen om het geloof en om de waarheid die in Christus is.

En wat zal men toch van de zodanigen zeggen, die uw zonden maar alleszins zoekt af te ontkennen, af te verschonen en te bemantelen, als was het maar een kleintje! Bijvoorbeeld: ijdelheid, zot geklap, wereldsheid, benevens allerlei hovaardige pronk en optooiselen, heten bij u netheid, wellevendheid, en een vrolijk humeur, enz. Onkuisheid, hoererij, dronkenschap en brasserij, vloeken zweren, sabbatschenden en bij dit alles een hart dat als boordevol is van haat, nijd en vijandschap tegen de naaste. O, zulks alles passeert bij u onder de naam van zwakheden en gebreken, die ook de besten hebben. En u hebt de uwe, denkt gij, zelfs dan als u genoegzaam openlijk de wereld en de satan dient. Maar deze zijn niet de vlekken en gebreken van Gods kinderen. Maar zij zijn schandvlekken van de Christelijke naam.

En toch, onbekeerden, al belijdt u dan Jezus duizendmaal met de mond, helaas, echter zoveel in u is, zo doet u met hart en daden niet anders dan Jezus en Zijn Geest bitter te bedroeven, ja te versmaden en Hem als het ware opnieuw te kruisigen met uw moedwillige zonden. En dit doet u aan Hem, Die u nog durft noemen *uw Zaligmaker!*

§ 17. Maar tot uwer waarschuwing dient, dat u dus helaas, uzelf hoe langer hoe meer verhardt in de zonde en hoe langer hoe onbekeerlijker wordt. *Dus wederstaat u de Heiligen Geest*, Hand. 7 : 51, Die in het Woord en door de leraars tot u spreekt. Maar helaas, wat zal eens uw einde naar en verschrikkelijk zijn, indien u buiten Jezus blijft en onbekeerd heen gaat. O, u mag nu op valse gronden zoveel uzelf beloven als u wilt dat God u wel genadig zal zijn. Maar helaas, naar uw hardigheid des harten en uw onbekeerlijkheden, vergadert ge u toorn als een schat tegen de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods. O, voorzeker verdrukking en benauwdheid, toorn en verbolgenheid zal over u zijn, die het kwade werkt, Rom. 2 : 5, 8, 9. *O, is dit geschied aan het groene hout, dit lijden aan de Heilige Jezus, o! wat zal dan het dorre geschieden?* Lukas 23 : 31.

§ 18. Maar o! terwijl Jezus nog zijn genadehand tot u uitstrekt en Zijn armen in goedertierenheid nog steeds uitbreidt tot een weerspanning volk, Jes. 65 : 1. O, bedenkt

nu nog uzelf ernstig. *Onderzoekt uzelf nauw, ja doorzoekt u nauw eer het besluit bare, want gelijk kaf gaat de dag voorbij, Zef. 2 : 1 en 2.* O, gebruikt het Woord Gods, smeekt toch Jezus om Zijn Geest en licht, opdat Die u terecht overtuige van uw zonden en vreselijk gevaar, opdat u tot waar geloof en boetvaardigheid moogt gebracht worden. O, er is een eeuwigheid op handen en de grote Rechter staat voor de deur. Zoekt dan ook uit de droefheid van Jezus te leren recht treuren over uw zonden. *Treurt en weent; uw lachen wonde veranderd in treuren en uw blijdschap in bedroefdheid, Jac. 4 : 9.* O, dat zou de weg banen tot een heilige blijdschap. O, zoekt toch Christus te gewinnen. Hoe nodig hebben wij en alle mensen Christus tot een Zaligmaker en Borg. Hoe nodig ook Zijnen Heilige Geest, tot ons Licht, Levendmaker en Leidsman. O, de goede God binde dat op uw en onze harten, vooral op onbekeerde zielen, opdat u niet rusten kunt voor en alear dat u waarlijk in de Heere Jezus gelooft en u van harte tot God bekeert!

§ 19. Maar wat u betreft, ***boetvaardige en gelovige kinderen Gods***, wat behoort u veel uw hart en aandacht te stellen op deze bange zielestrijd en bittere jammerklachten van uw lieve Zaligmaker Jezus Christus, tot uw diepe verootmoediging over uw zonden, als straks getoond is. Maar ook tot een meerdere opscherping van uw honger en dorst naar Zijn gerechtigheid; mitsgaders tot meerdere afschrikking van de zonde en om dezelve af te sterven, opdat u al biddende om Jezus' bijstand, hoe langer hoe meer uw zonden mag bedroeven en die kruisigen, die uw Heiland zo bitter tot der dood toe hebben bedroefd.

En o gij, die Jezus uit de wereld uitverkoren heeft en u zo duur gekocht, geeft dan toch ook niet uw hart aan de wereld, vergaapt en veraast u niet aan hare nietige schijngoederen. O, de Heere Jezus, Die hier was in een gemakelijke hof, in het zoet gezelschap van Zijn lieve apostelen, heeft u een gans ander voorbeeld nagelaten.

Bijzonder en vooral zoekt steeds bij en met uw Zaligmaker te blijven en bidt Hem ootmoedig: *Zoete Jezus, blijf in mij, opdat ik in U blijve!* Houdt u vlijtig aan Zijn Woord en genademiddelen. En als er kruisen komen:

a. zoekt bij Hem kracht, om ook dan het Lam te volgen waar het ook heengaat, Openb. 14 : 4. En hoe zeer hebt u niet te waken en te bidden in Zijn kracht tegen de zonde, tegen de wereld, tegen de satan en uw verdorven vlees, mitsgaders om u te bereiden tegen een vast aannaderende dood en eeuwigheid. Zie Eféze 6 : 10-18, Ps. 90 : 12. En tracht toch veel naar het heilig eenzaam met God gemeenzaam, om in ernstige overdenkingen en geloofsgebeden veel uw hart tot God in Christus te verheffen en vrij uw noden als in Zijn schoot neer te leggen, die Hij u beloofd heeft te zullen verlossen uit alle uw benauwdheden, Ps. 50 : 15. En aan Hem, uw barmhartige Hogepriester voordragende, hoe Hij Zelf verzocht zijnde, geleden heeft, opdat Hij u in uw verzoeken zou te hulp komen, Hebr. 2: 17, 18.

§ 20. En wat moogt gij, gelovige zielen, u vertroosten met de dierbare vruchten van Jezus' zielslijden in Gethsémané.

a. In lichamelijke ellenden, die bij dit zielslijden van uw Jezus als niets zijn en waaruit Hij de vloek en prikkel heeft weggenomen.

b. In zielsangsten, die u gelovigen, ja niet overkomen in Gods toorn. Maar tot beproeving, hoop en liefde, en om u te vuriger te doen zoeken uw Heiland, uw Jezus, uw al in allen.

c. Bevindt ge uw ziel duister, dor en dodig, wel dan, gaat met Jezus als naar Gethsémané en denkt tot uw verwakking toch ernstig aan uws Heilands strijd, angst en zweet en tranen en bloed.

d. Eindelijk, in twijfelmoedigheden en bestrijdingen, o, hoe veilig moogt ge uw ziel toevertrouwen aan zulk een Herder, Heiland en Borg, als Jezus is, *Die geheiligd zijnde, door lijden, u die Hem gehoorzaamt, is geworden ene Oorzaak der eeuwige zaligheid*, Hebr. 5 : 9. Amen!

4. JEZUS GEBED IN DE HOF en Zijn versterking door een Engel.

TEKST : Matthéüs 26 : 39, 42, 44 en Lukas 22 : 43:

En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht, biddende en zeggende: Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan. Maar niet gelijk Ik wil. Maar gelijk Gij wilt.

Wederom ten tweeden mede heengaande bad Hij zeggende: Mijn Vader, indien deze drinkbeker van Mij niet voorbij kan gaan tenzij dat Ik hem drink, Uw wil geschiede. En hen latende ging Hij wederom heen en bad ten derden male, zeggende dezelfde woorden.

En van Hem werd gezien een engel uit de hemel, die Hem versterkte.

Zie ook Markus 14 : 35, 36, 39; Lukas 22 : 41, 42 en Hebr. 5 : 79.

§ 1. De hoofdzaken hier nader te overwegen zijn:

1. Des Heeren Jezus' vurig gebed.
2. Hoe zonderling Hij versterkt werd door een engel.

§ 2. 1. *Aangaande Jezus' vurig gebed.*

Hieromtrent ontmoet ons :

a. De plaats, hoe de Heiland een weinig is voortgegaan, namelijk *omtrent een steenworp zich afscheidende* Lukas 22 : 41, van Petrus en de twee zonen van Zebedéüs. De diepe droefheid en de innerlijke liefde doen wel Jezus beminnen het aangenaam gezelschap van Zijn discipelen. Maar ook de wijduitgestrekte benauwdheid Zijns harten doet Hem ijveren en haasten tot het gebed en hiertoe doet Hem zijn heilige aandacht met ernst de eenzaamheid zoeken. Ondertussen konden Petrus, Jacobus en Johannes, die hier zo nabij waren verstrekken tot oog- en oorgetuigen van Zijn bidden en worstelen, te meer daar het volle maanschijn was en dat Jezus bad met een sterk geroep, Hebr. 5 : 7.

§ 3. Wat aangaat de heilige gebaren van de biddende Heiland, Matthéüs schrijft: *Hij viel op Zijn aangezicht*; Markus: *Hij viel op de aarde*; en Lukas: *Hij knielde neder en bad*, Lucas 22 : 41. Dit waarschijnlijk eerst en toen het andere. Veel was het gebruikelijk bij de Oosterse volken, met name bij de Joden, dat zij behalve staande of knielende te bidden ook wel voorover met hun aangezicht tegen de aarde liggende baden, tot een teken van de allerdiepste verootmoediging, dat men zich niet waardiger achtte dan stof en aarde, ja waardig om als stof vertreden te worden. Zo leest men van Abraham, dat hij op zijn aangezicht viel, Gen. 17 : 17. Zo ook de Heere Jezus betoonde hiermede Zijn diepe ootmoedigheid en heilige eerbied voor de oneindige majesteit Gods, waarvoor de serafs zich bedekken, Jes. 6 : 2. En ons strekt dit tot een voorbeeld om te allen tijd, maar bijzonder in het gebed, alle tekenen van nederigheid en diep ontzag voor de hoge God te betonen. *Komt, laat ons aanbidden en nederbukken, laat ons knielen voor de Heere, Die ons gemaakt heeft*, Psalm 95 : 6. En vooral bewezen ook deze diep ootmoedige gebaren van Jezus, hoe onbegrijpelijk zwaar Hem nu drukte de last der zonden van Zijn volk. Hoezeer Zijn ziel en lichaam deswege ontsteld waren; Zijn benen kunnen Hem van verschrikking, als niet meer dragen. Daarom valt Hij neer op Zijn knieën; en ook deze zijn nog te zwak. Hij valt

neer op Zijn aangezicht. Voorts, de Heere Jezus bad overluid, biddende en zeggende met uitgedrukte woorden, ja met een sterk geroep, Hebr. 5 : 7, ten bewijs van Zijn onuitsprekelijke benauwdheid. En ten einde het ook Zijn discipelen konden horen, die er de getuigen van zouden zijn; alsmede ons ten voorbeeld van ijver en ernst in het bidden: *Roept Mij aan in den dag der benauwdheid, zegt de Heere*, Ps. 50 : 15.

§ 4. Het gebed zelf van de Heere Jezus, waarin voorkomt de nadrukkelijke aanspraak: *Mijn Vader*, Abba Vader, Markus. 14 : 36; Mijn eigen Vader, Joh. 5 : 18; als zijnde Christus, Gods eigen Zoon, Rom. 8 : 32 en waarachtig God, 1 Joh. 5 : 20 ; de Eniggeborene van de Vader, Joh. 1 : 14. Tot Wien alleen de Vader gezegd heeft: *Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd*, Ps. 2 : 7. Geboren als de afgronden nog niet waren, Spr. 8 : 24. Tussen Wie en de Vader de eeuwige raad des vredes gesloten was, Zach. 6 : 13. Het is dan, alsof de biddende Heiland zei:

“Tot wie zou Ik Mij keren, in Mijn zielsangst? En bij Wien zoude Ik nu in de dagen Mijns vleses mijn gebeden en smekingen, Mijn geroep en tranen opofferen? Hebr. 5 : 7. Immers tot U alleen Mijn Vader, Mijn eigen Vader, Die Mij Vaderlijk bemint, hoewel u Mij, Die als Borg instaat voor de zonden Uwer uitverkorenen, nu hard slaat. Die Mij Vaderlijk altijd verhoord hebt; maar nu schijnt Uw oor als doof te zijn voor Mij. *O mijn God! Ik roep des daags en Gij antwoordt niet en des nachts en Ik heb geen stilte*, Ps. 22 : 3. *Ik ben vermoeid van Mijn roepen, Mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezweken, daar Ik ben hopende op Mijn God*, Ps. 69 : 4. O, Gij zijt het echter alleen, Die Mij kunt verhoren uit de vreze, Hebr. 5 : 7. *Op U hebben onze Vaders vertrouwend; zij hebben vertrouwend en Gij hebt hen uitgeholpen*,” Ps. 22 : 5.

§ 5. Jezus' smeekbede zelve is: ***Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan*** Wij zullen daar nu niet op staan, hoe dat zeer dikwijls kruis en lijden in het Woord door het zinnebeeld van een drinkbeker worden uitgedrukt, als bijvoorbeeld: Die zal ook drinken uit de wijn des toorns Gods, die ongemengd ingeschonken is in de beker Zijns toorns, Openb. 14 : 10. Noch ook nu onderzoeken de reden en oorsprong van deze benaming, als zijnde dit overvloedig van anderen gedaan. Maar in deze smeekbede: *Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan*, is het alsof wij Jezus aldus horen smeken en kermen:

“O, Vader, **k** begeer wel niet volstrekt. Maar indien en zover het vanwege Uw eeuwige raad, gerechtigheid, heiligheid en waarheid en Uwer uitverkorenen Gode betamelijke verlossing, mogelijk is én Uw heiligen wil overeenkomende. In zover begeer Ik wel ontslagen te worden van deze mijn ellende of immers dat Uw hand mij ondersteune en verkwikke in deze mijn verschrikkelijke benauwdheid. O, dat U van Mij afliet en ik Mij een weinig verkwikke, Ps. 39 : 14. Opdat Ik toch niet verstikke en sterve onder dit vreselijk gevoelen van Uw toorn. Ach is niet deze mijn benauwdheid en ellende, die ik nu draag en nog verder dragen zal, om de zonden der uitverkorenen? Is dit niet zeer afgrijselijk voor mij de Zoon des mensen? Die Ik met andere mensen, naar Mijn mensheid, van gelijke beweging en zwakheid ben, uitgenomen de zonde? Hebr. 4 : 15. Is niet deze angst van Mijn ziel een zeer bittere beker van gal en alsem, mij ingeschonken van Uw hand? En zou Ik dezelve naar de mate en bedeling Uwer gerechtigheid, geheel moeten uitdrinken? Als de Borg der uitverkorenen om hunner van hun zonden wil? Gewisselijk, Ik had wel grote oorzaak vanwege deszelfs gruwzame bitterheid tot U, o Vader, te bidden: *Laat toch deze drinkbeker nu haast van Mij voorbij gaan*.”

§ 5. Dus dan generlei onwilligheid of ongeduld. Nee, maar alleen de onzondige

menselijkheid in Jezus die hier boven komt. Hij was de sterke God. Maar Hij droeg ook een zwak vlees om. En zo had Hij ook een onzondige liefde voor Zijn leven, een schrik voor lijden en de dood. Alles wat wezen heeft probeert in die staat van volmaaktheid, waarin het zich gesteld vindt, te blijven. Deze natuur kwam ook in Jezus boven. Daar is in Hem een natuurlijke schrik voordat lijden, dien dood die nu aanstaande was, bijzonder terwijl hij zo verschrikkelijk, zo vervloekt was. En waarom zouden wij niet kunnen zeggen dat Jezus wel gewillig zijnde om te lijden, alleen wenst dat dit lijden mocht voorbij gaan, dat God het schielijk wilde doen voorbij gaan, Hem niet lang laten in dat lijden, terwijl toch de langdurigheid tot het wezen van, de zaak niet deed. Maar dat Hij Hem schielijk weer daaruit redden wilde door een heugelijke opstanding?

Ja ook eindelijk wij zijn niet vreemd van die gedachten, dat Jezus hier bijzonder ziet op die bitteren ziels angst, waar Hij nu tegenwoordig in was, op die drinkbeker, die Hij nu hier in Gethsémané dronk. Hij wijst daarom ook daar als met de vinger op: *Laat deze drinkbeker van Mij voorbij gaan*. Markus zegt: *Hij bad dat die ure van Hem voorbij ging*, Markus. 14 : 35. En zo zou Hij dan alleen wensen, niet het gehele lijden te ontgaan. Maar dat deze zielsstrijd, deze helangst immers haast mocht ophouden, waar Hij dan ook in zou verhoogd zijn, door die versterking van de engel, na welke Hij terstond van het gebed opstond en Zich vrijmoedig aan zijn vijanden overgaf.

§ 7. En immers hoe heilig en zonder de minste onwilligheid of murmurering omtrent Zijn lijden, Jezus dit gebeden heeft, ziet men klaarblijkelijk uit Zijn zo bereidwillige onderwerping aan de Vader: ***Doch niet gelijk Ik wil. Maar gelijk Gij wilt.*** Alsof de Heiland aldus betuigde:

“Ik weet dat Gij, o Vader, Mij dit lijden beschoren hebt. Ik weet dat het U behaagt alzo te bewijzen uw oneindige liefde tot de arme uitverkorene zondaars, om zelfs Mij Uw eigen Zoon niet te sparen. Maar Hem over te geven tot dit lijden voor hen, Rom. 8 32. En dat het noodzakelijk is dat er door Mij, de Borg, aan uw Goddelijke rechtvaardigheid voldaan worde. Ziet Rom. 3 : 25, 26. Ook ben ik hierom in deze ure gekomen, Joh. 12 : 27, niet om Mijn wil te doen. Maar de wil van U, o Vader, die Mij gezonden hebt, Joh. 6 : 38. En daarom, niet gelijk Ik wil, naar het natuurlijke, maar ten opzichte van de geneigdheid Mijner zwakke mensheid, welke gaarne zulk een verschrikkelijk lijden zou ontgaan; en welke Mijn begeerte echter niet strijdt tegen Uw heilige wil maar zich ootmoedig aan dezelve onderwerpt, niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij, o Vader, wilt. Ja dus begeer ik ook dat Mijn lijden volbracht wordt tot vervulling van Uw Heilig Naam in de verlossing van arme zondaars. Ik ben dan bereid en Ik ben daartoe gekomen om Uw wil te doen, Ps. 40 : 9 en om U te gehoorzamen tot de dood toe, Fil. 2 : 8. Hoewel het dan geschiedt met beroerdheid en droefenis van Mijn ziel, het geschiedt echter geenszins met wederstrevende onwilligheid.”

Hoe toch zou Jezus als Borg voor anderen hebben kunnen betalen, indien Hij het niet gewillig had gedaan? En waarmee zou Hij toch hebben verzoend de moedwillige ongehoorzaamheid van Zijn schapen, dan met zijn vrijwillige gehoorzaamheid? Hebr. 10 : 9. *In welken wil wij geheiligd zijn*, Hebr. 10 : 10.

§ 8. Volgt nu hoe de grote Hogepriester Jezus Christus, na alvorens in trouwe liefde Zijn slapende discipelen opgewekt, vermaand en bestraft te hebben, Matth. 26 : 40 en 41, andermaal Zijn gebed vernieuwd heeft en herhaalt ***wederom ten tweeden male heengaande, bad Hij***, enz. Bemerkt hierin de allervolmaakste devotie en Godvruchtigheid van de biddende Heiland, Die wel in beklemde benauwdheid Zijns harten en nergens stilte of rust vindende, enige verkwikking had gezocht bij het

gezelschap van zijn lieve apostelen. Maar meest uit tedere liefdezorg tot hen gegaan was. Doch Die nu zo straks, waar Hij minder troost vindt bij mensen, ja zelfs niet bij Zijn innigste boezemvrienden Petrus en de zonen van Zebedeüs, die niet één uur met Hem konden waken, zich te ernstiger keert in de gebede tot Zijn God en Vader. Hoe zwaar de toorn Gods de Heere Jezus alleszins geperst heeft, *want in zware strijd zijnde bad Hij te ernstiger*, zegt daarom Lukas in hoofdstuk 22 : 44. Zie hoe klaar hier in Jezus Christus, als de ware Messias, vervuld is geworden, hetgeen bijzonder in de 22ste Psalm voorzeggd was, van Zijn krachtig, vurig, aanhoudend en gelovig bidden en van Zijn allerheiligst vertrouwen op Zijn God. Ziet Ps. 22 : 26. En met welk een allerheiligste lijdzaamheid en onderwerping en dienvolgens hoe gewillig en onstraffelijk Hij zichzelf Gode heeft opgeofferd, Hebr. 9 : 14.

Mijn Vader zegt dan de Heere Jezus nu andermaal, ***indien*** volgens Uw heiligen wil, ***deze bittere drinkbeker van Mij niet kan voorbij gaan, tenzij dat Ik hem drinke*** en Mijn lijden geheel volbrengende, gelijk ik nu dadelijk ondervind, zie hier ben Ik. Mij ootmoedig buigende onder Uw heilige en heilzame wil en Ik bid dat die geschiedt en volbracht wordt. Ik ben bereid Mijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen, Matth. 20 : 28. En Ik, die Gods Zoon ben, de Heere der heerlijkheid, leer nochtans, naar Mijn mensheid, gehoorzaamheid uit hetgeen Ik lijd, opdat Ik Gode tot een zoenofferande geheiligd zijnde een oorzaak der eeuwige zaligheid mag wezen allen die Mij gehoorzaam zijn en opdat Ik van u, o Vader, genaamd worde *een Hogepriester naar de ordening van Melchizédek*, Hebr. 5 : 8-10.

§ 9. Terwijl nu echter ook dit tweede roepen en angstig bidden van Jezus de slaap uit der discipelen ogen niet kon verdrijven en dat het zo van rondom bleek dat de Heiland alleen de last des toorns Gods tegen de zonde moest dragen, zo wendt Hij zich wederom in deze benauwdheid tot Zijnen God, Die nooit slaapt noch sluimert, Ps. 121 : 4, Wiens oor altijd opmerkend is, Die ook alleen Hem uit de vrees kon verhoren, Hebr. 5 : 7.

Jezus ging dan wederom heen en bad ten derde male, zeggende dezelfde woorden. Behalve dat men in deze nogmaals de blijken ziet van Zijn overzware zielsangst en van Zijn ernst, ijver en allerheiligst geduld en onderwerping aan de wil Gods, zo hebben wij hier aan de Heiland het aller-heerlijkst voorbeeld van volharding in de gebede en in de hoop, al doodde Mij de Heere, zo zal Ik op Hem hopen, Job 13 : 15. En daarin dat Jezus wederom bad met dezelfde woorden, ziet men hoe niet de veelheid of het sieraad van woorden. Maar de heilige begeerten tot God een oprecht gebed uitmaken, want Jezus Zelf bad hier driemaal met dezelfde en met weinige woorden, want de veelvoudige herhaling van een hartelijk gebed kan God niet vervelen, want hoewel Hij verwerpt een ijdel verhaal van woorden, als ijdel, Matth. 6 : 7, zo laat Hij Zich echter welgevallen een ernstige herhaling van heilige begeerten en heilige woorden. En immers bij wie dezelfde nood aanhoudt te drukken, waarom zou hij die niet mogen voor God uitdrukken met dezelfde woorden? En hoewel de verscheidenheid van woorden en uitdrukkingen in het gebed wel soms kan dienen om de koude mens wat te bewegen, zo ziet toch de Heere alleen het hart aan, 1 Sam. 16 : 7. *En Hij zoekt al zulke aanbidders, die Hem aanbidden in Geest en waarheid*, Joh. 4 : 23, 24.

§ 10. O, wat had dan alleszins Christus' volk, de gelovigen, om naar de voorzegging van Zefánja, kap. 3 : 10, ernstige aanbidders Gods te zijn, hier veel te leren uit het gebed van hun Hoofd en Zaligmaker Jezus Christus, en uit Zijn aanspraak: *Mijn Vader, Abba Vader*. Dat Christus tot Zijn God alzo spreekt, onder een allerzwaarste

verberging van Gods vriendelijk aangezicht voor Hem, ja temidden onder het gevoelen van Zijn toorn. O, merkt hier op, Godzaligen, dat het kan samen gaan geestelijk verlaten te zijn en nochtans God tot een Vader te hebben en Hem onder verbergingen evenwel nog gelovig te mogen aanspreken als Vader en op Zijn Vaderlijke barmhartigheid te vertrouwen, zelfs in duisternissen, Jes. 50 vers 10. En in zulk een tijd hebt gij, zonder te veel aan het ongeloof toe te geven, vooral te denken aan de dagen vanouds, Ps. 77 : 6, aan vorige ondervindingen van Gods Vaderlijke goedertierenheden, die het hart nog van achteren ondersteunen in benauwdheid. Bidt uw Heiland met zulk een diepe onderwerping: *Niet gelijk Ik wil. Maar gelijk gij, o Vader, wilt*; dan betaamt het ook u, kinderen Gods:

a. altijd onder voorwaarde te bidden.

b. eigen wil, gemak, genoeg moet men altoos verloochenen in de wil Gods.

c. U moogt om verlossing uit geestelijke verlating bidden. Maar altijd zonder God palen te stellen en met onderwerping; dat is dat verloochenen van zichzelf, die rechte offerande, die Gode behaagt, als men onze wil onder Zijn Goddelijk welbehagen bukken doet.

d. Zo moet men bijzonder ook daaruit, dat Jezus tot driemaal toe zo aanhoudend, ijverig en ernstig bad tot Zijn God, leren om niet in de gebede te verslappen, of men juist niet terstond verhoord wordt, nee maar het heet: *zijt vurig van geest, dient de Heere, volhardt in den gebede*, Rom. 12 : 11, 12. Men moet gedurig aanhouden en ook dikwijls hetzelfde weer bidden, totdat wij de Heere als het ware vermoeien en zijn verhoring afbidden, zie Lukas 18 : 7.

§ 11. 2. *Maar om voort te gaan.*

Dus al biddende tot God en worstelende met Zijn hemelse Vader, is de Heere Jezus op een aanmerkelijke wijze, ook nu enigermate uit de vreze verhoord geworden, Hebr. 5 : 7. Want naar het verhaal van Lucas, kap. 22 : 43: ***Werd van Hem gezien een engel uit de hemel, die Hem versterkte.***

A. Zeker niet zo te verstaan, dat de engel aan Jezus vermogen of kracht daadwerkelijk bijzette, want dit was de almacht en het werk van Jezus' eigen Godheid te benadelen, die alleen machtig was om zijn zwakke mensheid in het dragen van dit lijden te ondersteunen en te versterken, zie Jes. 63 : 5.

B. Maar die engel uit de hemel, die bode van de God des Hemels, die heeft de lijdende en worstelende Heiland versterkt, mits aan de mens Jezus voor te houden krachtig opbeurende en bemoedigende troostreden, buiten twijfel ontleend aan Gods eeuwige raad, de verheerlijking van Gods. Naam en de verlossing van zo veel arme uitverkoren zielen door dit Zijn lijden, mits ook aan Jezus voor te dragen de Goddelijke beloften en profetieën aangaande die heerlijkheid van Christus, die haast op dit Zijn lijden volgen zou, 1 Petrus 1 : 11. Gelijk alzo, wanneer Jezus op de berg verheerlijkt was, Mozes en Elia, die gezien werden in heerlijkheid, zeiden Zijn uitgang, die Hij zou volbrengen te Jeruzalem, Lukas 9 : 30 en 31.

§ 12 En om hierbij nog een weinig met onze aandacht te blijven staan, zo werd er tot de lijdende en strijdende Zaligmaker een dienaar gezonden van God de Vader, een uit die hemelse heirscharen der heilige engelen, die allen zowel de Zoon als de Vader eren, aanbidden en dienen, Joh. 5 : 23, Hebr. 1 : 6. O, die de aarde benauwt, die troost de hemel. Het was des Zoons vrijwillige vernedering, voor een weinig tijds minder te worden dan de engelen, Hebr. 2 : 9. En het was des Vaders goedertierenheid, ja ook Zijn rechtvaardigheid en trouwe, de vernederde Zoon Zijn engel toe te zenden voor zijn ogen zichtbaar, en zulks om Hem te versterken. O diepte van des Heeren Jezus'

vernederling, Hij, Die daar is de God der blijdschap aller verheuging Zelf, Ps. 43 : 4. En *Die alles draagt en sterkt door het woord Zijner kracht*, Hebr. 1 : 3. De Schepper de Heere der engelen, die wordt hier naar Zijn mensheid versterkt en getroost door een engel, een schepsel van Zijn eigen Goddelijke mogendheid. Zo dienstwillig en vaardig tonen zich de heilige engelen om te doen het welbehagen van God de Vader en niet minder om de Zoon ten dienste te staan. *Ja ook om te zijn gedienslige geesten, die uitgezonden worden tot dienst dergenen die de zaligheid beërven zullen*, Hebr. 1 14. Zodat te midden in Jezus' zwakheid en allerdiepste vernederling, Zijn Goddelijke macht en heerlijkheid zij geopenbaard geworden, overmits de engelen Hem zo eerbiedig dienen. Tot een troostrijk bewijs, aangaande huns Heilands mogendheid en algenoegzaamheid om Zijn arm en onmachtig volk te helpen en ze door Zijn lijden en voldoening te verlossen van het eeuwig verderf. Maar ook al, om uit hun tijdelijke gevaren hen uit te redden door de dienst en de bescherming Zijner engelen, die ongetwijfeld ook nog, hoewel het geschiedt op een onzichtbare wijze, de gelovigen in hun zwarigheden bijstaan en hen heimelijk ondersteunen, zo, wanneer het God belieft, hun volkomen verlossing voor een tijd lang uit te stellen. *De Engel des Heeren legt zich rondom degenen die Hem vrezen en rukt ze uit*. Ps. 34 : 8.

§ 13. En hoewel het in de eerste opslag een tedere en twijfelmoedige ziel al zou verschrikken, hier haar Heiland onder de zondelast te zien omwinden als een worm en voor Hem geen stilte te vernemen, terwijl Hij tot driemaal toe zo angstig roept en bidt en geen antwoord schijnt te bekomen van Zijn Vader Ps. 22 : 3. Nochtans moest, o gelovige, verder van u hier opgemerkt worden, tot uw des te sterker vertroosting, dat echter uw Zaligmaker van Zijn God uit de vreze is verhoord geworden, want een engel uit de hemel werd gezonden, om Hem te versterken. O, hieruit blijkt het immers ook, wat een innig welbehagen en vergenoeging God de Vader nam in dit voldoende lijden van uw Borg Jezus, betalende voor uw zonden En bijgevolg, dat Jezus uw Middelaar op die ure niet kon vrijgaan van dat vreselijk lijden en die zielsangsten, dat zulks was, om en al Zijn gelovigen van het eeuwig wee te bevrijden. Dat Hij niet kon ontslagen worden van geheel te moeten uitdrinken dien bittere beker van Gods toorn, dat zulks was, om van u die beker der eeuwige ginnigheid Gods, te doen voorbij gaan. Ja om uw beker te doen overvloeien van eeuwige gelukzaligheden Ps. 23 5.

TOEPASSING.

§ 14. O, dit alles recht overwogen zijnde o, gave God ons daartoe Zijn hemelse verlichting o, wat moest het ons in een heilige verwondering en ontzetting doen uitroepen:

a. O, zware zondelast op de Borg gelegd, die niet alleen het allerheiligst lichaam van de Zaligmaker ter aarde heeft neergedrukt! Maar ook zijn zo waardige en heilige ziel, de ziel van de Godmens zo zwaar geperst heeft. O diepste vernederling van de hoogste Heere: Hij ligt met Zijn aangezicht op het stof; dat aangezicht dat nu met bloed bezweet was, wordt nog met stof bemorst. De grote Schepper, Wien de wolken tot het stof Zijner voeten strekken, kruipt hier als zonder voeten in het stof. Het is iets groots dat de vierentwintig ouderlingen voor Hem, Die op de troon zit, op hun aangezichten vallen. Openb. 4 : 10. Maar vrij groter dat Hij, Die op de troon zit op de voetbank van zijn voeten neervalt voor Zijn Vader. Hier ligt de God des Hemels op de aarde, de Heere der heerlijkheid in het verachte stof. Daar kruipt Hij, daar bidt Hij in zo'n groten angst, in zoveel ontroering. Dan gaat Hij eens bij Zijn apostelen, dan keert Hij weder, ja wordt node van hen als afgescheurd, dan bidt Hij, en dat tot driemaal

hetzelfde. Dan slaat Hij eens weemoedig zijn ogen naar de hemel, dan beneden naar de aarde, dan slaat Hij op zijn benauwde borst, met een zuchtend hart, met hikken en snikken en half gebroken woorden roept Hij tot Zijn Vader: *Abba Mijn Vader Zijn dan uw ingewanden toegesloten voor de Zoon Uwer liefde? Hoe lig Ik hier zo, die Uw vermaak was, tot een Voorwerp van Uw toorn!*

Hier moet een engel Hem komen versterken, Die Zelf de sterke God was ; Die hen tot sterke helden maakt Hij op Wien de Geest des Raads en der sterkte rust, Jes. 11 : 2; Die wordt hier als radeloos en machteloos, gesterkt en ondersteund van een engel; de Schepper van Zijn schepsel, de Heere van Zijn dienstknecht; de Prins en Overste der engelen van een uit Zijn krijgsheir. O, groot wonder Gods!

§ 15. b) En dat alles om uw zonden, Godzaligen; om uw hovaardij en die van uw eerste vader, wanneer u in hem en door eigen trotsheid des harten uw hoofd te hoog opstak, daarom heeft Jezus Zijn aangezicht tot op de aarde moeten vernederen; daarom in het stof zich moeten wentelen, omdat u in Adam reeds was toegeroepen: *Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren.* Gen. 3 : 19. Omdat uw eerste vader zijn wil, en u met hem uw wil te vrij en te stout misbruikte, daarom heeft Jezus ook in het allerbitterste lijden Zich aan de wil van God Zijn Vader moeten onderwerpen; niet gelijk Ik wil maar gelijk Gij wilt. ” Zie A. Hellenbroek, *De kruistriomf van Vorst Messias*, pag. 150, 151).

Omdat u het verdiend hebt om te blijven in eeuwig verdriet en uit de ongemengde beker van Gods toorn eeuwig te drinken, heeft Jezus, uw Borg, die vreselijke beker uitgedronken en voor een tijd lang zo ver van allen troost ontzet gestaan, dat zelfs een engel uit de hemel Hem naar Zijn Mensheid moest komen troosten en versterken.

§ 16. c. Maar ook, gelovigen, o verwonderlijke liefde van God de Vader omtrent u, dat Hij om u rampzaligen en nietswaardigen, Zijn lieve en welbehagelijke Zoon als niet wil verhoren, dat Hij Die kon zien worstelen in zo veel benauwdheid zonder Hem te redden, alleen om u te verlossen. En o, wonderlijke liefde van de Zoon, dat Hij Zijn wil geheel onder de wil van Zijn Vader buigt om voor u te betalen; opdat gij, zulke wederwilligen, bij God zoudt veraangenaamd worden in Dien Geliefde, Eféze 1 : 6.

§ 17. Hoewel nu deze stof merendeels geschikt is tot onderrichting aangaande de zwaarte van Jezus' Borgtochtelijk lijden en tot vertroosting van Christus' volk; mitsgaders om hen op te wekken tot diep ootmoedige dankbaarheid aan hun enige en getrouw Zaligmaker.

§ 18. Zo is hier toch ook overvloedige aanleiding tot uwer ontdekking en waarschuwing, ach arme **onbekeerde natuurlingen**. **Want** nooit gevoeldet ge uw zonden als een zwaardrukkenden, ja voor u ondragelijke last Ps. 38 : 5. Bedenkt hier eens met ernst, hoe er het Heilig Lam Gods onder gebukt ging En hoe alle boetvaardige zielen uitroepen: *Ik ben bekommerd vanwege mijn zonde* Ps. 38 :19. U daarentegen schrikt niet met ootmoed voor het drinken van dien drinkbeker van Gods grimmigheid; en in plaats van zichzelf met schaamte en verlegenheid voor God schuldig te kennen, zo vertrouwt u op uw schijndeugden en zogenaamde goede werken. En hoewel de Heere Jezus hier eigenlijk voorkomt als de voldoende Borg voor Zijn lijden en als drie biddende Hoge priester; zo is het echter, dat Hij door Zijn voorbeeld en door Zijn Geest aan de gelovigen het ware bidden leert. Maar nu, ach, onbekeerden, bij u is niet dat ootmoedig, ernstig en volhardend afbidden van Gods groeten toorn, noch dat vurig smeken om zijn volzalige gunst en gemeenschap om het

licht Zijns aanschijns en om Zijnen goeden Geest.

Bedenkt uzelf ernstig; bidt u hierom wel tot God in eenzame en verborgene plaatsen? Of, indien u bidt hoe gaat het toe? Heb je wel in uw ziel een diep ontzag voor Gods eeuwige Majesteit? Vrees je dan wegens zijn heiligheid? Is het met eerbiedige gebaren des lichaams als u bidt? Kniel je wel ooit neder voor de hohen God? Of, is niet al uw bidden zonder eerbied en opmerking? Is het niet maar een naderen tot God met de lippen, terwijl uw hart ver van Hem is? Jes. 29 : 13. Een bidden slechts uit de hersenen, of uit een gebedenboek zonder enige vernederende kennis van uw zonden, zonder enig zieltreffend gevoelen van uw nood? En hoezeer steun je dan nog wel op uw sleurachtig en harteloos bidden. Ja in uw gebeden zelfs is het u niet ernstig te doen, om een zalig deel te krijgen aan de gerechtigheid en voorbidding van de Heere Jezus; u worstelt niet in Jezus' Naam met God om verzoening, niet om licht en geest tot geloof, bekering, en ware gehoorzaamheid aan Gods heilige wil, niet om nederige onderwerping aan dezelve in tegenspoeden. Och arme wereld, van alle deze dingen kent u niets bij bevinding. Nee. Maar u wilt met uw eigen hart en goede werken Borg worden bij God. En wanneer u eens met wat aandacht bidt en met een ontwaakte consciëntie; o dan denk je, is het al dubbel wel, zonder dat u in geloof bidt, of Jezus als medebrengr tot uw verzoenende Hogepriester en Voorspraak bij God. En waar is er toch bij u, onbekeerden, enige heilige en gewillige onderwerping aan de Heiligen wil en onder de hoge hand Gods in tegenheden? Nee. Maar ter contrarie, klagen, murmureren en tegenkating des harten; of anderszins patiënte, uit nooddwang, en met ene ongevoelige verharding onder alle de roeden van Gods toorn.

§ 19. Ach hoe rampzalig bent ge buiten Jezus, zonder God en zonder hoop. En indien u dus komt te sterven, met zulk een verhard en ongelovig hart in uw onbekeerde staat. O, helaas die toorn Gods, die de Borg Jezus alleenlijk voor een tijd droeg, zult u eeuwig moeten dragen, die verschrikkingen der hel, die Hem een korten tijd omringden en ter aarde nederdrukten, zullen u doen verzinken in een eeuwig verderf en ondergang. Dien beker van Gods geduchte gramschap, waarvoor Jezus Zelf zo vreesde, zult u eeuwig moeten drinken. O, in des Heeren hand is een drinkbeker, en de wijn is beroerd, vol. van mengeling, en Hij schenkt daaruit maar alle de goddelozen der aarde zullen zijn droesem uitzuigende drinken, Ps. 75 : 9.

§ 20. Ach paait uzelf dan niet met ene ijdele en valse hoop, zolang u in Christus geen nieuwe schepselen zijt geworden en niet door een boetvaardig geloof gevonden wordt in dien enige Borg. Ach ongelukkigen, uw gebed zelfs wordt u tot zonde. Ps. 109 : 7. O, onderzoek toch ernstig uw hart en uw wegen, beproeft ze aan Gods Heilig Woord, of het niet even zo is, als wij u hebben voorgehouden. O, bidt toch de Heere Jezus, om de Geest van overtuiging, verootmoediging, geloof en bekering, eer het voor eeuwig te laat is. Heden, heden dan, terwijl u zijn stemme hoort, verhardt uw harten niet. Ps. 95 : 7, 8.

§ 21. Maar wat ook u betreft, **gelovige kinderen Gods**. O, hoezeer zijt ook u menigmaal te bestraffen over uw menigvuldige gebreken in uw gebeden; over uw oneerbiedigheid, gebrek aan aandacht, gebrek aan innerlijke en werkzame heilbegeerten en van een opgewekt geloof en toevorzicht op Christus en op de barmhartigheid van God uw verzoenden Vader. Insgelijks over uw weinig ernstig aanmerken van deze uw barmhartige en getrouwe Hogepriester Jezus Christus en van Zijn bitter lijden en wonderbare liefde; om uw zonden te verzoenen en om van u te doen voorbijgaan die vreselijke drinkbeker van Gods eeuwige verbolgenheid. O

schaamt u, ook u over uw hardigheid des harten, dat u zo weinig gedrongen wordt door het geloof en de liefde van Christus.

En ook hoe onlijdzaam en ongebogen ben je nog doorgaans in tegenheden, onder Gods hand. Hoe weerstrevig is dikwijls nog uw hart tegen de Heiligen wil en het Opper-Albestuur van God uw hemelse Vader, wanneer Hij u leidt langs duistere wegen van kruis en verbergingen. Hoe moedeloos zit u dan doorgaans neder. Hoe weinig zegt uw hart: *O, Vader niet gelijk ik wil. Maar gelijk Gij wilt.* Of met David, mijn ziel, zwijg Gode. Want van Hem is mijn verwachting, Ps. 62 : 6.

§ 22. O, dan al biddende, om licht en bijstand, ziet toch ook u meer door het geloof op het voorbeeld des lijdens en der lijdzaamheid Jezus Christus, uws Zaligmakers: ziet op de Oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Die de schande veracht, en het kruis gedragen heeft, en is gezeten aan de rechterhand des troons Gods, opdat u niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen. Hebr. 12 : 2-3.

§ 23. Eindelijk, hier is voor u, boetvaardige en gelovige zielen, ene fontein van onuitsprekelijke vertroosting geopend. Deze zielsangsten, en zware strijd van uw Zaligmakers zijn Hem overkomen, om uw ziel van het eeuwig verderf te bevrijden; of laat ons het zeggen met de woorden van onze Christelijke Heidelbergse Catechismus: *gij moogt u daarmede gans vertroosten, dat uw Heere Christus, door Zijn onuitsprekelijke benauwdheid, smarten, verschrikking, en helse kwalen in welke Hij in Zijn ganse lijden maar inzonderheid aan het kruis gezonken was, u van de helse benauwdheid en pijn verlost heeft.* Zondag 16 : 44. De bereidwilligheid van uw Heiland en gehoorzaamheid, ook in en tot al Zijn lijden, was desgelijks tot ontzondiging van al uw onwilligheid, ongehoorzaamheid, murmuringen en ongeduld. Ja ook Zijn heilig, vurig en volmaakt bidden is mede geweest om uw zwakke en zondige gebeden bij God te verzoenen en te veraangenamen. Want ook dit Zijn angstig bidden behoort mede tot zijn Priesterlijke, Gode welbehagelijke en zondaren zaligende offerande. Want zo getuigt de heilige Paulus van de Heere Jezus, Die in de dagen Zijns vleses, gebeden en smekingen tot dengenen, die Hem uit de dood kon verlossen met sterke roeping en tranen geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vreze, hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden; En geheiligd zijnde, is Hij allen die Hem gehoorzaam zijn een oorzake der eeuwige zaligheid geworden; en is van God genaamd een Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. Hebr. 5 : 7-10. Amen

5. JEZUS BESTRAFT ZIJN SLAPENDE DISCIPELEN

TEKST Matth. 26 : 40, 41, 43-46.

En Hij kwam tot de discipelen, en vond ze slapende, en zeide tot Petrus: Kunt gij dan niet een uur met Mij waken?

Waakt en bidt, opdat u niet in verzoeking komt: De geest is wel gewillig. Maar het vlees is zwak.

En komende bij hen, vond Hij ze wederom slapende, want hun ogen waren bezwaard.

En hen latende ging Hij wederom heen, en bad ten derden mate, zeggende dezelfde woorden.

Toen kwam Hij tot Zijn discipelen, en zeide tot hen: slaapt nu voort, en rust; ziet de ure is nabij gekomen, dat de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.

Staat op, laat ons gaan, ziet hij is nabij, die Mij verraadt.

Zie ook Markus 14 : 37, 38, 40-42. En Lukas 22 : 40, 45, 46.

§ 1. Uit vers 36 blijkt, dat Jezus met Zijn discipelen reeds ingegaan was in een plaats, genaamd Gethsémané, nabij de Olijfberg; wetende dat Zijn uur naderde, waarin Hij Zich gewillig voor Zijn volk overgaf; anders lezen wij Joh. 7 : 30, dat de Heere Zich onttrok, omdat zijn ure nog niet gekomen was. De Heiland had tegen acht van Zijn discipelen gezegd, dat zij aan de ingang van die plaats zouden blijven wachten. Maar drie had de Heere met Zich genomen, om dieper in de hof in te gaan, met name Petrus, Jacobus en Johannes, zijnde de laatste twee zonen van Zebedeüs vers 37. Hier was der zielen Borg geraakt onder een zwaar gevoel van Gods toorn, en grote beangstiging, ziet vers 37 en 38. En Zich omtrent een steenworp van hen afgescheiden hebbende, viel de Heere op zijn knieën voor Zijn Vader neder, Lukas 22 : 41. En verder volgens Matth. 26 : 39. Op Zijn aangezicht ter aarde; tot driemaal roepende, en biddende om een voorbijgang van dien drinkbeker, namelijk om een tussenpozing en verkwikking; wanneer ook volgens Lukas 22: 43 een engel uit de hemel kwam die Hem versterkte. In dien toestand keert zich de Heere Jezus hoeveel Hij ook met zichzelf te doen had, tot Zijn drie discipelen, tot driemaal. Zo hing Zijn hart over hen onder dit alles maar Hij vond het zo bij hen gesteld, dat het zijn droefheid vermeerderde want zij sliepen alle drie, zeggende tot hen: *wat slaapt gij?* Lukas 22 : 46 in zulk een tijd van zware duisternis en verzoeking; bestraffende dus verder hun slaapzucht met een harde opwekking.

§ 2. De tekst vertoont ons dan hoe Jezus Zijn discipelen tot driemaal toe slapende had aangetroffen. En hoe ernstig Hij hen vermaand en opgewekt heeft.

§ 3. *En Hij kwam tot de discipelen, en vond ze slapende*, te weten nadat de Heiland de eerste maal zo vurig had gebeden en Petrus en de zonen van Zebedeüs zo ernstig had gelast te waken met Hem vers 38 en 39. Toen kwam Hij tot hen om in tedere liefdezorg te vernemen naar hun toestand en gedrag.

§ 4. Ziet hier aan de biddende Jezus, hoe dat een hart, hetwelk heilig bidt tot Zijn God ook wel bij het bidden kan en mag hebben heilige bekommerning over de evenmens; en

dat het, hoewel biddende zonder ophouden, 1 Thess. 5 : 17, zijn formeel of eigenlijk gebed mag afbreken en nochtans blijven peinzende en zuchtende tot God. En zo was het hier gesteld met de Heiland. De onuitsprekelijke benauwdheid, wegens de zware zondelast Zijner uitverkorenen, deed de zielen Borg als een arme worm omwinden van de ene plaats tot de andere en nergens rust vinden. De heiligheid deed Hem ootmoedig gebeden tot Zijn Vader opofferen, met een sterk gevoel van tranen, Hebr. 3 : 7. Maar evenwel Zijn grote liefde dringt Hem dat Hij in Zijn angst, opstaande van het gebed tot Zijn discipelen kwam, om hen heilzaam te vermanen.

§ 5. Maar Hij vond hen slapende. Bemerkt hier in een verzwaring van Christus' lijden dat Hij ook zijn innigste boezemvrienden die Hem toch waarlijk lief hadden, die Hij tot waken vermaand had en die niet alleen dit. Maar ook met Hem te sterven beloofd hadden, immers Petrus) nu vindt slapende, en zich geenszins recht bekommerende over Jezus' naren toestand, ja zelfs niet over hun eigen gevaar. Dus ziet men in hen een groot gebrek van liefde en trouwe omtrent hun liefdragende Heere en Meester, ja hun Heiland, benevens een zeer bestraffelijke zorgeloosheid omtrent zichzelf. En zulks alles in een tijd van de uitersten nood en gevaar.

§ 6. Of laat ons deze punten een weinig broeder vertonen met de woorden van zeker Godvruchtig schrijver: (J. Vermeer)

„Namelijk het was nu een tijd, dat hemel en aarde als in beweging was, wegens Gods toorn tegen de zonde die God strafte aan Zijn lieve Zoon. Dat geen lankmoedigheid meer plaats had, ten opzichte tot de uitverkorenen. O, het zwaard der Goddelijke wraak ontwaakte tegen, taste aan, en sloeg die Man, de sterke Man, die Metgezel des Vaders, zonder verademing, noch barmhartigheid. O, het recht ging zijn gang.

Ja ook, dat het blijven staan van de goddeloze wereld verworven werd en al de ordeningen; dat de verduisterde zon weer mocht opgaan over rechtvaardigen en onrechtvaardigen en allerlei vruchtbaarheid en zegen kon van boven afdalen, ja dat de leraars in hun ambten en de Sabbat, in de vloek verloren, weer gekocht stonden te worden.

Daarbij dat alle bijzondere reddingen en verlossingen van alle landen en kerken, uit diepe ongesteldheden waarin dezelve ook in het vervolg komen zouden, door de Heere Jezus stond verworven te worden.

Ook dat de hel als ontbonden was. O de strijd tussen hemel en hel, was blijkbaar op aarde, geen kind van God als het ware zou zeker zijn; de waarachtige God werd aangerand, een God van de hemel deed wonder op wonder op aarde. En zo was het die bestemde tijd, naar de eeuwige raad, die volheid des tijds, over de grote Borg, dat nu Hem de verzenen zouden vermorzeld worden en Hij toch uit alles weer zoude opkomen en dus Zijn volk behouden worden van de toekomstige toorn. In zulk een gevaarlijke tijd sliepen de discipelen, ja bleven aanhoudend slapen. O, de grote Borg was in angst en nood, en zij zorgeloos en dat tegen Jezus' vermaningen in.”

§ 7. Ziet α groot was de zwakheid en traagheid des vleses. En wat is er toch van de mens Wat ijver, wakkerheid of getrouwheid te verwachten van zwakke zondige mensen. Inzonderheid in zaken die Jezus aangaan. Ach, zo lichtelijk worden ook nog de beste kinderen Gods van de zonde omringd en de verzoeking is hun altijd even nabij. Deze drie discipelen van Christus waren bezwaard met slaap toen Christus op de berg verheerlijkt werd, Lukas 9 : 31. En nu in zijn diepste vernedering vindt Hij ze ook slapende. „Ziet hoe haast een kind van God dat anders nog wakende en ten steun is voor land en kerk, hoe haast die zorgeloos, onnut en onbruikbaar kan worden. O,

mochten wij ons beeld in deze discipelen zien, wat is toch de mens als er geen andere hand onder komt aan het hart?"

§ 8. Ondertussen, al dit verderf is uit de mens zelf, Hos. 13 : 9 en hij daarom ten hoogste schuldig en bestraffelijk, gelijk ook de Heiland, die Heilige Gods, dit zo zondig en ontrouw gedrag van Zijn discipelen niet kan noch wil ongemerkt laten voorbij gaan. Nee, Hij bestrafte hen wel ernstig. Maar niet in Zijn toorn. Maar in getrouwe liefde tot hun nut. Hij zeide tot Petrus en ook tot de overigen; maar met name tot Petrus, die wel het hoogste had geroemd van zijn ijver en zijn getrouwheid voor Jezus: ***Simon slaapt gij? Kunt gij dan niet één uur met Mij waken?*** Is het grievend woord van de Heere. "Is niet uw traagheid te schandelijker, naarmate u zo hoog gesproken en zo grote dingen beloofd hebt? En kunt u nu, o Petrus, en u samen niet één uur met Mij waken? Wat zou u dan met Mij in de dood gaan? Kunt u niet een kleintje doen tot mijn verkwikking, wat zult u ellendige u dan grote dingen beroemen?"

Zo trouwhartig bestraft en kastijdt de Heere de zonden van Zijn volk, hoewel Hij ze verzoent. Ziet Ps. 89 :31-33. Ps. 99 : 8. Maar dit deed de Heere Jezus smart toe, tot Zijn smart, Zijn liefste vrienden zo droevig gesteld, ja ontrouw te vinden. Ook deze verkwikking, Zijn lieve discipelen waken met Hem, moest de Heere missen, omdat Hij volgens Jes. 63 : 3 de pers alleen moest treden, zonder dat iemand van de volkeren met Hem was. En waarom toch als om dat te verwerven dat Zijn kinderen deze verkwikking onder hun verdrukking genieten zouden.

§ 9. De Heiland vermaant hen verder zeer liefderijk en getrouw: ***waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt.*** O, daar Ik, uw Broeder en Heiland voor u waak, en helse verschrikking in Mijn ziel draag, vanwege uw zonden en om uw zaligheid wil. O, Petrus, en u samen Mijn beminde leerlingen, wat betaamt het u dan ook uit liefde tegenover Mij, en tot Mijn gezelschap met Mij te waken. En nog wel het meest tot uw eigen best. ***Opdat gij niet in verzoeking komt,*** en van de briesende leeuw, de satan, die rondom u gaat, niet verslonden wordt, 1 Petrus 5 : 8. Wel dan waakt toch om aan de hand en door de kracht van Mij uw overste Leidsman gesterkt en bewaard te worden voor en in de verzoeking. Om ook door uw waken en aanschouwen van Mijn bittere smarten Mij als een heilig mensen, nog tot enige verlichting te mogen zijn; gelijk als zulks in allerbitterste wegen nog enige bemoediging geeft, wanneer allernaaste verenigde hartsvrienden bij de ellendige blijven en zich mede zulks aantrekken. Ook zult u slapende geen getuigen kunnen zijn van hetgeen aan Mij de Borg overkomt, noch ook uit Mijn heilig gedrag onder Mijns Vaders hand niet kunnen leren.

Immers was, Jezus ook het voorbeeld van hen, om door Zijn gedrag geleerd en aangemoedigd te worden in hun lijden, hoe zij Hem na te volgen hadden. Om dit alles was het dan zo nodig, dat zij waakten.

En bidt, opdat u niet in verzoeking komt. Want bij u is geen kracht om geestelijk te waken en de verzoeking van de boze te weerstaan, ***zonder Mij kunt u niets doen,*** Joh. 15 : 5. Derhalve bidt toch om krachtig te worden in de Heere, en in de sterkte Zijner macht. ***Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels,*** Efése 6 : 10 en 11.

§ 10. En even om die reden waarschuwt hen de Heere zo getrouw van hun zwakheid. ***De Geest is wel gewillig maar het vlees is zwak.*** De Geest, het wedergeboren deel, die nieuwe mens, dat beginsel van vernieuwing en heiligmaking, is wel in u en andere gelovigen gewillig, en heeft een goed voornemen om met mij uw Zaligmaker te blijven en te waken, en u doet goede beloften van liefde en trouw en om tegen de

zonde te strijden. Maar o, mijn lieve discipelen en gelovigen (wil Jezus verder zeggen) het is niet alles Geest en heiligheid wat in u is, nee maar ook het vlees en zondige verdorvenheid kleeft u nog gedurig aan en dus zijt u ten goede zwak, ja in uzelf gans krachteloos, Rom. 8 vers 3. En door uzelf kunt u de wil des Geestes niet volbrengen *want het vlees begeert tegen de Geest*, Gal. 5 : 17. En daarom waakt en bidt, staat niet op uw eigen krachten. Want Christus wil hen niet met die woorden, *de Geest is wel gewillig maar het vlees is zwak*, koesteren of stijven in hun zondige traagheid en verdorvenheid waartoe vele vleselijke mensen deze woorden misbruiken, nee maar Hij wilde hen en al Zijn volk leren zichzelf te wantrouwen en af te hangen van de kracht van Christus, waardoor zij alle dingen vermogen, Fil. 4 : 13.

§ 11. Ziet zo bestraft wel de Heere Jezus de zachtmoedigen des lands in rechtmatigheid. Jes. 11 : 4. Maar Hij doet het echter in liefde en mededogen, als hun getrouwe en barmhartige Hogepriester, om hun zwakheden te hulp te komen, Hebr. 2 : 17 en 18. Zie ook hoofdstuk 4: 15.

§ 12. Inmiddels hetgeen hier Jezus zegt tot Zijn discipelen waakt en bidt, zegt Hij tot allen, Markus. 13 : 37. Want een Christenbelijder en zelfs een gelovige moet waken en op zijn hoede wezen; immers zal iemand de aannaderende zwarigheden zien, zal hij de omgaande briesende leeuw recht waarnemen om hem te ontvlieden, die moet waken, ook lichamenlijk waken, om zijn verstand en zinnen wel te gebruiken, (want een wakkere ziel woont in geen slaperig lichaam). Maar voornamelijk naar de ziel waken, omzichtig, wel bedacht en behoedzaam zijn, wegens het gevaar van allerlei verzoeken en aanvechtingen. Insgelijks om zijn geloof en ijver in het werk te stellen. Behoedt uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens, Spr. 4 : 23. Zonderling en vooral betaamt het een gelovig Christen wakende te bidden, en biddende te waken. Want wat is toch van des mensen waken zonder des Heeren hulp? Derhalve gelovigen, als in uzelf krachteloozen, smeekt de Heere uw God om Zijn bijstand; de Heere is machtig om u te bewaren van de boze en van alle boos werk en opdat u niet in verzoeking, verleiding of in verdrukking komt.

§ 13. De Heere Jezus hierop ten andermale Zich in het eenzame hebbende vertrokken en hebbende nogmaals zo vurig God Zijn Vader gebeden met een volkomen onderwerping aan Zijn heilige wil, - gelijk over vers 43 in de vorige leerrede breder getoond is; - ***komt Hij ten tweede made tot Zijn discipelen en vond ze wederom slapende want hun ogen waren bezwaard.*** O, dit moest noodwendig verstrekken tot verzwaring van Jezus' smart en droefheid, hen nog al even liefdeloos en ongevoelig aan te treffen. En zulks niettegenstaande Hij hen zo getrouw en ernstig had opgewekt en vermaand, tot waken en bidden. O, grote ontrouw en harteloosheid van Jezus' eigene leerlingen, ja van zijn innigste boezemvrienden. Evenwel ontstond dit slapen van Zijn discipelen niet enkel uit vleselijke gemakkelijheid en zorgeloosheid. Maar ook waren hun ogen en harten bezwaard van droefheid, Lukas 22 : 45. Maar van de oorzaken van deze hun slaapzucht zullen wij straks in § 26 nader spreken.

§ 14. Ziet indien zelfs bij Gods kinderen de uitnemendste en krachtigste vermaningen van Jezus' woord zonder de invloed van Zijnen Geest niet vermochten om hen recht wakker te maken; hoe veel meer volgt hieruit, ten aanzien van arme natuurlingen die God aan zichzelf laat, dat hun zielsogen met een diepe doodslaap der zonden bezwaard zijn en blijven, zolang des Heeren Geest hen niet krachtadig opwekt, levendig maakt met Christus, Ef. 2 : 5. En dat het woord des levens hun blijft tot een

reuk des doods, 2 Cor. 2 : 16. O, hoe nodig had dan elk tot God te bidden: *Heere verlicht mijn ogen, opdat ik in de dood niet ontslope*, Ef. 13 : 4.

§ 15. Maar hoe gedraagt zich de Heiland nu omtrent zijn nu al wederom slapende discipelen? De tekst zegt: ***En hen latende ging Hij wederom heen***. Uit vergelijking met Markus. 14 : 10 schijnt het echter, dat Jezus ook nu bij Zijn tweede komst hen niet geheel ongewekt heeft daar gelaten, want wij lezen dus te dier plaats: ***En Jezus wedergekeerd zijnde, vond Hij ze wederom slapende, want hun ogen waren bezwaard***, en zij wisten niet wat zij Hem antwoorden zouden. Waaruit meer dan waarschijnlijk is, dat de Heere hen ook nu wakker gemaakt heeft, hetzij door, of zonder woord, door bij hen te blijven staan zuchten en peinzen, en dat zij zo half sluimerende wel iets hiervan gehoord hebben, ja ook dat geenszins hierdoor hun hart geraakt werd, want zij wisten niet wat zij Hem zouden antwoorden, te weten dat zij als verstomd, verlegen en beschaamd waren, hebbende na zoveel gunstbewijzen en waarschuwingen van hun Meester aan hun betoond, geen voorwendsel voor deze hun zonden. En zo toonden zij zich als niet geheel verhard en ongevoelig. Maar het ging hen als de Bruidkerk: *ik sliep maar mijn hart waakte*, Hoogl. 5 : 2.

§ 16. Evenwel begrijpen wij hen als ten tijde meer slapende dan wakende, uiterlijk en innerlijk, want hun hardheid, en ongevoeligheid in zo grote overmaat is ongetwijfeld de oorzaak geweest dat de Heere Jezus hen nu verder ditmaal daar liet. Omdat Hij door een gewone weg van vermaning nu niet meer zag iets te doen, zo liet de Heiland hen daar ***en ging wederom heen***, namelijk ***om te bidden***, willende geenszins de tijd onnut met hen verslijten. Deels handelde Jezus zo met hen tot een kastij ding van hun traagheid en harteloosheid, hen aan dezelve voor een ogenblik tijds als overgevende, gelijk dus des Heeren weg wel meermalen is met Zijn volk, dat als zij zich niet willen laten wekken, Hij heen gaat, Hoogl. 5 : 2 en 3-6 en dat Hij Zijn aangezicht voor hen verbergt, Jes. 57 : 17. Deels echter ook tot een bewijs hoe Hij als die medelijdende Hogepriester de zwakheid Zijner gelovigen verdraagt zonder juist altijd hen op het hardste te bestraffen of op het zwaarste te kastijden, want de Heere ziet hun wegen en Hij zal ze genezen op Zijn tijd, Jes. 57 : 18.

§ 17. Aldus Zijn discipelen daar latende zo haast zich de grote Bidder, de Heere Jezus om nogmaals door vurige gebeden te worstelen met God Zijn eigen Vader en om Zich te wenden tot Dien, *Die nooit slaapt noch sluimert*, Ps. 121 : 4. En daarbij de verkwikking Zijner ziel te zoeken, terwijl Hij bij Zijn slapende discipelen niets dan smart op smart vond. Gelijk Hij ook van God zeer werkelijk mi uit de vreze is verhoord geworden, Hebr. 5 : 7 omdat Hem een engel uit de hemel toegezonden werd om Hem te versterken, Lukas 22 : 43 waarvan in de vorige leerrede gesproken is.

§ 18. Wanneer nu Jezus Zijn gebed, besloten had, zo komt Hij ten derden male. Maar nu met een grote gemoedigheid tot Zijn nog slapende discipelen, om ze wakker te maken, kunnende Zijn ernst en ook Zijn liefde het niet langer gedogen dat Zijn lieve discipelen hier zo slapen, bijna als afgezonderd onder de doden. Want om er kort deze lering uit mee te nemen, al is het dat Christus de Zijnen voor een tijd lang laat in zwakheid en zonden, zo verlaat en verstoot Hij ze toch niet om hun zwakheid. En hoewel Hij ze aanspreekt met een sterke bestraffing, gelijk hier tot Zijn apostelen, zo is zulks toch tot hun eigen bestwil ter opwakkering van hun geloof en liefde.

§ 19. Hij zeide dan tot Zijn discipelen: ***Slaapt nu voort en rust***. Niet als hen hiertoe

verlof gevende maar hen hun ongevoeligheid scherp verwijtende, om ze dus op een hardere wijze, lichamelijk en geestelijk wakker te maken: *slaapt nu voort en rust*. Het is zoveel gezegd als: “O, gij tragen en onverstandigen van hart, helpt dan geen aanspraak noch vermaning? O, hoe onzacht zult u al haast in deze uw vleselijke rust gestoord worden.” En daarom zegt verder de Heiland ziet, en merkt er toch ernstig op: ***De ure is nabij gekomen, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.*** En u die niet hebt willen opgewekt worden met woorden, zult nu wakker gemaakt worden door grote gevaren.

En zie, dit is doorgaans de weg Gods, dat degenen die uit hun zondeslaap niet zijn wakker te krijgen, door trouwhartige en liefdragende vermaningen, wakker gemaakt worden door ontrouwe en wrede zwaarden der boze mensen of door andere oordelen Gods. De ure, zegt Jezus, namelijk die Mijn hemelse Vader in Zijn eeuwige raad heeft vastgesteld tot Mijn laatste verschrikkelijk lijden en kruisdood, die ure en de macht der duisternis, is nabij gekomen, Lukas 22 : 53. En zij is daar. En de Zoon des mensen, en Die juist daartoe is mens geworden, om Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen. Matth. 20 : 28. Deze wordt nu naar de voorbepaalde raad Gods, Hand. 2 : 23 overgeleverd en verraderlijker wijze door Judas Iskarioth overgegeven in de handen der zondaren, der goddeloze Joden en de gruwzame heidenen om aan Hem te doen alles wat Gods hand en raad te voren bepaald had, dat geschieden zou, Hand. 4 : 28. Zie, zo nauwkeurig wist Jezus vooraf alle de stippen, stonden en omstandigheden van Zijn lijden en zo bereidwillig onderging Hij hetzelfde.

§ 20. Jezus besluit deze Zijn rede, met die ernstige aanspraak aan zijn slaapzuchtige discipelen: ***staat nu op***, o, mijn beminde leerlingen, het is nu geen tijd meer van slapen. Maar laat ons van hier gaan, geenszins om te vluchten. Maar Mijn vijanden tegemoet. O, waakt nu, mijn discipelen en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt, ***want ziet hij is nabij, die Mij verraadt.*** Die nu zijn helse schenddaad aan Mij zal volvoeren. O, al slaapt gij, mijn vrienden, zo slapen noch rusten geenszins noch de duivel, noch zijn helse instrumenten, Mijn bloeddorstige vijanden, noch ook de ure van kruis, en verzoeking voor Mijn volk.

§ 21. En daarom hoe nader de nood en de aanvechtingen de kinderen Gods zijn, hoe ernstiger zij moeten waken, en al biddende de Heere aangrijpen als hun sterkte, Jes. 64: 7. Want gewoonlijk waken en naderen de vijanden Van Christus en de verraders van de ware religie en Godzaligheid in een tijd, wanneer de vromen, de wijze maagden, slapen en sluimeren en zich daar over weinig bekommeren. Ziet Matth. 13 : 24 en 25.

§ 22. Ondertussen in deze laatste uitdrukkingen van de Heiland. ***De ure is nabij gekomen en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen van zondaren; staat op, en laat ons gaan, ziet hij is nabij, die Mij verraadt.*** Hierin ziet men de Heere Christus als die kloekmoedige Leeuw uit de stam van Juda, Openb. 5 : 5; nu Zich vrijmoedig en heldhaftig tot de strijd begeven. En het is alsof men Hem in Zijn allerheiligst vertrouwen op God Zijn eigen Vader hoorde zeggen: *Ik zal niet vrezen noch wankelen, want de Heere Heere helpt Mij, en Hij die Mij rechtvaardigt is nabij*, Jes. 50 : 79.

TOEPASSING

§ 23. Bij wijze van lering geven wij hier nog een verhoog van het zondig wangedrag

der discipelen; van de onmacht der gelovigen; van de ware oorzaken van der discipelen zondige slaapzucht; van de overgrote liefde des Heilands tot Zijn volk.

§ 24. De slaapzucht en grote ongevoeligheid was zeer zondig en bestraffelijk in Jezus' discipelen, in een omstandigheid des tijds dat hun Heiland hier was wakende en doodbrakende onder de last van hun zonden. Hieraan maakten zich schuldig Jezus' eigen Apostelen. Wedergeboren door Zijn Geest. Dagelijks hebbende verkeer met de Heere Jezus. En hier Jezus innigste boezemvrienden, Petrus, Jacobus en Johannes. Opzettelijk van Jezus medegenomen in Gethsémané om getuigen te zijn van Zijn zielsworstelingen en om Hem ten aanzien van zijn heilige mensheid door hun gezelschap nog een weinig te verkwikken. Ja, dat zij sliepen, welker harten Jezus zo nauw aan Zich verbonden had met zoveel liefdekoorden, met zoveel heilzame leringen, weldaden, beloften en. nu nog nieuwelingen in deze nacht door zijn Heilige bondszegelen van het Pascha en het Heilig Avondmaal. Dewelke Hij vooraf zo ernstig had gewaarschuwend tegen de ure der verzoeking, hen in deze zelfden nacht wachtende. Die zo grote beloften gedaan hadden, van met Jezus in de dood te zullen gaan. Die na de beginselen van hun slaapzucht, straks van Jezus te midden in Zijn eigen beangstigingen, zo trouwhartig waren opgewekt en gewaarschuwend: *waakt en bidt al is de Geest in u gewillig, het vlees is toch zwak*. Die andermaal opgewekt en ten halve ontwaakt zijnde, zodat zij van beschaamdheid niet wisten wat zij Jezus zouden antwoorden, echter steeds opnieuw in sluimer, ja in een diepe slaap vallen en niet waren wakker te krijgen voordat de slag van het zwaard daar was, hetwelk tegen Jezus hun Herder ontwaakte, en dat zij, Zijn schapen uit vreze en zwakgelovigheid verstrooid werden, volgens Zach. 13 : 7, hoewel zij niet goddeloos geheel van Hem afvielen. O, echter wie kon het denken, dat het met Jezus' eigen Apostelen zo laag had kunnen dalen.

§ 25. En hieruit blijkt vanzelf hoe onmachtig Gods eigen kinderen, de gelovigen, zijn en waartoe zij wel niet vervallen en veelszins achteruitgaan, wanneer, om heilige redenen, de Heere hen voor een tijd aan, zichzelf overlaat en aan de kracht der verzoeking, totdat Hij ze door Zijn roede en door Zijn Geest wederom wakker maakt en herstelt, hen doende met Jezus opstaan en met Hem uitgaan tot de geestelijken strijd, om het Lam te volgen waar het ook heengaat, Openb. 14 vers 4.

§ 26. Maar welke of zijn geweest de redenen en oorzaken van der apostelen slaapzucht, dat hun ogen en niet minder hun harten zo bezwaard en traag waren?

J. Vermeer in zijn oefeningen pag. 581 zegt:

„Het was in de nacht; en door al die zware omstandigheden sloten hun leden toe en dus waren zij ten einde van hun krachten, want zij waren blote en zwakke mensen. Ook zegt Lucas, hoofdstuk 22 : 45, dat zij sliepen van droefheid. O, door droefheid en een gedurige verbazing. De Heere had hen zo menigmaal voorzeggd wat over Hem komen zou. Maar zij hadden het nooit recht kunnen geloven noch verstaan. En ziet, nu kwam dat voorzeggde over de Heere en over hen, en zij werden met ontzetting en innige smartelijke droefheid zo ingenomen en vervuld, dat zij een meerdere last hadden dan zij dragen konden en hun de moedeloosheid in een slaap deed neerzinken. Ook dat zij hun goede en heilige gestalte allengskens waren kwijt geraakt; in diezelfde nacht hadden zij het zo goed gehad aan het laatste Pascha. De Heiland had daarbij duidelijk getoond de heerlijkheid van die instelling, ook ter onderscheiding van de oprechten en de onoprechten; ieder van de elf apostelen was daar aan zichzelf bekend geworden en de ene aan de anderen dat zij oprechten waren en Judas Iskariot was ook

aan allen openbaar geworden als de verrader. Daarbij had Jezus hen in diezelfde nacht, aan het eerste Avondmaal, bevestigd en gesterkt met beloften, met geestelijke flessen en appelen; namelijk dat zij haast opnieuw met Hem zouden aanzitten in het Koninkrijk der Hemelen. Zij waren in Jezus' wijnhuis dronken geworden; elk had zoveel als hij dragen kon. Een van hen was op Jezus' borst gevallen en allen spraken zij hoog van dat zij allen wel wilden, met Jezus in de dood gaan. Maar al dit goede was nu door de ogenblikkelijke verzoeking en door hun onwaakzaamheid naar binnen allengskens gedaald; hun sterkte was vergaan, hun moed ontzonken, zij van hun wacht en naar binnen moedeloos en ongelovig gesteld. Daar hebt u het slapen, het toesluiten van hun leden en ogen. Ziet eens hoe het waken te pas komt, als men het van binnen goed gehad heeft; en hoe men dan meer openlegt om zorgeloos te worden dan dat men in het duister is."

§ 27. De overgrote liefde van Jezus tot Zijn apostelen en tot al Zijn volk. Behalve dat die hier doorstraalt in Zijn bitter zielslijden voor hen en in al Zijn liefderijke onderrichtingen, waarschuwingen en vermaningen aan hun. Zo zien wij hier hoe genadig en krachtdadig de Heiland Zijn nu zo afgezakte apostelen ook nog in deze zware nacht van verzoeking, zo veelszins uit hun diep verval en zondige slaapzucht hersteld heeft. Zodat zij in vele zwakheid des vleses, het echter naar de geest alleszins met Jezus hielden, met Hem bleven. En wel vér vandaar bleven, dat zij met Judas de verrader de zijde van Jezus' vijanden zouden kiezen. Maar hiervan zal wel iets nader voorkomen bij een volgende stof.

Bemerkt hoe liefderijk en getrouw de Heere Christus, toen Hij Zelf voor ging in nood en dood, hen heeft bewaard, om vrij te mogen gaan in deze ure van banden en verdrukkingen; door Zijn machtig woord tot de vijanden gesproken: **Indien gij dan Mij zoekt, laat deze heengaan**, Joh. 18 : 8, hetwelk geestelijker wijze ook waar is van alle uitverkoren gelovigen, die om Jezus' wil vrij uitgaan van uit de macht van Gods toorn en van de zonde. O, goedertierenheid van de Heiland, daar Zijner apostelen en aller gelovigen ontrouwheid zo rechtvaardig de bitterste kastijdingen, verdrukkingen en het eeuwig wee verdiend hadden. O liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, Efése 3 : 19.

§ 28. Maar belangende het meer practicale dezer toepassing: o wat zijt gij, gelovigen, - hoewel er in de grond enige gewilligheid des harten door Gods genade in u gelegd is, om met Jezus te blijven en te waken - wat zijt ge echter niet doorgaans zeer te bestraffen over uw diepe slaapzucht en verval, over uw verkonding in de eerste liefde O, is dit uw trouw en weldadigheid omtrent uw groeten Zielevriend, de Heere Jezus? O, wat is al doorgaans bij u verslapt uw vorige liefde, geloofs- en gemeenschapsoefening tot en met uw Zaligmaker Hoe koel is nu dikwijls uw honger en dorst naar zijn gerechtigheid! Hoe traag zijn uw toevluchtnemingen tot Hem! Hoe liefdeloos is uw hart en gedrag omtrent uw medemens en zelfs omtrent uw medegelovige! Wat wordt dat nu weinig en zelfs onder de vromen vernomen, om elkander op te wekken en op te scherpen tot de liefde en goede werken, Hebr. 10 : 24. Een klaar bewijs hoe zeer men met elkander in slaap gevallen is. En moet u het niet zelf bekennen, afgezakte zielen, hoe weinig dat u waakt tegen zonden en verzoeking van buiten en nog minder tegen dien verrader van binnen, tegen uw hart en boezemzonden, van dewelke ge u zo lichtelijk en zonder enige zware tegenstand, laat omringen en overwinnen? En in het stuk van bidden om licht, Geest en kracht uit de hoogte, ten einde om van zonden en verzoeking bewaard te worden, bent u niet ook daarin nalatig, slaperig en harteloos; inzonderheid in uw verborgenen

binnenkamergebeden? Daarbij, hoe werkeloos, onbekommerd en biddeloos menigmaal omtrent de verbreking Jozefs. Het diep verval van Gods Kerk zo ook omtrent het lijden en de verdrukkingen van Jezus' gemeente in andere gewesten, waar Jezus lijdt in Zijn ledematen. Hoe werkeloos en gebedenloos, helaas zo dikwijls omtrent de noden en gevaren van ons dierbaar vaderland. En dat in zulke benauwde tijden van de drukkende en dreigende oordelen Gods! O, moet men u dan ook niet toeroepen: *Wat is u, gij hartslapende? Ontwaakt, staat op en roept tot uw God!* Jona 1: 6.

§ 29. Maar terwijl echter, oprechten, hoewel u zeer verzwakt zijt en zeer te bestraffen, door de genade Gods nog bij u is de Geest en het willen, vermanen wij u : tracht toch naar meerder licht om meer van nabij in te zien in het lijden en de liefde van uw Zaligmaker en dat voor u zo vloekwaardige en verwondert u om meer gezicht en gevoel te krijgen van uw zonden en slaapzucht om daarover heilig beschaamd en verootmoedigd te worden en er toch verzoening over te zoeken in het bloed van Jezus. Om ijverig te leren waken en bidden, daar u de verzoeken steeds omringen. Daar de grote verrader, de satan, u steeds zo nabij is en rondom u gaat, 1 Petrus 5 : 8. O, zucht dan om *de Geest der genade en der gebeden en der kracht*. Doet ook aan de gehele wapenrusting Gods, breder omschreven in Eféze 6 : 11-18. En neemt een voorbeeld aan het waken en bidden van uw dierbare Heiland Jezus.

§ 30. O, hoe zalig is hij die waakt Openb. 16 : 15. *Hoe zalig is die mens, dien zijn Heere, als Hij komt, zal vinden alzo doende*. Lukas 12 : 43.

I. Maar wat u aangaat, ach onbekeerden, o hoe hard slaapt u met een doodslaap in de zonde, in de wereldliefde en in de begeerlijkheden des vleses. En dat niet slechts zoals hier Jezus' discipelen sliepen, uit zwakheid, hoewel het ook grotelijks in hen te bestraffen was. Maar gij, och arme natuurlingen, slaapt altijd in uw zonden, zonder ooit wakker te worden, ja gij zijt dood in de zonden, Eféze 2 : 1 en ongevoelig, Eféze 4 : 19. U zorgt of waakt of bidt nooit tegen de verzoeken als *zó* gevaarlijk en u gedurig *zó* nabij. De zonde drukt of smart u niet; voor de ontzaglijke toorn Gods bent u niet ernstig bekommerd noch bevreesd. U ziet niet uit noch om naar een Middelaar en Borg bij God, of hoe in Christus te mogen gevonden worden, als Fil. 3 : 9. En nog veel weiniger hebt u een ware begeerte naar Geest en leven, naar wedergeboorte en heiligmaking. En in deze doodslaap van uw ziel droomt u nog van gouden bergen, van genade en zaligheid En als de slapenden, bent u werkeloos omtrent alle die middelen, die tot uwer ontwaking konden dienen: werkeloos omtrent Gods Woord, gebeden, sabbatten, huisgodsdiensten, het bijwonen van de gezelschappen der Godzaligen; werkeloos, vadsig en lui omtrent catechisaties en onderwijzingen van leraars en vromen, die u als middelen tot de goede kennis des Heeren en de zalige gemeenschap van Christus konden opleiden. En als diepslapende mensen, kunt u het niet dragen, dat men u eens hard aanstoot om u wakker te maken dat men u toeroept: wat is u, gij hardslapende! Dan vergramt ge u op de bestraffingen.

Hoevelen helaas onder onze Hervormde belijders, die als nimmer uit de slaap ontwaakt, niet anders doen dan de werken der duisternis, levende in brasserijen, dronkenschappen, in slaapkamers en ontuchtigheden, in twist en nijdigheid, verzorgende het vlees tot begeerlijkheden, Rom. 13 : 11-14, waarvan men moet zeggen *dat zij zijn kinderen des nachts en der duisternis, die er slapen. Want die slapen, slapen des nachts en die dronken zijn, zijn des nachts dronken*, 1 Thess. 5 : 57. En ook naar het lichaam; hoe zorgeloos slaapt u menigmaal, onbekeerden, zelfs in

Gods huis en onder het gehoor van Zijn heilig Woord. En u zet u (immers sommigen) moedwillens tot de slaap. O, gij allen slaapt nog in het hart van de zee, in het opperste van de mast. *Men heeft u geslagen, doch gij zijt niet ziek geweest, men heeft u gebeukt; doch gij hebt het niet gevoeld*, Spr. 23 : 34, 35. O, dus slaapt ge zo gerust in des duivels strikken, boven de mond der hel.

II. Ondertussen, wanneer het u tot overtuigens toe getoond wordt en uw eigen consciëntie het moet toestemmen, dat u dus zo zorgeloos heen leeft, zo denkt en zegt u dikwijls, ach arme natuurlingen, tot uw verschoning: *de geest is gewillig, maar het vlees is zwak*. En u misbruikt dan schandelijk deze woorden van de Heiland om Zijn discipelen te leren waken en bidden, tot een oorkussen van uw zorgeloosheid en tot uw eigen verderf. Maar dan moest u eerst tonen, dat ook de Heilige Geest in u woont en werkt, zoals in Jezus' discipelen, u zou hun dan niet enkel in slaapzucht gelijken. Maar ook in hun geestelijke waakzaamheid en werkzaamheid, die zij op andere tijden zo dikwijls en nadrukkelijk betoond hebben door hun geloof en liefde omtrent Christus, ziet Joh. 6 : 67-69. Tot zoverre dat zij alles om Christus' wille verlaten hebben, Lukas 18 : 28. En hier nog in Gethsémané, hoe zwak zij ook waren, zo bleven zij toch met Jezus in de ure der verzoeking. Daar dit alles contrarie bij u is, ach onbekeerde mensen, die nooit door de liefde Van Christus gedrongen werden om Hem te zoeken en voor Hem te leven, veel minder nog om met Hem te blijven in een nacht van vervolgingen. Maar gij, die, als het volk van een zorgeloos Laïs, als dodelijk slapende dwaze maagden, Matth. 2 : 35. Maar gerust daar heen wandelt naar het goeddunken van uw boze harten, Deut. 29 : 19, naar de wil van uw vlees en gedachten, naar de eeuw dezer wereld, Eféze 2 : 23.

III. Ach paait u dan niet meer met ene ijdele hoop op de barmhartigheid Gods buiten Christus. Nee, maar God zegt tot u: *Wee u, gij gerusten te Sion, gij zekeren op de berg van Samaria*, Amos 6 : 1. Och ontwaakt u hier niet uit de geestelijken doodslaap, hoe verschrikkelijk zult u eens wakker worden in de ure des doods, als ge uw ogen zult opendoen in de hel, in die plaats der pijn!

IV. O, wat wij u bidden mogen in des Heeren Naam: onderzoekt toch ernstig uw harten en wegen aan Gods heilig Woord. O, bidt toch de Heere Jezus om Zijn Geest van ontdekking, overtuiging en ontwaking, opdat ge uw zondige, snode en gevaarlijke natuurstaat terecht mag leren kennen en niet een ernstige bekommring ontwaken uit dien geestelijke doodslaap O, de dood en het oordeel Gods zitten u op de hielen. De bloedwreker is achter u. En zult u nog slapen in de zonde? O, die boze en boze verraders van uw ziel; de satan, de wereld, uw vlees en het eigenlievend bedrieglijk hart zijn nabij u, ja zij hebben u reeds gevangen in hun strikken O, dan al biddende tot God! Ontwaakt toch gij die slaapt, staat op uit de doden en Christus zal over u lichten, Eféze 5 : 14.

§ 31. Eindelijk, hoe groot is uw heil en troost gelovigen, dat God, ge uit de doodslaap der zonden heeft opgewekt. Dat ook wanneer u zo zondig helaas slaapt, Christus voor u waakt. O, uw Bewaarder zal niet sluimeren. *Ziet de Bewaarder Israëls zal niet sluimeren noch slapen. De Heere is uw Bewaarder; de Heere is uw Schaduw aan uw rechterhand*, Psalm 121 : 35. En daarom ook in een bozen dag der verzoeking zult u veilig zijn, ja in de dag des toorns des Heeren zult u verborgen zijn, Zef. 2 : 3.

Ja, slapende vromen, ziet eens hieruit wat u niettegenstaande al uw ontrouwheid op het einde te verwachten hebt van Gods ondoorgrondelijke barmhartigheid. O om

Jezus' wil zal al uw zorgeloosheid verdwijnen als een nevel, de schuld worden uitgewist, ja de Heere zal geen ongerechtigheid aanschouwen in Jacob.

Oprechten, mocht dit uw zielen raken en mochten liefdetranen uw slaap doen wijken en u met een verwakkerd en verwijderd hart doen uitroepen tot de Heere: *Wie is een God gelijk Gij; Die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbij gaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid. Hij zal Zich onzer weder ontfermen. Hij zal onze ongerechtigheden dempen. Ja, Gij zult alle zonden Uws volks in de diepten der zee werpen. Gij zult Jacob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Gij onze vaders van oude dagen af gezworen hebt, Micha 7 : 18-20. Amen*

6. CHRISTUS GEBONDEN geleid tot de Hogepriester en onderzocht

TEKST Joh. 18 : 12-14, 19-24.

De bende dan, en de overste over duizend, en de dienaars der Joden namen Jezus gezamenlijk en bonden Hem.

En leidden Hem heen, eerst tot Annas, want hij was de vrouwsvader van Kájafas, welke deszelven jaars hogepriester was.

Kájafas nu was degene, die de Joden geraden had, dat het nut was dat een mens voor het volk stierve.

De hogepriester dan vraagde Jezus van Zijn discipelen en van Zijn leer.

Jezus antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld, Ik heb allen tijd geleerd in de Synagoge en in de Tempel, waar de Joden van alle plaatsen samenkomen; en in het verborgen heb Ik niets gesproken.

Wat ondervraagt gij Mij? Ondervraag degenen, die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb, zie deze weten, wat Ik gezegd heb.

En als Hij dit zeide, een van de dienaren, die daarbij stond, gaf Jezus een kinnebakslag, zeggende: antwoordt gij also de hogepriester?

Jezus antwoordde hem: indien Ik kwalijk gesproken hem, betuig van het kwade, en indien wel, waarom slaat gij Mij?

Annas dan had Hem gebonden gezonden tot Kájafas de hogepriester.

§ 1. In een vorige leerrede hebben wij overwogen, hoe de Zaligmaker verraderlijk was overgeleverd door Judas Iskariot in de hand van Zijn vijanden, niettegenstaande Jezus' rechtmatige bestraffingen, tot de discipelen over hun onbezonnen ijver om Hem te verdedigen, als tot de vijanden over hun boosaardig geweld, benevens de vlucht van 's Heilands discipelen.

§ 2. Nu volgt dat wij spreken:

1. van het binden en weggeleiden van de Zaligmaker tot in het huis van Kájafas vers 12-14.
2. Van het eerste onderzoek aldaar van Hem gedaan en van zekere smaadheid Hem wedervaren, vers 19-23.

§ 3. Van het binden en weggeleiden van de Heiland zegt de tekst vers 12: *De bende dan, en de overste over duizend en de dienaars der Joden namen Jezus gezamenlijk en bonden Hem.* De bende, namelijk de krijgsknechten en de overste over duizend, die hen als hun hoofdman commandeerde en de dienaars der Joden, d.i. der Joodse overpriesters, namen Jezus gezamenlijk en bonden Hem. Gelijk wij tevoren zagen de beginselen en voorbereidselen in het verraderlijk beleid van Judas en in al dat geweld van volk en wapenen tegen Jezus aandruisende en Hem grijpende, zo zien wij hier de voltooiing van dit verschrikkelijk stuk. Zij dan gezamenlijk namen Jezus, en bonden Hem uit vrees of Hij hun mocht ontgaan. Het is te denken met wat wreedheid en razende verwoedheid deze grijpende wolven samen op dit Lam Gods zijn aangevallen en hoe onbarmhartig zij zijn gezegende handen met harde banden, boeien of misschien met ketenen vergelijk Hand. 21 : 33) gekneld hebben, en dus smadelijk weggeleid, als was Hij een straatschender en moordenaar.

§ 4. Merk hierin op: het zwaar en honend lijden van de Heiland. O, de Heere Jezus, hier nu alleen staande en van Zijn discipelen verlaten; zo ongewapend en weerloos als een lam, de zachtmoedigheid en onschuld zelve, wordt van zoveel gewapend en heilloos krijgsvolk en dienaars aangegrepen, gevangen gebonden en gewelddadig weggesleept. En dat niettegenstaande Hij Zichzelf zo gewillig aan hen bekend gemaakt en aangeboden, ja Zich aan de verrader had overgegeven. Maar hierover meer bij het slot van deze verklaring.

Maar ook hoe zeer in dit alles blijkt de gruwzame onrechtvaardigheid, wreedheid en verstoktheid der vijanden en niet minder van de Overpriesters en Schriftgeleerden, die hen gezonden hadden en van welke sommigen hier mede tegenwoordig waren, samen nergens door bewogen of afgeschrikt van zulk een daad, noch door Jezus' slaande hand, die hen met één woordachterwaarts ter aarde had doen vallen, Joh. 18 : 6, noch door Zijn vrijmoedige en klemmende bestraffing; noch door de goedertieren en wonderlijke genezing, die de Heiland gewrocht had omtrent het afgehouden oor van Malchus, Lukas 22 : 51. O, vervloekt is hun toorn, want hij is heftig, versteend en harder dan een diamant is hun hart. Ten bewijs hoe zeer zij Jezus de Heilige Gods vingen en bonden, zelf gebonden en gevangen waren in des duivels strikken naar zijn wil, 2 Tim. 2 : 26.

§ 5. Zo mocht dan de onschuldige Heiland, zo wreed gegrepen en gebonden wel met recht klagen: *Vele varren hebben Mij omsingeld, sterke stieren van Basan hebben Mij omringd; zij hebben hun mond tegen Mij opengesperd, als een verscheurende en brullende leeuw. Honden hebben Mij omsingeld, een vergadering van boosdoeners heeft Mij omgeven*, Ps. 22 : 13, 14, 17.

Het Paaslam moest eertijds van de kudde genomen Ex. 12, en de slachtofferanden gebonden worden aan de hoornen van het altaar, Ps. 118 : 27. En zie, zo wedervaart hier aan het ware Pascha, 1 Cor. 5 : 7, aan het Lam Gods, hetwelk de zonde der wereld wegneemt, Joh. 1 : 29. En hoewel het in Jezus' vijanden een verschrikkelijke en helse boosheid was, Hem de onnozelheid zelve te vangen, te binden en dat zij en voornamelijk hun zenders, de Overpriesters met een aller-schandelijkste ondankbaarheid dus mishandelen dien groeten Profeet van God gekomen, Die door Zijn verbazende wonderwerken en goedheid zo velen onder hen van vroegere krankheden en bezetenheid van de duivel had verlost. Zo moest toch de Borg Jezus deze smadelijke en knellende banden ondergaan, om Zijn arme uitverkorenen uit de banden der zonde en des satans te verlossen. Maar hiervan spraken wij uitvoerig in de toepassing over Matth. 26 : 48-50.

§ 5. ***En zij leidden Hem heen***, vers 13, en zulks gebonden, waarvan nog iets bij vers 24. O, met hoeveel wreedheid ongetwijfeld en beschimpingen der baldadige soldaten. En met wat een gejuich van alle deze Zijn vijanden en met name van de Overpriesters; over Hem juichende, als de Filistijnen over de gebonden Simson, Richt. 16 vers 21-23. O, zo werd reeds dit Lam, dit ware Schuldoffer ter slachting geleid, Jes. 53 : 7. ***Zij leidden Hem eerst tot Annas***. Deze Annas, wien Josefus noemt Ananus, had voren enkele jaren de hogepriesterlijke waardigheid bekleed, zijnde een man van hoge jaren, van groot gezag en aanzien onder de Joden, gelijk men kan besluiten uit vergelijking van Hand. 5 : 21 met hoofdstuk 4 : 6. Een Sadduceeër van geloof, een oude bze vos, en een zondaar als van honderd jaren, Jes. 65 : 20. Tot deze Annas werd Jezus eerst heen geleid. De reden hiervan (zonder ons op te houden met veel onzekere gissingen) geeft ons de Heilige Evangelist niet duidelijk aan de hand. Want (zegt de tekst) ***hij was des vrouws vader van Kájafas***, die uit dien hoofde veel vermocht bij Kájafas, de

tegenwoordige hogepriester, gelijk ook bij de oversten en het volk der Joden. Zijnde wegens zijn hoge ouderdom, gezag en lange ervaringen van zaken- of liever wegens zijn arglistigheid - in staat om zijn schoonzoon Kájafas en de andere Overpriesters van listige raad te dienen.

Wat nu voor schimp, smaadwoorden en hoon de gebonden Jezus hier ten huize van Annas wedervaren is, valt niet bezwaarlijk te beseffen.

§ 7. Vandaar wordt Jezus gebracht naar Kájafas. Welke Kájafas ons wordt beschreven vers 13 van zijn ambt en bediening. ***Hij was deszelven jaars hogepriester***; de opperste en het hoofd der priesters, wiens ambt en werk niet nodig is hier in het brede te verklaren. Men kan dienaangaande verschillende bijzonderheden zien aangetekend in het 16e hoofdstuk van Leviticus. Ondertussen was het een bewijs van de diepe verdorvenheid dier tijden en van het priesterschap dat men tegen de Goddelijke instelling, - die wilde dat de hogepriester moest blijven tot zijn dood toe, - zeer dikwijls en soms elk jaar de hogepriester af en aanstelde naar het menselijk goeddunken en met vele kuiperijen, gelijk uit de historie van dien tijd bekend is. Verder, opdat wij deze Kájafas te beter mochten kennen in zijn goddeloosheid en bijzonder in zijn partijdigheid tegen Jezus, zo beschrijft hem Johannes (vers 14) *dat hij was degene, die de Joden geraden had, dat het nut was, dat één mens voor het volk stierf*, namelijk in die vergadering, die tegen Jezus gehouden werd, toen Hij Lazarus had. opgewekt, zie Joh. 11 : 47-50. Hetgeen Kájafas toen onwetende geprofeteerd had en geenszins de geestelijke zin van het nuttige van Jezus' dood voor Zijn uitverkoren volk verstaande, stond echter nu vervuld te worden.

Inmiddels kan men hieruit zien hoe de Heere Jezus Zich geenszins had te beloven een rechtmatig onderzoek van Zijn zaak, van zulk een rechter, die al van tevoren tegen Hem was ingenomen geweest, niet alleen met kwade veroordelingen. Maar die Hem de dood reeds als gezworen had. En juist tot Kájafas de hogepriester werd Jezus geleid, omdat aldaar in de zaal van Kájafas de Schriftgeleerden en de ouderlingen, de Grote Raad, vergaderd waren, Matth. 26 : 57, 58;

78te weten om over de Heere Jezus te oordelen en te vonnissen, zodat er in het huis van Annas alleen schijnt te zijn beraadslaagd wat men verder met Jezus zou doen, en hoe men het best Zijn zaak zou kunnen aanvatten en behandelen met enige schijn van recht.

§ 8. Ziet dan in deze bloedraad der Joden te middernacht tegen Jezus vergaderd de vervulling van Zef. 3 : 3-5; hoe de goddelozen niet slapen, zo zij geen kwaad gedaan hebben, en dat hun slaap wordt weggenomen, zo zij niet iemand hebben doen struikelen, Spr. 4 : 16. En helaas hoe wordt hier het huis van de hogepriester Gods, die vooral een voorganger had behoren te zijn in heiligheid. en in het beschermen van de heiligen en onschuldige Jezus, als tot een spelonk der moordenaars gesteld.

§ 9. Volgt nu het eerste onderzoek aan don Heiland gedaan, voor de Joodse raad, of het kerkelijk gericht door Kájafas; en wel ***aangaande Zijn discipelen en Zijn leer***, vers 19-21. ***De hogepriester dan vroeg Jezus van Zijn discipelen***, vers 19.

§ 10. Die hier Jezus ondervraagt voor de Grote Raad, was de hogepriester Kájafas, niet omdat juist altijd de hogepriester het hoofd, of de voorzitter was van die raad. Maar dat hij destijds daartoe om zijn zonderlinge bekwaamheid of om andere reden, als bijvoorbeeld om zijn bitterheid tegen Jezus, verkozen was. Althans naar het

uiterlijke scheen dit onderzoek van Jezus aangaande zijn leer wel overeen te komen met het ambt van de hogepriester. Want *de lippen des priesters zullen de Wet bewaren*, Mal. 2:7, vergelijk Deut. 13 : 1. Maar inderdaad gedraagt zich hier Kájafas de hogepriester als het hoofd van die raad, die zozeer dorstte naar Jezus' bloed en dood, gelijk straks gezien is bij vers 14.

§ 11. Hij ondervraagt de Heiland van Zijn discipelen, wie en vanwaar ze waren, hoe groot hun getal, waar zij zich nu ophielden en voornamelijk met wat oogmerk Jezus Zich deze mannen had vergaderd en wat dies meer zij. Sommige uitleggers nemen het woord discipel en leerling van Jezus in een ruimere zin, voor allerlei begunstigers en aanhangers welke Jezus ook veel had onder de scharen, die immers naar het uiterlijke Zijn persoon en leer zeer waren toegedaan en Hem nu nog onlangs in een grote menigte hadden toegejuicht: *Hosanna*, Lukas 19 : 38. Dus zou de vraag van Kájafas dit in hebben: of dan niet dit bedrijf van Jezus ging naar oproerigheid, dat Hij Zich zo'n grote aanhang had gemaakt evenals een Judas Galileüs en een Theudas, zie Hand. 5 : 36 en 37. Zodat Kájafas meer een voorwendsel zou zoeken om Jezus bij de Romeinse stadhouder zwart en gehaat te maken. Anderen vatten hier het woord *discipelen* in een meer bepaalde zin, op, aldus: waarom Jezus Zich Apostelen en discipelen als bijvoorbeeld de 70 discipelen aangenomen had en ze uitgezonden om te prediken en te dopen, daar toch al de Joden Mozes' discipelen waren, Joh. 8. En dat Jezus de besnijdenis en de wet van Mozes scheen te verachten; en wie toch Hem daartoe macht gegeven had. Naar dit alles vroeg en vorste Kájafas zo nauwkeurig of hij iets mocht vinden om Jezus te beschuldigen dat Hij een afval leerde van Mozes en van de ware godsdienst en om Hem als een vals Profeet te veroordelen, naar Deut. 13:1.

§ 12. Maar ook ondervraagde Hem de Hogepriester *aangaande zijn leer*, wat die inhield, of zij met Mozes en de profeten overeenstemde. Of Hij niet een deel nieuwigheden en schadelijke gevoelens onder het volk gestrooid had. Of Jezus Zich niet had uitgegeven voor de Messias, ja voor de eigen Zoon van God. En of Hij dit nu durfde staande te houden. In somma, Kájafas had het daarop gemunt, om Jezus door strikvrage ergens in te vatten en te vangen; om Hem te betichten van ketterij, valse leer, oproer of godslastering. En evenzo waren doorgaans de Schriftgeleerden en Farizeeën daarop uit geweest om de Zaligmaker in zijn redenen en leer te verstrikken, gelijk dit overal te zien is in de Evangelische Historie; zie maar Lucas 20 : 20, Matth. 21: 23, kap. 22 : 15. Zover dan was nog te zoeken de misdaad van Jezus, dat er zelfs nog de schijn en de beschuldiging van ontbrak. O, onrechtvaardige procedures!

§ 13. Het antwoord van de Heiland hierop verhaalt ons de tekst, vers 20 en 21. ***Jezus antwoordde hem: Ik heb vrijuit gesproken tot de wereld.*** Vooraf verdient het zijn opmerking, waarom Jezus het stuk van Zijn discipelen, omtrent welke Hij ook ondervraagd werd, stilzwijgend schijnt te zijn voorbij gegaan en dat Hij alleen maar geantwoord heeft op de vraag aangaande Zijn leer. De redenen hiervan kunnen deze zijn geweest:

1. Omdat het aan een iegelijk die Jezus' discipelen kende, overtuigend klaar was, hoe ver dezelve waren van alles wat naar oproer smaakte.
2. Omdat er Christus' Kerk het allermeele aan gelegen lag, dat Jezus krachtig zijn leer, als het enige fundament des geloofs verdedigde.
3. Maar ook daarenboven de zaak van nabij ingezien zijnde, de apologie of verdediging omtrent zijn leer heeft Jezus hier zodanig ingericht, dat er ook mede in

lag opgesloten zijn verdediging, aangaande het stuk van zijn discipelen.

4. Of misschien dat de Heiland nu niet zo opzettelijk ter ontschuldiging van Zijn discipelen sprak, omdat Hij zeer wel wist dat het die bloedraad eigenlijk op Hem Zelf had toegelegd en nu niet juist op de discipelen; behalve dat Hij wel verzekerd was dat de Goddelijke voorzienigheid hen nu van lijden en banden zou verschonen.

§ 14. Wat nu betreft de verantwoording, die Jezus doet aangaande zijn leer, is het dat Hij niet zozeer verklaart de inhoud van zijn leer als wel *de wijze* op welke Hij die had verkondigd en waaruit echter tevens de waarheid en Goddelijkheid van die leer, voor de opmerkende en onpartijdige kennelijk was. Zo nu handelde Jezus voor dit gericht met veel wijsheid, want:

1. Hem was bekend, dat Zijn Getuigenis in Zijn eigen zaak voor de rechter zou geoordeeld worden, als van weinig gewicht, vooral bij zulk een partijdige vierschaar.

2. Hij wist dat zijn blinde rechters, die zo moedwillig en boosaardig hun ogen sloten voor het licht, daar Jezus tot een licht in de wereld was gekomen, niet alleen onvatbaar waren voor Zijn leer. Maar ook dezelve gans onwaardig.

3. En nu nog voor twee dagen had hen Jezus van zijn leer overvloedig bericht gegeven en met de plechtigste betuigingen als Zijn laatste afscheid van hen genomen, zodat hun genade-uur nu verstreken was. Ziet hiervan Joh. 12 : 37, 38. Hier blijkt het ook hoe dat de Heere Jezus Zich op een gans verschillende wijze gedraagt omtrent een bloedgierige Kájafas en omtrent een leergierige Nicodémus. Ziet Joh. 3 : 1, die tot Hem kwam met een hart zo gans begerig om van Jezus ter zaligheid geleerd te worden. Maar Kájafas kwam hier om de onnozele en allerheiligste Jezus te verstrikken en te veroordelen. O, de Heere Jezus onderrichtte Nicodémus zo beminnelijk, om hem als een afgedwaald schaapje weer terecht te brengen. Maar Hij antwoordt aan Kájafas, als aan een arglistige vos of onbeschaamde bloedhond, aan welken Hij het heilige niet wilde geven, Matth. 7 : 6.

§ 14. Verder de Zaligmaker handelt op die wijze van zijn leer, dat Hij er iets van erkent, belijdt en bevestigt. En iets ontkent. In hetgeen de Heiland er van erkent en vaststelt, toont Hij zijn onverschrokken gemoed. Hij ontkent dan geenszins dat Hij als een openbaar leraar gesproken en geleerd had, want dat was het werk van Zijn Vader, waarin Hij moest zijn, Lucas 2; en er altijd overvloedig en naarstig in geweest was, bijzonder sedert Zijn Doop. En hierdoor reeds moest al veelszins vervallen alle vermoeden van oproerigheid. Want Jezus had alleen gebruikt het zwaard Zijns mond. Maar nooit de mond des zwaards, gelijk de oproerigen plegen. Ook was de Heere Jezus voor een uitstekend leraar erkend geworden van vriend en van vijand. Zie Joh. 3 : 2 en Matth. 22 : 16. Ja, de Heiland beroept en beroemt Zich vrijmoedig op de merktekenen van een getrouw leraar der waarheid; welke waren:

1. De gemoedsgestalte en handelwijze van de Leraar zelve: ***Ik heb vrijuit gesproken***; vrij openlijk vertaalt het Luther, d.i. met de grootste vrijmoedigheid, zonder enige achterhoudendheid of enig bedeksel der schande, 2 Cor. 4 : 2. De openlijke leerwijze die Jezus had gehouden: ***Ik heb gesproken tot de wereld***, tot ganse scharen van vele duizenden toehoorders en dus niet naar de wijze van scheurmakers, oproerigen of verleidende geesten in schuilhoeken, of sluipvergaderingen. De tijd daartoe van Jezus gebruikt ontdekte ook Zijn onschuld: ***allen tijd*** zegt Hij, ***heb Ik geleerd***, zeer onvermoeid en aanhoudende tijdelijk en ontijdelijk, geen gelegenheid verzuimende. Bij dag leerde Hij doorgaans in de Tempel en des nachts waakte Hij doorgaans in de gebeden, Lukas 19 : 47. Altijd volbracht Hij het welbehagen Zijns Vaders, Joh. 8 : 29. Insgelijks ook de plaatsen waar Hij geleerd en gepredikt had konden Hem

verontschuldigen van alle achterdocht. In de Synagoge, de openlijke vergaderplaats, verordineerd tot de leer der godsdienst en tot de gebeden en dus in geen heimelijke plaats of verdachte vergaderingen. Indien Ik dan (wil Jezus zeggen) verdacht was geweest van valse leringen of oproerige beginselen, men zou Mij niet hebben toegestaan die vrijheid om openbaar in de Synagoge te leren; en over zulks bewijst ook dit genoeg dat Ik niets geleerd heb buiten Mozes en de profeten. Ja in de Tempel heb Ik geleerd, ook daar heeft men Mij niet verhinderd te prediken, in dat heilig huis Gods, tot openbare godsdienst en tot de offeranden van God Zelf verkoren. In welke Tempel de Joden van alle kanten samen komen, bijzonder met de hoge feesten Israëls, zodat Mijn leer openlijk is aangehoord, niet alleen van Jeruzalems burgers. Maar ook van al het volk der Joden, van alle gewesten samenvloeiende.

§ 16. Daarentegen ontkent Jezus ten zeerste, hetgeen men Hem onrechtvaardig wil ten laste leggen, alsof Hij heimelijk het zaad van valse leer of van oproerigheid zou hebben gestrooid. ***En in het verborgen heb Ik niets gesproken***, te weten niets anders dan Ik in het openbaar geleerd heb. Want de Heiland had nooit verboden samenkomsten of schuilvergaderingen gehouden. Hij had aan Zijn eigen Apostelen en discipelen niets in het verborgen of in het particuliere geleerd dan hetgeen Hij ook openlijk had gepredikt. Had Hij hun enige dingen aangaande Zijn geestelijk Koninkrijk nader geopend en verklaard, het waren toch dezelfde zaken die Hij aan alle de scharen verkondigd had, als ten overvloede blijkt uit het 13e hoofdstuk van Matth. 3. Ja Hij had wel openlijk Zijn apostelen belast, *hetgeen Ik u in de oren zeg, predikt dat openlijk op de daken*, Matth. 10 : 27, Lukas 12 : 3.

§ 17. Uit deze betuiging aangaande de leerwijze, die Hij gehouden had, maakt nu Jezus Zijn verantwoording op vers 21. ***Wat ondervraagt gij Mij?*** Hij stelt aan Kájafas de hogepriester voor ogen wat verkeerde en onbillijke handelwijze hij hield in dit onderzoek: *wat ondervraagt gij Mij?* Willende hiermede zeggen, dat het des rechters plicht was geweest aan Jezus, als een gedaagde, ja reeds gevangene, enige misdaad of beschuldiging voor te werpen en niet allereerst Hem door strikvrAGEN een schuldbelijdenis af te persen. De Heere Jezus bestraft de hogepriester Kájafas met de uiterste vrijmoedigheid en met een Goddelijke autoriteit ook in de banden zelve, dat namelijk Kájafas zo geveinsd en onrechtvaardig hier te werk ging, en Hij beroept Zich op des rechters eigen consciëntie. Daarbij wijst Jezus hem een billijker weg aan om achter de waarheid van Jezus' schuld of onschuld te komen, indien het anderszins hem daarom te doen was: ondervraag degenen die het gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb, zie deze weten wat Ik gezegd heb. Niet dat Jezus getuigenis van mensen aannam, of van node had, Joh. 5 : 34. Maar eensdeels vertoont Hij dus nogmaals Zijn heilige gemoedigheid en vertrouwen, op de rechtvaardigheid van Zijn zaak. En anderdeels geeft Hij aan Kájafas een heilzame raad, langs wat weg hij de waarheid moest onderzoeken om zijn consciëntie te bevrijden. ***Ondervraag degenen; zie deze weten, wat Ik gezegd heb***. Wellicht dat Jezus met de vinger gewezen heeft op enige omstanders of dienaren, die zelf Hem hadden hoeren prediken. Ook tevoren hadden enige uit de dienaren van de Joodse raad gezonden om Jezus te vangen. Maar tevergeefs, omdat Zijn ure nog niet gekomen was. Zij hebben bij hun wederkeren van Jezus' prediking getuigd: *nooit heeft een mens also gesproken, gelijk deze mens*, Joh. 7 : 46.

§ 18. Ondertussen, om temeer de kracht van Jezus' verantwoording te vatten, zo voegen wij hier straks bij de volgende opmerkingen: hoe klaar straalt hier door in die

onrechtvaardige beschuldigingen van de grote Raad, de zuivere onschuld van de Heiland Jezus. Want daar immers de getuigen en bewijzen van zo grote misdaden als oproer en valse leer, waarmee men Jezus zocht te bezwaren, hadden klaar en bij de hand behoren te zijn. Zo vindt Jezus integendeel Zijn rechters geheel onbereid en Hij komt de getuigen Zelf aan te wijzen aangaande zijn leer. Weliswaar, Kájafas de Hogepriester en de gehele Joodse raad, hadden wel voor zich een groot voorwendsel, dat zij volgens Deut. 13 : 1 ambtshalve verplicht waren om een nauwe oplettendheid te gebruiken en een naarstig onderzoek te doen omtrent al hetgeen onder het volk in het stuk van de Godsdienst geleerd werd. Maar nochtans hadden Kájafas en de Grote Raad geen recht noch voorwendsel, waarom zij Jezus eerst gevangen namen de bonden; daar zij Hem, Die dagelijks bij hen zat in de Tempel lerende, Matth 26 : 55, niet alleen zo lichtelijk kunnen, maar ook behóren te ondervragen aangaande Zijn leer en die te vergelijken aan Mozes en de profeten. Want God heeft het niet afhankelijk gemaakt van het gezag der mensen, of iemand in de Naam Gods mag spreken of niet. Daar benevens, dat de Heiland Zich zo ten uiterste vrijmoedig durfde te beroepen op allerlei soort van zijn toehoorders, hetzij zij Hem vriend of vijand waren, en dat ook niemand uit hen iets het geringste tot Zijn last inbracht, ja dat hierop Zijn rechters zelf moesten verstommen; wat kon ooit naakter ontdekken de zuivere onschuld van Jezus, dan zulks? En zo heeft de Goddelijke Voorzienigheid dit eerste onderzoek omtrent de Heiland in dier voege bestuurd, opdat even daardoor het enigste fundament van ons allerheiligste geloof t.w., de waarheid en Goddelijkheid van Jezus' leer, als in het volle daglicht is gesteld en op het krachtigste bevestigd is geworden en de Heere Jezus bevonden vol van waarheid, Joh. 1 : 14, zie ook Joh. 14 : 6.

§ 19. Volgen wij nu nog enige smaadheden, de Heiland hier openlijk aangedaan vers 22-24. Eerst door zekere dienaar, vers 22-23; ten tweede door Annas de vrouws-vader van Kájafas, vers 24.

§ 20. Want om eerst van dit laatste maar met een woord hier iets te zeggen: Annas dan had Hem gebonden gezonden tot Kájafas (de hogepriester) staande dit vers ook in de grondtekst in parenthesen, of tussen twee haakjes, zo staan wij gaarne toe met de geleerde uitleggers van ons gezien, dat volgens het historisch verband van zaken de inhoud van dit 24ste vers eigenlijk behoorde tussen vers 13 en 14, hetwelk voor niemand die het opmerkt een bredere verklaring nodig heeft. Nochtans heeft wellicht Johannes, door Gods Geest ook hierin geleid, het goed gedacht (op het verhaal van die smaadheid door een dienaar Jezus aangedaan vers 22-23) dit vers eerst te laten volgen. Annas had dan Jezus gebonden gezonden tot Kájafas de hogepriester om behalve hetgeen er in die heenleiding, binding, door de benden en de overlevering van de Heiland door Annas aan een machtiger en wreder vijand Kájafas ligt opgewonden tot verzwaring van Jezus' hoon en lijden) nog nader aan te wijzen hoe hoog de boosheid van die dienaar, die Jezus op het kinnebakken sloeg, en tevens de boosheid van de Joodse raad gegaan zij, in het ongestraft toe te laten, zulk een boosheid en allersmartelijkste hoon, namelijk, dat men een gevangenen, gebonden Jezus en dus geheel weerloos, hier openlijk in het gericht op het kinnebakken sloeg. O verfoeilijke goddeloosheid! Dus meren wij dat deze vers-verplaatsing door Johannes niet zonder reden geschied is.

§ 21. Aangaande nu de schandelijke smaad en smart, die Jezus hier nog bejegende, zegt de evangelist vers 22: ***En als Hij dit zeide, een van de dienaren die daarbij stond, gaf Jezus een kinnebakslag.*** Dit deed een van de dienaren, hetzij dat hij een

van de gerechtsdienaars was, hetzij een van de huisknechten des overpriesters, immers hij toont zich al even vijandig en bitter tegen Jezus, als zijn Heeren en meesters ; zo de heer, zo de knecht. *Een heerser, die op leugentaal acht geeft, alle zijn dienaars zijn goddeloos*, Spr. 29 : 12. Hij schijnt er een gunst mede te hebben willen behalen bij Kájafas, want hij neemt er de gelegenheid toe uit Jezus' laatste woorden, als Hij dit zeide; te weten *wat ondervraagt gij Mij?* ondervraag degenen die enz.; als had Jezus hierdoor geen behoorlijke eerbiedigheid betoond aan de hogepriester. Ziet eens in het voorbijgaan, daar de woorden van Jezus voor Zijn gelovig volk zo krachtig en heilzaam zijn, een reuk des levens ten leven, zo zijn zij daarentegen krachteloos, ja een reuk des doods ten doden voor de ongelovige dienaren des satans, 2 Cor. 2 : 16. Gelijk dan om het vrijmoedig spreken van de Heiland tot de hogepriester, deze booswicht Hem zo bitter hoont met daden en met woorden. Hij geeft Jezus een kinnebakslag, hetzij met de hand, hetzij met de roede, want beide betekent in het grondwoord hetzelfde, waartoe sommigen ook brengen hetgeen er staat Michä 4 : 14: *Zij hebben de Richter Israëls met de roede op het kinnebakken geslagen*. Een ten uiterste onrechtvaardige, bespottelijke en smartelijke bejegening en dat van een verachte dienaar omtrent de hoogste Heere. Immers, daar het aangezicht als het waardigste deel van 's mensen lichaam is en als een spiegel van de ziel, zo wordt het met recht gehouden voor een aller-boosaardigste smaad, die men bijna iemand kan aandoen, wanneer men hem in zijn aangezicht en op het kinnebak slaat. En zulks geschiedde hier, naar alle waarschijnlijkheid openlijk in het gerecht in de tegenwoordigheid van de rechters. En dat aan de Heere Jezus Christus, van Welke God belast heeft: *Nu dan gij koningen handelt verstandiglijk, laat u tuchtigen, gij rechters der aarde; dient de Heere met vreze en verheugt u met beving; kust den Zoon*, Ps. 2 : 10-12. Maar ook niet minder hoont die dienaar Jezus met bitse woorden: *antwoordt gij alzo de hogepriester?* Zich veinzende alleen maar voor te staan de eer en achting daar hij het in der daad deed enkel uit vijandschap en boosheid van de hogepriester en de hogepriesterlijke waardigheid, tegen de onschuldige Jezus en om de goddelozen Kájafas te behagen. En immers had Jezus nergens in de hogepriester te na, of in zijn eer gesproken. Maar alleen met een heilige vrijmoedigheid Zijn onschuld bewezen en in zachtmoedigheid aan Kájafas zijn plicht herinnerd.

§ 22. Waarom de Heiland Zich hierover aldus verantwoordt vers 23. ***Indien Ik kwalijk gesproken heb, betuig van het kwade. Maar indien wel, waarom slaat gij Mij?*** dienende zulks om Zijn vijand te beschamen, ja nog te onderrichten. Maar om tevens ook de Joodse Raad te bestraffen als die oogluikend zulk een moedwil en boosheid van hun dienaar toeliet en dat openlijk in het gericht gelijk het schijnt uit alle omstandigheden) daar toch in het gericht geen baldadigheid noch geweld. Maar gerechtigheid en overtuiging der waarheid behoort te heersen.

§ Ondertussen uit dit voorbeeld van Christus kan men zien hoe ook een Christen in het gericht zelfs een bescheiden verwerping mag doen van zijn onschuld en goede naam. *Want een goede naam is beter dan goede olie*, Pred. 7 : 1, waartegen niet strijdt het woord van Christus: maar Ik zeg u dat u de boze niet wederstaat, Matth. 5 : 39. Overmits hier Christus in plaats van in toorn of bitterheid Zichzelf te wreken aan deze boosaardige vijand, hem nog zoekt te verbeteren door een heilzame vermaning.

TOEPASSING.

§ 24. Zien we hier wederom de merktekenen van de Messias helder doorstralen in

onze Jezus van Nazareth in Zijn onschuld en de zuivere waarheid van Zijn leer, van de Heiland krachtig betoogd voor dit kerkelijk gericht. In Zijn weergalozе zachtmoedigheid, ten allerheiligst geduld, onder zo vele onrechtvaardige mishandelingen, onder zo grote smaadheden en smarten, ook in Zijn voorzichtige wijsheid en rechtvaardigheid, die Hij betoonde in het bestraffen en overtuigen, zo van de rechter, als van de dienaar. Achtereenvolgens hetgeen van de Messias voorzeggd was: *Hij zal naar het gezicht Zijner ogen niet richten; Hij zal ook naar het gehoor Zijner oren niet bestraffen. Hij zal de armen met gerechtigheid richten en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen. Maar Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds en met de adem Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden,* Jes. 11 : 34.

§ 25. Maar ook hoe zwaar en bitter was het lijden, hetwelk hier reeds de Heiland ondergaat! Wat grote smaadheden en smarten bejegenen hier reeds het Lam Gods! Als Hij zo gebonden, geboeid, gekneld wordt heen geleid eerst tot Annas en vandaar naar Kájafas en de Grote Raad. O, de grote Koning van Sion, nog voor weinig dagen met zo vele toejuichingen van Hosanna's ingehaald binnen Jeruzalem; die wordt er nu ingebracht als een slaaf, als een kwaaddoener, ja als een moordenaar. Die wordt nu van zijn woedende doodsvijanden als in triomf ongevoerd, eerst langs bergen ten dalen in het donkere van de nacht. En toen langs de straten van dat Jeruzalem, waar Hij de weg naar het Koninkrijk der Hemelen zo getrouw geleerd, zo vele wonderen verricht en niets anders dan goed gedaan en hun zieken genezen had. O, wat een lijden voor Jezus Christus dat het Aäronische Priesterschap, waarvan Hijzelf de Auteur en Insteller, gelijk ook het einde en tegenbeeld was, zich zó Godvergetende, zó verwoed en bitter gedraagt, tegen Hem de Ware Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. Ps. 110 : 4; *zo heilig, zo onnozel,* Hebr. 7 : 23. En verder, wat een allerdiepste vernedering, dat de Rechter van hemel en aarde, Zich hier voor het recht laat stellen van een mens, van een worm en made. Dat de Aller-onschuldigste en Heiligste Zich laat gerechtelijk examineren van een doemschuldige zondaar, van een snode bloedhond. Dat de grote Pottenbakker van Zijn leem en maaksel, de Heere der Heeren van een verachte dienaar en stokbewaarder, erger behandeld en smadelijker op het kinnebakken geslagen wordt, dan of Hij maar een slaaf, ja een boosdoener ware geweest. Dat het aller-gezegendst aangezicht zo gehoond wordt, hetwelk nog onlangs had geblonken als de zon, Matth. 17. *Ontzet u hierover gij hemelen,* Jer. 2 : 12-13. Dat Hij, Die de Opperste Wijsheid, en de mond der Waarheid Zelve was, Die Grote Leraar ter gerechtigheid, Joël 2 : 23, aangaande Zijn leer wordt ondervraagd van een hoop blinde wachters en snode zielverleiders. En beticht wordt als een verleider en oproermaker. O, smaadheid! O, smart voor de edelmoedige ziel van de onschuldige Jezus!

§ 26. Inmiddels zijn evenzo Gods Heilige Raad en de Profeten aangaande de Messias vervuld geworden ; terwijl Jezus hier Zelf in het gerichte zo krachtig heeft beweerd de Waarheid en Goddelijkheid Zijner leer, en bij gevolg dat Hij, ja waarlijk was die Grote Profeet als Mozes, Deut. 18 : 18. Die Enige Opperleraar van Gods volk, waarvan alle de Profeten Gods van de beginne gesproken hebben. Zie maar eens de navolgende plaatsen. Jes. 50 : 4, Joël 2 : 23. Ps. 40 : 10. Spr. 1 : 20-21. Jes. 42 : 16. En bijzonder ziet in de klemmende verantwoording van de Heiland voor de Joodse Raad vervuld hetgeen wij vinden Jes. 50 : 8. *Hij is nabij die Mij rechtvaardigt, wie zal met Mij twisten? Laat ons tezamen staan, wie heeft een rechtzaak tegen Mij? Hij kome herwaarts tot Mij.* En hoe er geen bedrog op zijn lippen is geweest. Jes. 53 : 9. Zo ook

in die smadelijke kinnebakslag aan Jezus gegeven, en zo lijdzaam van Hem verdragen, is het niet alsof wij de Messias hoorden spreken: *Ik geve Mijn rug dengenen die Mij slaan, en Mijn wangen dengenen, die Mij het haar uitplukken.* Jes. 50 : 6. Behalve dat de tekst Micha 4 : 14 hiertoe ook van velen bijgebracht wordt.

§ 27. Betreffende nu het Borgtochtige van dit gedeelte van des Heilands lijden tot voldoening en verzoening van de zonden Zijner arme uitverkorenen, merken wij aan: (1) Zo smadelijk en smartelijk werd hier de Heere Jezus gegrepen, gevangen, gebonden, en in boeien omgevoerd, omdat Hij als Borg stond in plaats van zondaren, van Gods uitverkorenen, welke de Satan in de banden van hun ongerechtigheid en in zijn strikken gevangen en vasthield, 2 Tim. 2 : 26, en hen omvoert door duizenderlei begerlijkheden. Ondertussen zou Jezus nu haast *die gevangenis gevangen nemen.* Ps. 68 : 19, *en er openlijk over aan het kruis triomferen,* Col. 2 : 15.

(2) De Zoon Gods, en Heilige Godmens werd voor het gericht der mensen getrokken, opdat Hij Zijn uitverkorenen van het strenge oordeel Gods bevrijden zou, zie Joh. 3 : 18 en hoofdstuk 5 : 24. Hij werd van de wethouders, die op Mozes' stoel zaten, zo onrechtvaardig verdrukt, om Zijn volk van al hun onderdrukkers te verlossen en hen te herstellen in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Rom. 8 : 21, zie ook Jes. 9 : 5.

(3) Hij, de Borg Jezus, zo heilig en waarachtig, liet Zich mishandelen als een Verleider, vals Profeet, oproermaker, godslasteraar, enz., omdat Zijn uitverkorenen, aan al deze zware misdaden tegen God duizendmalen schuldig stonden. Maar hiervan meer bij ene volgende leerrede.

(4) Eindelijk, Hij laat Zich van een verachte dienaar, in het gericht zo smadelijk slaan, als was Hij maar een slaaf, om slaven der zonde te bevrijden van Gods toorn en van des Satans eeuwige en verschrikkelijke vuistslagen. 2 Cor. 12 : 7.

§ 28. O, wonderbare en weergaloze liefde van de Heere Jezus tot Zijn volk! Een liefde die alle kennis te boven gaat. O, staat toch hierbij stil, gelovige ziel en denk toch wel ernstig en dikwijls: O, al dat lijden, alle die smaadheden, banden en weedommen, die mijn Borg hier draagt, had ik verdiend tot in der eeuwigheid te dragen O, die barmhartige Zaligmaker, Die mij heeft liefgehad, en Zichzelf voor mij heeft overgegeven Gal. 2 : 20, Eféze 5 : 2.

§ 29. Aangaande nu de praktijk van de verklaarde stof. In het gemeen:

- a. om dezelve tot ontdekking, bedreiging en verschrikking van de goddelozen en onbekeerden, die zich nog zou willens ren met genoeg van de satan en de zonde laten gevangen houden, aan te dringen. En wat zware beschuldigingen ten uwen laste leggen, och onbekeerden, waarom u als geestelijk gebodenen voor het vreselijk gericht Gods zult getrokken en daar veroordeeld worden, om eeuwig te worden gesteld tot smaadheden en afgrijzing, Dan. 12 : 2. Indien gij niet bekeerd wordt.
- b. En om insgelijks al het gemelde op het gemoed van Gods kinderen te leggen, en tot hun plicht hen op te wekken. Dat toch u gelovigen, Jezus, Die voor u gebonden werd, nauw zoekt aan te kleven, al was het zelfs in banden en verdrukkingen om Zijns Naams wil. Om toch door Hem hoe langer hoe meer van uw zondebanden bevrijd te mogen worden en meer als gebodenen door de liefde Van Christus tot Zijn eer te mogen leven, Zie 2 Cor. 5 : 14-15. En voor Zijn heilige en zalige leer, om dewelke Jezus Zelf met kinnebakslagen gehoond werd, ook smaad en laster te verdragen. Wilden wij ons hier over

deze stukken uitlaten, wat was ons hier een breed veld geopend.

§ 30. Maar in het bijzonder, en hetgeen ten klaarste en ook als in de eerste opslag vloeit uit onze geopende tekst woorden, is eigenlijk de praktijk en oefening van geloof en Godsvrucht omtrent de Heere Jezus, als Profeet en Opperleraar voor dwaze en dwalende zondaren, Die alleen de weg Gods in der waarheid leert, Matth. 22 : 16. En als machthebbende om ons het verstand en hart te openen, Matth. 7 : 29, Lukas 24 : 45, Hand. 16 : 14.

I. Wat moesten wij dan onszelf ernstig en nauw onderzoeken, of wij Jezus als Profeet. Maar ook tevens als Borg, Hogepriester en Koning van harte hebben aangenomen? En wilt u kentekenen? De gelovigen die Jezus' discipelen en leerlingen zijn en Hij hun Profeet en Leraar ter gerechtigheid, die doen in het Woord, en onder gebeden om des Geestes verlichting veel onderzoek naar Jezus' leer, en discipelen, Joh. 5 : 39, 1 Petrus 2 : 2. Niet als Kájafas. Maar om zich tot de Heere Jezus en tot zijn discipelen te voegen als Paulus, Hand. 9 : 6 tot 26. Zij kennen door des Geestes licht deze hoogwaardige opperste Profeet en tevens Middelaar Jezus, Jes. 53 : 11. En met ontdekte ogen des verstands, beschouwen zij Zijn hemelse leringen aangaande God, aangaande zichzelf en de weg van zaligheid en Godzaligheid, zie Ef. 1 : 7-18 en hoofdstuk 4: 21 en 22. Zij nemen Zijn leer en ook Zijn borgtocht en verdiensten van harte aan. Ja, als nog zo gedurig als zulke dwazen, doemschuldigen en onmachtigen tot de Heere Jezus hun toevlucht te nemen, Fil. 3 : 7-10. Zij worden ook in en door Zijn leer geheiligd tot de gehoorzaamheid der waarheid, zie Rom. 6 : 17.

II. Maar ach hoe klaar ontdekt dit u, ach arme natuurlingen, dat u nog onbekeerde mensen en buiten Christus zijt. U die èn letterlijk èn geestelijk onkundig bent van Jezus' lijden, welke onkunde een allerzekerst bewijs is van uw onbekeerde jammerstaat. Want zonder de kennis van Jezus Christus is er geen waar geloof in Hem, Rom. 10 : 14, 2 Cor. 4 : 3-4. Ook geen ware bekering, want die begint van de verlichting des verstands en van de opening des harten, die maken eerst de zondaar bereidwillig om in de Naam Van Christus te geloven, ziet Hand. 26 : 18. Zonder kennis hebt u geen ware liefde Gods, noch van Christus, want onbekend is onbemind. *Indien u de gave Gods kendet, gij zoudt van Hem begeren*, Joh. 4 : 10. Zonder kennis van Christus kan God niet recht gediend worden, want Godsdienst zonder kennis is maar een slachtoffer der dwazen, ja afgoderij, Fred. 4 : 17 en Rom. 12 : 1-2. Onwetendheid is de baarmoeder van alle zonden en goddeloosheid, zie Tit. 3 : 3, 1 Tim. 1 : 13. Onwetendheid weert alle genade Gods van de zondaar en zij stort hem in de eeuwige verdoemenis, Thess. 1 : 8, Jes. 27 : 11.

U bent zeker onbekeerde mensen, u die moedwillig deze Opper Leraar Jezus verwerpt, en verwaarloost Zijn Woord, Zijn dienst, Zijn geboden, Zijn sabbatten. U die gans geen geloof geeft aan die grote Leraar de Heere Jezus. Maar die óf met uw woorden óf immers met uw hart en daden, als de spot drijft met Zijn heilig Evangelie; weigerende Zijn Woord aan te nemen en Zijn stem te gehoorzamen. En dat doet u goddelozen, als dronkaards, hoereerders, zweerders, vloekers, sabbatschenders. En die uiterlijk wel eens het oor leent aan de prediciën van Christus' Woord maar helaas, zonder aandacht, immers zonder ernstige toepassing op welven. U die het Woord wel toestemt. Maar het weegt niet zwaar op uw hart. U trekt het u niet aan als een zaak van een eeuwig belang voor uw onsterfelijke ziel. U komt niet tot het geloof, niet tot een dadelijk aannemen en gebruik maken van Jezus in zijn ambten en verdiensten. U die Jezus nog wel wilt horen in zijn beloften. Maar niet in Zijn wetten. O, verloochent

uzelf neemt het kruis op u, Matth. 16 : 24.

III. Ach hoe snood is uw wangedrag en hoe rampzalig uw toestand. Wat zondigt u vreselijk tegen de Heere Jezus, ja ook tegen Zijnen hemelse Vader, Die udeze grote Profeet, als Mozes verwekt en gezonden heeft, Deut. 18 : 15. O, wat versmaadt ge uw eigen ziel en zaligheid door deze Opper Leraar te versmaden. O, indien u dus voortgaat wat zult u het u te laat beklagen in een nare eeuwigheid. Uw vonnis is reeds geveld. Alle ziel die naar deze Profeet niet hoort, zal uit Gods volk uitgeroeid worden, Deut. 18 : 19. O, die Jezus, Die nu zo bereidwillig is om u ter zaligheid te leren en naar Wie u nu niet wilt heren, Die zult u dan moeten horen als uw vertoornde Rechter, u toeroepende: *gaat weg van Mij gij vervloekten in het eeuwige vuur*, Matth. 25 : 41.

IV. En wat wij u vermanen en bidden mogen, leent nu nog uw oor en hart naar de leerstem en het Woord van Jezus en smeekt tot Hem: *Heere ontdek mijn ogen, opdat ik aanschouwe de wonderen van uw Wet*, Ps. 119 : 18. Dit is de betamelijkheid zelf; God van de hemel heeft het ons toegeroepen: *Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem*, Matth. 3 : 17. Wat is er toch groter onrechtvaardigheid, goddeloosheid of dwaasheid, dan dat u gehoor en geloof wilt geven aan uw gezworen vijanden, de duivel, de wereld en het vlees, dan aan Jezus Christus, de Zaligmaker. Van de Heere Jezus geleerd te worden door Zijn Woord en Geest is zeker, ja de aller voordeligste wijsheid, *want zij geeft haar bezitters het leven*, Spr. 3 : 17. En het is de uiterste noodzakelijkheid zelf, want wie anders kan of zal u leren tot bekering en zaligheid? Immers niet uw eigen verduisterd verstand, niet uw naarstigheid; geen leraars, geen boeken, ja de Bijbel zelf kan het niet doen, zonder Jezus' inwendige lering aan het hart. *Heere tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens*, Joh. 6 : 68. Maar de Heere Jezus alleen kan het doen, want Hij is een Licht tot verlichting der heidenen, Lukas 2 vers 32, vergelijk Jes. 42 : 16. Hij biedt Zich daartoe zo vriendelijk aan als Die het ook wil doen: *Hoort naar Mij gij eilanden*, Jes. 49 : 1, Spr. 9 : 6. En waartoe anders geeft Hij u Zijn Woord en de leraars en leert nog als het ware dagelijks in de Tempel, zo openlijk en vrijuit en niets in het verborgene sprekende, vergelijk Jes. 45 : 19. En Hij leert ook nog krachtdadig aan de zielen van Zijn uitverkorenen. Hij schijnt in hun harten, om te geven verlichting der kennis, 2 Cor. 4 vers 6. O, gebruikt dan toch Zijn Woord en genademiddelen en voornamelijk het middel des gebeds: *Heere leer mij uw wegen*, Ps. 25 : 45. O, gave God, *dat u ook nu nog in deze uw dag mocht bekennen hetgeen tot uw vrede dient; eer het verborgen is voor uw ogen*, Lukas 19 : 42.

§ 31. Maar zijn er overtuigde zielen, die enigszins naar raad beginnen te luisteren en in verlegenheid vragen: *wat moet ik doen om zalig te worden?* Hand. 16 : 30. O, de mededogende Opper Leraar Jezus Zelf raadt u, *dat u om niet van Hem zou kopen goud en witte klederen en ogenzalf*, Openb. 3 : 18. Ondertussen hebt u vlijtig te gebruiken die middelen, die de Heere verordineerd, en er Zijn zegen aan beloofd heeft; als veel in het verborgen de Heiland te smeken om licht en wijsheid. *Indien iemand wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begeerd, Die middelijk geeft en niet verwijt*, Jac. 1 : 5. Tot Hem te komen als in uzelf blinden en dwazen: indien iemand dunkt wijs te zijn, dat hij dwaas worde, 1 Cor. 3 : 18. Aandachtig en eerbiedig u te betonen omtrent het Woord Van Christus en bijzonder omtrent de bewegingen Zijns Geestes in uw gemoed. Hoe ernstig gaf Lydia acht op het Woord, Hand. 16 14 vergelijk Ps. 85 : 9. En vraag veel en van harte: *Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?* Hand. 9 vers 6. Te dien einde de Heilige Schriften onderzoekende, die van Jezus getuigen, Joh. 5 : 39, ook daarin beproevende welke de goede en heilige en welbehaaglijke wille Gods zij,

Rom. 12 : 2.

Zoekt ook toch de gekende waarheden te beoefenen en te doen: *zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen, dat zij uit God is, Joh. 7 : 17.* Hoewel dit te betrachten zij in afhankelijke zuchtingen tot Jezus' genadekracht: *Och dat mijn wegen gericht waren naar Uw inzettingen, Ps. 119 : 5.*

§ 32. Wat u aangaat, gelovige leerlingen van Jezus Christus, ook deze ootmoedige dingen zijn en blijven uw plichten om steeds als ootmoedige leerkinderen dus af te hangen van de mond der waarheid. En wat verder Jezus' leer, liefde en lijden voor een heilig gedrag van u vereisen, hebben wij u in het kort reeds aangewezen; bij de 29^e afdeling.

§ 33. En zo wij ten einde spoedende nog deze dingen hebben te herinneren tot uw onuitsprekelijke vertroosting, gelovige kinderen Gods. O, hoe welgelukzalig is de mens, die naar Jezus, de Opperste Wijsheid hoort. Zie eens Spr. 8 : 34 en 35. Weet u menigmaal met Thomas niet de weg Gods? Joh. 14 : 5. O de Heere Jezus wil u die hoe langer hoe meer ontdekken. *Hij is toch Zelf de Weg, de Waarheid en het Leven, zonder Denwelke niemand tot den Vader komt, Joh. 14 : 6.* Dwaalt u helaas nog zo dikwijls af; echter niet alleen Jezus' Evangeliestem zal steeds achter u zijn en roepen: *dit is de weg, wandelt in dezelve, Jes. 30. En, komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, Matth. 11 : 28;* maar ook de kracht dadige verlichting ten bewegingen van Zijn Geest zullen u alweer drijven tot deze Opper Leraar, Borg en Heiland, Die u van God geworden is tot wijsheid, tot rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing, 1 Cor. 1 : 30. Bijzonder wanneer u drukt het schandelijke en verdoemelijke van uw dwaasheden en zonden en dat ge u zwaar beladen vindt met uw schulden en met de banden uwer ongerechtigheden. O, ziedaar gelovigen uw Jezus, uw Borg is daarom voor het gericht gesteld, mishandeld, gebonden, gesmaad, en heeft zo duur voor u betaald om u van schuld en van eeuwige smaadheden te bevrijden.

§ 34. Of laat ons dit laatste punt een weinig breder zeggen met de woorden van zeker Godzalig schrijver, die een sterkgelovige en vertrouwende ziel, dus sprekende invoert: (Joh. Martinus in zijn *Gekruiste Christus*. pag. 158-159),

„Jezus' banden, en smaadheden zijn een bewijs, dat Hij Diegene is, Die mij en alle Zijn uitverkorenen verlost heeft van de banden der zonde en der hel en van uit de strikken des duivels en des doods. Die mij daaruit heeft doen ontwaken. Die alle banden van verdrukkingen, die mij overkomen. mochten tot zijn eer aan mij heiligen zal en ze eindelijk verscheuren. Die mij bindt met liefdezelen en mij aan Hem vastmaakt met touw der genade. O, en dat voor degenen die eertijds Jezus Zelf bonden en hoonden, het hadden erkend!

En dat degenen die nu nog Zijn volk als binden met verdrukkingen en smaadheden of die nu nog leven buiten Jezus' gemeenschap het mochten erkennen dat Hij hen binden kan met zijn macht en dat Hij alle boze engelen en ongehoorzame mensen vastmaakt met de ketenen der duisternis om hen te bewaren tot de dag des oordeels.

Verscheur dan mijn ziel in Jezus' kracht alle banden der zonde en bind uw Heiland met geloof en liefde. En laat u van Hem binden door Zijn liefde. Houd eindelijk ook vast de band der volmaaktheid, de liefde der broederen, totdat u in de eeuwige vrijheid en vreugde uws Heeren zult ingaan." Amen.

7. CHRISTUS WORDT VOOR PILATUS BESCHULDIGD VAN OPROER en Hij doet de goede belijdenis van Zijn Koninkrijk.

TEKST: Lucas 23 : 2 en Johannes 18 : 33-38.

En zij begonnen Hem te beschuldigen, zeggende: wij hebben bevonden dat deze het volk verkeert en verbiedt de keizer schatting te geven, zeggende, dat Hij Zelf Christus de Koning is.

Pilatus dan ging wederom in het Rechthuis en riep Jezus en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning der Joden?

Jezus antwoordde hem: Zegt gij dit van uzelf, of hebben het u anderen van Mij gezegd?

Pilatus antwoordde: Ben ik een Jood? Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt Gij gedaan?

Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld; indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden mijn dienaars gestreden hebben, opdat ik de Joden niet ware overgeleverd; maar nu is Mijn Koninkrijk niet van hier.

Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dan een Koning? Jezus antwoordde: gij zegt dat Ik een Koning ben. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis zou geven. Een iegelijk die uit de waarheid is, hoort Mijn stem.

Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid? En als hij dat gezegd had, ging hij wederom uit tot de Joden en zeide tot hen: ik vind geen schuld in Hem.

Zie ook Matthéüs 27 : 11, Markus 15 : 2, Lukas 23 : 3 en 4.

§ 1. De Joden hadden Jezus des morgens vroeg tot de stadhouder gebracht en zij hadden het wel gaarne daartoe willen doordrijven, dat op hun aanzien en krediet Pilatus maar zonder onderzoek van zaken, Jezus onverhoord veroordeeld had. Ziet Matth. 27 : 1 en 2 en Joh. 18 : 28-32. Maar Pilatus, hoewel een heiden, wil Jezus ook eerst ondervragen, om naar waarheid en gerechtigheid te richten. Dus treedt hij tot het onderzoek, nadat hij vooraf de beschuldiging tegen Jezus ingebracht, gehoord had.

§ 2. Wij hebben dan hier te overwegen:

1. **De beschuldiging die de Joden tegen de Heiland inbrengen**, Lukas 23 : 2.
2. **Het examen of onderzoek van Pilatus hierover gedaan aan Jezus**, Joh. 18 : 33-38. Hoe Pilatus Jezus vrijspreekt, vers 38.

§ 3. De beschuldiging verhaalt ons Lucas in hoofdstuk 23 : 2: *En zij begonnen Hem te beschuldigen, zeggende: wij hebben bevonden dat deze het volk verkeert en verbiedt de keizer schatting te geven, zeggende, dat Hij Zelf Christus de Koning is.* Ziet de Onschuld Zelf wordt ook hier beschuldigd van zware misdaden; het waren vervloekte lasteringen, waarover terstond iets nader. Inmiddels ziet men hierin de boosaardige en arglistige staatkunde van de oversten der Joden. Voor Kájafas hadden zij Jezus beschuldigd en ter dood veroordeeld als een tempelschender en godslasteraar; hetwelk zij nu bij Pilatus met een diep stilzwijgen voorbij gaan, denkende dat zulks bij de stadhouder, die een Romein was, weinig ingang zou hebben. Maar hier voor de rechtbank van Pilatus beschuldigen zij de Heiland van oproer en gekwetste majesteit des keizers; veronderstellende dat die staatsdienaar van de keizer, zeer ernstig zal ijveren voor de eer en het gezag van zijn heer en meester. Want een

koning of heerser laat zich nergens meer aan gelegen zijn dan aan de onderdanigheid van zijn volk. Dus zoeken de Joodse overpriesters nu zowel Pilatus als voorheen Herodes tegen Jezus op te ruïen, Matth. 2 : 4 8.

§ 4. Aangaande hun beschuldiging; zij zeggen : *wij hebben bevonden dat Deze het volk verkeert*, enz. De inhoud van de beschuldiging is, dat zij Jezus betichten van oproer tegen het oppergebied van de keizer. *Deze verkeert het volk*. Het kon ook wel opgevat worden als een beschuldiging van ketterij en valse leer; dat Jezus het volk aftrok van de oude godsdienst, naar Mozes' wet, tot verderfelijke gevoelens. Maar echter uit hun oogmerk en uit hetgeen zij tot bewijs zoeken bij te brengen, blijkt het niet duister, dat zij eigenlijk hier de Heiland beschuldigen van oproer, als een die het volk van zijn schuldige gehoorzaamheid omtrent hun wettige overheid afkeerde en aftrok achter Zich.

Hij verbiedt, zeggen de Joden, *de keizer schatting te geven*. Wij veronderstellen, als van andere uitleggers ten overvloede verklaard en opgehelderd, hoe de Joden als van de Romeinen overheerst, zonderling na het verbannen van Archelaüs, cijnsbaar zijn geworden aan de keizer der Romeinen. Want Caesar Augustus had Quirinius de stadhouder gezonden om niet alleen het goed van Archelaüs verbeurd te verklaren en te verkopen. Maar ook om de Joden te beschrijven en hun een schatting op te leggen, van welke beschrijving Gamaliël spreekt, Hand. 5 : 37. Nu betichten de overpriesters Jezus, dat Hij het volk afkerig maakte, om deze schatting op te brengen, ja het hun verbood. Welke laster zij met die glimp vernissen, dat Jezus had gezegd, *Zelf te zijn de Christus de Koning*. De Heiland had openlijk voor Kájafas beleden, dat Hij de Christus was. Nu, de Christus of de Messias te zijn, sloot ook in een koning te zijn, volgens de profetieën, ziet onder andere Psalm 2 vers 6. En omdat de Joden in die tijd de Messias verwachtten als een aards koning, die een uiterlijk rijk onder hen zou oprichten en hen verlossen van de overheersing der Romeinen, zo besluiten zij daaruit zeer kwaadaardig, dat Jezus belijdende de Christus te zijn, de Messias te zijn, bijgevolg Zich opwierp voor een werelds koning over de Joden, aan wie zij derhalve en niet aan de keizer de schatting moesten opbrengen. In het kort: dat Hij het volk opstookte om het juk des keizers af te werpen.

§ 5. Maar hoe ongegrond, hoe boosaardig en vals waren deze beschuldigingen! De Heere Jezus, wanneer de farizeeën, om Hem te verstrikken, Hem kwamen verzoeken, zeggende: *Meester, is het ons geoorloofd de keizer schatting te geven of niet?* Had Hij hen uitdrukkelijk vermaand, *de keizer te geven dat des keizers is*, Matth. 22 : 1721. Hij had Zelf de schatting betaald te Kapernaüm, voor Hem en voor Petrus, Matth. 17 : 27. En in plaats van het volk te verkeren tot ongehoorzaamheid, had Hij hun de ware onderdanigheid omtrent de wettige overheid geleerd. En nu moet Hij horen dat Hij verbiedt de keizer schatting te geven. Zo ook Christus' dienaars en de vromen, die het meest daarop aandringen: *Alle ziel zij de machten over hen gesteld onderworpen*, Rom. 13 : 1, moeten dikwijls doorgaan voor beroerders van Israëel en verstoorders van het gemenebest. Hetgeen waar de Joden zelf aan schuldig stonden, willen zij de onschuldige Heiland onbeschaamd opdringen. Want wegens het betalen van de schatting aan de keizer, hebben de Joden zich meermalen aan oproer schuldig gemaakt. Gelijk Judas Galileüs opstond in de dagen der beschrijving en veel volks afvallig maakte achter zich, Hand. 5 : 37. En men denkt dat uit dezelfde grond ontstaan zijn ook de vorige onlusten die Theudas met zijn aanhang van omtrent vierhonderd mannen verwekt heeft, Hand. 5 : 36. Nooit ook had de Heere Christus getracht naar een aards koninkrijk. Maar was het zelfs ontweken, wanneer zij in die

zin Hem Koning wilden maken, Joh. 6 15. En evenwel verklaart men Hem bij Pilatus als een overweldiger, een die zich tot zulk een koning opwierp. De Zaligmaker had wel beleden en geleerd, dat Hij was *de Gezalfde des Heeren, de Messias, de Christus Zelf, in Wien de Schrift vervuld was geworden*, Lucas 4 : 21, Jes. 61 : 1. Maar nooit heeft Hij Zich uitgegeven voor een Koning van deze wereld. Hij is wel van God de Vader gezalfd tot Koning over Sion, de berg van Gods heiligheid, Ps. 2 : 6. Maar het is om over hen een geestelijk Koning te zijn. Maar hiervan meer bij vers 36 en 37 van Joh. 18.

§ 6. Ondertussen, o verblindheid en verstokt ongeloof van het Jodendom en zelfs van hun overpriesters, enz. hetgeen hun een grond moest zijn om in de Heere Jezus te geloven, als Hij het met daden toonde te zijn de Zoon van God, de Christus, veranderen zij goddeloos in een oorzaak, om Hem ter dood te beschuldigen en te veroordelen; Hem voor de groeten raad uitkrijtende als een godslasteraar en voor de stadhouder als een rebel en oproermaker, omdat Hij is de Christus, de Koning Israëls. O, schrikkelijke verachting en allerschoonst lijden voor de onnozele Heiland, de Gezalfde des Heeren en waarlijk de Koning van Sion, Jes. 61 : 1, Zach. 9 : 9. Het lere ons daarentegen in diepe eerbied en met een boetvaardig geloof deze Koning en Heiland, de Zoon van God, te kussen, opdat Hij niet toorne, Ps. 2 : 12. Met de wijzen uit het Oosten naar deze Koning der Joden te vragen en Hem te zoeken, Matth. 2 : 1 en 2. En met Nathanaël een Israëliet in welken geen bedrog was, Joh. 1 : 47. Hem te belijden en toe te juichen: *Rabbi, Gij zijt de Zone Gods, de Koning Israëls*, Joh. 1 : 50. Ook vermaant en verplicht ons de leer en het voorbeeld van Christus, om de machten van God gesteld en alle menselijke ordening onderdanig te zijn om des Heeren en om der consciëntie wil; en om de lasteraars de mond te stoppen. Ziet Rom. 13 : 1-7, 1 Petrus 2 : 12-17. Hoezeer moet men dan vlieden van degenen die naar verandering staan, want hun verderf zal haastelijk ontstaan. En wie weet hun ondergang? Spr. 24 : 21 en 22.

§ 7. Volgt nu uit Johannes 18 : 33-38 het eerste examen of onderzoek door Pilatus gedaan aan de Heere Jezus: ***Pilatus dan ging wederom in het rechthuis en riep Jezus***, enz. Dit waren de voorbereidselen tot deze rechtspleging van Pilatus. De Joden hadden uit schijnheiligheid en bijgeloof, zwarigheid gemaakt uit vreze van verontreiniging in het rechthuis te gaan. Pilatus derhalve uit een zeer beleefde toegevendheid was tot hen uitgegaan, Joh. 18 : 29. Maar nu ging hij wederom in het rechthuis om buiten het gewoel en geschreeuw en in het afwezen van de Joden, die Jezus zo zwaar beschuldigd hadden, met zoveel drift en bitterheid deze patiënt van justitie te ondervragen. Teneinde dat hij uit de mond van de beschuldigten Jezus ook iets mocht hopen, om er nader door geïnformeerd en in staat gesteld te worden tot een spoedige. Maar tevens voorzichtige behandeling van deze, hem onverwacht voorkomende en zwaarwichtige zaak. Deswege riep de stadhouder Jezus en liet Die tot hem komen om in alle nauwkeurigheid en daarom afzonderlijk en in de stilte met Hem te spreken. In welk gedrag Pilatus veel lof verdient, als een treffelijk voorbeeld van een goed rechter; in zijn bescheiden toegevendheid, naarstigheid, getrouwheid, nederigheid en bijzonder in zijn rechtvaardigheid, die hij toont in deze rechtspleging. Maar meest in derzelve beginselen. Want niets was er billijker dan dat de rechter die als met het ene oor de beschuldiger gehoord had, het andere oor als open hield voor de Aangeklaagde. Hoe hoog aanzienlijk en in schijn zeer heilig het Joodse priesterdom en grote sanhedrin hem ook voorkomen, Pilatus wilde echter geenszins Jezus onverhoord veroordelen. En God heeft dit plechtig onderzoek van Jezus' zaak alleszins

bestuurd tot een naakte ontdekking van 's Heilands zuivere onschuld. Een stuk aan welker verzekering Gods volk ten uiterste gelegen is. *Want zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren*, Hebr. 7 : 26.

§ 8. Nemen wij nu verder acht op het rechterlijk onderzoek, hetwelk Pilatus doet aan Jezus. Daarvan zegt de tekst aldus: En Pilatus zeide tot Hem: zijt Gij de Koning der Joden? Maar vooraf verdient het onze opmerking, dat Matthéüs in hoofdstuk 27 : 11 met nadruk zegt: *En Jezus stond voor de stadhouder*. Hij stond er als een gedaagde en aangeklaagde; hij stond er misschien ook gebonden, want zo als een veroordeelde misdadiger was Hij tot Pilatus gebracht. Maar ook stond Hij er met een onverschrokken vrijmoedigheid en deftigheid, de onschuld als uit Zijn aangezicht en ogen afstralende, gans niet schromende het onderzoek van de rechter. O diepe vernedering van de hoogste Heere Hij stelt Zich zowel vrijwillig als vrijmoedig voor het gericht van een mens, van een heiden. Hij Die het als de Zoon van God en des mensen Zoon toekomt en daartoe van God verordineerd is, om te genen dage de ganse aardbodem rechtvaardig te richten, Hand. 17: 31. Dus heeft de Heere Jezus. *Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende*, Fil. 2 : 7, opdat Hij als de Borg des beteren verbonds, Zijn uitverkorenen van het gestrenge gericht Gods, dat over hen gaan zou mocht bevrijden.

Ten aanzien nu van het onderzoek door Pilatus: Zijn eerste vraag die hij Jezus doet, is: *Zijt Gij de Koning, of die Koning der Joden?* Hij vat het hoofdstuk der beschuldiging op, waarin ook al het overige als ingewanden was, waar aan hem en zijn heer de keizer, het meest gelegen was en waarop de schrandere Pilatus wel kon zien, dat het de overpriesters meest gemunt hadden: *Zijt Gij de Koning der Joden?* Of gelijk het sommigen niet ongegrond opvatten, Die Koning. Want in de grondtekst staat er een, *articulus* voor. De vraag van Pilatus is ingericht om Jezus te ondertasten of die Zich uitgaf voor de Koning der Joden of Hij beweerde recht te hebben om hun Koning te zijn. Bijzonder of Hij die Koning der Joden was, bij uitnemendheid, die zij als hun Messias waren verwachtende. Pilatus wist zeer wel dat Jezus nog tot hiertoe niet met der daad als Koning over de Joden had geheerst. Maar hij vraagt of Jezus Zich uitgaf voor die Koning, de Messias, van Dewelke de Joden zulke grote dingen, als de wederoprichting van hun aards Koninkrijk en hun verlossing van de Romeinen, tegemoet zagen. Welk vleselijk oordeel uit hun blindheid en misverstand omtrent de profetieën, die van het Koninkrijk van de Messias spreken. Maar er geen ander dan een geestelijk rijk door bedoelen, onder de Joden ten tijde van Christus zeer algemeen was en diep ingeworteld in hun harten, hetwelk ook hun gedurig in de mond lag als zij van de Messias spraken. En van welke hun gevoelens Pilatus, die onder de Joden woonde, waarschijnlijk niet geheel onkundig kon zijn geweest. Hierop dan denkt men niet ongegrond, dat de vraag van Pilatus: *zijt Gij de Koning der Joden?* haar uitzicht heeft.

Sommige uitleggers zijn van gedachten dat Pilatus, toen hij zag op Jezus, in Wiens toestand voor tegenwoordig niets minder dan iets koninklijks uitblonk, aan Hem deze vraag deed: *Zijt Gij de Koning der Joden?* met een soort van verwondering en verontwaardiging. Gij, Die hier zo veracht en zonder enig aanzien voor mijn vierschaar staat, zijt Gij een Koning? En dat der Joden, die U gebonden tot mij gebracht hebben; die zo tegen U woeden? Zijn dat uw onderdanen? In somma, terwijl Pilatus niets ter wereld aan Jezus bespeurt hetwelk gelijkt naar een overweldiger van een aards koninkrijk, zo schijnt hij het zelf niet te geloven dat er wat van aan is van de beschuldiging der Joden. Hij schijnt dus in zijn hart veracht te hebben beiden, de Heere Jezus en de ijdele vreze der Joden. Evenwel als gedrongen door de Joden, gelijk ook ambts-

en plichtshalve doet hij dit onderzoek.

§ 9. In de verdere onderhandeling van Pilatus met de Heere Jezus, komt ons voor het eerste antwoord van de Heiland aan de richter, welke was met een wedervraag: *Zegt Gij dit van uzelf, of hebben het u anderen van Mij gezegd?* Dus mocht Jezus billijk vragen, opdat Hij des te bekwamer in het vervolg op alles bescheid kon geven; alsmede opdat Hij, volgens het recht, dat een aangeklaagde toekomt, mocht weten wie zijn beschuldigers waren. Maar dit vraagde Hij geenszins uit onkunde. Maar ten dele om te betonen zijn heilige vrijmoedigheid op de goedheid van Zijn zaak. Ten dele om ook de rechter op te wekken tot een nauwkeurig onderzoek en opmerking in een zo gewichtig stuk. En daar immers aan Pilatus nooit enig dergelijk feit was ter ore gekomen, zodat hij dientengevolge als een ervaren rechter deze aanklacht der Joden behoorde alleszins verdacht te houden, als voortgesproten uit enkel nijd en boosheid, omdat zij noch getuigen, noch bewijzen hadden ingebracht. Het is alsof Jezus zei: ‘Indien Gij dit, o stadhouder van uzelf zegt en uit eigen beweging, hetwelk Ik echter geenszins kan vermoeden, dan zou U onvoorzichtig handelen, zonder enig fundament en ook onbillijk tegen de loop van rechten. Ik zou u moeten houden voor Mijn beschuldiger en u zou dan kunnen zijn Mijn rechter. Dus Ik veronderstel dat het u anderen van Mij gezegd hebben. Zijn er beschuldigers tegen Mij, zo laten die dan voor het licht komen; laten er getuigen worden gehoord, terwijl het hun vrij staat de beschuldiging te bewijzen.’ *Zo is de rechtvaardige moedig als een jonge leeuw*, Spr. 28 : 1. En veel meer het Hoofd aller rechtvaardigen, de volmaakt rechtvaardige Jezus, om zelfs Zijn Rechter aan zijn plicht te herinneren.

§ 10. Pilatus schijnt enigszins geraakt door die vrijpostige vraag van Jezus en hoewel hij ongetwijfeld zijn misslag daarin begaan, dat hij Jezus een schuld voorwerpende, zijn beschuldigers had verzwegen, van achteren begreep, wil hij het echter niet gezegd zijn. Want de groten der wereld kunnen geen berisping verdragen; en hij antwoordt met een soort van korzeligheid: ***Ben ik een Jood?*** ‘Wat weet ik, die een Romein ben, van de Koning der Joden, van hun Messias? Die Koning gaat mij niet aan. U kunt wel begrijpen dat ik u dienaangaande niet van mijzelf en uit eigen beweging ondervraag. Wat zou ik, die geen Jood ben, mij bekommeren met de gevoelens der Joden of verschillen aangaande hun Koning, de Messias? Dan alleen in zover U voor mijn vierschaar beschuldigd wordt van oproer tegen des keizers heerschappij.’ Hij sprak zo, omdat hij Jezus geenszins kende als de heilige God-mens. En die niet wist dat ook de heidenen en hun koningen zelve, deze Christus, de Koning Israëls, eens zouden eren, dienen, aanbidden en in Hem ter zaligheid geloven. Zie Ps. 72 : 11. Echter geeft Pilatus de Heiland een voldoende antwoord en noemt Hem zijn beschuldigers: ***Uw volk, de Joden en de overpriesters, hun voorgangers, hebben U aan mij overgeleverd.*** ‘Dus kunt u zeer wel bemerken, dat deze uw aanklagers zijn, die U van oproerigheid beschuldigen en niet ik; ik zeg het derhalve niet van mijzelf. Maar anderen hebben het mij van U gezegd. En daarom: ***wat hebt Gij gedaan?*** Zijt Gij dan de Koning der Joden? Belijdt Gij u daarvoor? Of wat is toch de reden? waarom deze zo tegen U woeden en U ter dood eisen. Want wanneer iemand van zijn eigen volk ter dood beschuldigd wordt, dan heeft één van beiden plaats: óf zulk een moet zeer zwaar misdagen hebben, óf zij moeten met een gruwzame onrechtvaardigheid tegen Hem verbitterd zijn. Wel: wat heb Gij gedaan?’

§ 11. Maar hoewel Pilatus dit niet wist, als zijnde een heiden, niet onderwezen in de profetieën, dit was echter een der merktekenen van de ware Messias, *dat Hij van de*

Joodse bouwlieden zou verworpen worden, Ps. 118 : 22. En versmaad van Zijn eigen volk en broeders. Zie Ps. 69 : 9, Joh. 1 : 11. Niemand heeft zich dan hierover aan Christus te ergeren, noch ook aan zijn gelovigen, wanneer hun eigen medeburgers en huisgenoten hun vijanden en vervolgers zijn, Matth. 10 : 36; 1 Thess. 2 : 14. En hoewel Pilatus het geenszins in die zin zei, is toch de grondoorzaak van al het lijden des Heeren Jezus geweest, dat Zijn volk, Zijn uitverkorenen, door hun zonden Hem aan Pilatus en ten kruisdood overgeleverd hebben. *Hij is om onze overtredingen verwond*, enz. zegt de Kerk in Jes. 53 : 58.

§ 12. Op dit ingestelde onderzoek neemt nu de Heiland gelegenheid om voor Pontius Pilatus die goede belijdenis van Zijn Koninkrijk te doen, 1 Tim. 6 : 13. Jezus antwoordde: ***Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld; indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware***, enz. Het is alsof de Heiland zei: ‘Omdat al de profeten Gods vanouds af de Messias, de Christus hebben beschreven als een heerlijk, maar geestelijk Koning. En omdat Ik voor de Joodse Raad Mij vrijmoedig heb beleden voor de Christus, de Zone Gods, ontken ik ook niet geheel en zonder bepaling voor u, o rechter dat Ik een Koning ben. Ja, Ik heb een Koninkrijk, hetwelk het Mijne is, waarover Ik van God tot Koning gezalfd ben. Maar u kunt gerust en wel verzekerd zijn, dat Mijn Koninkrijk .n het minst niet strijdig is met de oppermacht van de keizer. Want Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld. Het is geen Koninkrijk, gelijk dat van de keizer of van andere aardse koningen, dat zij tegen elkander strijden zouden. Nee, Mijn Koninkrijk, hoewel het ook in deze wereld is, is echter niet uit, niet ván deze wereld, dat is, van geen wereldse natuur en gedaante. Maar Mijn Koninkrijk is geestelijk en hemels. Het bestaat niet in wereldlijke macht, heerschappij, statie of glorie. Het wordt niet op een aardse wijze verkregen, geregeerd of beschermd.’ Hetwelk Christus aldus nader betoogt: ***‘Indien Mijn Koninkrijk van deze wereld ware, zo zouden Mijn dienaars***, mijn apostelen en leerlingen, enz. ***voor Mij gestreden hebben***, opdat Ik de Joden, mijn bloedgierige vijanden, die Mij geenszins voor hun Koning willen erkennen, niet ware overgeleverd. Nu is het openbaar, o stadhouder, die geen wereldlijke macht of middelen van dienaars, beschermers, krijgsknechten, wapenen, noch iets dergelijks gebruikt, die kan geen onrechtvaardig aanmatiger zijn van een werelds koninkrijk, waarvan Mij de Joden beschuldigen. Immers Ik heb nooit iets zodanigs ondernomen. Hieruit kunt gij, o rechter, klaar besluiten, dat Mijn Koninkrijk niet van hier is, niet uit de wereld, noch van een wereldlijke gedaante. En derhalve noch de Joden, noch uw heer en meester de keizer, hebben daarvoor in het minste te vrezen.’

§ 13. Maar om onze aandacht een weinig nog te vestigen op de natuur en eigenschappen van des Heeren Jezus' geestelijk Koninkrijk. Een stuk zo overwaardig om van elk gekend te worden en er door bewogen, om door geloof en boetvaardigheid in hetzelfde in te gaan. Het eigen wezen van dit Koninkrijk is gelegen in des Heeren Jezus' recht en eigendom op Gods uitverkoren volk, uit kracht van verkiezing, koping en verlossing. Ziet Hand. 20 : 28, Titus 2 : 14, 1 Cor. 6 : 20. In des Heilands genaderijke heerschappij en regering over hen als Middelaar; als hun Koning trekt Hij hen uit de macht des satans en der duisternis door wederbarende genade. Door Zijn Geest en Woord regeert Hij in hun harten en over hun wandel. Hij maakt ze tot Zijn zeer vrijwillig volk, Ps. 110 : 3, om Hem als hun Heere en in Hem de drie-enige God te dienen. Hij schrijft hun zijn wetten niet alleen voor in het heilig Woord. Maar Hij schrijft die ook in hun harten en geeft ze in hun binnenste, Jen 31 : 33. Hij bewaart en beschermt Zijn volk tegen de satan, de wereld en het vlees, mitsgaders tegen al hun

vijanden. En zo moet alles, gewillig of onwillig, verdrukkingen, zodat ook de poorten der hel zijn gemeente niet overweldigen zullen, Matth. 16 : 18. Hij maakt hen deelgenoot van Zijn meer dan Koninklijke schatten. *Het Koninkrijk Gods is niet spijs of drank, maar gerechtigheid, vrede en blijdschap door de Heiligen Geest*, Rom. 14 : 17; vergelijk Spr. 8 : 18-21. Ook strekt zich dit Koninkrijk van Jezus Christus uit mede over de uitwendige kerk, die Hij regeert door Zijn Woord en geboden, ja ook over de gehele wereld, in zover de Heere Jezus is Gods Zoon en waarachtig God en om als Middelaar zijn gemeente te behoeden en te bewaren tegen alle hun vijanden. En zo moet alles, gewillig of onwillig, onder Zijn scepter buigen. *Mij* (zegt Christus) is *gegeven alle macht in hemel en op aarde*, Matth. 28 : 18; vergelijk Fil. 2 : 10 en 11. En derhalve is Jezus' Koninkrijk waarlijk niet van deze wereld; geen wereldlijk Koninkrijk.

§ 14. En voorts, van de Heiland geestelijk en hemels Koninkrijk is oneindig voortreffelijker dan de Koninkrijken van deze wereld. Niet alleen in dien zin, dat Jezus' Koninkrijk een allerwettigst en rechtvaardigst Rijk is; Hem van God Zijn hemelse Vader verordineerd en gegeven, Lucas 22 : 29. En hetwelk Hij beheerst met een scepter van rechtmatigheid, Ps. 45 : 7. En met enkele billikheden. Daar integendeel, nu de wereld in het boze ligt de wereldse koninkrijken en heerschappijen dikwijls onder onwettigen titel verkregen en bezeten worden en insgelijks geregeerd en beschermd met ongerechtigheid, geweld en onderdrukking, tirannie en bloedstorting. Zo stond het met de heerschappij en het rijk der Romeinen, hetwelk in bloed gegrond en als in bloed opgetimmerd was. En al niet veel beter was geweest het koninkrijk van de Herodessen over de Joden. Maar het Koninkrijk van de Heere Jezus is zonderling daarin zó oneindig uitnemender dan alle aardse koninkrijken, omdat Jezus' Rijk geestelijk en hemels is. De wereldlijke Koninkrijken hebben maar een aardse oorsprong, aardse goederen, die ijdel en vergankelijk zijn. Ze hebben enge bepalingen, uitwendige wetten slechts; een aardse glans en luister, vermengd met duizend zorgen, onrusten en gevaren. Ze zijn van korte duur en hoewel een rijk op de wereld duurde enige duizenden van jaren, elk koning echter moet hetzelfde met de dood verlaten en met de allergeeringste in het stof neerliggen. En voor de onbekeerde koningen zelf *is het Tofeth der hel bereid*, Jes. 30 : 33.

Daarentegen is het geestelijk Koninkrijk van Jezus Christus niet van mensen. Maar onmiddellijk van God Zijn Vader Hem gegeven. Het is binnen geen enge bepalingen besloten. Maar Hij heerst van zee tot zee, enz., Ps. 72. Deszelfs goederen zijn waarachtige en hemelse schatten, Matth. 6 : 20. De wetten van Zijn Rijk zijn geestelijk, rechtvaardig, heilig en goed, Rom. 7 : 12-14. De onderdanen van Christus zijn geestelijke mensen, een hemelse roeping deelachtig, 1 Cor. 2 : 15, Hebr. 3 : 1. De heerlijkheid en luister van Zijn Koninkrijk is inwendig en wezenlijk; de heerlijkheid van Koning Jezus is Goddelijk. Het is de heerlijkheid des Eniggeborenen van de Vader, Joh. 1 : 14. De duurzaamheid van Zijn Rijk is eeuwig en altoos, Dan. 2 : 44. Maar hetgeen het wonderlijkste van alles is, daar de aardse koningen hun koninkrijken en al hun grootheid met de dood moeten verlaten, zou integendeel de Heere Christus in en door Zijn dood dit Zijn geestelijk Koninkrijk Zich verkrijgen en door Zijn lijden en kruisdood in Zijn heerlijkheid ingaan, Lucas 24 : 26, Jes. 53 : 10-12.

§ 15. Maar overwegen wij nu vervolgens de herhaalde ondervraging van Pilatus en het antwoord van de Heiland. Pilatus dan zeide tot Hem: *zijt Gij de Koning der Joden?* Hij had wel klaar begrepen uit Jezus' verantwoording dat dezelve inderdaad onschuldig was aan overweldiging van het Koninkrijk over de Joden, tot nadeel van de

keizer. Maar echter omdat Jezus Zichzelf een Koninkrijk toeschreef, hoewel niet van deze wereld en omdat Pilatus, zijnde een heiden, geheel onkundig was van Christus' geestelijk Koninkrijk, zo ondervraagt hij Hem nogmaals: **zijt Gij dan een Koning?** Nu wel niet: *zijt Gij de Koning der Joden?* Maar eenvoudig: Zijt Gij dan een Koning? Zijt Gij een Koning van enig ander volk of land buiten het Jodendom? U zegt, dat u een Koninkrijk hebt. Maar wat niet is van deze wereld. Hebt u dan een Koninkrijk in een andere wereld? Gelijk vele heidense filosofen als droomden van een meerderheid van werelden, die of tegelijk bestonden, naar hun mening, of die successievelijk elkander zouden opvolgen.

Sommige uitleggers oordelen, dat Pilatus mogelijk dit nu in de zin schiet, als hij Jezus hoort zeggen: *Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld*, alsof Hij Zich dan toeëigende een Koninkrijk in een andere wereld. Hoe dit ook bij Pilatus lag, zijn vraag bedoelt voornamelijk om uit Jezus mond te verstaan, of Hij Zich op de een of andere wijze onder het volk voor een Koning had uitgegeven en of dit niet de oorzaak en aanleiding was van der Joden beschuldiging. Of zich Jezus hierin niet had misgrepen. En misschien is Pilatus ook nog al achterdochtig geweest of daaronder niet iets mocht schuilen, strijdig tegen het oppergezag van de keizer. En of dan Jezus zoal niet doodschuldig, toch enige mindere straf mocht waardig zijn, opdat Pilatus dus de woedende overpriesters mocht voldoen. Zo immers vatten het sommigen op.

§ 16. Aangaande het antwoord van de Heiland op deze vraag, in het algemeen: Hij belijdt het ronduit dat Hij een Koning is: **Gij zegt dat Ik een Koning ben;** dat is zo, ja Ik ben een Koning. Gelijk dit klaar de zin is van deze uitdrukking; vergelijk maar Matthéüs 26 : 64 met Markus 14 : 62. Hier beleed Zich Jezus de eerste maal uitdrukkelijk voor een Koning, daar Hij anders altijd van dat Rijk, dat Hij zou oprichten, had gesproken als van het Koninkrijk des Vaders, het Koninkrijk Gods, het Koninkrijk der hemelen, enz. Maar deels om de profetieën van het Koninkrijk van de Messias niet te verloochenen, deels doordat Hij Zijn geestelijk Rijk door de dood moest verwerven, zo wil Hij Zijn Koningschap geenszins ontkennen voor Pilatus, al wist Jezus dat de vijanden Zijn doodvonnis hierop zouden doordringen bij de stadhouder. *Al wie zichzelf koning maakt, weerspreekt de keizer*, Joh. 19 : 12.

In het bijzonder gaat de Zaligmaker Zijn Koninkrijk nader uitleggen in die zin, dat het Pilatus ten volle kon overtuigen, hoe onschuldig Jezus was aan alle oproer. **Hiertoe** (zegt Hij) **ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis zou geven.** Men zou het zo kunnen opvatten, als zeide de Heiland: 'Al schijnt deze ronde belijdenis van Mijn Koninkrijk Mij dodelijk te zijn, verwonder u echter daar niet over, o rechter want dat is 't doel van Mijn komst in de wereld, opdat Ik de waarheid in alles en overal getuigen zou en daarom kan noch mag Ik ze ook nu niet ontveinzen.'

Echter denken wij dat Jezus voornamelijk voor heeft hiermede te betogen de geestelijkheid van Zijn Koninkrijk, hoe hetzelfde geenszins van deze wereld is. Derhalve, betreffend tot het vorige, zegt de Heere Christus: *Hiertoe ben Ik geboren, opdat Ik der waarheid getuigenis zou geven.* Niet om de overheden van God verordineerd, tegen te gaan, of om de Joden van onder des keizers gebied te onttrekken of om enig volk met aards geweld en wapenen onder Mij te bedwingen. Nee. Maar ten aanzien van Mijn Koninkrijk; hetzelfde is van zulk een geestelijke gesteldheid, dat het enkel door overtuiging van de waarheid in de harten der mensen opgericht wordt. En daarom: *hiertoe ben Ik geboren en in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis zou geven.* Om èn Joden èn Heidenen door de waarheid, die ter zaligheid leidt, vrij te maken van blindheid, vooroordelen, bijgelovigheden,

afgoderijen en gruwelen tot de ware kennis, dienst en gemeenschap Gods. Daarbij, dat de Heere Jezus als die grote Profeet, door Zijn openbare prediking, bekrachtigd met Goddelijke wonderwerken en een allerheiligste wandel, nu te verzegelen met Zijn dood getuigenis heeft gegeven aan God, Die de waarheid Zelve is; aan de Goddelijke Drie-eenheid en aan alle Gods deugden, waarvan Hij de waarheid in Christus zou ontdekken; aan de waarheid van de wet, die haar waarheid en vervulling in Hem zou krijgen; aan de waarheid van de Goddelijke beloften en van al de profetieën; aan de waarheid van het genadeverbond in de Borg opgericht; aan de waren dienst van God in Geest en waarheid, die hierop steunt. In het kort: *de wet is wel door Mozes gegeven, maar de genade en de waarheid door Christus geworden*, Joh. 1 : 17. *En hiertoe ben Ik geboren en hiertoe in de wereld gekomen*. Als mens geboren en in alles de mensen gelijk geworden, uitgenomen de zonde, Hebr. 4 : 15. Maar als Gods Zoon en Godmens in de wereld gekomen. Hij die van eeuwigheid was en zijn uitgangen vanouds, Micha 5 : 1. Hij was daartoe van Zijn Vader uit de hemel gezonden in de wereld; dit ambt was Hem van God opgelegd, om der waarheid getuigenis te geven en daarin getrouw te zijn tot de dood. Vooral moest Hij dan ook niet nalaten getuigenis te geven van Zijn geestelijk Koninkrijk over Zijn uitverkorenen, hetwelk Hij nu in Zijn dood Zich zou verkrijgen. En hoe niemand anders dan Hij, de Godmens, een genade-Koning kon zijn ter eeuwige behoudenis van zondaren. *Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij is op Zijn schouders*, enz. Ziet Jes. 9 : 5 en 6.

§ 17. Eindelijk, de Heere Jezus voegt er bij een korte omschrijving van de onderdanen van Zijn Koninkrijk: ***Die uit de waarheid is, hoort Mijn stem. Dit*** op zichzelf aangemerkt zijnde, vertoont de ware hoedanigheid van Jezus' onderdanen: *Die uit de waarheid is die is uit God*, Joh. 8 : 47; die door het Woord en de Geest der waarheid is wedergeboren en een nieuw schepsel geworden, Joh. 3 : 5, Jac. 1 : 18, 2 Cor. 5 : 17; *die hoort Mijn stem*. Mijn hemelse en krachtdadige roeping dringt door tot in het binnenste van zijn hart, tot overtuiging van zonden, tot levendmaking uit de zonde, tot vernedering, geloof, bekering, en tot een geheiligde gehoorzaamheid van Mijn geboden. *Mijn schapen horen Mijn stem en zij volgen Mij na*, Joh. 10 : 27; vergelijk Joh. 5 : 25, Hand. 2 : 37 en elders. *Een iegelijk die uit de waarheid is hoort Mijn stem*. Want alle kinderen Gods worden van de Heere geleerd, Jes. 54 : 13. Hoewel dan de Schriftgeleerden en overpriesters, gelijk ook het grote gros der Joden, de leer van de Heere Jezus en Zijn Persoon verwierpen het zou echter deze grote Meester aan geen leerlingen, deze hemelse Koning aan geen onderdanen ontbreken. Vatten wij het ook in zijn samenhang, zo mocht Pilatus, hoe blind ook omtrent het geestelijke van Jezus' Koninkrijk, hieruit vrijuit besluiten, dat dit Rijk aan de heerschappij des keizers niet het minste nadeel zou aanbrengen, omdat Jezus geen andere middelen tot oprichting van Zijn Koninkrijk gebruikte, dan de prediking der waarheid en geen andere onderdanen had of zocht, dan die liefhebbers waren van deugd en Godsvrucht. Zo wijst de Heiland ook aan (en Pilatus heeft er misschien iets van begrepen) de ware en eigenlijke oorzaak van der Joden verbittering, te weten Jezus was een Leraar der waarheid en als de mond der Waarheid zelve. Maar de Joden waren uit de vader der leugenen, Joh. 8 : 44-47. Mede diende het een en het ander om Pilatus te vermanen dat hij mocht zoeken de waarheid te kennen, gelijk die in Jezus is en dezelve tot zijn zaligheid gelovig te omhelzen.

§ 18. Het verder gedrag van Pilatus omtrent de Zaligmaker. Hij doet een wedervraag: ***wat is waarheid?*** Het zij uit verachting omtrent de waarheid, als was die niet waardig dat Zich Jezus daarvoor aan zulk een dodelijk gevaar zou bloot stellen. Hetzij uit

gemelijkheid, alsof Jezus hem zo duister geantwoord had, dat het Pilatus niet begrijpen kon, *wat is waarheid?* Gij spreekt al van waarheid en ik weet niet wat U zegt. De filosofen spreken ook steeds van de waarheid en het komt alles eindelijk met hen uit op onzekere disputen *en de waarheid blijft bedolven in een diepe put*; naar het zeggen van Democritus. In deze of dergelijke mening, en geenszins uit ene oprechte begeerte om de waarheid te kennen, vraagt Pilatus de Heiland: *wat is waarheid?* En dit gezegd hebbende gaat Pilatus weg ten blijk van zijn weinig eerbied voor de Waarheid en misschien uit vreze dat Jezus hem te lang mocht ophouden met een nadere uitlegging van de waarheid. En ondertussen berooft Pilatus zichzelf van zo een heerlijk middel en gelegenheid ter eeuwige zaligheid, als hem nooit weer zou mogen gebeuren. En hij doet de Heere Jezus, die grote Leraar der waarheid, die hoon en smart aan, dat hij die hemelse en zalige waarheid veracht en in de wind slaat. O, het zijn niet vele wijzen naar het vlees, niet vele machtigen, niet vele edelen, die God uitverkoren heeft en die ter zaligheid geloven, 1 Cor. 1 : 26 en 27.

§ 19. ***Pilatus dan ging wederom uit tot de Joden***, die buiten het rechthuis gebleven waren uit vreze van verontreiniging en zeide tot hen: ***ik vind geen schuld in Hem***. Niettegenstaande ik deze Mens op het nauwkeurigst onderzocht heb, zo vind ik in Hem niets van hetgeen waarover u Hem beschuldigt, veel minder een dodelijke misdaad. Want Pilatus had uit Jezus' krachtige verantwoording genoegzaam begrepen, hoe ver Jezus was van alle oproerige toelagen en praktijken, die daartoe strekken. En derhalve, wanneer de rechter zelf hier in het gericht zo plechtig getuigt: ik vind geen schuld in Hem, dan wil hij de overpriesters bewegen om toch van hun bloeddorst af te staan en om de Onschuldige Jezus los te laten en in vrijheid te herstellen, gelijk dit zijn oogmerk te klaarder blijkt uit vers 39 en 40: ***Wilt gij dan dat ik u zal loslaten de Koning der Joden?*** enz.

TOEPASSING.

§ 20. Des Heeren Jezus' Messiasschap is hier wederom op het krachtigste bevestigd uit alle die blijken van 's Heilands onschuld, welke de rechter zelf zo plechtig en openlijk verklaard heeft; daarvan ten volle overreed, zo uit het onrechtvaardig woeden der Joden tegen Jezus, als uit Jezus' klemmende verantwoording. En wanneer de Zaligmaker Zelf in die goede belijdenis, die Hij voor Pontius Pilatus betuigt heeft, zo nadrukkelijk heeft opgelegd de natuur en toestand van Zijn Koninkrijk, dat het niet van deze wereld is, maar geestelijk, dat Hij Zijn rijk opricht alleen door middel van de waarheid en dat alleen zijn onderdanen zijn, die uit de waarheid zijn en Zijn stem horen, heeft Hij immers nadrukkelijk betoogd, dat Hij is de Messias, de Christus, Wiens Koninkrijk vanouds de profeten beschreven hebben, dat het geestelijk en geenszins van deze wereld zou zijn. *O dochter Sions, zie uw Koning zal komen, rechtvaardig en Hij is een Heiland, arm*, enz. Zach. 9: 9. Een Koning, Die voorspoedig rijdt in Zijn heerlijkheid, op het Woord der waarheid in rechtvaardige zachtmoedigheid. En de scepter van Zijn Koninkrijk is een scepter der rechtmatigheid, Ps. 45 : 5 en 7. Wiens geringe conditie naar de wereld en de geestelijke wijze van Zijn regering ook zo levendig wordt afgemaald, Jesaja 11 : 15.

§ 21. Ten aanzien van de praktijk, vloeit uit het verhandelde als vanzelf de verplichting van elk Christenbelijder, om de geestelijke Koning van Sion, de Heere Christus, toch te keren kennen; naar Hem en Zijn dierbaar genade-Koninkrijk met ernst te vragen; in geloof en ootmoed zich voor die grote en hemelse Koning neer te

buigen, Ps. 45 : 12; zich door de scepter van Zijn Woord en Geest vrijwillig te laten regeren; aan Hem met vele smekingen het hart en alle onze daden op te dragen, opdat Hij dezelve neige en buige tot een heilige gehoorzaamheid aan Zijn wil en wetten en die te genezen van wederhorigheid. O, hoe moest elk die geduchte en tegelijk goedertieren Koning des huizen Israëls eren en hoogachten, lieven en vrezen en aan Hem zijn ziel toevertrouwen; uit de waarheid zoeken herboren of daarin meer geheiligd te worden, om naar Zijn stem te horen! En gelijk Jezus' Koninkrijk niet is van deze wereld, zo moet ook Zijn volk de wereld niet liefhebben, noch hetgeen in de wereld is, 1 Joh. 2 : 15. Maar hun betaamt eerst te zoeken het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid. En het aardse te achten voor een toewerpsel, Matth. 6 : 33.

§ 22. Gelijk deze dingen zijn de kennelijke plichten, zo zijn zij ook de merktekenen der ware onderdanen van Jezus' Koninkrijk. U zegt dat Ik een Koning ben; mag Jezus de belijders van Zijn Naam tegemoet voeren, weet dan ook: *Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk die uit de waarheid is hoort Mijn stem.*

§ 23. Onderzoekt dan uzelf nauwkeurig, o belijders van Jezus Christus of ge uit de waarheid zijt. Bent u door het Woord en de Geest der waarheid overtuigd van zonde, van gerechtigheid en oordeel? Joh. 16 : 8. Hebt u de stem van Christus' roeping inwendig in uw hart gehoord? Bent u erdoor aan uzelf bekend geworden? Jer. 31 : 19, namelijk in uw alleszinsse verdorvenheid en doemwaardigheid, in uw rebellie en opstand tegen het Koninkrijk Gods en Christus in uw rampzalige vervreemding van God? Bevondt ge u buiten Christus en zonder hoop? Ef. 2 : 12 gehouden en gebonden in des satans strikken? En door uw eigen onwilligheid, onoprechtheid en onmacht, geheel uit de waarheid uitgevallen? En kwam u tot een diep beseffen hoe zwaar en door alle geschapen kracht onherstelbaar deze uw val is? Heeft dit alles uw hart getroffen en een oprechte droefheid naar God? 2 Cor. 7 : 10, en draagt ge u als ellendigen? Jak. 4: 9; zucht en kermt u hierover? Roept ge uit de diepten: *och ik ellendig mens, wie zal mij verlossen?* enz. Rom. 7 : 24, vergeleken met Hand. 16 : 30. Heeft de Geest door het woord der Waarheid u ook geroepen en overgebracht tot de Heere Christus? Heeft Zijn krachtdadige stem in u gewrocht de ware gehoorzaamheid des geloofs? Rom. 1 : 5. Hebt u als een belaste met uw zonden, schulden en onmacht; met uw blind, weerspannig en bedrieglijk hart tot deze Koning, die een Heiland is, ootmoedig uw toevlucht genomen? Begeerde u tot verzoening en rechtvaardigmaking alleen in Hem gevonden te worden, niet hebbende uw gerechtigheid die uit de Wet is? enz. Fil. 3 : 9. Hebt u het insgelijks met hartgrondige smekingen van Hem verzocht? Hij mocht in u scheppen een rein hart, en die waarheid in het binnenste, waaraan God lust heeft, Ps. 51 : 8, 12. Hebt u de Heere Christus aangenomen tot wijsheid, tot rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing? 1 Cor. 1 : 30. Strijdt ook de Geest in u tegen het vlees? Gal. 5 : 17. Hebt u de wetten van Koning Jezus lief? Ps. 119 : 97. Is daar in uw vermaking naar de inwendige mens? Rom. 7 : 22. Tracht u de stem van Zijn bevelen te horen en te gehoorzamen? Zoekt u Zijn welbehaaglijke wil te kennen uit het Woord der Waarheid? Biedt ge u dienstvaardig aan: *Heere wat wilt Gij dat ik doen zal?* Hand. 9 : 6. Bent u van harte aller zonden vijand geworden en doet dit u waken en bidden tegen de verzoeking, en vlieden van de gelegenheid tot zondigen? Maar omdat echter het vlees u zo dikwijls als gevangen neemt onder de zonde, treurt u daar over en bent u daardoor innerlijk bekommerd voor het rampzalig zelfbedrog? En durft ge uzelf niet lichtvaardig gerust stellen als die enigermate de arglistigheid en bedrieglijkheid van uw hart hebt leren kennen en is even daarom uw zuchten tot God

voor Christus: *Heere, zeg Gij tot mijn ziel, Ik ben uw heil*, Ps. 35 : 3. *Doorgrond mij o God*, enz. Ps. 139 : 23-24. Eindelijk bent u volgens de aard van Jezus' geestelijk en hemels Koninkrijk ook begonnen de wereld te verzaken? Is Jezus' gemeenschap, Zijn Koninkrijk, dienst en wetten u waarlijk zo dierbaar geworden dat de wereld en wat zij geven kan, eer, rijkdom, enz. in vergelijking met de Heere Jezus bij u op een zeer lagen prijs geschat geworden, als ijdelheden en strikken voor de ziel? En wenst u hoe langer hoe meer van uw nog te onmachtige liefde tot het ondermaanse door Jezus' Koninklijken en edelmoedige Geest losgemaakt en meer hemelwaarts getrokken te worden, om te zoeken en te bedenken de dingen die boven zijn, waar Christus is? Col. 3 : 12. Is het zo met u gesteld, waarde lezer, dan is Jezus in genade uw Koning geworden en u Zijn onderdaan en een mede-erfgenaar van Zijn Koninkrijk.

§ 24. En derhalve gelovigen, die het eigen volk van Koning Jezus bent, wat moest dit u opwekken en aansporen, om in des Konings kracht tegen de zonde te strijden. Om deze uw Koning, Die u zo uitnemend heeft liefgehad en Zichzelf gegeven heeft tot een rantsoen voor uw zonden, ook weder hartelijk lief te hebben, Ps. 18 : 2. En het te erkennen door Zijn geboden te bewaren, Joh. 14 : 21. Om Hem ook in verdrukkingen en vervolgingen vanwege Zijn heilige waarheid, getrouw aan te hangen en Zijn Naam en waarheid vrijmoedig te belijden voor de mensen, Matth. 10 : 32. Voorts om gedurig als met oor en hart te hoeren naar Zijn stem, en in alles u stipt te houden aan het richtsnoer van het heilig Woord der Waarheid en de Koninklijke Wet te volbrengen naar de Schrift, Jac. 2 : 8. *Indien gij in Mijn Woord blijft* (zegt de Heiland) *zo zult u waarlijk Mijn discipelen zijn, en zult de Waarheid verstaan, en de Waarheid zal u vrijmaken*, Joh. 8 3132.

§ 25. Maar wat u betreft, ach onbekeerden, u bent niet uit de Waarheid, door de Waarheid niet vrijgemaakt, niet wedergeboren, geen onderdanen van Jezus' genade-Koninkrijk. Want de stem van Christus' Woord en Geest kent u niet, u hoort of gehoorzaamt ze niet. U veracht en verwaarloost Zijn heilige Waarheid, gelijk ook Zijn zalige gemeenschap. U bent nooit door een krachtdadige roeping overtuigd geworden van uw zonden, van uw snood en bedrieglijk hart, van uw wederhorigheid tegen Koning Jezus. De doemschuld van uw zonden en uw gans verloren toestand in uzelf drukten u nooit zwaar. Nooit bent u boetvaardig tot Christus gekomen met honger en dorst naar Zijn gerechtigheid, Matth. 5 : 6. Bij deze Borg, bij deze Vorst en Zaligmaker, hebt u nooit gezocht bekering en vergeving van zonden, Hand. 5 : 31. U hebt Hem niet verkoren tot uw Heere en Koning, om u voor Hem neder te buigen, Ps. 45 : 12. Daarentegen u leeft zorgeloos, of u zoekt uw eigen gerechtigheid op te richten uit uw dode sleurdiens. En hoe zou u Zijn onderdanen en Hij uw Koning zijn? U die Zijn heilige en hemelse wetten veracht en vertreedt, levende naar het goeddunken van uw hart en in de zonde, niet willende dat Jezus Koning over u zij, Lukas 19 : 27. Die met uw hart, tong en wandel geworteld zijt in de wereld, 1 Joh. 4 : 45, daar Jezus' Koninkrijk niet is van deze wereld. Die de vromen, de onderdanen van Koning Jezus, haat, benijdt, ze vervolgt, of immers ze smaadt en lastert als geveinsden enz. En die met uw naasten steeds leeft in nijd en haat, in wrevel en twistgierigheid, in achterklap, in valsheid en bedrog. Hoe zou u uit de waarheid zijn? Nee. *Maar gij zijt uit de vader der leugenen*. Ziet Joh. 8 : 4447.

§ 26. Helaas, hoe ongelukkig bent u! U bent snode rebellen tegen het Koninkrijk van Jezus Christus. O, de satan is nog uw koning en uw leermeester. U bent de vangst van die tiran, Jes. 49 : 25. O, indien u dus voortgaat te versmade Koning Jezus en Zijn

gemeenschap; Zijn dienst en wetten. O, die geduchte Koning der heiligen zal u eeuwig verdoemen. Hij zal u wentwege Zijn dienaars gebieden: *Deze Mijn vijanden, die niet gewild hebben dat Ik Koning over hen zou zijn, brengt ze hier en slaat ze hier voor Mij dood*, Lukas 19 : 27.

§ 27. O, smeekt nu nog Die gnaderijke Koning Jezus om Zijn Geest, de Geest der Waarheid. Hij mocht u inwendig roepen, bekeren en verlichten door middel van het Woord der Waarheid, om uzelf te mogen kennen, om als vermoelden en belasten met uw zonden, uw toevlucht te nemen tot deze enige Borg en Heiland. Zijn genadekracht mocht u trekken uit de macht des satans en der duisternis, opdat ge uw hart en leven oprecht mocht opdragen aan deze heerlijken en ontfermende Koning van Sion. Onderzoek naarstig Zijn Heilig Woord en Waarheid, waardoor Hij zondaars wederbaart. Smeek Hem ootmoedig: *Wij hebben gehoord dat Gij o Koning des huizes Israëls, een goedertieren Koning zijt, o laat dan onze zielen leven*, 1 Kon. 20 : 3132.

§ 28. Eindelijk wat u aangaat gelovigen, hierin is de hoofdsom van alle uw vertroosting, dat Jezus Christus uw Heiland en uw Koning is. Een Koning, zo heerlijk, zo machtig, zo wijs, zo rechtvaardig, zo liefderijk en getrouw, om u als Zijn volk, gekocht met Zijn eigen bloed te regeren, te beschermen en te bewaren, ook tegen de poorten der hel, Matth. 16 : 18. O dat dan Israël zich verblijde in Dengene, Die Hem gemaakt heeft; dat de kinderen Sions zich verheugen over hun Koning, Ps. 149:2. Amen.

8. JEZUS WORDT GEGEELD met doornen gekroond, bespot, enz.

TEKST: Johannes 19 : 16a.

Toen nam Pilatus dan. Jezus en geselde Hem.

En de krijgsknechten een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd en wierpen Hem een purperen kleed om.

En zeiden: Wees gegroet, Gij Koning der Joden; en zij gaven Hem kinnebakslagen. Pilatus dan kwam wederom uit en zeide tot hen: Zie, ik breng Hem tot ulieden uit, opdat gij wete dat ik in Hem geen schuld vind.

Jezus dan kwam uit, dragende de doornenkroon en het purperen kleed. En Pilatus zeide tot hen: Ziet de Mens!

Als Hem dan de Overpriesters en, de dienaars zagen riepen zij, zeggende: Kruis Hem, kruis Hem!

Zie ook Matthéüs 27 : 26-30. En Markus 15: 15-19.

§ 1. Het woordje *toen*, waarmee Johannes dit verhaal begint, wijst ons aan de omstandigheid van de tijd. Het was toen, volgens Joh. 18 : 40, wanneer het volk in die keus ter loslating, Barabbas had verkoren en Jezus verworpen; ja Hem aan het kruis geëist had. En zulks met een grote hardnekkigheid, wat ook Pilatus probeerde om door nieuwe protesten van Jezus' onschuld hun gemoederen om te zetten, gelijk in onze vorige verhandeling breder aangetoond.

§ 2 In de stof, nu voorhanden, komen ons voor:

1. **De wrede mishandelingen de Heere Jezus aangedaan**, vs.. 13.
2. **De nieuwe betuiging die Pilatus doet van Jezus' onschuld, om Hem te verlossen**, vers 4, 5.
3. **Het vernieuwde geroep daarentegen van de overpriesters en vervolgens de kruisiging van Jezus**, vers 6a.

§ 3. Van die wrede mishandelingen was het begin, dat Jezus gegeseld werd. *Toen nam Pilatus dan Jezus en geselde Hem.* Niet dat de stadhouder, een persoon van zo hogen staat of ambt, dit zelf deed; maar dat hij er bevel toe gaf aan zijn dienaars, te weten aan de krijgsknechten, die bij de Romeinen de gewone uitvoerders waren van de criminele straffen. En dat het hier de krijgsknechten waren blijkt uit Matth. 27 : 27, Joh. 19 : 2 en vers 23. Matthéüs verhaalt *dat er een gehele bende van dezelve over Jezus vergaderd werd*, hetzij al terstond bij de geseling, hetzij nadat die geschied was, om vervolgens de kruisiging te volvoeren. Het oogmerk van Pilatus in Jezus te doen geselen, is waarschijnlijk wel mee geweest, om daardoor de Joden (indien mogelijk) nog te bewegen om te bewilligen in Jezus' loslating; vergelijk Lukas 23 : 22 met Joh. 19 vers 45. Maar het schijnt ook uit Matth. 27 : 26 en Markus 15 : 15, dat de stadhouder reeds bij zichzelf besloten had, om bijaldien de Joden onverzettelijk bleven bij hun eis, dat Jezus zou gekruisigd worden, die geseling tevens te doen verstrekken tot een voorbode van de kruisiging, volgens het gebruik der Romeinen.

De voorbereidselen tot Jezus' geseling waren, *dat de krijgsknechten Hem namen, in het rechthuis brachten, en Hem daar ontkleden*, Matth. 27 : 27-28. Hoe smadelijk en smartelijk moeten ook deze toerustingten geweest zijn voor de Heiland. Elk begrijpt toch licht met wat een wreedheid dit heidens en woeste krijgsvolk Jezus heeft

aangegrepen, en Hem in banden gekneld zijnde, naar binnen geleid, of misschien met geweld voortgestuwd; hoe onbarmhartig hetzelfde heeft omgegaan met zijn ontkleding en wat schimpredenen de Heilige Gods van hen heeft moeten horen. De plaats, waar Jezus gezeseld werd was in het rechthuis, Matth. 27 : 27, Markus 15 : 16, buiten het gezicht van het volk. Gelijk de Romeinen meer die gewoonte hadden van binnenshuis te geselen. Maar ook wel langs de straat. Die binnenshuis gezeseld werden, die werden aan een kolom of pilaar opgehesen zijnde, vast gebonden. De geseling zelve werd hij hen soms met roeden gedaan. Maar ook dikwijls tot een zwaardere straf en smaad met riemen en pezen, dewelke, immers somwijlen, bezet en doorvlochten waren met scherpe takjes, haakjes, of beentjes, waardoor hem die gezeseld werd, het vel en vlees te gelijk van zijn lichaam werd afgescheurd. De Evangelisten gebruiken de grondwoorden, Matth. 27 : 26 en Joh. 19 : 1, betekende met riemen of pezen te geselen; zodat men besluiten mag dat Jezus op die wrede wijze gezeseld is. De Romeinen geselden doorgaans gans streng en onbarmhartig, houdende zich aan geen bepaald getal van geselslagen en soms zo lang en heftig doende slaan, dat er de lijder onder bezweek en het bestierf.

Daar integendeel de Joden met roeden geselden en de geselslagen onder hen bepaald waren tot het getal van veertig, volgens de Goddelijke wet, Deut. 25 : 3, en beneden welk getal zij gewoonlijk bleven, met veertig slagen min een, 2 Cor. 11 : 24. Van alle welke omstandigheden der geseling inzonderheid bij de Romeinen, de oudheidkundige schrijvers kunnen geraadpleegd worden. Uit hetgeen gemeld is, mogen wij billijk vast stellen, omdat de Heere Jezus op bestelling van de Romeinse stadhouder, door Romeinse krijgsknechten is gezeseld geworden, dat dan die geseling ook op de Romeinse wijze zeer streng en wredelijk is volbracht. Dit was derhalve voor de Heiland een aller smartelijkst lijden; *ploegers hebben op Zijnen rug geploegd, zij hebben hun voren lang getogen*, Ps. 129 : 3, vel en vlees tevens, van Zijn heilig lichaam afscheurende, dat er het bloed heeft als bij neergestroomd. Maar ook o versmadelijk lijden, op zichzelf is het reeds een zware hoon en smading, dat men een eerlijk mens openlijk of immers (hier geschiedde het in veler tegenwoordigheid) naakt ontkleedt, (tenminste tot aan de lendenen) en Hem tot een schouwspel stelt en, daarboven pijnlijk geselt. Maar vooral bij de Romeinen was de geseling een gans zeer smadelijke straf, die zelden of nooit aan vrij geborene Romeinen of aan die 't Romeins burgerrecht hadden werd aangedaan, Hand. 16 : 37, hoofdstuk 22 : 25. Maar aan slaven van overheerste volkeren of immers aan de allersnoodste booswichten. Hier kwam nog bij dat de geseling de gewone voorbereiding was en, als de gewone voorloper van de kruisdood, gelijk mede ten dien einde Pilatus schijnt Jezus te hebben doen geselen, Matth. 27 vers 26. O, onrechtvaardigheid en wreedheid van Pilatus omtrent de onschuldige Heiland. Maar hiervan nader bij vers 4.

§ 4. Ziet zo werd Jezus, de Zoon Gods, die Heilige Godmens gezeseld op een aller onrechtvaardigste en erbarmelijke wijze. Hij, Die de aller gehoorzaamste en getrouwste dienstknecht Gods is, die enkel daar in lust had, *dat Hij Gods welbehagen deed, en Jehovah's wet was in het midden Zijns ingewands*, Ps. 40 : 9. O, Die wordt gezeseld. Daar roeden, riemen en gesels maar passen op de rug van weerbarstige kinderen, van rebellen en booswichten, mitsgaders van stugge paarden en ezels, ziet Spr. 22 : 15, Deut. 25 : 2, Spr. 26 : 3. O, aller onbegrijpelijkste vernedering van de Allerhoogste Heere, van Hem, Die is de Jehovah de gerechtigheid Zijns volks, Jer. 23:6. O, zwaarwichtig lijden en smaadheid de Heere der Heerlijkheid aan een schandpaal gesteld, Zijn allerheiligst lichaam daaraan door zoveel wrede beulen uitgerekt, opgetrokken en gebonden. Zijn gezegende rug doorploegd met striemen en

wonden, en bloed als bij beken uitgietende. En wie kan begrijpen wat een verdubbeling van weedommen, pijnen en Zijn innig hart doorgrievende smaadheden, alle deze dingen zijn geweest voor de reeds door zoveel lijden afgemartelde Jezus. Hoe moet Hij hier te meermalen zijn neergezegen en na de adem hijgende bijna bezweken. Maar de arm Zijner Godheid heeft Hem ondersteund en heil beschikt, Jes. 63 : 5. Ondertussen, o hoe gruwelijk zijn de zonden ook van Zijn uitverkorenen in Gods heilige ogen. En o afgrond van de liefde Gods en des Heeren Jezus tot snode zondaars. Want toch:

§ 5. Jezus werd gezeseld als Borg, om zijn arme uitverkorenen te verlossen van de eeuwigen gesel der gramschap van de Almachtige en der knagende consciëntie, gelijk ook om hen te reinigen van die vuile striemen en stinkende etterbuilen van hun zondige verdorvenheid ; en om alle Gods geselroeden aan hen te zegenen en te heiligen tot Vaderlijke kastijdingen, tot hun nut, ziet Hebr. 12 : 611. Zo is, gelovigen, door uws Heilands striemen u genezing geworden, Jes. 53 : 5. 1 Petrus 2 : 24. Hier is het nu ook vervuld : Ik geef Mijnen rug dengenen, die Mij slaan, Jes. 50 : 6. Hier is Hij nu geplaagd, geslagen en verdrukt, om uw overtredingen verwond en deerlijk verbrijzeld, Jes. 53 : 45.

§ 6. Verder is hierop gevolgd een gehele reeks van de aller-schandelijkste smadingen, die men de onnozele Heiland aandeed, tot welker verzwaring verstrekte, dat er de ganse bende krijgsknechten over Jezus, vergaderd was, Matth. 27 : 27, zullende het onder zulk een menigte niet ontbroken hebben aan wrede kwaadaardigheden en spotternij, dikwijls eigen aan het krijgsvolk. Onze Evangelist verhaalt hier een vierderlei soort van bespottingen: **dat zij Jezus met een doornenkroon gekroond hebben**, enz. Bij al hetwelk volgens het bericht van Matthéüs nog meer helse spotternijen zijn gevoegd, alle daartoe ingericht om Jezus' Koninklijk ambt op de smadelijkste wijze te beschimpen.

En de krijgsknechten een kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten die op Zijn hoofd. De koningen der aarde, weten wij, plegen in hun staatsie te dragen een gouden kroon, omzet niet diamanten en andere edelgesteenten. De veldheren bij hun overwinningen en triomfen pleegden vanouds gekroond te worden met een kroon of krans van laurieren, mirten of olijfbladeren. Maar hier wordt de Koning des hemels en der heiligen, de Overwinnaar van de satan, hel en dood, gekroond helaas, met een doornenkroon. En die zet het baldadig volk op Zijn hoofd. Men kan licht denken, met wat onstuimigheid en wrede handen zij dezelve op dat allergezegendst hoofd gezet en de prikkels der doornen daarin geduwd hebben. En daar een enig doornprikkeltje in ons vlees een ondragelijke pijn veroorzaakt, wie zal dan beseffen de pijn en smart, die Jezus leed, wanneer Zijn hoofd met een gehele doornenkroon van rondom doorstoken werd. Hoe deerlijk doorwond dat heilig hoofd; hoe overal met bloed bemorst dat gezegend aangezicht van de Zaligmaker zij geweest. Ja Hijzelf zal geheel in bloed gezet worden, na zulk een bloedige geseling. Maar ook wat stak in die doornenkroon, die men op Zijn hoofd zette een vreselijke smading van Jezus' Koningschap, als was Hij even zo onbekwaam en onwaardig om een Koning te zijn, als die doornen onbekwaam en onwaardig waren om daarvan een Koninklijke kroon te bereiden.

§ 7. O, bitter en bespottelijk lijden van de Heiland. Jezus de Heere van het heir der hemelen en der engelen, heeft tot zijn beulen en beschimpers een heir of ganse bende van woeste krijgsknechten, van nietige aardwormen, heidenen, booswichten en

kinderen des toorns. De gezegende Koning van het heelal, de Koning van Sion, dat gezegende zaad Abrahams, in Wien al de geslachten der aarde zouden gezegend worden, Gen. 22 : 18, wordt hier gekroond met de vloek der aarde, met distelen en doornen, Gen. 3 : 18. Een bespottelijke kroon die stijf staat van felle doornen omringt hier het hoofd van Hem, Die eerlang, in de hemel ter rechterhand der Majesteit Gods zou verheven en met eer en heerlijkheid gekroond worden, ja alle overheden, engelen en machten en krachten Hem onderdanig gemaakt, Hebr. 1 : 3, Ps. 8 : 6, 1 Petrus 3 : 22, Die vlecht men hier een smadelijke doornenkrans, *voor Wie de vierentwintig ouderlingen hun kronen neerwerpen*, Openb. 4 : 10. Die op Zijn hoofd een gouden kroon draagt, Openb. 14 : 14.

§ 8. En zie, dit alles wedervaart den Heere Jezus, als de Borg van Zijn volk om hen te bevrijden van de eeuwige smaadheden en beschimpingen door de duivel en zijn helse geesten, om hen te verlossen van die scherpe doornen in het vlees; des satans aanvechtingen, 2 Cor. 12 : 7. O, de uitverkoren zondaars, Christus' volk, hadden ook door op te volgen het zondespoor van hun eerste vader, de vloek gebracht over de aarde, Gen. 3 : 17. Zij zelf waren van nature een onvruchtbare en doornen dragende aarde, waardig de vervloeking Hebr. 6 : 8. Ook verdiende de hovaardige kroon van hun hoogmoed, Jes. 28 : 3, eeuwige versmaadheden en afgrijzingen, Dan. 12 : 2. Maar ziet zo duur kocht hen Jezus van dit alles vrij en verwierf hen in tegendeel een kroon van Gods goedertierenheid en barmhartigheden, Ps. 103:4. Ja de kroon der rechtvaardigheid en der heerlijkheid in die grote dag, 2 Tim. 4 : 8. O, lijden, o liefde van de Heiland.

§ 9. Maar om het vervolg van die helse spotternijen na te gaan, Johannes zegt verder vers 2: ***En zij wierpen Hem een purperen kleed om.*** Hebben zij Jezus' hoofd spotsgewijze met een koninklijke kroon versierd, nu zullen deze spotters Zijn naakt lichaam ook gaan bedekken en als vereren met een koninklijk kleed, zij wierpen Hem een purperen kleed om. Dat Matthéüs hoofdstuk 27 : 28 in de grondtaal heeft *een scharlaken mantel*, kan men hiermee zeer licht overeen brengen, omdat men vanouds, al wat hoog en kostelijk rood was *purper* placht te noemen. Zodanige kleding nu van purper of scharlaken, immers van purper, was van oude tijden her de bijzondere dracht van koningen, keizers en de aller-aanzienlijkste personen, waaruit men straks ziet, hoe schamper dit heilloos krijgsvolk al wederom Jezus beschimpt in Zijn Koninklijk ambt. En te hoonlijker was dit kleed of mantel voor Jezus, naardien dezelve maar als terloops op zijn schouderen geworpen zijnde, Zijn naakt en van bloed stromend en purper rood geslagen lichaam daar bijwijlen onderheen geschenen heeft, tot een des te deerlijker spot en schouwspel. Gelijk ook deze mishandeling te smartelijker moet zijn geweest, omdat dit wollen kleed hier en daar klevende in die diepe wonden en striemen en dan weder zich daar uitscheurende, van de Heiland pijnen ongetwijfeld zeer heeft verzaard.

§ 10. O, gruwzaam lijden en versmaadheid van de Heere Jezus. Met een spotkleed en een koninklijke mantel omhangt men Hem, Die haast zou bekleed worden met die heerlijkheid, die Hij bij Zijn Vader had, eer de wereld was. Joh. 17 : 5. Hij Die bekleed is met een lang kleed tot de voeten en omgord aan de borsten met een gouden gordel, Openb. 1 : 13. *Hij Die heeft op Zijn kleed, en op Zijn dij deze naam geschreven : Koning der koningen en Heere der Heeren*, Openb. 19 : 16. Die staat hier in het rechthuis in een purperen schimpgewaad. Hoe rood van bloed aan Zijn lichaam, zowel als aan Zijn purperen kleed is Hij nu, als een die in de wijnpers treedt, Jes. 63:2.

§ 11. Ook dit moest de Borg Jezus lijden. Zijn volk was schandelijk naakt en bloot, van alle gerechtigheid beroofd, Ezech. 16 : 7, Openb. 3 : 17. En hadden zich daarentegen als bekleed met vuile klederen der zonde, Zach. 3 : 4, of ook met wegwerpelijke klederen van eigene ongerechtigheid, Jes. 64 vers 6. En hun zotte en zelfverheffende klederpronk verdiende een eeuwige bespotting. Hoeveel, o kinderen Gods, heeft het uw Heiland gekost om u te verwerven de mantel der gerechtigheid, en de klederen des heils, Jes. 61 : 10. *Om u te maken tot koningen en priesters Gode*, Openb. 1 : 6.

§ 12. Matthéüs verhaalt mee, hoofdstuk 27 : 29 dat zij Jezus een rietstok gaven in Zijn rechterhand, om er spotsgewijze een koninklijke scepter door te verbeelden, welke de koningen in hun rechterhand hadden tot een zinnebeeld van hun macht en rijksbestuur. En wel, juist een rietstok tot een belachelijke scepter; waarschijnlijk om ermee te beschimpen de nietigheid en zwakheid van Jezus' Koninkrijk, als van een rietstok die haast verbroken is. O, hoe weinig wisten deze booswichten, dat Koning Jezus een ijzeren scepter voert, om Zijn vijanden te verslaan als pottenbakkersvaten, Ps. 2 : 9. Een scepter der sterkte, om er mede te heersen in het midden Zijner vijanden, Ps. 110 : 2. *En een scepter der rechtmatigheid, dien Hij zwaait over Zijn gelovige onderdanen*, Ps. 45 : 7.

§ 13. Voorts bij deze dadelijke spotternijen voegen zij nog mondelinge; gelijk ook zeer bittere beschimpende gebaren, waarvan Johannes zegt vers 3: *en zeiden wees gegroet*, enz. Matthéüs heeft hoofdstuk 27 : 29. *En vallende op hun knieën voor Hem, bespotten zij Hem, zeggende: wees gegroet gij Koning der Joden*. Markus zegt hoofdstuk 15 : 19: *En vallende op de knieën aanbaden zij Hem, gelijk men zo inzonderheid de Oosterse koningen met de diepe eerbiedigheid en kniebuigingen placht te eren en als te aanbidden. En gelijk men de Romeinse keizers, als zij in het openbaar, of in hun triomfen verschenen op de ootmoedigste wijze placht te groeten en toe te juichen: ave cesar, of: leef lang en gelukkig o keizer*. Dus stellen zich dan deze booswichten ook aan als gemaakte onderdanen van Jezus en roepen Hem toe: *Wees gegroet Gij Koning der Joden*. Dus op het allerschamperste Hem als verwijtende de ongelukkige en schandelijke uitleg van Zijn Koningschap. Hoe Hij in plaats van op een koningstroon, welhaast aan een vervloekt kruishout zou verhoogd worden. O zo werd Hij zowel de heidenen tot een dwaasheid, als Hij de Joden tot een ergernis geworden was, 1 Cor. 1 : 3. Maar ofschoon het voor deze spotters diep verborgen was: Deze Jezus, Die van God gezalfd is tot Koning over Sion, Ps. 2 : 6, zal eerlang van Zijn Vader uitermate zeer verhoogd en Hem een Naam gegeven worden, welke is boven alle namen, *opdat in de Naam Jezus zich zou buigen alle knie dergenen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn*. Fil. 2 : 9 en 10.

§ 14. Ondertussen ook dit overkwam de Heiland als Borg Zo duur moest Hij Zich Zijn Koninkrijk en de uitverkorenen tot Zijn onderdanen kopen, om in genade en heerlijkheid eeuwig te regeren over hen, die zich door de zonde moedwillig van onder het Rijk Gods en Christus hadden onttrokken en zich gemaakt tot slaven van de duivel en ongerechtigheid. Maar die echter in hun natuurstaat zich dikwijls ook geveinsd aan Christus hadden onderworpen en Hem geëerd slechts met hun lippen en knieën.

§ 15. Ook gaven zij Jezus kinnebakslagen; als was Hij onwaardig om Zijn mond open te doen en te spreken, alsook om smart tot Zijn smart toe te doen. Matthéüs doet er bij

dat zij Hem ook bespogen. O dat heilig aanschijn, hetwelk op de berg blonk als de zon, wordt hier wreed geslagen en men ziet het gans bemorst met bloed en tranen, ja met een vuil speeksel. De Mond der Waarheid Zelf, op Wiens lippen genade is uitgestort, Psalm 45 : 3, slaat men op de kinnebakken maar van deze smaadheden is ook reeds tevoren gesproken, wanneer de Heiland dit werd aangedaan in de zaal van Kájafas.

§ 16. Maar het was al wederom ook opdat de Borg door dit Zijn lijden Zijn uitverkorenen van het vuile uitpuwsel van hun zonden zou reinigen en ze verlossen van de ongerechtigheden van hun tong en lippen. Ook om hen te verwerven vrijmoedigheid en opening des monds voor God; teneinde zij mochten verdoemen alle tong, die tegen hen opstaat in het gericht, Jes. 54 : 17. Zo ziet men hier alleszins in de Heere Jezus vervuld de profetie van Jes. 50 : 6: *Ik geef Mijn rug dengenen die Mij slaan en Mijn wangen dengenen die Mij het haar uitplukken; Mijn aangezicht verberg Ik niet voor smaadheden en speeksel.*

§ 17. Eindelijk, en of het nog niet genoeg was, Matthéüs zegt ook in hoofdstuk 27 : 30, **dat zij de rietstok namen en sloegen op Zijn hoofd.** Onder schijn misschien van te willen vast zetten de waggelende kroon van Jezus, drijven zij die scherpe doornprikkelers in tot op Zijn hersenpan. O, onverdraaglijke pijn, die nochtans het Lam Gods zo lijdzaam verdraagt en Zijn mond niet open doet. O, uiterste smaadheid die men aandoet dat hoofd, hetwelk voor engelen en mensen ontzaggelijk en voor de duivelen zelfs verschrikkelijk is. Maar zo moesten op de Borg vallen de smaadheden dergenen die God smaden, Ps. 69 : 10. Waaraan ook Gods uitverkorenen zeker schuldig zijn, het was dan om hen van Gods geduchte slagen en van eeuwige smaadheden te bevrijden.

§ 18 Volgt nu de nieuwe betuiging, die Pilatus doet van Jezus' onschuld, vergezeld van merkwaardige omstandigheden, vers 4 en 5. **Pilatus dan kwam wederom uit,** namelijk uit het rechthuis, waar hij binnen gegaan was, terwijl Jezus gezeseld en bespot werd. Omdat hij nu Jezus zo bloedig gezeseld en schrikkelijk mishandeld zijnde, wilde vertonen aan het volk, om hun gemoederen te vermurwen, gaat hij als rechter vooraan en doet nogmaals een plechtige protest van de onschuld van Jezus. **Hij zeide tot hen,** tot de Joden: **Ziet, ik breng Hem tot ulieden uit, opdat gij weet dat ik in Hem geen schuld vind.** Alsof hij zeide: O, Joodse priesters en scharen, laat het ver van u zijn te vermoeden alsof er door die wrede geseling enige nadere bekentenis of blijk van schuld aan de Hem opgelegde misdaden, uit deze Mens gehaald zij. En daarom, hoewel ik volvaardig zou zijn om Hem ter dood te veroordelen, indien er in Hem bevonden werd enige schuld des doods, zo weet, dat ik in gerechtigheid deze Onschuldige niet kan verwijzen. Wilt dan, o Joden toch aflaten van uw bloedig voornemen; anderszins ik verzeker u, dat u onschuldig bloed over uw zielen zult brengen. En hoe luide roept dat om wraak! Het ware dan veel beter, dat Hij los gelaten werd. Zie aldus heeft Pilatus voor de vierde maal openlijk de onschuld van Jezus betuigd, waarin een sterke vertroosting voor Gods kinderen ligt, gelijk wij tevoren reeds hebben opgemerkt. Gedenk maar aan de woorden van Paulus: *Zodanig een Hogepriester betaamde ons, heilig, onnozel, enz.,* Hebr. 7 : 26. Ondertussen, o onrechtvaardige Pilatus, is er geen schuld in Jezus, waarom hebt u Hem gezeseld? Uw eigen mond veroordeelt u. Dus is er schuld in u en in de goddeloze Joden.

§ 19. Pilatus dit gezegd hebbende, doet hij Jezus in een aller erbarmelijkste toestand

voor al 't volk te voorschijn komen vers 5: *Jezus dan kwam uit, dragende de doornenkroon en het purperen kleed*. Hij kwam uit. Maar wie zal uitdenken of uitspreken hoe Zijn afgemat lichaam en zwakke benen onder dit gaan bijna bezwaken zijn? Of, wat weedom en allerinnigste smart het voor Zijn heilige ziel geweest is, hier door wrede benden die Hem jammerlijk mishandeld hadden, met zulk een deerlijk gelaat en smadelijk kleed tot het volk uitgeleid en ten toon gesteld te worden als een schouwspel der wereld en der engelen. O waarlijk, dat de eeuwige Zone Gods, de Godmens, de Heilige Israëls, de Koning der Koningen hier dus verschijnt, was de onwaardigste en erbarmelijkste vertoning die tot hiertoe de zon had aanschouwd. Hoe bebloed en bemorst zowel met Zijn eigen tranen als met een vuil speeksel der bozen, ziet er nu dat gezegend aangezicht uit van die Schoonste der mensenkinderen! Hoe wreed is Zijn heilige rug met striemen en wonden doorploegd en als stromende van bloed! Zijn halfnaakte lichaam, waar men die spotachtige Koningsmantel maar slecht omgeworpen had, schijnt roder door dat bloed, dan dat purperen kleed zelf. Die Koning der ere, Wie men nog onlangs toejuichte met *Hosanna*, wordt hier gezien met scherpe doornen en prikkels gekroond. O, allerdeerlijkst gezicht, hetwelk een stalen en stenen hart zou bewegen, - gelijk ook Pilatus dit hoopt van deze schare, daar anders bij de executies der boosdoeners zelfs, de aanschouwers tot mededongen plegen geraakt te worden, - hetwelk hier Pilatus temeer van het volk had mogen verwachten, omdat Jezus reeds een gedeelte van die zware straf had gedragen en nu aan hen vertoond werd in dit jammerlijk gelaat. Maar nee, hun harten blijven harder dan een keisteen of diamant.

§ 20. Ondertussen geeft hier de Heiland, Die uit een ondoorgrondelijke liefde tot Zijn uitverkorenen, al deze schande als veracht, Hebr. 12 : 2, immers dezelve zo gewillig ondergaat en geduldig draagt, het heerlijkst voorbeeld van nederigheid, zachtmoedigheid en lijdzaamheid. O, nog hoort men dit heilig Lam niet klagen Jes. 53: 7: *Die als Hij gescholden werd niet weder schold en als Hij leed, niet dreigde. Maar gaf het over aan Dien, Die rechtvaardig oordeelt*, 1 Petrus 2 : 23.

§ 21. Voorts om dat deerlijk schouwspel te zien en of het hun tot deernis mocht bewegen, nodigt Pilatus het volk en roept hun zeer bewegelijk toe: *Ziet de mens!* „Het is immers een mens, o Joodse schare, die u hier ziet. Een mens, een redelijk schepsel, van dierbaarder waarde dan de redeloze dieren. Zijn bloed te storten heeft wat meer in dan het bloed van beesten te vergieten, welker ziel maar in hun bloed is. Immers dat alleen behoort u te bewegen, dat het een mens is. Men heeft wel medelijden met vee dat ter slachting geleid wordt, wel bedenkt immers dat dit een mens is, van gelijke beweging als gij zijt. Zal de ene mens zich over de anderen niet ontfermen? Zal mensenbloed door bloed van mensen niet beroerd worden? Is er dan enige menselijke beweging in u over, wel ontfermt u over uw medemens. Ai, ziet de mens! Een mens, die daarbij, gelijk u ziet, zo jammerlijk geslagen, zo smadelijk bespuwd, zo schamper gekleed, zo deerlijk bebloed, zo vreselijk met doornen doorprikt, met geselen doorwond is! Ai ziet de mens! Ziet Hem bijna minder dan een mens, als een worm en geen man. Ik beken, het snijdt mij door het hart, ik kan Hem zonder deernis niet aanzien; wel hebt toch medelijden met zo een ellendige. Laat toch uw drift wat zakken, wat wilt u meer van deze Mens? Ai, ziet de mens! Ziet eens of er iets in is dat naar iets koninklijks gelijkt dat uw toorn waardig is; en daarom laat het eens genoeg zijn, Hij heeft al meer dan teveel geleden, wat zou Hij meer kunnen uitstaan? Zo u dan van geen steen en ijzer zijt, hebt toch erbarming. Ai, ziet de mens!” A. Hellenbroek, *Kruistriumph van Vorst Messias*.

En wie zou niet denken, dat dit hun ingewanden zou hebben doen rommelen van mededogen en hen hebben overreed om het Pilatus toe te staan dat hij Jezus losliet? Maar ook deze poging van de stadhouder was tevergeefs. En zie integendeel:

§ 22. Hun geroep om Jezus' kruisdood klimt des te verwoeder als tot de hemel op. Vers 6a: *Als Hem dan de overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: kruis Hem, kruis Hem!* De voorgangers in deze boze handel zijn al wederom de overpriesters, die als ten enenmale vergeten hebbende wat het zij, dat de Heere zegt: *Ik heb lust tot weldadigheid en niet tot offer*, Hos. 6 : 6, hun mond wijd opsperren als wrede avondwolven tegen het heilig Lam Gods. Welker onbarmhartigheid de Heiland zo levendig had afgemaald in de gelijkenis van die armen verwonde mens op de weg naar Jericho, welken de priester voorbij gaande, zo onmededogend daar liet liggen in zijn bloed, Lukas 10 : 31. Ja met dat zij Jezus in die allerdeerniswaardigste toestand zagen, wordt hun bloeddorst temeer verhit. En de dienaars, - wellicht dezelfde die Jezus wredelijk hadden gebonden en Hem tot Pilatus gebracht, - die volgen welhaast het voorbeeld van hun oversten (want zo de heer is, zo de knecht; zo de priester, zo het volk) en roepen samen als uit één mond, met een bloedgierig geschreeuw: *kruis Hem, kruis Hem!* En zulks in aller haast, als zij Jezus zagen en te heftiger, opdat het volk toch niet mocht bewogen mocht worden tot medelijden op dit droevig treurspel, hetwelk zij aan Jezus zagen. Waarop dan de menigte des volks hetzelfde bitter geschreeuw opheft, waarheen wij denken dat eigenlijk behoren de woorden van Lucas 23 : 23: *En hun en der overpriesteren geroep werd geweldiger*. O, wispelturigheid ook van de scharen; o helse razernij en boosheid! Het is al: kruis Hem! kruis Hem! Laat Hij de aller-wreedste en schandelijkste dood sterven. O, tot zulk een hoogte was Israëls goddeloosheid gestegen.

§ 23. Dus hebben zij volgens het profetisch woord de Rotssteen hun heils verworpen, Deut. 32 : 15. Dus verwierpen de Joodse bouwlieden die Steen, Die worden zou tot een Hoofd des hoeks, Ps. 118 : 22. Dus is in volle nadruk vervuld die jammerklacht van de Messias: *Vele varren hebben Mij omsingeld, sterke dieren van Basan hebben Mij omringd. Zij hebben hun mond tegen Mij opgesperd als een verscheurende en brullende leeuw*, Ps. 22 : 13 en 14.

§ 24. Ondertussen, hoewel de pogingen van Pilatus om Jezus los te laten in zoverre te prijzen waren, zij waren toch alle vruchteloos, omdat volgens de eeuwigen raad Gods en de profetieën de Messias moest gekruist worden, Ps. 22 : 17. En daarom onder een verborgen bestuur van de Goddelijke voorzienigheid riep hier alles om Jezus' kruisiging. O, de Borg moest gekruist worden om de vloek der zonden Zijns volks te dragen aan het hout, en hen te verlossen van de vloek der wet. *Hij moest tot een vloek worden, want daar is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt. Opdat de zegening Abrahams tot de heidenen zoude komen in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof*, Gal. 3 : 13 en 14. En opdat het bloed der besprenging zou spreken betere dingen dan Abel, Hebr. 12 : 24.

TOEPASSING.

§ 25. Hebbende de betoning van 's Heilands ware Messiasschap en van het zwaarwichtige en Borgtochtelijke van dit gedeelte van Zijn bitter lijden telkens in onze verklaring ingevlochten, zo herinneren wij nu alleenlijk die alleraangelegenste leerstukken aangaande de rechtvaardigheid en tevens de mensen liefde Gods in 's

Heilands lijden doorstralende. Hoe klaar immers wordt hier vertoond in die alleruiterste smarten en versmaadheden van de Borg Jezus, zo bloedig gezeseld, met felle doornen gekroond en op allerlei wijze mishandeld en deerlijk beschimpt, de heilige rechtvaardigheid Gods en Zijn grote toorn tegen de zonde en vandaar de noodzakelijkheid der voldoening aan de Goddelijke gerechtigheid. Want God heeft Christus voorgesteld tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van zijn rechtvaardigheid, enz. Rom. 3 : 25 en 26. En niet minder klaar ontdekt zich hier de ondoorgrondelijke liefde en barmhartigheid van God de Vader, Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, Rom. 8 : 32. En de onnaspeurlijke liefde Gods des Zoons tot Zijn uitverkorenen, terwijl de gezegende Zoon Gods generlei soort van lijden en smaad, hoe vreselijk ook, weigerde te ondergaan in zijn heilige mensheid, om arme vloekwaardige zondaars te verlossen. *O, hoogte, lengte, breedte en diepte van de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat*, Eféze 3 : 19 en 20.

§ 26. De praktijk van het verklaarde betreffende. O, dat elk Christenbelijder zichzelf nauwkeurig onderzoekt of men ook in des Heeren Jezus' striemen zielsgenezing gezocht en gevonden heeft. Hebt ge uit dit verschrikkelijk lijden van de Borg Jezus terecht keren kennen, hoe vreselijk de rechtvaardigheid en toorn Gods is, hoe vloekwaardig u zelf zijt vanwege uw zonden, in wat rampzalige en verloren toestand u daardoor gezonken zijt? Deed het u een walging krijgen aan uzelf en een welgevallen aan de straf uwer ongerechtigheid? Ezech. 36: 31, Levit. 26 : 41. Werd u inzonderheid heilig beschaamd over uw geveinsde onderwerping in uw natuurstaat aan Koning Jezus en dat u steeds als de spot met Zijn Koningschap en heilige wetten had gedreven? In het kort, dat u die geduchte Koning van Sion als beschimpte en Hem arbeid maakte met uw zonden en Hem vermoede met uw overtredingen? Dat u Hem in Zijn vrome leden geselde, sloeg en verwondde? Hebt u met deze en al uw gruwelijke zonden uw toevlucht genomen tot de Heiland, in een zeer ootmoedig werkzaam en heilbegerig geloof? Zijn verzoenend bloed en striemen en wonden mochten uw ziel, waaraan niets geheels is, maar wonden en stinkende etterbuilen van ongerechtigheid (Jes. 1 : 6) reinigen en genezen? 1 Petrus 2 : 24. Begeerde u van harte, om met verzaking van alle eigengerechtigheid in Christus Jezus gevonden en als een goddeloze in Hem gerechtvaardigd te worden? Fil. 3 : 9, Rom. 4 : 5. Is het nu geworden uw innig zielsverlangen, de Heere Christus mocht Koning zijn over uw hart en leven met de heiligende kracht van Zijn Geest? Hebt u Zijn geboden lief? Bent u in waarheid begonnen te wandelen in Zijn inzettingen en Zijn rechten te bewaren en te doen? Ezech. 36 : 27. Zucht u al menigmaal uit de diepten wegens het verdorven deel, de oude mens, die nog in u is: *O, Heere andere heren behalve Gij, hebben over ons geheerst, maar door U alleen gedenken wij Uws Naams*, Jes. 26 : 13. Is het u zo hartelijk te doen om de zalige en heiligmakende gemeenschap van Christus? Al zou het u in de wereld smaadheid, verdrukkingen, ja banden, geseling en de dood moeten kosten, alleen maar dat uw Heiland u mocht kracht geven, om door Hem alle dingen te vermogen, Fil. 4 : 13. Acht u, met Mozes, de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan alle schatten van de wereld? Hebr. 11 : 26. O, gelovige kinderen Gods, met dewelke het dus in waarheid gesteld is, voor u heeft de Heere Jezus al die versmaadheden en smarten geleden, opdat u nimmermeer te schande zou worden.

§ 27. Maar ach onbekeerden, zo is het met u niet, want de geduchte rechtvaardigheid en de blakende toorn Gods, hoe duidelijk ook te lezen in dit bitter lijden van Jezus Christus, deed u nooit vrezen. Maar altijd paait ge uzelf met een ijdele hoop: *God is genadig*, enz. Nooit hebt u het geloofd, immers het u niet aangetrokken met hartelijke

bekommering, dat het rantsoen der ziel zo kostelijk is, dat de verzoenprijs alleen is verworven door het bloed, de striemen, de wonden, de versmaadheden en de kruisdood van Christus. En daarom komt u met geheel andere rantsoengelden voor God en u wilt bij God Borg worden met uw vermeend goed hart, deugden, plichten, enz. Nooit bent u als gejaagden van de bloedwreker tot de Heere Jezus Christus gevloeden met die ernstige en ootmoedige smekingen: *Ach Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg*, Jes. 38 : 14. En terwijl u met geheel uw hart, zinnen en wandel dient de zonde, de wereld en de vorst der duisternis, zo toont u het met de daad, dat u niet wilt dat Jezus Koning over u zij, Lukas 19 : 27. U hebt een walging van Zijn wetten en inzettingen; en het is u een vermoedheid God te dienen, Mal. 1 : 13. En hoewel u de Heere Jezus Christus met de lippen eert en Hem belijdt voor uw Koning, zo toont u het met al uw bedrijf dat u maar geveinsde onderdanen, bespotters en vijanden zijt van Zijn Koninkrijk. En ach onbekeerden, wat geselt, bespot, lastert en wondt u dikwijls de Heere Jezus in Zijn leden, omdat u hen in uw hart veracht, of met uw woorden en daden hoont, tegenloopt en verdrukt zoveel in u is. O, allersnoodste zonde, *want die des Heeren volk aanraakt, die raakt Zijn oogappel aan*, Zach. 2 : 8.

§ 28. O, duizendwerf ongelukkigen, indien u niet veranderd wordt. „Want de tijd zal komen dat u weggeleid zult worden van voor de rechterstoel van Jezus naar een plaats van eeuwige pijniging. Waar de ganse bende der helse duivelen als beulen tegen u zal vergaderd werden. Om u met eeuwige geselslagen te kwellen en te pijnigen, terwijl uw consciëntie u ook tot een gedurige gesel en tot een onsterfelijke worm zal zijn. Werd Jezus met doornen gekroond, u zult eens met eeuwige doornen van vervloeking gekroond worden en tot eeuwige verbranding zijn. Hij zal uw ho vaardige kroon eens vertreden, Jes. 28 : 3. En er zal een vuur uit deze doornen uitgaan om u o trotse cederen van Libanon te verteren. Werd Jezus gekleed met een scharlaken spotmantel, Hij zal u, Zijn tegenstanders, ook eens met schande bekleden en met beschaamdheid bedekken, als met een mantel, Ps. 109 : 29. Zijn rietstaf zal u in een ijzeren scepter veranderen, die u als pottbakkersvaten zal vermorzelen, Ps. 2 : 9. En zo zult u worden tot een eeuwige versmaadheid en bespottung”, A. Hellenbroek, *Kruistriumpf van Vorst Messias*.

§ 29. En daarom, ach onbekeerd zondaar, tracht toch onder een ernstig gebruik van Gods Heilig Woord en in gebeden, om nu nog door het geloof der werking Gods met Christus verenigd, en in dien Borg gevonden te worden en te ontvlieden van de toekomstige toorn. Ach, nog reikt Hij u de genadescepter toe en Hij roept: *Wendt u naar Mij toe en wordt behouden*, Jes. 45 : 22. Gave dan God, dat de prediking van de uiterste versmaadheden van Christus uw blinde ogen mocht openen, uw harde harten week maken en u al bevende doen komen tot des Heilands goedheid, Hos. 3 : 5. Ach dat des Heeren Geest u de Gekruisigde mocht doen kennen en ondervinden als de kracht Gods en de wijsheid Gods, 1 Cor. 1 : 24.

§ 30. Maar zijn er verslagen zielen die met Efraïm beschaamd zijn geworden, Jer. 31 : 19; die met de Stokbewaarder radeloos uitroepen: *ach wat zal ik doen om zalig te worden?* Hand. 16 : 30. Dezulken raden wij met Paulus: *Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden*, Hand. 16 : 31.

Ondertussen zal misschien uw moedeloos hart zeggen: hoe durf ik, zo'n snood zondaar, mij keren tot de Heere Jezus, Die zo heilig is en nu verheven aan de rechterhand des troons der majesteit Gods zit. Die geduchte hemel Koning, Die ik zolang versmaad heb, zal mij afwijzen. Die enige Borg en Zaligmaker zal, vrees ik,

voor mij niet zijn. O, ik ben te grote zondaar, ik heb te zwaar gezondigd, ik heb te lang volhard in mijn weerspanning tegen die beminnenswaardige Jezus.

O laat echter dan nog die afgrond van Gods liefde en Christus' mensenliefde, o laten alle Zijn vriendelijke lokkingen en dat het gehele Evangelie u nodigt: *Ziet het Lam Gods Dat de zonde der wereld wegneemt*, Joh. 1 : 29. O, laat dit alles u een heilige vrijmoedigheid bijzetten, om door de Borg Jezus, die algenoegzame, bereidwillige en barmhartige Hogepriester tot de genadetroon te naderen.

De ontfermende Heiland mocht uw zonden, uw zielswonden, striemen en etterbuilen, in zijn bloedige striemen afwassen en genezen. Zijn Geest mocht u maken tot nieuwe en geheiligde schepselen in Hem; tot ware onderdanen van Zijn geestelijk Koninkrijk. Hij mocht, in plaats dat u een eeuwige schande, een eeuwige pijniging verdiend had, u in Zijn verdiensten, in Zijn gemeenschap en dienst doen zoeken, en beërven eer en heerlijkheid en onverderfelijkheid en het eeuwige leven, Rom. 2 : 7. Immers Jezus, de mond der waarheid, zegt Zelf: *Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen*, Joh. 6 : 37. O, smeekt dan Hem ootmoedig: *Heere, trek mij, zo zal ik U nalopen*, Hoogl. 1 : 4.

§ 30 I. En wat u betreft, gelovige zielen, om u te herinneren uw dure verplichtingen: zijn uw zonden geweest de roeden, de gesels, de doornenkroon en nagels die uw onschuldige Heiland doorwond, ja gekruisigd hebben; wel, met wat een innige schaamte en droefheid naar God behoort ook gij uw zonden te betreuren; maar ook ter verzoening van dezelve steeds op uw Borg te zien. U dan mogen wij met recht toeroepen: *Ziet de Mens!* Niet in die zin als Pilatus. Maar ziet die Godmens, uw Zaligmaker, zo beladen met uw zonden, om uwentwil zo wreed gezeseld, geslagen, gesmaad, bespuwd en mishandeld. O ziet hier op om toch met een ernstige en dodelijke haat uw zonden te haten en te vlieden, om door het geloof meerdere kracht van Christus te halen tegen uw steeds bijliggende bedorvenheden, om tegen dezelve meer te waken en te bidden en ze in Zijn mogendheid te overwinnen. Om toch standvastiger, onbewegelijker en meer overvloedig te worden in het werk des Heeren, 1 Cor. 15 : 58

En, o hoe bereidwillig behoort ge u te betonen om ook uw kruis achter Jezus op u te nemen en lijdzaam te dragen. Ja, hoe betaamde het u, om alle verachting, hoon, laster of verongelijkingen, die u om Christus' Naam overkomen, voor uw hoogste eer te achten. *Wat een eer is het voor Christus' volk, ook door velerlei lijden en verdrukkingen het beeld des Zoons Gods gelijkvormig te worden*, Rom. 8 : 29. Is het wonder, of hard, dat u de wereld haat? O, een discipel kan niet meerder zijn dan zijn meester, noch een knecht dan zijn heer, Joh. 15 : 20. Tracht toch ook met uw innig hart om Jezus uw Koning, - hier wel een Man van smaadheden en smarten - maar nu gekroond met eer en heerlijkheid, getrouw te zijn tot de dood toe, Openb. 2 : 10. Verlustig u in Zijn dierbaar Woord, in Zijn heilige wetten en in Zijn heilrijke en getrouwe beloften. O, bid ook veel: *Och dat mijn wegen gericht waren om uw inzettingen te bewaren*, enz. Ps. 119 : 5. Vooral zoek in Jezus' Naam te bidden, daarop liggen zo grote beloften, Joh. 16 : 23.

§ 31. II. En wat een sterke vertroosting is hier voor u, oprechte liefhebbers van de Heere Jezus en Dien gekruist. O, zo vele diepe striemen en wonden er geslagen werden in die gezegende rug van uw Borg en Heiland; zo vele beken bloed bij denzelve, en van Zijn heilig aangezicht als neerstroomden; zo vele versmaadheden uw Zaligmaker geleden heeft; zo vele beken van heilgoederen en vertroosting (gelijk in de verklaring getoond is) vloeien hier voor u uit die geslagen Rotssteen des heils! Ja zoveel eer en heerlijkheid en verzadiging van vreugde, hebt u bij God te hopen en

volzeker voor eeuwig te verwachten! Want uw Zaligmaker, door lijden geheiligd zijnde, is u een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden, Hebr. 5 : 9.

§ 31. III. Wel dan, om te besluiten, *zie o kinderen Gods op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Die voor de vreugde, die Hem was voorgesteld, de schande heeft veracht, het kruis verdragen en is gezeten aan de rechterhand des troons Gods. Aanmerkt Dezen, hoedanig een tegenspreken Hij van de zondaars verdragen heeft, opdat gij niet bezwijkt, noch verflauwt in uw zielen, Hebr. 12 : 2 en 3. Amen*

9. CHRISTUS WORDT UITGELEID NAAR GOLGÓTHA

TEKST Matth. 27 : 31 en Joh. 19 : 17.

En toen zij Hem bespot hadden, deden zij Hem de mantel af en deden Hem zijn klederen aan, en leidden Hem heen om te kruisigen.

En Hij dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats genaamd Hoofdschedelplaats, welke in 't Hebreuws genaamd wordt Golgótha.

En uitgaande vonden zij een man van Cyréne, met name Simon; deze dwongen zij dat hij Zijn kruis droeg.

Zie ook Markus. 15 : 20, 21 en Lukas 23 : 26.

§ 1. Wanneer de Joden door hun oproerig roepen Pilatus hebben afgeperst het vonnis des doods over de Heere Jezus, is Hij terstond nadat dit vonnis was uitgesproken, uitgeleid, buiten Jeruzalem en gebracht op Golgótha om daar gekruist te worden, van welker voorbereidselen onze tekst spreekt.

§ 2. Waarin ons te overwegen staan:

- I. de uitleiding van de Heere Christus naar Golgótha.
- II. Hoe Simon van Cyréne gedwongen werd het kruis te dragen achter Christus.

§ 3. Aangaande die uitleiding merken de Evangelisten aan:

- a. De tijd, *toen zij Hem bespot hadden.*
- b. De voorbereidselen daartoe: *zij deden Hem de mantel af en deden Hem zijn klederen aan.*
- c. De uitleiding zelve: *zij leidden Hem heen om gekruisigd te worden*, waarbij Johannes aantekent de omstandigheden van de plaats waarnaar toe te weten naar Golgótha en de wijze op welke Jezus uitging, namelijk dragende Zijn kruis.

§ 4. Opmerkelijk is de tijd van deze uitleiding. *Toen zij Hem bespot hadden* zegt Matthéüs. De Romeinse krijgsknechten en wel een gehele bende derzelve, hadden Christus de Heere der heerlijkheid als Hij van hen gegeseld werd, nog daarboven op 't allerschamperste bespot in Zijn Koninklijk Ambt, met die doornenkroon, met die rietstaf in Zijn hand gegeven, met die purperen mantel, en met die bespottelijke aanbidding, en wat dies meer is, Matth. 27 : 27-30, waarvan wij breder gesproken hebben over Joh. 19 : 16. En ongetwijfeld zijn deze booswichten voortgegaan tot op en gedurende deze uitleiding, de Heiland` bitter te honen met allerlei spot en lastertaal.

§ 5. Behalve dat men hierin ziet de gruwelijke onrechtvaardigheid en wreedheid van Jezus' vijanden, zo die het pleegden als die het toelieten. Dat men met zulk een helse moedwil een veroordeelde en dat Een van Wiens onschuld de rechter ten volle bewust was, ging bespotten. Zo blijkt in deze ook de zwaarte en bitterheid van 's Heilands lijden. Met bespottig was Zijn proces voor de Joodse Raad besloten; met bespottig werd Hij van Herodes mishandeld en zo weer terug gezonden naar Pilatus; en met

bespoting zijn de gerichtshandelingen over Hem voor Pilatus geëindigd. Terwijl nu de Heere Jezus dit alles droeg als de Borg der uitverkorenen opdat in deze zo dure verlossing de Naam Gods zou verheerlijkt worden, mocht Hij wel terecht klagelijk uitroepen: *om Uwentwil o God, draag Ik versmaadheid, schande heeft Mijn aangezicht overdekt*, Ps. 69 : 8. Op zo hoge prijs dan, ja op nog hoger, de kruisdood zelf, is het uw Borg, o gelovigen, te staan gekomen om u van de eeuwige versmaadheid te bevrijden, Dan. 12 : 2. En alle bespotingen der wereld aan u te heiligen; ja om u te stellen tot die heiligen en heerlijken op de aarde, in welken de Heiland al Zijn lust heeft, Ps. 16 : 3. O, wat dank en eer zijt u niet daarvoor uw Zaligmaker schuldig! En om alle bespoting en hoon die u overkomt om Zijns Naams wil, blijmoedig te dragen.

§ 6. Ondertussen, dat toen de krijgsknechten Jezus bespot hadden, (waar reeds daarstraks op 't haastig en onstuimig aandringen van de Joden Pilatus het doodvonnis heeft geveld) zij ook terstond de voorbereidselen maken tot de executie en deze beginnen met Jezus te leiden. Die omstandigheid des tijds is merkwaardig, omdat er in bespeurd wordt de grote verhaasting, die men maakte met Jezus' kruisiging, daar er anders van keizer Tiberius tien jaren tevoren was vastgesteld, dat aan degenen welke veroordeeld waren, de tijd van tien dagen zou vergund worden eer zij ter dood werden geleid. Welke haast ook daaruit blijkt dat de Evangelisten Jezus' doodvonnis en deszelfs uitvoering brengen tot een en dezelfde ure, namelijk de zesde, Joh. 19 : 14, Matth. 27 : 45. Terwijl nu evenwel van die gemelde ordonnantie des keizers een uitzondering plaats' had dat, als de misdager een openbaar straatschender was, of dat er een schielijke oproer en bloedige samenrotting mocht ontstaan alsdan de executie terstond in het werk gesteld mocht worden, zo schijnt het dat Pilatus om het gevaar van een oproer te voorkomen, Jezus zonder uitstel heeft overgegeven om gekruisigd te worden en dat daarom het vonnis terstond is uitgevoerd; of omdat Jezus werd gerekend onder de oproermakers, aan hoedanigen dat uitstel van tien dagen, om het gevaar, doorgaans niet werd toegestaan. Hoe het ook zij, de Heere Jezus is in alle manieren behandeld als een allergrootste misdadiger en de verwoedheid en bitterheid der Joden die noch perk noch maat kenden, konden niet het minste uitstel langer dulden. Daarom moest Jezus, nu veroordeeld zijnde van de stadhouder, van de vierschaar straks naar Golgótha en tot der dood. O indien God de Heere dus met Zijn straffen en met de dood ons zondige mensenkinderen wilde overhaasten, geen vlees zou behouden worden. Maar door de rijkdom Zijner lankmoedigheid en verdraagzaamheid wil Hij ons tot bekering leiden. Och, of maar die lankmoedigheid Gods van de zondaar niet veracht noch misbruikt werd, waardoor zich de verharde en onbekeerde zondaar toorn vergadert als een schat tegen de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods, Rom. 2 : 45.

§ 7. De voorbereiding om Jezus uit te leiden, volgt dan terstond op het vonnis, **want zij deden Hem de mantel af en deden Hem zijn klederen aan**. Dit deden de krijgsknechten die bij de Romeinen de doodstraffen plachten uit te voeren. Zij deden Jezus de purperen mantel af, Markus. 15 : 20. Waarmee dat heidens rot zo deerlijk 's Heilands Koningschap bespot had. En wie begrijpt niet, terwijl dit wollen kleed overal in het geronnen bloed en in die diepe geselstriemen heeft gekleefd en ongetwijfeld met haast en al scheurende Jezus is afgedaan, wat dit Zijn smarten vernieuwd en vermeerderd heeft. En zij deden Hem Zijn klederen aan, waarschijnlijk opdat Jezus aan zijn eigen klederen te beter kenbaar voor allen zou zijn, daar Hij anders aan Zijn gelaat met speeksel overdekt, met bloed bemorst en van kinnebakslagen gezwollen, in

een vreemd gewaad nauwelijks mocht zijn gekend geworden. Ook opdat de krijgsknechten, die Hem kruisigen zouden, Zijn klederen volgens gebruik onder zich mochten verdelen. Daarenboven moesten zij ook hier onwetende de Raad Gods dienen, ter vervulling van de voorzegging in Ps. 22 : 19, dat zij Zijn klederen onder zich verdelen zouden en het lot over Zijn gewaad werpen. Maar ten aanzien van de doornenkroon, omdat door de Evangelisten met stilzwijgen wordt voorbij gegaan of zij die ook afgenomen hebben van Zijn hoofd, zo gissen velen dat dezelve daarop is gebleven, opdat Jezus onder de andere misdadigers die met Hem gekruisigd werden zou uitsteken. Hetwelk gelijk het kan waar zijn en overeenkomt met het opschrift van Zijn kruis: *Jezus de Nazarener, de Koning der Joden*. Maar het is onzeker en laten wij derhalve aan zijn plaats.

§ 8. Inmiddels mogen wij niet ten onpas hier bedenken dat de Borg Jezus Christus ook met dit uit- en omkleden gehoond werd en smart tot Zijn smart toegedaan, omdat Hij moest verzoenen de zotte klederpronk, waarmee ook Zijn volk zich dikwijls bezondigt. En om voor hen te verwerven die geestelijke wisselklederen, Zach. 3 : 4. Die witte klederen, Openb. 3 : 18. Die mantel der gerechtigheid en die klederen des heils, Jes. 61 : 10. Ja ook die gestikte klederen en van gouden borduursel, waarin zij als de Bruid van Christus tot de Koning zullen geleid worden, Ps. 45 : 14, 15, te weten die klederen van een heilig deugdensieraad, vergelijk Ps. 110 : 3.

§ 9. Van de uitleiding zelf zegt onze tekst: ***En zij leidden Hem heen om gekruisigd te worden.*** Lukas zegt hoofdstuk 23: 32, ***En daar waren ook nog twee anderen, zijnde kwaaddoeners (de andere Evangelisten noemen hen moordenaars) geleid, om met Hem gedood te worden.*** Door de krijgsknechten dan, bij de Romeinen ook gebruikt als scherprechters, wordt Jezus uitgeleid naar de plaats der executie. En wellicht is dit toegegaan naar de wijze der Romeinen, die een uitroeper voor de misdadiger deden heengaan, dewelke zijn misdaden uitriep en van achteren sommigen deden volgen, die denzelve met zweepen voortdreven. Hoewel wij dit in opzicht van de Heere Jezus niet zeker kunnen bepalen, zo is het toch alleszins denkelijk dat wanneer het Heilig Lam Gods als van wrede wolven geleid werd ter slachting, hoe gewillig Hij ook uitging, zij Hem echter met veel smaad en geweld aangedreven en voortgestuwd hebben. En wat toch kon men anders op straat verwachten van soldaten, die Hem binnenshuis zo mishandeld hadden? En wat dan hoon, laster en wreedheid ook van dit razende volk, hetwelk met zulk een verwoedheid even tevoren riep: ***Kruis Hem, kruis Hem.***

En wat een vermeerdering van Zijn smaad, dat Jezus tegelijk geleid wordt met en misschien tussen twee kwaaddoeners, twee moordenaars, als was Hij een hoofd en aanstoker van booswichten, ja van moordenaars maar hiervan zal meer in een of andere volgende stof voorkomen. Dus werd de Heere Christus, de Zoon des gezegenden Gods, en naar Zijn mensheid zuiver heilig en onschuldig, evenals of Hij was een pest van het mensdom, uitgeleid en langs de straten van Jeruzalem buiten die stad gevoerd. En zulks om gekruisigd te worden en opgehangen als een vloek, tussen hemel en aarde. Maar van de verborgenheid van 's Heilands kruisiging moeten wij daarna breder spreken. De Zaligmaker werd onder zulk een smadelijk dood gezelschap geleid buiten de stad Jeruzalem. Gelijk vanouds her onder de Joden en ook onder Romeinen is gebruikelijk geweest, dat de veroordeelde misdadigers buiten het leger of buiten de steden gebracht en daar buiten gedood werden, als moettende missen dien hemel en die lucht, die markt en woonplaats in de stad, die hun medeburgers genieten. Dat de executies der halsgerichten onder de Joden buiten het leger Israëls, of daarna buiten de steden volbracht werden, kan men zien Num. 15 vers 35, 36, 1 Kon.

21 : 13, Hand. 7 : 58. En ten aanzien van de Romeinen hebben de oudheidkundigen dit overvloedig bevestigd uit Cicero, Platus, Tacitus, Suetonius en anderen.

§ 10. Inmiddels, o smadelijk en bitter lijden voor de Heiland. Zo wordt de vorst des levens tussen twee moordenaars, van een troep booswichten weggeleid ter doodstraf. Zo wordt Hij, Die de zaligheid Gods is, Jezus, Die van God tot een Zaligmaker gegeven is en eerst gezonden tot de Joden, hier uitgeworpen uit hun hoofdstad Jeruzalem. Die stad die Hij boven andere met zijn verschijningen in de tempel, met Zijn prediking van de weg des hemels en met menigte van Zijn wonderwerken en weldaden als tot aan de hemel toe verhoogd en zo duur aan zich verplicht had. Die stad was nu te heilig voor Hem, die tempel te rein. Daar mocht die Oproermaker en Tempelbreker niet meer binnen blijven. Nog onlangs had men Hem met zoveel gejuich en hosanna's en met de klederen voor Hem te spreiden op de straten, waarlangs Hij reed, in die stad ingehaald. Matth 21 : 9. Maar nu als ware Hij een boosdoener, drijft men Hem er uit met groot geweld en schande. Ja wat een zwaar lijden en uiterste versmaadheid was dat voor Hem, Die kwam om het burgerrecht tot het hemels Jeruzalem te verwerven voor helwaardige zondaren; zijnde Hij des hemels poort en deur. O, gruwelijke ondankbaarheid en hardnekkig ongeloof. Van het Jodendom in het algemeen, zij die als Gods landslieden waren, aan wie Hij de wijngaard Zijner kerk verhuurd had, hadden de dienstknechten, die de Heere des wijngaards tot hen zond, de profeten namelijk, om de vruchten van bekering van hen te eisen, ledig weggezonden, ja geslagen, gedood en gestenigd. En ziet nu de Zoon, Die de Erfgenaam des wijngaards is, tot hen komt ontzien zij Die nog veel minder. Matth. 21 : 35 tot 39. Hij was het, die hen uit Babel, Die hen had opgenomen en gedragen alle de dagen vanouds, Jes. 63 : 9. Die Israël had uitgevoerd met zilver en goud, en niemand was er onder hun stammen die struikelde. Ps. 105 : 37. Die hun rust had gegeven en geleid door Zijnen Geest, Jes. 63 : 13-14. Die voor honger en dorst hen bewaard had, reeds in de woestijn, Jes. 49 : 10 hen gevende het manna uit de hemel en water uit de rotssteen. Die ze had behoed tegen de hitte der zon des daags door een wolkkolom en door een vuurkolom hen des nachts verlicht. Hij was het Die in het vlees, - de verzenen zijnde, - Zichzelf aan hun zo minzaam en gedurig had aangeboden tot hun Verlosser en Heiland voor eeuwig, vanuit de macht van Gods toorn, en vanuit het geweld des satans te verlosser. En die deze zijn leer met zoveel verbazende wonderwerken en dierbare weldaden gelijk ook met een zuiver heilig leven had bevestigd. En nochtans, niet alleen versmaadt Hem dat verbasterd Israël. Maar doemt en brengt Hem aan het kruis. O, uiterste boosheid. Maar in het bijzonder, o, alle trouweloosheid te boven gaande ontrouw en ondankbaarheid der ontaarde inwoners van Jeruzalem, dewelke Jezus zo menigmaal tot Zich en ter zaligheid had willen bijeen vergaderen,elijkerwijs een hen haar kiekens bijeen vergadert onder haar vleugelen. Maar zij hebben niet gewild, Matth. 23 : 37. En ziet nu werpen zij Hein uit hun stad buiten de wijngaard, om Hem te doden, ja te kruisigen. Veel erger dan de Gardarenen, die om hun varkens Hem baden alleenlijk dat Hij uit hun landpalen wilde vertrekken, Matth. 8 : 34. Vergeldt u dit de Heere? Gij dwaas en onwijs volk, Deut. 32 : 6. Maar ook, o rampzalig Jodendom. Ach ongelukkig Jeruzalem van dewelke de Vorst des levens uitgedreven zijnde, dus voor de laatste maal uitgaat en tot dewelke Hij immers met Zijnen Geest en genade, nog tot op de huidige dag niet is wedergekeerd. O, wee dat volk van hetwelk de Heere is geweken, Hos. 9 : 12. O, Jeruzalem, hoe waarachtig heeft de Heiland het u voorspeld: *zie uw huis wordt u woest gelaten, want Ik zeg u, u zult mij van nu aan niet zien, totdat u zeggen zult: Gezegend is Hij die komt in de Naam des Heeren*, Matth. 23 : 38-39.

§ 11. Aangaande deze uitleiding tekent Johannes twee merkwaardige omstandigheden aan in hoofdstuk 19 : 17. ***En Hij dragende Zijn kruis, ging uit naar de plaats genaamd hoofdschedelplaats, welke in het Hebreeuws genaamd wordt Golgótha.*** De plaats waarheen de Heiland ter veroordeling werd geleid, was Golgótha. Inmiddels zegt de tekst opmerkelijk: *Hij ging uit*, want niettegenstaande al de smadingen, geweld en aandrijven van Zijn leiders, en al de razernij der nevensgaande Joodse scharen, zo ging Hij toch tot deze doodstraf uit vrijwillig, en als vanzelf, in volwaardige gehoorzaamheid aan God Zijn Vader. *Niemand (zegt Jezus) neemt het leven van Mij. Maar Ik leg het van Mijzelf af. Ik heb macht hetzelve af te leggen, en heb macht hetzelve wederom te nemen. Dit gebod heb Ik van Mijn Vader ontvangen*, Joh. 10 : 18. De plaats der executie waarheen de Heere Jezus ging, werd genaamd hoofdschedelplaats en in het Hebreeuws, of meer naar het Syrisch (Aramees) gebogen, Golgótha, zijnde een berg of heuvel buiten Jeruzalem maar nabij de stad. Of het te die tijd de gewone plaats der criminele justitie was geworden, en waarom zij Golgótha d.i. hoofdschedelplaats genaamd werd, zullen wij daarna in een volgende leerrede breder onderzoeken, als wij zullen spreken van 's Heilands kruisiging. Hier heen nu tot dat gruwzaam Golgótha, dien berg van schande, en waar de dood heerste, gaat de Zaligmaker *om door Zijn dood te niet te doen degene die het geweld des doods had, dat is de duivel, opdat Hij verlossen zoude degenen, die met vreeze des doods door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren*, Hebr. 2 : 14 en 15. Om op Golgótha aan het kruis verhoogd zijnde, Zijn uitverkoren volk als van voor de poorten der hel weder te brengen en ze te verheffen tot in het Hemelse Paradijs, ziet Lukas 23 vers 43.

§ 12. Naar Golgótha heen ging Jezus uit *dragende Zijn kruis*. Gelijk dit de gewoonte was bij de Romeinen, naar de aantekening van Plutarchus: Een iegelijk van de kwaaddoeners die gestraft zullen worden, draagt met zijn lichaam zijn eigen kruis; tot een betekenis hoe de boosheid elke straf of kruisiging in zichzelf en uit zichzelf baart, en teweeg brengt. Wij spreken hier nu niet. Maar daarna op zijn plaats van de kruisiging en vorm van het kruis. Alleen dient hier tot ons oogmerk, dat volgens het bericht van nauwkeurige onderzoekers der Romeinse oudheden, het kruishout een staak of paal was op zijn minst wel tien voeten lang, hebbende aan zijn bovenende een dwarshout zo lang, dat er de armen van de gekruisigde aan uitgestrekt werden; en dus was dit kruis van een zwaar gewicht. Van de wijze hoe hetzelve gedragen werd van iemand die gekruist zou worden kan de lezer, die des begeriger is, nazien de geleerden Bynaeus, *Gekruiste Christus*, pag. 460, 461, 462.

§ 13. Ondertussen, o, hoe zwaar en ten uiterste pijnlijk moet het de Heiland gevallen zijn dit dragen van Zijn kruis. Omdat Zijn heilig lichaam alreeds was afgemarteld en zijn kracht uitgestort als water, door zoveel waken, zielsangsten, smaadheden, slagen, geseling, striemen en wonden. En hoe nog te zwaarder en als ondragelijk dat dit geweest zij, kan men daaruit begrijpen, dat de Heere Jezus het eens eind van die zware en lange paal tevens met een gedeelte van het dwarshout op Zijn schouder droeg en dat het andere einde van de kruispaal op de aarde en langs de straat heen sleepte. Zo moest dan niet alleen dit zwaar gewicht, maar ook dat gedurig hobbelen en aanstoten van dien paal aan iedere steen of oneffenheid, bij welke schudding van dit hout, de reeds gewonde schouders van Jezus steeds al meer en meer wonden, en Hem onuitsprekelijke smarten verwekken. Ook droeg de Heere Christus onder dit alles de ganse last der zonden, de zware vloek der wet en het gewicht van Gods toorn. En hoe

vreselijk zwaar het voor de Heiland viel en als boven zijn lichaamskrachten, blijkt ook uit hetgeen wij terstond zullen horen, hoe de krijgsknechten enen Simon van Cyréne gedwongen hebben voor een tijd dit kruis te dragen.

Maar ook o, verschrikkelijke smaadheid en schande die men hiermede de Heere Jezus aandeed. Hier moest Hij, Die heilig, onnozel en van alle zonden onbesmet is, Hebr. 7 : 26, echter Zijn eigen kruis dragen, alsof Hij was een oproermaker of allereerste kwaaddoener. O hier ziet men zieltogende en als nauwelijks adem halende onder deze schandelijken ballast torsen, Hem, Die aan allen het leven, de adem en alle dingen geeft. O, hier ziet men vanwege die zware last en al Zijn smarten, de schouderen als bezwijken van Hem, Die alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, Hebr. 1 : 3; van Hem, waar de Profeet van zegt: *De heerschappij is op Zijn schouder*, Jes. 9 : 5. Maar ook hier ziet men Jezus Zijn kruis niet alleen dragen als een misdadiger. Maar als een heerlijk Overwinnaar, Die nu terstond aan dit kruis gehangen zou worden, en daaraan sterven, om als de Borg der uitverkorenen de vloek te dragen en van hen weg te nemen, Die het handschrift der zonden dat tegen Gods volk was, uitgewist, uit 't midden weggenomen, en hetzelfde aan het kruis genageld hebbende, en de overheden en de machten uitgetogen hebbende, hen in het openbaar ten toon stellen en door hetzelfde over hen triomferen zou. Gelijk Paulus toont, dat Christus' kruis ook is geweest Zijn triomf, zie Col. 2 : 14-15. Christus dan draagt het kruis, dat Hem welhaast zal dragen.

§ 14. Echter Hij draagt het niet tot aan Golgótha toe. Hij wordt er onderweg van verlicht. Waarvan Matth. zegt in vers 32: ***En uitgaande vonden zij een man van Cyréne met name Simon; deze dwongen zij dat hij Zijn kruis dragen zou.*** Hij was van Cyréne, een stad in Lybië, hetzij een Jood van geboorte, of een Jodengenoot, die vanuit zijn vaderland in of om Jeruzalem was komen wonen. Markus zegt van hem in hoofdstuk 15 : 21 ***dat hij daar voorbij ging, komende van de akker***, namelijk terwijl het krijgsvolk met Jezus uitging, Hem leidende naar Golgótha, is deze man hen ontmoet, hetzij dat deze akker, vanwaar hij kwam, van hem zelf was en hij misschien daarbij woonde, of dat hij op dien akker in eens anders dienst gewerkt had. Het schijnt een man van een geringe staat te zijn geweest, omdat zij hem hier zulk een slaafse en smadelijke dienst opleiden.

Markus zegt er ook van, ***dat deze Simon was de vader van Alexander en Rufus.*** Het is wel niet onwaarschijnlijk. Maar echter onzeker, of dit geweest zijn de Rufus en Alexander, waarvan wij lezen Rom. 16 : 13 en Hand. 19 : 33. Buiten twijfel zijn het ten tijde der Apostelen, bekende en geachte discipelen van Christus geweest. Maar of deze mannen met hun vader Simon reeds toen Jezus gekruisigd werd, Zijn discipelen waren, en dat daarom Jezus vijanden die Simon persten tot het kruisdragen, dan of dit voorval het middel en de aanleiding is geweest, dat hij en zijn zonen zijn gekomen tot de ware kennis en gemeenschap van Christus, is bezwaarlijk om te bepalen.

Immers zij dwongen Simon van Cyréne, dat hij het kruis van Jezus droeg. Men meent dat het grondwoord volgens zijn oorsprong zou betekenen, tot hofdiensten te pressen of te persen; wordende dan dikwijls de onderzaten hard gedwongen om hun eigen schouderen, of hun beesten te lenen tot het dragen van zware lasten of tot het verrichten van moeilijke en verachtelijke diensten. Dus dan dwingt het krijgsvolk deze Simon, die er ongaarne schijnt toe gekomen te zijn, tot deze zware en smadelijke dienst.

Zij legden hem het kruis op, dat hij achter Jezus droeg, zegt Lukas hoofdstuk 23: 26. Mogelijk dat Simon te dier tijd nog niet de Heere recht kende, of dat zijn kennis en geloof tot nog toe zeer donker en zwak waren. Anderszins hoe ongedwongen en gaarne zou hij er zijn schouderen aan geleend hebben. Gelijk de gelovige martelaren de

grootste smaadheden en smarten om Christus' wil blij omhelsd en voor hun grootste eer gerekend hebben.

Of nu Simon maar het onderste einde van de kruispaal opgeheven, en zo hetzelfde achter Christus heeft gedragen, dan of hij het gehele kruis achter Jezus gaande, gedragen heeft, daarover is wel enig verschil van gedachten. Maar het laatste is zeer ver het waarschijnlijkste, omdat het meest overeenkomt met de uitdrukkingen der Evangelisten en dat het eerste niet genoegzaam schijnt geweest om de afgematte Jezus te verlichten. Want hoewel het niet uit medelijden was van zijn vijanden, maar veel eer uit een hete dorst naar Zijn bloed, hetwelk zij hoe eerder hoe liever vergoten zagen en dat Jezus hen te langzaam voortging, of dat zij vreesden dat Hij onder het dragen van het kruis bezwijken zou, moet er echter iemand zijn om Hem te verlichten. Zij zouden Hem niet gaarne onder het dragen van het kruis zien sterven. Maar dat Hij aan hetzelfde gehecht zijnde, dien bitterste en schandelijkste dood zou sterven. Ondertussen waren noch de Joden, noch de soldaten gezind, om dit kruishout te torsen, hetwelk de misdadiger zelf als een gedeelte van zijn schande moest dragen. En daarom legt het krijgsvolk het kruis Simon van Cyréne op de schouder, dat hij het zou dragen.

§ 15. En zo wij hoger zien, alzo heeft het de Goddelijke Voorzienigheid en wijsheid beschikt, om aan de zieltogende Borg enige ademtocht te verlenen. En om in dit wedervaren van Simon van Cyréne, welke eerlijke man deze last van schande, Christus' kruis, werd opgelegd, af te beelden. Het wedervaren van Christus' volk wie Gods hand niet alleen meer onmiddellijk dikwijls veel kruis oplegt, maar ook toelaat en bestuurt, dat de boze wereld die Godzaligen als overdringt met het kruis van velerlei smaadheden, om Christus' wil, die zij de bozen niet zal opleggen. De blinde wereld meent hierdoor Gods volk ten spot te stellen. Maar God stelt hen er door tot een eeuwige gedachtenis, Ps. 112 : 6. En hun gedachtenis wordt een zegening, Spr. 10: 7. Zelfs over hun kinderen, gelijk aan deze Simon en zijn zonen met eer gedacht wordt in het Evangelie. Ook ziet men in Simon van Cyréne een voorbeeld van de lijdzaamheid der heiligen, want hoewel zij hem met geweld dwongen, om het kruis te dragen, heeft hij echter door des Heeren bijstand gesterkt zijnde, met geduld, zoals men uit de Heilige Schrift kan zien, dit smadelijk kruis achter Jezus gedragen. O hoe nodig is voor een Christen de lijdzaamheid onder het kruis! *Zo iemand achter Mij wil komen* (zegt de Heiland) *die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op zich en volge Mij na, of hij kan Mijn discipel niet zijn*, Matth. 16 : 24, vergeleken met Lukas 9 : 23. Maar wat dierbare vertroosting en ondersteuning God verleent aan de geestelijke kruisdragers, daarvan spreken wij aan het slot van de toepassing.

TOEPASSING

§ 16. In deze smadelijke uitleiding van Christus naar Golgótha, zijn niet donker vervuld geworden de profetieën en voorbeelden van de lijdende Messias. De voorzeggingen van de versmaadheden die op de Christus moesten komen en vergezeld gaan met het gejuich van Zijn vijanden, waarvan wij des Messias' klachten vinden. Ps. 40 : 15-16: “Laat ze samen beschaamd en schaamrood worden, die mijn ziel zoeken, om Die te vernielen; laat ze achterwaarts gedreven worden, en te schande worden, die lust hebben aan Mijn kwaad. Laat ze verwoest worden tot loon van hun beschaming, die van Mij zeggen, ha, ha!” Hier juichten Zijn doodsvijanden in volle nadruk: *Een Belials stuk kleeft Hem aan, en Hij die neerligt, zal niet weder opstaan*. Ps. 41 : 9. Men vergelijk hiermede Ps. 69 : 8-10 en Ps. 35 : 21. Van de uiterste bereidwilligheid

en het onverwinnelijke geduld van de Heiland, voorzegt Jes. 53 : 7: “Als een lam werd Hij ter slachting geleid en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open.” O, dus vanzelf en zonder enige tegenworsteling, geeft zich hier de Heere Jezus over aan Zijn wrede leiders, die Hij in een ogenblik had kunnen verdoen, gelijk Hij getoond had, wanneer Hij zijn vangers door één woord spreken achterwaarts ter aarde deed vallen.

Aangaande de voorbeelden: In de Heiland uitgevoerd buiten de poorten van Jeruzalem, en gebracht naar Golgótha, vertoont zich het tegenbeeld van die var des zondoffers. Exod. 29 : 14. En van die rode volkomen vaars. Num. 19 : 3, waarvan de Wet zegt, dat zij moesten gebracht worden buiten het leger. En de heilige Paulus verklaart er ons van de geestelijke zin: “Want welker dieren bloed voor de zonden gedragen werd in het Heiligdom door de hogepriester, derzelve Ichamen werden verbrand buiten de legerplaats. Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn Eigenbloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden.” Hebr. 13 : 11-12. Gelijk ook Christus Zijn Eigen kruis dragende, naar Golgótha, welk een aanhangsel was van de berg Moria, het voorbeeld vervuld heeft van Izak, die, uitgaande naar die berg Moria, het hout droeg voor zijn eigen offer. Gen. 22 : 6.

§ 17. Dat ook dit gedeelte van des Zaligmakers versmaadheid en lijden zeer zwaar en bitter was, hebben wij telkens in de verklaring aangewezen. Maar geen pen noch tong kan uitdrukken de hoegrootheid en vreselijkheid van deze en alle de lijdingen en weedommen, die Christus de Borg, gedragen heeft. Hij mocht wel klagen met nog groter reden dan de klagende Kerk: “Is er een smart gelijk Mijn smart, waarmee Mij de Heere bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns?” Klaagl. 1 : 12.

§ 18. Maar ook dit alles is wederom de Heiland overkomen als de Borg van Zijn uitverkorenen. Werd Hij uitgeworpen uit het aards Jeruzalem, eertijds die heilige stad. O zij hadden verdiend om voor eeuwig uit het Hemels Jeruzalem uitgestoten, ja ter hel neergestoten te worden. Werd Hij heen weg geleid tot een gruwzame straflijding. O, zij hadden dit en duizendmaal erger verdiend. En het was die straf die hun de vrede aanbrengt. Jes. 53 : 5. En waardoor Hij als de Overste Leidsman der zaligheid hen in de Heerlijkheid zou inleiden, Hebr. 2 : 10. Hij draagt Zelf Zijn kruis, Hij was toch dat ware Offerlam Gods, hetwelk de zonde der wereld draagt en wegneemt. Joh. 1 : 29. O, de Borg Jezus Christus, Die al de zonden Zijns volks waren toegerekend, mocht veel meer dan Zijn voorbeeld David in bitterheid zijns geestes kermen: “Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd, als een zware last zijn zij mij te zwaar geworden. mijn etterbuilen stinken, zij zijn vervuild, vanwege mijn dwaasheid. Ik ben krom geworden, ik ben uitermate zeer nedergebogen; Ik ga de gansen dag in het zwart.” Ps. 38 : 5-7. Waarom de kerk wel mocht betuigen: “Immers heeft Hij onze krankheden op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen.” Jes. 53 : 4. O, die ondragelijke zondelast, Hem veel zwaarder persende dan het kruis zelf, draagt Jezus voor Zijn volk, opdat zij verwaardigd worden Zijn zalig juk te dragen. *Want Zijn juk is zacht en Zijn last is licht*, Matth. 11 : 29 en 30.

Eindelijk naar Golgótha, de gerichtsplaats der grote boosdoeners, werd de onschuldige Zaligmaker heen gevoerd, om op Golgótha ook de voornaamste der zondaren door Zijn bloed en dood met God te verzoenen, 1 Tim. 1 : 15 en 16.

§ 19. Terwijl dan aldus de Heere Jezus Christus is voorgesteld tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Gods rechtvaardigheid door de vergeving der zonden, opdat God rechtvaardig zij en rechtvaardigende degene die uit

het geloof van Jezus zijn, Rom. 3 : 25 en 26. Zo mogen wij met recht, na gesproken te hebben van vele uiterste versmaadheden van Christus, tot een grondslag van de praktijk dezer stof leggen de woorden van de apostel Paulus: “Ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, Dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons Gods. Want aanmerkt dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen, Hebr. 12 : 2 en 3.

§ 20. Hieruit nu vloeit de hoge verplichting van een iegelijk Christenbelijder, die in een ootmoedig geloof betracht wordende, tevens ook de gegronde kentekenen zal uitleveren van iemands gemeenschap aan het verzoenend en zaligmakend lijden van de Heiland. Al deze versmaadheden en smarten van Christus verbinden, keren en vermanen ons, dat wij onder vele gebeden om des Heeren verlichtende en ontdekkende Geest, met alle onze zonden, - waardoor wij verdienen gesteld te worden tot eeuwige versmaadheden en afgrijzingen, Dan. 12 : 2, - tot Christus ernstig onze toevlucht moesten nemen, om ter verzoening met God bij deze Borg te schuilen. Dat wij ook uit overweging dat Christus in het vlees geleden heeft, ons hebben te wapenen met die gedachte, dat zo wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde, om nu niet meer naar de begeerlijkheden der mensen, maar naar de wil van God, de tijd die overig is in het vlees te leven, 1 Petrus 4 : 1 en 2. Dat u immers, gelovigen, die met uw ganse hart en leven zoekt te beoefenen, om voor God in Christus te leven, hoewel de boze wereld u bespot, gelijk zij eerst Christus Zelf bespot heeft, hoewel zich de goddelozen en zorgelozen mogen veemd houden, wanneer u niet meeloopt tot dezelve uitgieting der overdadigheid en dat zij u lasteren, 1 Petrus 4 : 4. En willen wij oprechte discipelen van Christus zijn, dat wij ook met Christus buiten de poort gaan en zijn smaadheid dragen, Hebr. 13 : 13. Naar het voorbeeld van Simon van Cyréne het kruis achter Christus lijdzaam dragen. Want toch gelovigen, alle kastijding, al schijnt die als die tegenwoordig is, geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn, die geeft daarna van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen die door dezelve geoefend zijn, Hebr. 12 : 11. Wel dan kinderen Gods, hoe zou u weigeren om met Jezus als uit te gaan buiten de legerplaats en hier een kleine tijd u te begeben onder Zijn kruis? Want het kruis leidt tot de kroon.

§ 21. Maar helaas, hoe ver zijn deze betrachtningen van de grote menigte der naam-Christenen. Hoe vreemd zijt gij, ach onbekeerden van alle deze dingen. U die veeler de Heere Christus in Zijn vrome leden nog bespot en vervolgt. U die een walging hebt van Jezus en Zijn geboden, die u niet wilt buigen onder Zijn zacht juk en onder Zijn lichte last. Maar die liever verkiest bandeloos te leven of immers zorgeloos de wereld en de zonde te dienen. Die nergens u afkeriger van vertoont, dan van te dragen de overblijfselen der verdrukkingen van Christus, Col. 1: 24. Zodat u in kruis en tegenspoeden u gedraagt als klagers en murmureerders, Judas vers 16. Immers, u geenszins vernedert onder de krachtige hand Gods, naar des apostels vermaning, 1 Petrus 5 : 6. Maar met een verstokte Farao verzwaart ge uw hart des te meer. En in plaats van Jezus na te volgen in lijdzaamheid en heiligheid, gaat u, terwijl God slaat en verbolgen is, afkerig heen in de weg uws harten, Jes. 57 : 17. U ziet ook geenszins, (immers u neemt het niet ter harte) dat in al het lijden en de vreselijkste versmaadheden van de Borg Jezus, u verzekerd wordt de eeuwige brandende toorn Gods over uw zonden, zolang u ontbloot bent van het ware geloof in de Heere Jezus, en buiten zijn zalige gemeenschap leeft. Ach, dit erkent, gelooft en gevoelt u niet,

onbekeerden, dat uw zonden op u liggen als een ondragelijke last en nooit bent u er mede gevloeden tot Christus Jezus de Borg en Middelaar. Die niet alleen hier naar Golgótha heen uitging Zijn kruis dragende. Maar Die ook op Golgótha aan het kruis de vloek gedragen heeft, Gal. 3 : 13. Nooit bent u als verslagene van geest tot Hem gekomen, met ootmoedige smekingen. *Hij, de enige Mensenhoeder, mocht u van de vloek verlossen en u bekeren van de duisternis tot het licht en van de macht des satans tot God!*

§ 22. Maar hoe ten uiterste gevaarlijk en hoe rampzalig de staat van uw ziel is, zullen wij breder vertonen in de volgende verhandeling over Lucas 23 : 27-31, zijnde de inhoud daarvan merendeels een predicatie die de Heere Christus Zelf deed bij Zijn uitgaan naar Golgótha, tot de wenende vrouw van Jeruzalem. Nu zeggen wij alleen: die de Zoon van God ongehoorzaam is, zal het leven niet zien. Maar de toorn Gods blijft op hem, Joh. 3 : 36. En hoe vreselijk is het te vallen in de handen des levendige Gods, Hebr. 10 : 31. *Want onze God is een verterend Vuur, Hebr. 12 : 29.*

§ 23. Och gave God, dat u ook nu nog vrezende mocht komen tot de Heere Christus en Zijn goedheid, Hos. 3 : 5. O stelt niet uit, ook nu nog roept Christus u toe: *komt herwaarts tot Mij, Matth. 11 : 28.* En die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen, Joh. 6 : 37. *O wij bidden u dan van Christus wege, alsof God door ons bade, laat u met God verzoenen, 2 Cor. 5 : 20.*

§ 24. Wat u aangaat kinderen Gods, door het geloof in Christus, behalve die betrachtingen, waartoe wij u straks vermaand hebben, behoort gij, wanneer u overweegt deze uitleiding van uw Heiland naar Golgótha, om u met Zijn dierbaar bloed te verzoenen; het daarvoor te houden, alsof de Heere Christus tot u sprak en aldus betuigt:

„Gaat uit Mijn volk, gaat uit van de zondige wereld en scheid u af van haar. Waarom zou u blijven bij die, die uw Heere hebben uitgedreven? Gaat uit van het afgodische Babel, waarom zou u aan hare zonden en plagen gemeenschap hebben? Openb. 18 : 4. Gaat uit met uw harten van al het zienlijke, want u hebt hier geen blijvende plaats, Hebr. 13 : 14. Volgt Mij, uw Zaligmaker na, ja gaat Mij tegemoet, Die van de wereld zo smadelijk uitgeleid ben; en leidt gij Mij en brengt Mij in uw binnenkameren, in uws moeders huis, om Mij te laven met specerijenwijn en met het sap uwer granaatappelen, Hoogl. 8 : 2. Om Mij te behagen in alle goede werken en Mij nimmermeer te laten gaan”. Zie J. Martinus, *Gekruiste Christus*.

O bidt toch de Heiland: *Heere Jezus, blijf in mij, opdat ik in U blijve!* Want zonder Hem kunt u niets doen, Joh. 15 vers 4 en 5.

§ 25. Eindelijk tot uw vertroosting en opbeuring gelovigen, die al dikwijls als met Jezus zwaar moet dragen onder het kruis en tegenheden, zeggen wij met die Eerwaarden en Godvruchtige schrijver, zo terstond aangetrokken:

„Uw Jezus, gelovige zielen, hoewel Hij alleen is de Kruisdrager tot wegneming van de zonde, die enige Middelaar, Die daarin geen mededogen kent. Zo verwaardigt Hij nochtans de Zijnen deze eer, dat Hij een iegelijk van hen Zijn kruis oplegt om Hem daarmee te volgen en Hij trekt ze soms onder Zijn kruis, om iets te lijden voor Zijn Naam. Alzo maakt Hij hen gelijkvormig Zijn beeld en medegenoten in de verdrukking en in het Koninkrijk en in de lijdzaamheid van Jezus Christus, Openb. 1 : 9. Wees vrolijk daarover, gelovige zielen, neemt Zijn juk gewillig op u. Gaat Christus u niet voor? En wat eer is het Hem te volgen! Uw kruis is Zijn kruis, Hij draagt het immers

allermeest en zal u niet laten dragen boven vermogen. Maar ook de uitkomst geven, dat u het kunt verdragen, 1 Cor. 10 : 13. Is het lijden van Christus overvloedig in u, niet minder overvloedig zal Zijn vertroosting, hulp en bijstand zijn, 2 Cor. 1 : 5. Uw loon zal groot zijn in de hemel, Matth. 5 : 12. Gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, also zult gij in de openbaring van Zijn heerlijkheid u verblijden en verheugen, 1 Petrus 4 : 13. Dit is een getrouw woord, indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven ; indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen, 2 Tim. 2 : 11 en 12. En indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden, Rom. 8 : 17. Amen”

10. CHRISTUS WORDT GEKRUISIGD en Hij bidt voor Zijn vijanden.

TEKST Markus. 15 : 22, 23, 25, 27, 28 en Lukas 23 : 34.

En zij brachten Hem tot de plaats Golgótha, 't welk is overgezet zijnde Hoofdschedelplaats.

En zij gaven Hem gemirreden wijn te drinken; maar Hij nam dien niet.

En het was de derde ure, en zij kruisigden Hem.

En zij kruisigden met Hem twee moordenaars, één aan Zijn rechter- en één aan Zijn linkerzijde.

En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En Hij is met de misdadigen gerekend.

En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.

Zie ook Matth. 27 : 33, 34, 38. Lukas 23 : 33. Joh. 19 : 18.

§ 1. In deze predicatie, zullen wij de Heere volgen, zo ras Hij op de gerechtsplaats is gekomen en Hem zien gekruisigd worden. Om door dit Zijn gruwzaam lijden aan het hout, te volmaken het grote werk van de verlossing van Zijn uitverkorenen. Een stuk ten hoogste waardig om van ons met verdubbelde opmerking overwogen en ter harte genomen te worden. Waarom er Paulus van getuigt: *Ik heb niet voorgenomen iets onder u te weten, dan Jezus Christus en Dien gekruisigd*, 1 Cor. 2 : 2.

§ 2. De hoofdzaken van deze samengevoegde tekst zijn:

- I. Het verhaal van Jezus' kruisiging, uit Markus 15 : 22,
- II. Van Zijn voorbedding uit Lukas 23 : 34.

I. Het verhaal van Jezus' kruisiging, uit Markus 15 : 22

§ III. In dit eerste gedeelte moeten wij onderscheidenlijk overwegen: 's Heilands aankomst op Golgótha; hoe men Hem aldaar te drinken aanbood, een gemirreden wijn, die Hij echter niet nam vers 23 en Zijn kruisiging met derzelve omstandigheden vers 25, 27, 28.

§ 4. Van des Heilands aankomst op Golgótha, zegt de tekst vers 22. *En zij brachten Hem op de plaats Golgótha, hetwelk is, overgezet zijnde hoofdschedelplaats.* Zij, namelijk de krijgsknechten die Jezus uitleidden uit Jeruzalem om gekruisigd te worden, brachten Hem tot de plaats Golgótha, welke was een berg of heuvel buiten de stad gelegen Maar nabij dezelve, Joh. 19 20. Zeer waarschijnlijk is zij te dier tijd geweest de gewone gerechtsplaats ter executie van kwaaddoeners. Want ook werden hier twee moordenaars naast de Heiland gekruisigd vers 27. De naam van die plaats was Golgótha, zijnde een Syrisch (Aramees) woord. Golgótha als het voluit geschreven wordt, oorspronkelijk van het Hebreeuwse Golgoeth, hetwelk betekent een hoofd, bekkeneel, of hoofdschedel, gelijk ook de tekst zegt: *Golgótha, hetwelk is overgezet zijnde hoofdschedelplaats.* Maar waarvan deze plaats genoemd is Golgótha, is onzeker. Niet onwaarschijnlijk zijn de gedachten dergenen, die menen, dat zij droeg de naam van Golgótha of hoofdschedelplaats, omdat het was de plaats des gericht, op welke ook de misdadigen onthoofd werden; niet dat er een menigte van doodshoofden

of bekkeneels lagen, want bij de Joden werden de lichamen der gestraften straks begraven, volgens de wet, Peut. 21 : 23. Maar vanwege de onthoofding zelf, die erop verricht werd. Hoewel anderen denken, dat deze plaats die naam had, omdat het was een soort van een heuvel, wiens kruin of top, de gedaante had van een hoofdschedel. Wij laten dit in het midden, als zijnde het een en ander onzeker.

§ 5. Ondertussen was het zeker een plaats, waar de dood en de schande nu als heersten en waar de doodstraffen van kwaaddoeners, als uitriepen: De bezoldiging der zonde is de dood, Rom. 6 : 23. En hoewel de Heere Jezus Zelf was heilig, onnozel en onschuldig, echter in zover, Hij was de Borg van doodschuldige zondaren. Zo was deze gerechtsplaats niet onbevoegd dat er, e Heiland op stierf, om door Zijn dood te niet te doen dengenen die het geweld des doods had, dat is de duivel, en om te verlossen degenen die met vreeze des doods door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren, Hebr. 2 14 en 15. En hoewel Hij stierf op een afgrijselijk en schandelijk Golgótha, is toch Zijn dood geweest een slachtoffer Gode tot een welriekende reuk, Ef. 5 : 2.

En bijgevolg hoewel Christus' volk, de gelovigen, hier op aarde al dikwijls ook zich als op Golgótha bevonden, onder veel smaad en oneer, indien zij al niet ter dood vervolgd worden, en dat zijzelf door hun zonden verdiend hadden een verschrikkelijk Golgótha der eeuwige straffen zo heeft echter de gekruiste Heiland, het eerste Golgótha voor hen geheiligd tot beproeving en van het tweede hen verlost, ja een rijke ingang hun geopend in het hemels Paradijs. Voor het overige, wie zal uitdrukken, wat een grievende zielsmart en smaadheid het geweest is voor de Heere Jezus, de Godmens, de Heere der Heerlijkheid, dat Hij, Die weleer op de berg Sinaï, in de vergadering van geheel Israël en onder de ordeningen der Heilige Engelen, was neergedaald als de Opperste Wetgever en de God der Heerlijkheid, nu op deze berg van schande, op Golgótha, Zich omringd vindt van de duizenden Israëlieten, om voor hun ogen als een pest van het mensdom en als aller uitvaagsel aan een vervloekt kruishout te worden gehecht. O, wat kon hier Zijn heilige ziel ondersteunen, dan alleen de volzekere verwachting van de heilzame vruchten en de heerlijke uitkomst van dit Zijn gruwzaam lijden. Hij heeft voor de vreugd die Hem voorgesteld was, het kruis verdragen en de schande veracht en is daarna gezeten aan de rechterhand van de Troon Gods, Hebr. 12 : 2.

§ 6. Jezus dan op Golgótha gebracht zijnde, ***gaven zij Hem gemirreden wijn te drinken***, Matth. 27 : 34 zegt: *zij gaven Hem te drinken edik met gal gemengd*. Sommige uitleggers, onder dewelke ook zijn onze geleerde kanttekenners op Markus 15 : 23, denken dat de soldaten bij of in die wijn gedaan hebben edik en gal, om hun moedwil ook hierin aan de Heiland te betonen. Maar beter kan men de Evangelisten dus overeen brengen, dat die wijn zeer zuur als azijn geweest is en daarom niet ten onrechte van Matthéüs *edik* genoemd, welke waarlijk met mirre was gemengd. Maar van Matthéüs gal genoemd om haar bitterheid, omdat wel meer de Griekse schrijvers hetgeen zeer bitter is, *gal* noemen. Dit nu werd gedaan ongetwijfeld volgens het gewoon gebruik dier tijden, dat men aan de ter dood verwezenen, nu zullende gestraft worden, zulk een drank gaf tot enige lafenis, of liever om hen onversaagd te maken en minder gevoelig voor hun smarten. En dewijl, inzonderheid de kruisdood uitermate pijnlijk en langzaam was, diende zulk een drinken van gemirrede wijn, of soms met wierook gemengd, om de hersenen van de lijder te bedwelmen en zijn gevoelen te verdoven. Ook (gelijk sommigen denken) om het bloed voort te stuw en de dood te verhaasten. Of nu wel deze gemirrede wijn slechts uit gewoonte aan Jezus, Die nu

stond gekruisigd te worden, schijnt gegeven, zo blijkt echter hoe wreed de barmhartigheden der goddelozen zijn. Want wat was ook dit anders dan een vermeerdering van smaad en smart voor de lijdende Heiland? Hij was het, Die Israël in Kanaän met honig uit de steenrotsen had verzadigd, Ps. 81 : 17, en hun reine wijn had doen drinken, Deut. 32 : 13, 14. Die door een genaderijk en Goddelijk wonderwerk hen in de woestijn gedurig uit de Rotssteen had gedrenkt; welke Rotssteen en zijn gedurig vloeiende wateren Christus Zelf en zijn genadevolheid betekenen, (zie Cor. 1 : 4). En nu geeft men Hem, hun Verlosser vanouds her, te drinken gemirrede wijn, zo bitter als gal en alsem, zo zuur als edik. Maar ook in deze moesten zij onwetende de raad en profetieën Gods vervullen. Want in Ps. 69 : 22 was voorzeggd en als door de mond van de Messias Zelf betuigd: zij hebben Mij gal tot Mijn spijsze gegeven; en in Mijn dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven.

§ 7. Maar, zegt de tekst, **Hij nam dien niet**. Matthéüs zegt: **Als Hij dien gesmaakt had, wilde Hij niet drinken**, kap. 27 : 34. De Heiland heeft wel die als met de uiterste lippen willen proeven, om ook in deze met de overtreders gelijk gesteld te worden. Maar echter wilde Hij die gemirrede wijn niet drinken. Want moettende drinken de toornbeker Hem van de Vader toegedeeld, weigerde Hij de troostbeker der mensen, indien men anders dien zo mag noemen. De grootmoedige Leeuw uit Juda begeerde geen schijn van menselijke hulp in Zijn lijden, noch een onversaagd makende drank, die Hem versaagd mocht doen schijnen. Veel meer onttrok Hij Zich edelmoedig de gevolgen van die gemirrede wijn, namelijk de bedwelming van verstand en hersenen, de verdoving van het gevoelen en verhaasting des doods. Nee, de Heiland wil door ongeduld niet haasten naar de dood, veel weiniger als een moordenaar van Zichzelf zijn. Ook wilde Hij met een gezond verstand sterven en tot Zijn laatste adem toe met een onbelemmerd oordeel op Zijn Vader vertrouwen, om in Deszelfs handen Zijn Geest te bevelen. Daarenboven moest Hij nog aan het kruis als prediken en daarom een onbenevelde kennis behouden. In het kort, Hij wilde die beker van Gods gramschap, Hem als Borg te drinken gegeven, hoewel onder een allersmartelijkst gevoelen, liever zeer gewillig en geheel uitdrinken en doen blijken Zijn uiterste gehoorzaamheid aan de Vader, volgens Matth. 26 : 39, dan de minste schaduw of schijn geven van kleinmoedigheid, ongeduld of krachteloosheid. Want Hij wist hoe de arm Zijner Godheid zijn mensheid zou ondersteunen en Hem heil beschikken, Jes. 63 : 5. Inmiddels, de Heere Jezus onderging ook deze versmaadheid, dat men Hem als met gal en edik, met gemirrede wijn wilde drenken, opdat Hij voor Zijn arme uitverkorenen, om hun zonden waardig de droesem uit de beker van Gods toorn uitzuigende te drinken, Ps. 75 : 9, mocht verwerven, dat hun beker mocht overvloeien van genade, vertroosting en eeuwige gelukzaligheid, Ps. 23 : 5. Ja, opdat Hij die wrangen beker van verdrukkingen in deze wereld, tot hun zaligheid mocht heiligen en Zijn volk bereidwillig maken, om ook met Jezus uit die bittere drinkbeker iets te smaken tot van hun kastijding en verbetering, zie Hebr. 12 : 11.

§ 8. Betreffende nu de kruisiging van de Heiland met haar omstandigheden, dienaangaande wijst de Evangelist aan in vers 25: de tijd of ure, zeggende: **En het was de derde ure en zij kruisigden Hem**. Het was de derde ure. Hoe nu hiermee op het gevoegelijkste te vereffenen zij, dat Johannes zegt in kap. 19 : 14: **Het was omtrent de zesde ure**, namelijk toen Pilatus op de rechterstoel gezeten was om een slotvonnis over Jezus uit te spreken, zie Joh. 19 : 13. En na welke toerusting nog een aanmerkelijk debat en onderhandeling tussen Pilatus en de Joden voorviel. Hiervan hebben wij ons gevoelen, immers hetgeen ons het waarschijnlijkste voorkomt, breder gezegd over

Joh. 19 : 12-16. Of indien dit de waarden lezer niet mocht voldoen, geven wij met zeker geleerd schrijver in bedenking of niet wellicht Johannes de uren gerekend heeft naar de wijze der Romeinen, zoals ook bij ons geschiedt, zodat Joh. 19 : 14, de zesde ure, te verstaan is van de zesde ure in de morgenstond, omtrent of met zonsopgang in het jaarseizoen op Pasen. En dat Markus naar de wijze der Joden door de derde ure bedoelt dezelfde met onze negende ure des voormiddags. En dan is de overeenbrenging der Evangelisten zeer duidelijk en klaar. Overmits er tussen Pilatus' laatste gerichtshandeling en Jezus' kruisiging die tussentijd wel vereist werd. En er blijkt al wederom uit, gelijk ter aangeduide plaats van ons ook is getoond, hoe de Zaligmaker in Zijn kruisdood waarlijk is het tegenbeeld en de vervulling, wel van het gedurig morgen en avondoffer, als van het Paaslam, zaken die wij nu niet weder zullen herhalen. Dus is dan de Heere Christus op de helderen dag gekruisigd, opdat Zijn lijden, onschuld en de verlossings- en verzoeningskracht van Zijn kruisdood te meer voor de wereld zouden openbaar worden. Maar hiervan zal in een volgende leerrede ons meer ontmoeten.

§ 9. Van de kruisiging nu zegt Markus: *En zij kruisigden Hem*. De kruisigers van Jezus zijn geweest vier van de Romeinse krijgsknechten, zie Joh. 19 : 23. Met wat een onmededogende wreedheid nu deze hun werk zullen verricht hebben kan men afleiden uit het hels bedrijf en mishandelingen, die de krijgsbende aan de Heiland pleegde toen Hij van hen gegeseld en bespot werd, Matth. 27 : 27, Joh. 19 : 1 Zij kruisigden Hem, de onschuldige Jezus, de Heere der Heerlijkheid, 1 Cor. 2: 8.

Aangaande de kruisiging zelf: Vooraf werd degene die gekruisigd zou worden geheel naakt ontkleed, zonder enig bedekking te laten voor die delen die anders de natuurlijke eerbaarheid gebiedt te bedekken. En deze moedernaakte ontkleding van de Heere Jezus (behalve de uiterste smaadheid van die) terwijl de onbarmhartige krijgsknechten met haast en al scheurende als men denken kan, Hem hebben uitgetogen, wat heeft ook dit Zijn wonden vergroot en Zijn smartelijke pijnen verdubbeld, daar ongetwijfeld die klederen in de diepe geselstriemen vastkleefden en er met geweld uitgerukt werden.

De kruisstraf of kruisiging nu werd gewoonlijk bij de Romeinen als volgt verricht: Het kruis bestond gewoonlijk uit een rechte stam of paal, waaraan een weinig beneden het bovenste einde, hetwelk wat hoger uitstak, een dwarshout, was aangeklonken. In de rechte stam was ook nog een hout of balk ingelast die wat voorwaarts uitstak, waarop de lijder schrijlings - en als te paard - met het benedenlichaam kwam te zitten, opdat het ganse gewicht van het lichaam niet mocht hangen aan de doornagelde handen en niet van boven neerstortén wanneer misschien de handen mochten uitscheuren. Het kruis door de patiënt gedragen zijnde tot de plaats der executie, werd met het onderste einde in de aarde gedolven en vastgezet. Men beurde dan de lijder op aan het kruis en deed hem met het benedenlichaam zitten op dat uitstek. En terwijl degenen die gekruisigd werd zijn armen langs het dwarshout moest uitstrekken, werden deze naar het gebruik bij de Romeinen met koorden daaraan vastgebonden en in de palmen der handen met nagels vast gespijkerd. De benen langs de kruisstam uitgestrekt zijnde, werden de voeten daaraan vastgenageld; moettende dus de gekruiste van pijn, flauwte en bloedverlies langzamerhand sterven. De hoogte van het kruis was gewoonlijk zodanig, dat de voeten van de kruiseling maar omtrent drie of vier voeten boven de aarde hingen.

§ 10. Hoe zwaar nu en verschrikkelijk was deze doodstraf aan het kruis. Hoe uitermate pijnlijk! Want des lijders handen en voeten, die doervlochten zijn met aderen en

zenuwen, delen die gewond zijnde, de allergevoeligste pijn en smart verwekken, werden doorboord. En de handen en voeten zijnde vastgenageld, kon het lichaam zich nergens heen bewegen tot enige verlichting. Het gehele bovenlichaam hangende aan de doorboorde handen, moesten die wonden geweldig openscheuren en een onbeschrijfelijke pijn veroorzaken. Het benedenlichaam zittende op dat ruwe en harde uistek, en door het bovenlichaam neergeperst, moest zulks insgelijks dit vreselijk lijden verzwaren. Hoewel in de kruisiging niet het hart of enige levensdelen direct getroffen werden, was het een zeer langzame dood, veroorzaakt door het langzaam uitzijpelen van het bloed en de levensgeesten en dus als duizend doden. Zodat de lijder wel mocht uitroepen: *zie of er een smart zij gelijk mijn smart, die mij aangedaan is, waarmee de Heere mij bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns*, Klaagl. 1 : 12.

Hoe ten uiterste schandelijk was ook de kruisdood. Op zichzelf aangemerkt, want die deze straf onderging, werd tot een allersmartelijkst schouwspel tussen hemel en aarde opgehangen, als geen van beide waardig. De hemel immers geenszins en die ook van de aarde als een pest van het mensdom moest weggenomen worden. En wegens die bespottelijke omstandigheid van een moedernaakte ontkleding. O, wat een allerbitterste versmaadheid was dit voor Die allereerwaardigste Opperleraar, Hemelgezant, ja heilige en heerlijke Godmens Jezus. Hoe zwaar verongelijkt en gehoond hield zich David, wanneer de Ammonietische koning de kleren van zijn gezanten tot aan de billen had laten afsnijden; en hoe beschaamd waren de mannen? En hoe werd het van David met een gehele oorlog gewroken? Zie 2 Sam. 10 : 5 Daarenboven, bij de Romeinen werd de kruisstraf geoefend alleen aan moordenaars, oproermakers en dergelijke uiterste booswichten. Hier kwam nog bij, dat de kruisdood, of immers het opgehangen te worden aan het hout, een doodstraf was, waarin op een bijzondere wijze de vloek Gods vertoond werd, *want een opgehangene is Gode een vloek*, Deut. 21 : 23. En immers heeft de Heere Jezus, de Borg aan het kruis gedragen de toorn Gods, de vloek der Wet, de prikkel des doods, welke is de zonde, en de kracht der zonde, welke is de Wet en heeft die overwonnen, 1 Cor. 15 : 5657. Zijn uitverkorenen verlossende van de vloek der Wet, Gal. 3 : 13. Maar hiervan meer in de toepassing.

§ 11. Ondertussen, wat moet dit een aller-erbarmelijkste vertoning geweest zijn voor de ogen der weinige vromen in Israël, van welke ook sommigen hier tegenwoordig waren; ja voor allen die enige eerbied hadden voor de Heere Jezus. Hier die grote Leraar der Gerechtigheid, die Verlosser waarop zij gehoopt hadden, te zien doornageld. Die wonderdadige en weldadige handen te zien doornageld. De voeten Desgenen, Die de vrede boodschapte, doorboord. Alle die heilige leden Zijns lichaams als in bloed zwemmende. En nog dit heilig en geduldig Lam niet te hopen klagen. Wat een allerdiepste vernedering van die hoogste Heere, de eigenen Zoon Gods, en Zoon des mensen, Die het geen roof achtte, Gode even gelijk te zijn, Fil. 2 6. O, Hij Die alles kleedt en dekt en siert, mensen, vee en vogelen; Die de aarde als een kunstig tapijtwerk borduurt met kruiden, koren, planten en bloemen; Die de hemel met wolken bedekt, en ze versiert met de glansrijke zon, maan en sterren, Die wordt hier naakt ontkleed. Hij Die hemel en aarde bezit, van alles beroofd. O, die handen worden hier gescheurd van Hem, Die met zijn handpalmen de hemelen heeft uitgebreid. O, die voeten Desgenen worden doorwond, Die eens al Zijn vijanden zal stellen tot een voetbank Zijner voeten, Ps. 110 : 1. Hij Die is God gezegend in eeuwigheid, wordt in zijn heilige mensheid tot een vloek gezet. O, diepten Gods!

Helaas, zo weinig gekend of erkend, ja veracht en versmaad bij een gehele wereld der

onbekeerden. Want de gekruiste Christus is de Joden een ergernis en de Grieken een dwaasheid, 1 Cor. 1 : 23. En allen ongelovigen een steen des aans toots, en een rots der ergernis. Maar een iegelijk die in Hem gelooft zal niet beschaamd worden, Rom. 9 : 32-33.

§ 12. Verder hebben wij te letten op zekere omstandigheden van Jezus' kruisiging. Hoe namelijk zijn vijanden zijn versmaadheid dreven op het hoogste wat zij konden, **want zij kruisigden met Hem twee moordenaars, een aan Zijn rechter- en een aan Zijn linkerzijde**, vers 27. **En Jezus in het midden**, zegt Johannes in hoofdstuk 19 : 18. Dus stellen zij de heiligen Gods gelijk met de bloedige moordenaars, die rechtvaardig deze schrikkelijke straf verdiend hadden, terwijl Jezus nooit iets onbehoorlijks had gedaan, Lukas 23 : 41. Ja zij plaatsten Jezus in het midden, als ware Hij een hoofd, een kapitein en aanvoerder geweest van moordenaars en oproermakers, of van dergelijk schuim der aarde. Wel heeft dan Jezus de schande verdragen, Hebr. 12 : 2. Men hangt Hem in het midden van twee moordenaars, Die in het midden van de rijen der heilige engelen placht te zitten en eerbiedig te worden aangebeden. Men stelt de Gerechtigheid in het midden van de ongerechtigheid; het Leven in het midden van de dood; de Mensenhoeder onder de verdervers; de gezegende Zone Gods in het midden van twee vervloekte misdadigers. O, diepe versmaadheid! Ondertussen de heilige Voorzienigheid Gods bestuurde ook dit. Ten dele opdat de Schrift aldus zou vervuld worden, die daar zegt van de Messias: *En Hij is met de misdadigers gerekend*, Jes. 53:12. Ten dele opdat 't te klaarder mocht blijken hoe de Heere Jezus gekruisigd werd tot een rantsoen voor de grootste en gruwelijkste der zondaren, wie het gegeven mocht worden in Hem te geloven.

Voorbeelden hiervan zijn een bekeerde moordenaar, Lukas 23 : 40-43. En een bloedige vervolger der gemeente, Saulus, wie barmhartigheid is geschied, en hij is geworden een Paulus, een Apostel van Christus, 1 Tim. 1 : 15-16.

§ 13. Gelovigen, hoe groot is hierdoor uw heil. U was vervallen onder de helse moordenaars en zelf schuldig aan zovele doodslagen, door haat, nijd, toorn, enz. 1 Joh. 3 : 5, en had verdiend eeuwig vervloekt en gekruist te worden. Maar uw Borg is voor u gekruist, en met de misdadigen gerekend, om u te verlossen uit de macht van de geweldhebber des doods, Hebr. 2 : 14-15. Opdat u met de rechtvaardigen zou aangeschreven en verheerlijkt worden.

§ 14. Volgt nu uit Lucas 23 : 34 's Heilands voorbedding: **En Jezus zeide: Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.**

Ten aanzien van de Persoon Die bidt. *Jezus zeide*. Jezus hoewel door zoveel smarten en weedommen, als afgemat naar ziel en lichaam en uitgeput van krachten naar Zijn zwakke mensheid. Daarenboven nu, daar Hij aan het kruis genageld was, ondragelijke pijnen lijdende, Die echter bidt nog, ten bewijs van Zijn volmaakte heiligheid en Godsvrucht.

Onder de zeven hatste woorden of spreuken, uit Zijn stervende mond gevloeid, zijn drie gebeden. Het eerste deze voorbedding voor Zijn vijanden. Het tweede, Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten. En het laatste, Vader in Uw handen beveel Ik Mijn geest.

Zijn eerste woord aan het kruis dan is een gebed. En het is te opmerkelijker, dat, terwijl de Heiland Zich omringd ziet van een verwoede schaar die naar Zijn bloed dorst, terwijl Hij Zijn vijanden Hem hoort lasteren met een groot geschreeuw en helse spotternij en dat zijn kruisigers hier voor Zijn ogen staan, of misschien als bezig zijn

met Zijn klederen als een buit onder zich te verdelen, dat Hij nog kan bidden met een heilige devotie. Ja te verwonderlijker is het, dat Hij ook nu nog bidt voor Zijn wrede beulen en doodsvijanden, daar Hij zovele redenen had om op hen vergramd te zijn en ze te vloeken. Maar ziet, Hij bidt voor hen want:

§ 15. Dit is de inhoud van Zijn gebed: *Vader vergeef het hun*, enz. O, onbegrijpelijke zachtmoedigheid van het Lam Gods, terwijl Hem zovele wrede avondwolven verscheuren. Zijn aanspraak tot God is: *Vader*. God toch was Zijn eigen Vader, Joh. 5:18. Want tot niemand van de engelen zelfs heeft God gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd, Hebr. 1 : 5, Ps. 2 : 7. Maar tot Christus, van eeuwigheid uit God geboren, eenswezens met de Vader, Joh. 10 : 30, en dus Gods eigen Zoon, Rom. 8 : 32. De waarachtige God en het eeuwige leven, 1 Joh. 5 : 20. En het kruis zelfs kon deze Zijn heerlijkheid niet te niet doen, noch verijdelen des Vaders getuigenis van de hemel: *Deze is mijn geliefde Zoon, in Denwelke Ik Mijn welbehagen heb*, Matth. 3 17. En zelfs dat Christus God gehoorzaam werd tot in de dood des kruises, Fil. 2 : 8, bevestigde veeler die waarheid, dat God Zijn eigen Vader was. Behalve dan dat de Zaligmaker door deze aanspraak: *Vader*, uitdrukt Zijn diepe eerbied voor God en Zijn heilig vertrouwen op de Vader te midden onder Zijn gruwzaam lijden, en dat Hij dus toont het geen roof te achten Gode even gelijk te zijn, Fil. 2 : 8, hoewel het de Joden hielden voor godsasting, dat Hij God, *Zijn eigen Vader* noemde, Joh. 5 : 18. Zo spreekt Hij God aan met de Naam van Vader, om de Vader te bewegen tot verhoring van Zijn gebed, tot mededogen omtrent Jezus' vijanden en om in Vaderlijke ontferming het hun te vergeven, ziet Ps. 103 : 13.

§ 16. Een stuk vol van vertroosting voor de aangenomen kinderen Gods, de gelovigen, oprechten wie u zijt, door Zijn kruisdood heeft de Heere Jezus God verzoend tot uw genadig Vader. Niets behoort u dan ook te doen twifelen aan de kracht van uws Heilands voorbidding voor u, daar Hij ze doet tot Zijn eigen Vader, en tot uw verzoend Vader.

Laat ook Jezus' voorbeeld u leren en bemoedigen om te midden onder uw kruis in een heilig vertrouwen tot God te roepen: *Abba Vader*, Gal. 4 : 6. O, al het kruis en de wederwaardigheden van dit leven, ja al is het dat God soms Zijn aangezicht voor u verbergt, zullen echter nooit vernietigen Gods eeuwige en genadige verkiezing, uw wedergeboorte en geestelijk kindschap. Want met een eeuwige goedertierenheid zal Zich de Heere uwer ontfermen, Jes. 54 : 8.

§ 17. Aangaande Jezus' voorbidding zelf. Hij bidt voor Zijn kruisigers: *Vader, vergeef het hun*. Hij was van de Vader tot een verzoening overgegeven aan het kruis. Hij spreekt ook van verzoening met de Vader aan het kruis. Als Middelaar treedt Hij in tussen God en zondaren. Hij roept om geen wraak over zijn moordenaars. Ja als Hij gescholden wordt, Hij scheldt niet weder en als Hij lijdt dreigt Hij niet. Maar geeft het over aan Dien Die rechtvaardig oordeelt, 1 Petrus 2 : 23. En hetwelk nog meer is, Hij roept om vergiffenis: *Vader, vergeef het hun*. Zijn bloed spreekt betere dingen dan Abel, Hebr. 12 vers 24. Hoe volmaakt betracht Hijzelf hetgeen Hij anderen geleerd had: *hebt uw vijanden lief, zegent ze die u vervloeken, en bidt voor degenen die u vervolgen en geweld aandoen*, Matth. 5 : 44.

O, wonderlijke en onnaspeurlijke liefde van de Zaligmaker Die als vergetende Zichzelf, niet klaagt over Zijn eigen bittere smarten. Maar Zich bekommert met de zaligheid van Zijn vijanden. Want het waren niet Zijn vrienden of gelovige liefhebbers. Maar Zijn doodsvijanden en kruisigers, waarvoor Hij zo vurig smeekt:

Vader, vergeef het hun; reken het hun niet toe, laten zij niet daarom verstoken blijven van uw dierbare genade tot bekering, verzoening en zaligheid. Zo bad de Heiland overeenkomstig de staat Zijner vernedering, want de Vader had Zijn Zoon niet gezonden om de wereld te veroordelen. Maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden, Joh. 3 : 17. Zo bad Hij met zulk een wijd uitgebreide liefde voor Zijn vijanden en voor die heilloze hoop in het algemeen, als zijnde Jezus een volmaakt heilig Mens, Die ook hierin de wet der liefde des naasten volbracht, dat Hij zo innerlijk met ontferming bewogen was over de rampzaligen toestand van Zijn vijanden en zo hartelijk begeerde hun zaligheid, in zover het kon bestaan met de verborgen raad en wille Gods. En hoewel de Heere Jezus (volgens Zijn eigen betuiging Joh. 17 : 9) niet bidt als Hogepriester en Middelaar voor de wereld. Maar voor degenen die Hem de Vader gegeven heeft, is het echter niet te betwijfelen of Hij bad ook nu in die hoedanigheid als Hogepriester voor Zijn uitverkorenen, van wie er nog velen waren onder deze zijn vijanden en vervolgers. Gelijk de kracht en verhoring van 's Heilands voorbidding niet alleen nog op dezelfde dag bleek aan de ene moordenaar, die bekeerd werd. Maar kort hierna aan de bekering en verzoening van omtrent drieduizend zielen uit de Joden op het Pinksterfeest, Hand. 2 : 33-37. En zo ook in vervolg van tijd. Hiertoe strekt ook,

§ 18. De beweegreden met welke de Heere Jezus Zijn gebed aandringt: **want zij weten niet wat zij doen.** Dus sluit Hij van zijn voorbidding uit degenen die in Hem ter dood te vervolgen wel wisten wat zij deden. Gelijk sommigen van de oversten der Joden naar alle waarschijnlijkheid wel overtuigd waren, dat Jezus de Messias was, ziet Matth. 12 : 31. Anderen, bijzonder uit het volk, hielden Hem voor een groot profeet, Lukas 24 : 19. En immers zijn velen ongetwijfeld zich wel bewust geweest, dat hun vervolgingen tegen Jezus onrechtvaardig waren, uit enkel nijd en haat, zodat er voornamelijk onder de eerste soort waren die zondigden tegen de Heiligen Geest, voor wie Jezus zeker niet gebeden heeft, Matth. 12 : 32, 1 Joh. 5 : 16. Maar wat aangaat de grote menigte van het volk der Joden en ook sommigen der Schriftgeleerden en ouderlingen, geleid door een blinde drift en opgeruid door de overpriesters, die wisten *niet* wat zij deden. Maar meenden goed te doen als zij Jezus vervolgden. Want indien zij Hem gekend hadden, zij zouden de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben, 1 Cor. 2 : 8; vergelijk Hand. 3 : 17. Maar vooral wisten de heidenen, de Romeinse krijgsknechten, niet wat zij deden, die geen Messias, noch Zone Gods kenden. Maar die als in het blinde des stadhouders bevel uitvoerden. Voor deze soort van mensen bidt de Zaligmaker. Want of wel hun zonden in Hem te verwerpen en te kruisigen groot en vreselijk waren en hun onwetendheid hen niet kon rechtvaardigen of de genade waardig maken, echter hun onwetendheid was een bewijs, dat zij vrij waren van de onvergefelijke lastering tegen de Heiligen Geest en niet uitgesloten van de mogelijkheid om op Gods weg bekeerd en zalig te worden. Ja ook hun jammerlijke blindheid doet de Heiland deernis met hen hebben, om er voor te bidden: *Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.* In het kort, Jezus gebruikt dit niet als een reden, waarom zij de vergeving waardig waren en verdiend hadden. Maar waarom zij dezelve ten hoogste nodig hadden, ja als een reden, waarom het hun kon vergeven worden, omdat zij niet gezondigd hadden de zonde tot de dood, 1 Joh. 5 : 16. Men vergelijk hiermede de woorden van Paulus: *Ik was een godslasteraar, een vervolger en een verdrukker. Maar mij is barmhartigheid geschied, omdat ik het onwetende gedaan heb in mijn ongelovigheid,* 1 Tim. 1 13. “Wel dan, o Vader vergeef het hun; opdat Gij al Uw barmhartigheid en Ik al Mijn lankmoedigheid mag betonen, ook in de voornaamste der zondaren, tot een voorbeeld dergenen die in Mij geloven zullen ten

eeuwigen leven”, 1 Tim. 1 : 16.

§ 19. Ziedaar de Heiland, Die Zichzelf offert voor de onwetenden. Die bidt ook tegelijk in het offeren voor hen, en die medelijdende Hogepriester verzoent hen met God. O, wonderbare lijdzaamheid O, afgrond van Jezus' liefde! Hij bidt om het leven van die Hem doden; Hij vergeldt medelijden dengenen, die Hem zulk een schrikkelijk lijden aandoen. Ja van al Zijn uitverkorenen is het waarachtig, dat Hij al voor hen gebeden en vergeving verworven heeft, toen zij Zijn vijanden waren. Christus is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven en vijanden zijnde, zijn wij met God verzoend door de dood Zijns Zoons, Rom. 5 : 6-10. En derhalve, gelovige kinderen Gods, hoe vast mag u op deze uw Middelaar en Voorspraak, door Wiens dood u met God verzoend zijt, vertrouwen en voortaan door Zijn voorbeding verwachten van de Vader de vergeving uwer zonden en alle heil. Want of wel uw zonden groot zijn, de barmhartigheid van uw medelijdende Hogepriester is nog veel groter om uw onwetendheid, dwalingen en zwakheden te verzoenen; zie Hebr. 4 : 15, hoofdstuk 5 : 2. En ten einde u deze ondoorgrondelijke liefde uws Zaligmakers terecht erkennen en oprecht prijzen moogt. O, bedenk hoe Hij u niet alleen verdragen, maar ook de Vader voor u gebeden heeft, toen u nog stond in uw onwetende jeugd, in uw onbekeerde staat en op andere tijden uwer onwetendheid en afdwalingen, dat het de Vader u mocht vergeven, en u zenden Zijn verlichtende en levendmakende Geest. Bedenk hier bij hoe u nu tot God bekeerd zijnde nog dagelijks geniet de kracht van Zijn gebed, opdat uw geloof niet ophoude, Lukas 22 : 32. O dankt de Heere Jezus Christus hierover en geeft Hem eer. Ziet er als een voorschrift van in de betrachtning van Paulus. 1 Tim. 1 : 12-17. En smeekt met David steeds ootmoedig: *Wie zou de afdwalingen verstaan? O, Heere reinig mij van de verborgen afdwalingen.* Ps. 19 : 13. Ondertussen wacht u voor de schandelijke onwetendheid, waaruit niet dan zulke gruwelijke zonden voortspruiten, zoals men hier ziet aan de Joden.

Leert ook van de Heere Jezus uw groot Voorbeeld, af te leggen alle wraakgierigheid en aan te doen de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, enz. Gal. 3 : 12, om voor uw vijanden zelfs te bidden. En wat te bidden? *Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.* En daarom oordeelt niet altijd de oorsprong van uws naasten feilen, hun boosheid te zijn. Maar schrijft het veeleer aan hun onwetendheid toe. Zo zult u te vrijmoediger en oprechter om vergeving van uw fouten en onwetendheid tot God durven bidden en zeggen: *Vergeef mij, O, Vader mijn schulden, gelijk ook ik vergeef mijn schuldenaren,* Matth. 6 : 12-14.

TOEPASSING.

§ 20. Zo zijn in van de Heiland kruisiging en de omstandigheden van die vervuld geworden de voorzeggingen aangaande het lijden van de Messias; hoe namelijk de oude slang het zaad der vrouw de verzenen zou vermorzelen. Gen. 3 : 15, mitsgaders de profetie van Psalm 22 : 17-18, waar de Messias aldus bitter klagende ons voorkomt: *Honden hebben Mij omsingeld, ene vergadering van boosdoeners heeft Mij omgeven, zij hebben mijn handen en mijn voeten doorgraven. Al mijn beenderen zou Ik kunnen tellen.* En van Ps. 69 : 22, straks reeds aangetogen. Ook zou Hij veler zonden dragen en voor de overtreders bidden. Jes. 53 : 12. Insgelijks zien wij hier de vervulling en het ware Tegenbeeld der aloude voorbeelden. Immers de metalen slang werd door Mozes, op Gods bevel, op een stang verheven in de woestijn, opdat zij, die van de vurige slangen gebeten waren, die mochten aanschouwen en leven. Num. 21 : 8, 9. Zo moest Christus aan 't kruis verhoogd worden; opdat een iegelijk die in Hem

gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Joh. 3 : 14-15. En dus genezen worden van de dodelijke beten der helse slang. Het voorbeeld van Izak, die niet alleen het hout droeg tot zijn zelfs offerande, maar reeds op het hout gebonden was, moest ook in Christus volbracht worden. En werden de zondoffers naar de wet op het hout, dat op het altaar was, gelegd, zo ook heeft de Heere Christus Zijns volks zonden in Zijn lichaam op het hout gedragen. 1 Petrus 2 : 24.

§ 21. Aangaande de zwaarte en bitterheid van 's Heeren Jezus lijden, toen Hij gekruisigd werd. O, geen tong is machtig die uit te spreken, noch pen om die te beschrijven. Wij hebben er telkens in de verklaring iets, maar stamelende, van gezegd. De waarde lezer, zo hij daartoe gelegenheid heeft, gelieve hierover na te lezen de voortreffelijke uitbreiding van zeker eerwaardig en Godvruchtig schrijver, uit wie het ons vrij staat over te nemen. Hetgeen hij nadrukkelijk zegt van des Heilands uiterste pijnen aan het kruis.

„Daar hangt Jezus in een pijn en weedom, die nauwelijks is uit te drukken. Verbeeldt u iedere hamerslag vrij als een doodslag voor Zijn ziel; hoe smart Hem iedere slag? Hoe splijten de zenuw en spieren van elkander? Hij hangt vele uren achtereen, zonder enige verlichting, met een taaie dood te worstelen. Het bloed loopt druppelings uit handen en uit voeten. De wonden zwellen op en gapen met een verschrikkelijke weedom, Zijn krachten bezwijken en Hij geeft na een smartelijke doodsnood van zes uren lang de geest. Wat zijn, o grote Jezus, - mag men met verwondering hier wel vragen, - wat zijn die wonden in Uw handen? Hij zal ons antwoorden: Het zijn de wonden, waarmee ik geslagen ben in het huis Mijner liefhebbers. Zach. 13 : 6. Verbeeldt u dat u Jezus hier nu van het kruis hoort klagen: Ik ben uitgestort als water, en al mijn beenderen hebben zich vaneen gescheiden. Mijn hart is als was, het is gesmolten in het midden Mijns ingewands. Mijn kracht is verdroogd als een potscherf. En mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte en u legt Mij in het stof des doods. Zij hebben Mijn handen en Mijn voeten doorgraven. Psalm 22 : 15-17.”

§ 22. En wat aangaat het Borgtochtige van de kruisiging van de Heiland: bemerk in het algemeen, de vloek lag ook op Gods uitverkorenen wegens de overtreding der Wet. Deut. 27 : 26. Zo moest dan Christus, hun Borg voor hen tot een vloek worden en tot een bewijs daarvan gehangen worden aan het hout, hetwelk een doodstraf was van God Zelf vervloekt. Deut. 21 : 23. Gal. 3 : 13. Hemel en aarde, God en mens, waren door de zonde van elkander gescheiden, zo moest dan de Borg tussen hemel en aarde worden opgeheven, als was Hij geen van beide waardig, opdat Hij ons, zo velen wij in Hem geloven, met God mocht verzoenen door het kruis, de vijandschap aan hetzelfde gedood hebbende. Ef. 2 : 16. Ook terwijl Gods uitverkorenen waren in het geweld van hun geestelijke vijanden, duivel, wereld en het vlees, die met macht en tirannie over hen heersten, moest de Heere Christus het handschrift der zonden aan het kruis genageld hebbende, de overheden en machten uittrekken, die in het openbaar ten toon stellen, en door Zijn kruisdood over hen triomferen, opdat gij, o gelovigen, uit de slavernij des satans en der zonde verlost werd en hersteld in de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, Rom. 8 : 21.

§ 23. In het bijzonder, vestigen wij nog een weinig onze aandacht op dat grote zielsrantsoen, de kruisiging van Christus.

De Borg aan het kruis gehecht en genageld, vertoont hoe de zondaar verdiend heeft, om voor eeuwig onder de vloek te blijven, daaraan als vastgehecht door de onlijdelijke prikkels en nagels van een altoos pijnigende consciëntie, tenware de gekruiste

Middelaar hem daarvan verlost.

De Borg hangt hier naakt aan het kruis, als tot een verwijt van des zondaars schandelijke naaktheid en ontblootheid van Gods gerechtigheid, beeld en gunst; en hoe hij naakt en bloot staat voor de toorn en de verbolgenheid Gods. O deze geestelijke naaktheid door de zonde was het toch eigenlijk, die Adam en Eva direct na de val als onheiligen en doemschuldigen deed vrezen, schrikken en vlieden voor God de Opperrichter. Gen. 3 : 7-10.

De Borg in Zijn handen doorwond, wezen deze Zijn wonden ook aan de smarten van 's mensen handen, om der zonden wil. Gen. 5: 29. En hoe dat in onze handen is een maaksel des wrevels, Jes. 59 : 6.

De Borg in Zijn voeten doorboord en doornageld, moest ons doen gedenken, hoe dat des zondaars voeten haasten ten verderve. Rom. 3.

De Borg nu gekruisigd, heeft Zijn dierbaar bloed als water vergoten, om Zijn volk van hun bloedroede zonden te reinigen, ziet Jesaja 1 : 18. 1 Joh. 1 : 7.

De Borg nu gegeseld, doorwond en gekruisigd zijnde, was er aan Zijn ganse lichaam niets geheels en hetzelfde geheel als met bloed overgoten, omdat Hij nu Zichzelf Gode daarstelde, als een slacht en brandoffer, dat geheel verteerd wordt, om Zijn uitverkorenen, die geheel en al verdorven en verdoemelijk waren, - van de hoofdschedel tot de voetzool toe, geheel bezet met wonden, striemen en etterbuilen, Jes. 1 : 6, - te verlossen en te genezen. 1 Petrus 2 :24.

In het kort, de Borg aan het kruis onderging de aller-pijnlijkste en wreedste dood, omdat Zijn uitverkorenen de allertzwaarste straf voor tijd en eeuwigheid hadden verdiend door hun ongerechtigheden.

§ 24. Zo duur heeft uw Heiland voor u, gelovigen verworven uw eeuwige verlossing van de vloek der Wet. Gal. 3 : 13 en van de verdoemenis, Rom. 8 :1. Van de prikkel en het geweld des doods, 1 Cor. 15 : 56, Hebr. 2 : 14 en 15. En vanuit de macht des satans en der zonde, Rom. 6 : 14. Gelijk ook van onder het lastig juk der ceremoniën des Ouden Testaments, Gal. 5 : 1. En heeft voor u aangebracht de eeuwige gerechtigheid, zie Dan. 9 : 24, Rom. 5 : 17-19, de hemel voor u ontsloten, Hebr. 10 : 20. Al de wateren van Mara, het kruis en de verdrukkingen voor u gezond en heilzaam gemaakt, volgens Hebr. 12 : 611, 2 Cor. 4 : 17. Zijn naaktheid aan het kruis verwierf u de mantel der gerechtigheid, Jes. 61 : 10. Zijn vloek de zegen; Zijn armoede uw rijkdom in God, 2 Cor. 8 : 9; Zijn smarten u een eeuwige verzadiging van vreugde, Ps. 16 : 11. En zo wijd Zijn armen aan het kruis uitgestrekt waren, zo wijd en ruimhartig breidt de meedogende Zaligmaker nog steeds Zijn genadehanden uit tot de zondaars, Jes. 65:1.

§ 25. Aangaande de praktijk van deze stof in het algemeen en bij wijze van opwekking. O, nu de Heere Jezus Christus als gekruist voor onze ogen is afgeschilderd geworden, - om te spreken met Paulus uit Gal. 3 : 1; en aan ons vertoond als de enige Oorzaak der eeuwige zaligheid, Hebr. 5 : 9 - o, wat was het nodig en wenselijk, dat wij bij genadelicht met diep verootmoedigde harten en rechten indruk, hierin mochten zien de gestrenge rechtvaardigheid Gods in het straffen van de zonde, benevens de verschrikkelijke verdiensten, elk van onze eigene zonden. En in wat diepe afgrond van doemschuldigheid en ellendigheid dat wij steken, zo lang wij buiten Christus zijn.

En o zagen ook de kinderen Gods in deze kruisdood van hun Borg, meer door het geloof de onuitsprekelijk liefde Gods en Van Christus tot hen, die zo vloekwaardig waren als alle de anderen. Ach leerde ons de Geest van Christus, om met allen ernst in ware boetvaardigheid en heilbegerig als vermoeiden en belasten tot deze geopende

Heilfontein, Zach. 13 : 1; tot dit bloed des kruises van Christus, het bloed der verzoening, met alle onze zonden de toevlucht te nemen. Om indien niet al straks in gevoelige vertroosting, echter door een levendig geloof, die dierbare Heiland te omhelzen tot onze enige en algenoegzame Borg bij God, zuchtende tot Hem met Hiskia: *Ik word onderdrukt, o Heere wees Gij mijn Borg*, Jes. 38 : 14. En om in oprechtheid des harten onszelf aan Hem op te dragen, opdat wij niet meer in onze zonden, maar Christus in ons mocht leven, Gal. 2 : 20.

§ 26. In 't bijzonder, hoe nodig dan in deze een ernstig zelfonderzoek of wij door het geloof in Christus, de Gekruiste, vrede met God gemaakt hebben of niet. Want hieraan hangt de eeuwige zaligheid of de eeuwige verdoemenis, Markus. 16 : 16, Wel dan Christenbelijder, bent u ooit grondig overtuigd geworden van uw gans zondigen, vloekwaardige en verloren zielstaat? Heeft de vloeksententie van God de Rechter over allen, die Hij in zijn wet over de zondaar heeft uitgesproken en die hier zo duidelijk te lezen staat in de kruisdood van de Borg, heeft die u ooit beangstigd en van hart verslagen gemaakt? Hebt u onder een zieltreffend gevoelen van deze uw schuldige en rampzalige toestand, ootmoedig uzelf voor God neer geworpen, vrijwillig beleden uw straf- en helwaardigheid? als Ps. 51 : 5 en 6. Hebt u een walging gekregen aan uzelf? Ezech. 36 : 31. En geleerd uzelf te erkennen als onrein voor God en al uw gerechtigheden en beste werken te verzaken, als een wegwerpelijk kleed? Jes. 64 : 6, vergelijk Fil. 3 : 79. Heeft het zielverderfelijk en Godonterend gruwelkwaad van uw zonden, uw ziel wel ooit zo gedrukt, dat u als armen van geest, als hongerigen en dorstigen naar de gerechtigheid, uw toevlucht hebt genomen tot de gekruiste Middelaar? Om louter alleen door dit groot en volkomen Rantsoen der zielen, genade, zaligheid en verzoening, bij een heilig en rechtvaardig God te zoeken? Begerende alleen in Christus gevonden te worden, enz. Fil. 3 : 9. Is ook in aanvang uw oude mens der zonden met Christus gekruist? Rom. 6 : 6. Is er in u een strijd des Geestes tegen het vlees? Gal. 5 : 17. Hebt u ook een heilig vermaken in Gods wet? Rom. 7 : 22. Een oprechte lust om voor Christus te leven? 2 Cor. 5 : 15. Bidt u om Geest en kracht tegen de zonde? Zoekt ge uw heiligmaking bij en door Christus? volgens 1 Cor. 1 : 30. Immers die in Christus Jezus is, die is een nieuw schepsel, 2 Cor. 5 : 17.

§ 27. Maar ach onbekeerden, alles is het bij u integendeel. U onkundige en zorgeloze natuurlingen, u trekt u niets aan van dien schromelijke vloek Gods, die u in het lijden en de kruisdood van de Borg Jezus zo hoog en duur verzekerd wordt. Maar u wandelt gerust daar heen in uw schulden, onder de brandende toorn Gods, op de oever van de hel en het verderf. En nog merkt of vreest u geen gevaar. U ziet niet uit naar een Borg bij God, u laat daar de gekruiste Christus en u versmaadt zo snood al Zijn beminnelijke nodigheden, al Zijn dierbare genadeaanbiedingen.

En gij eigenwerk-rechtvaardigen, wat is de Heere Christus u tot een Rotssteen der ergernis, Jes. 8 : 14. U die nooit als beladenen met de vloek, nooit met een innig verslagen hart zijt gevloeden tot de gekruiste Heiland. En hoewel u, immers sommigen, wel eens met Felix bevreesd wordt, Hand. 24 : 25, of met Agrippa bijna bewogen om Christenen te worden, Hand. 26 : 28, echter zijt u nooit als gans ontbloten, als doden en verlorenen in uw zonden, voor de voeten van Jezus neergevallen. Maar u vertrouwt op ijdelheden, op overtuigingen, ontroeringen, kerkplichten, burgerlijkheid, enz. En dus bouwt ge uw hoop buiten het enig fundament van Christus' kruisdood en voldoening. U bouwt uw huis op 't zand. En daarom, hoe groot zal uw val zijn, Matth. 7 : 26 en 27. En in somma, dus jammerlijk is het gesteld met u allen. Ach natuurlijke

mensen, op welker hart en leven het Evangelium van de gekruiste Christus geen kracht heeft tot ware vernedering, geloof, bekering en heiligmaking, welker oude mens nooit met Christus is gekruist. Maar die u met alle vermaak en onbekommerd naar het vlees leeft en naar de eeuw dezer wereld, Rom. 8 : 13, Ef. 2: 2. En ach hoevelen die er leven in profane goddeloosheden en ergernissen.

§ 28. Ach ongelukkigen! Indien u niet veranderd wordt, Christus is u ijdel geworden, u zijt van de genade vervallen, Gal. 5 : 4. U bent vijanden van het kruis van Christus en uw einde zal het verderf zijn, Fil. 3 : 18 en. 19, 2 Thess. 1 : 8 en 9. Ach wat zijt u ver van Christus en hoe droevig is uw staat! *O Heere, die ver van U zijn zullen vergaan en u roeit uit allen die van U afhoereert*, Ps. 73 : 27. O, indien u door ongelooft, wereldliefde, enz. van Christus de Gekruiste terugblijft en Hem versmaadt, wat zult u hierna maals gekruisigd worden in de eeuwige pijn, Matth. 25 : 46.

§ 29. En daarom, onder gebeden om de levendmakende Geest van Christus, ontwaakt nu nog u die slaapt, Ef. 5: 14, opdat niet hierna maals Christus tot u zeggen zal: Omdat Ik geroepen heb en gijlieden geweigerd hebt, zo zal Ik ook in uw verderf lachen, enz. Spr. 1 : 24. O, werd u eens gedrongen door uw grote nood en gelokt door de liefde van Christus, om tot die gekruiste Middelaar te komen als arm, ellendig, jammerlijk, blind en naakt, Openb. 3 : 17, met zelfveroordeling, met heilbegeerten en met haast. O nog staat Christus met open en uitgebreide armen, om u in genade te ontvangen! Och of het u mocht bewegen tot het geloof. O, gedenkt veel aan dat grote woord van de ter doodgaande Heiland: Indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal aan het dorre geschieden Lukas 23 : 31. God brenge het op uw hart!

§ 30. Gelovigen, wat u aangaat, heeft uw Heiland uit een onnaspeurlijke liefde voor u Zichzelf voor u overgegeven en waren 't uw zonden, die Hem die bitteren beker niet slechts van gal en edik, maar van Gods toorn hebben als ingeschonken en de gezegende Zone Gods aan het kruis de vloek doen dragen. O, dan wacht u zorgvuldig van uw ongerechtigheid en vooral van uzelf weer toe te geven in de zonde en de wereld weder gelijkvormig te worden. O wanneer u, die met Christus gekruist en der zonde gestorven bent, wederom in de zonde zou leven, het zou u uw Heiland bitterder wezen dan die gemirrede wijn op Golgótha. Nee. Maar integendeel, door steeds geloof en Godzaligheid na te jagen en ten dien einde uw Jezus achteraan te kleven en af te hangen van Zijn genadekracht O, daardoor zou u Hem specerijenwijn te drinken geven en van het sap uwer granaatappelen, Hoogl. 8 : 2. Kruisigt dan om Zijntwil uw vlees met de bewegingen en begeerlijkheden van dien, Gal. 5 : 24. En wordt uit kracht van Christus' kruisdood, langer hoe meer der wereld gekruisigd, en die zij u gekruisigd, Gal. 6 : 14. Bezorgt dan het vlees niet tot begeerlijkheid, daar u Christus hier zo in het vlees ziet lijden, 1 Petrus 4 : 1 en 2. Hebt ook een afkeer van alle wereldse pracht, daar u Hem hier zo naakt ziet hangen. Behangt het lichaam met geen overdaad. Maar versiert u met dat kleed van heiligheid, dat Jezus voor u door Zijn naaktheid heeft verworven.

§ 31. Eindelijk, om hetgeen tot uw lering, vertroosting en vermaning dient, o kinderen Gods, als in een bundelke op te binden. Waaraan kan meer blijken des Vaders rechtvaardigheid, wijsheid, barmhartigheid en macht, dan aan de gekruiste Christus? Waaruit kan ooit meer openbaar worden des Zoons gehoorzaamheid aan de Vader Zijn liefde tot u en de overwinning uwer vijanden, dan aan de gekruiste Christus? Waaruit kan klaarder gezien worden onze verdiende vloek, maar ook de betaling

daarvoor, mitsgaders de verdiensten en toepassing der verlossing, als aan de gekruiste Christus?

Hoe zalig zijt gij, gelovigen, dat u gescheiden leeft van hen, wie dit kruis tot een ergernis en dwaasheid is, 1 Cor. 1 : 23, of die dat verijdelen door hun gewaande goede werken en ijdele kruisbeelden; of die met hun zonden Christus opnieuw kruisigen, ziet Gal. 5 : 4, Hebr. 6 : 6.

O, aanschouwt dan dagelijks uw gekruiste Zaligmaker met het oog des geloofs en roemt nergens anders in dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus, Gal. 6 : 14. Ziet Zijn handen en voeten doorboord, en leg uw vingers daarin door waar geloof. Ziet Zijn armen tot u uitgestrekt en begeeft u met liefde in deze Zijn armen. In het kort alles gezegd, Christus de gekruiste is voor u, gelovigen, Gods wijsheid, macht, zegening en leven, 1 Cor. 1 : 24, Gal. 3 : 14. Amen

11. DE WONDERBARE DUISTERNIS en de klacht van Christus.

TEKST Matthéüs 27 : 45-47.

En van de zesde ure aan, werd er duisternis over de gehele aarde, tot de negende ure toe.

En omtrent de negende ure riep Jezus met ene grote stem, zeggende: Eli, Eli, Lama Sabachtani, dat is, Mijn God, Mijn God, waarom hebt u Mij verlaten?

En sommigen van die daar stom zulks horende, zeiden: Deze roept Elia.

Ziet ook Markus 15 : 33-35, Lucas 23 : 44 en 45.

§ 1. In de vorige leerrede beschouwden wij de Heiland, daar Hij aan het kruis hing, van een der moordenaars die met Hem gekruisigd waren, heerlijk gelasterd en bespot. Maar ook zagen wij hoe Hij zijn wonderbare mogendheid en oneindige ontferming betoonde in het bekeren en zaligen van de andere moordenaar, welke boetvaardige mens ook werd een getuige en openbaar uitroeper van Jezus' onschuld. Hier nu zal ons de Zaligmaker voorkomen in Zijn allerbenauwdste zielestrijd, even voor Zijn dood; welke zielsangst Hem, weemoedig doet klagen en uitschreeuw: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Wordende dit Zijn lijden binnen in de ziel ook nog verzwaard van buiten door een verschrikkelijke duisternis en door der bozen spotternij met Zijn jammerklacht. Bijzonder zal deze stof ons overtuigen, dat, hoewel het uitwendig lijden van de Heere Jezus boven mate zwaar en verschrikkelijk was, echter het inwendige zielslijden Hem, de Borg, nog onbegrijpelijker zwaarder gedrukt en geperst heeft.

§ 2. Drie hoofdzaken staan ons te overwegen in deze geschiedenis:

1. De wonderbare duisternis, vers 45.
2. De heerlijke klacht van de Heiland, vers 46.
3. De bespottelijke verdraaiing van die klacht, vers 47.

§ 3. *Belangende die wonderbare duisternis.*

De tijd en geduurzaamheid van die, bepaalt de Evangelist aldus: *Van de zesde ure aan, tot de negende ure toe.* Zij begon van de zesde ure aan. Markus zegt in hoofdstuk 15 : 33: *Als de zesde ure gekomen was.* Lucas zegt in hoofdstuk 23 : 44: *Het was omtrent de zesde ure.* Het was dan, naar onze gewoonte van de uren te rekenen, de twaalfde ure op de middag. Die duisternis eindigde ter negende ure, welke is onze derde des namiddags. Ter elfder ure, bij ons de negende voor de middag, was Jezus gekruisigd geworden. Markus. 15 : 25. Ter twaalfder ure begon die duisternis en hield op ten drie ure namiddags. Zo heeft de Zaligmaker omtrent zes uren aan het kruis gehangen, in de allersmartelijkste pijnen. Drie uren met en drie uren zonder licht, in een akelige duisternis. Dat nu die duisternis begint van de zesde ure aan, op de volle middag, wanneer de zon op het hoogst is en schijnt in haar kracht, dit vergroot het wonder, hetwelk hier de Heere wrocht, want :

§ 4. Er geschiedde een groot wonderwerk, op de middag zelfs werd het een nare nacht. *Daar werd duisternis.* Lukas de oorzaak daarvan aantoonende, zegt in hoofdstuk 23 : 44: *De zon werd verduisterd.* De zon wordt gezegd verduisterd te worden, wanneer door iets hetwelk tussen de zon en ons oog tussenbeide komt, haar licht, hetwelk zij

echter wel heeft, ons onttrokken wordt en wij hetzelfde niet kunnen zien. Gelijk wanneer de zon achter de kimmen der aarde onder gaat of wanneer de maan recht tegenover de zon staat, vlak tussen de zon en de aardkloot, of dat anderszins God door een wonder 't zonlicht weert. De ware oorzaak nu van deze duisternis was zeker geen gewone verduistering of natuurlijke zoneclips. Maar zij werd veroorzaakt door een buitengewone wonderdaad van Gods almacht. Omdat een natuurlijke eclips van de zon nooit invalt dan met nieuwe maan, gelijk de natuurkunde en de ervaring leert. Nu op het Paasfeest, waarop Jezus stierf, was het geen nieuwe maar volle maan, want de Joden hun maanden beginnende te rekenen van de nieuwe maan af en het Pascha, volgens Gods instelling, zijn begin nemende met de veertiende van de maand Nisan, zo moet het zeker te dier tijd volle maan zijn geweest. Omdat een natuurlijke eclips in de zon nooit zo lang duren kan als deze duisternis, drie uren achtereen. Want hoewel bij een zoneclips de maan zich schuift midden tussen de zon en het aardrijk, echter als men begrijpt dat de maan veel kleiner is dan de zon en dat die beide in een gedurige voortgang zijnde, al ras elkander voorbij schieten, zo kan de eclips der zon niet lang duren. Maar als die op zijn hoogte is, begint het straks wederom te lichten. En gelijk van geleerde schrijvers uit de gronden van de Mathematica is aangetoond waarmee de ondervinding overeenstemt, zo kan de verduistering door een zoneclips veroorzaakt, zich nooit zover uitstrekken, namelijk over de ganse aarde, gelijk van deze duisternis gezegd wordt. Immers wordt het van de Evangelisten aangetekend als,

§ 5. Ene wonderbaarlijke omstandigheid, dat zich deze duisternis uitstreckte *over de gehele aarde*. Wel is waar, dat men de grondwoorden ook zou kunnen overzetten, over het gehele land, gelijk het sommigen dan alleen verstaan van een verduistering over het gehele Joodse land en die stellen hierin een wonderbaarlijke beschikking, dat niet enkel te Jeruzalem of omtrent Golgótha. Maar over het gehele Joodse land en echter ook alleen over dat land die duisternis viel. Echter zijn er gewichtige redenen, dewelke andere uitleggers doen denken, dat men hier inderdaad de ganse aarde moet verstaan, namelijk zoverre als zij van de zon beschenen werd. Want daar waar het nacht was, was het niet nodig duister te worden/En omdat in de Schriften der heidenen deze verduistering der zon, als een groot wonderwerk is te boek gesteld.

In de eerste plaats (zegt een zeker geleerd schrijver) komen ons voor de openbare geschriftkamers, waarin de rollen van Staat bewaard werden, in welke dit vreemd geval was aangetekend, om hetzelfde aan de gedachtenis van het nakomend geslacht over te leveren. Zo heeft de martelaar Lucianus te Nicomadië, staande voor de Landvoogd om zijn verantwoording te doen, zich daarop met deze woorden beroepen: 'Raadpleeg met uw Jaarboeken en u zult vinden dat ten tijde van Pilatus, als Christus leed, de zon op het midden van de dag het gezicht is ontvloden en de dag is afgebroken geworden.'

Zo bevinden wij ook dat Tertullianus zich in zijn verantwoording voor de Christenen daarop beroept, hoofdstuk 21, en zegt: 'Op diezelfde stond, is de dag den mens onttrokken, als de zon op het midden van de hemelboog stond. Die niet wisten dat dit ook over de Christus was voorgezegd, hebben gemeend dat het een zonnecwijm was. En nochtans hebt u dit geval der wereld ook in uw rollen verhaald.'

Van die verduistering der zon wist Dionysius Areopagita, zijnde toenmaals te Heliopolis in Egypte, niet alleen te spreken in zekeren brief aan Polycarpus. Maar in datzelfde ogenblik ook uit te roepen, zeggende: 'Of de God der geschapen dingen lijdt nu, of het gebouw der geschapen dingen gaat te niet.'

Hierbij komt Phlegon Trallianus, die onder de keizer Hadrianus geschreven heeft, welke in zijn koninkrijk op de Olympische jaarrekening, Libr. 3, deze woorden heeft:

“In het vierde jaar van de tweehonderd en tweede Olympias, is er een verduistering in de zon geschied, groot en uitstekende boven alle die van tevoren geschied waren. De dag is op de zesde ure in een nacht van duisternis veranderd, zodat de sterren in de hemel gezien zijn en de aardbeving in Bithynië heeft in de stad Nicea vele huizen omver geworpen”, zie Salomo van Til.

Voorts bevestigt die schrandere en voortreffelijke schrijver kort en bondig, dat dit vierde jaar van de 202de Olympias, ten volle overeenkomt met 't jaar van Christus' kruisiging. En hij doet er bij de opmerking van Jacobus du Bois, welke verzekert, dat de Astronomische rekeningen ons zeker leren, dat in 't vierde jaar van de 202de Olympias, geen natuurlijke verduistering in de zon is geschied.

Uit al hetwelk men meer dan waarschijnlijk mag besluiten, dat deze duisternis niet alleen over Judea, maar over de ganse aarde is geweest. Zeker moet men hierover vaststellen, dat hier een buitengewoon wonderwerk van God almachtig is gedaan, die zo extraordinair en tot elks verbazing, de doop van het zonlicht stremde op de volle middag. Maar wie zal zeggen op wat wijze God het gewrocht heeft, of door middelen, dan of onmiddelbaar? Het is Jehovah, de God Israëls, Die alleen wonderen doet, Ps. 72 : 18. Wien als de soevereine Opperheer, al Zijn schepselen ten dienste staan, als Hij Zijn raad wil uitvoeren en Zijn wonderen bekend maken. Sprak God in den beginne: *daar zij licht!* Hier spreekt Hij: *daar zij duisternis!* En Hij doet de aarde bij lichten dag verduisterd worden.

§ 6. Maar welke mag geweest zijn hier het alwijs en heilig oogmerk Gods, in het beschikken van deze duisternis bij de dood van Zijn Zoon? Hoewel ons betaamt een uiterste voorzichtigheid en nederigheid in 't onderzoek van het waarom of de eigenlijke redenen van de grote en wonderbare werken Gods, zo ligt echter hier ons veelszins voor de omstandigheid van tijd en zaken, mitsgaders het Goddelijk Woord, dat namelijk dit wonderwerk van een zware duisternis bij 's Heilands dood van God gewrocht werd. Opdat deze duisternis mede zou strekken tot verzwaring van het lijden des Zaligmakers. Banden des doods hadden Hem omvangen en beken Belials verschrikten Hem, Ps. 18 : 5. En terwijl Hij aan Zijn ziel gewaar wordt een nare donkerheid, wegens het ontberen van het licht van Gods gunstig aanschijn, zo onttrekt Hem de Vader ook het natuurlijk licht der zon, om naar ziel en lichaam te moeten worstelen met de uiterste duisternis, opdat Hij Zijn uitverkorenen daarvan verlost en zij ook het licht van de dag en van de zon in Gods gunst mochten genieten. Nu was *de ure en de macht der duisternis* tegen Jezus op het hoogst, Lukas 22 : 53, te weten van des satans verschrikkingen en van de woede en het geweld van zijn helse instrumenten. Nu was het ook die stikduistere ure, dat Hij van de Vader verlaten werd, vers 46. God doet hierdoor een zwaar en kennelijk verwijt aan de Joden, van hun gruwzame goddeloosheid en moorddadigheid, die zij pleegden in het kruisigen van de onschuldige Jezus, van de Messias Zelf, de Godmens. Zij versmaadden nu op Godvergeten wijze de Rotssteen huns heils, Deut. 32 : 15. Zij begingen nu in volle nadruk twee boosheden; de Heere, de Springader des levendige waters verlieten zij, om zichzelf bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden. Daarom ontzetten zich hierover de hemelen, werden verschrikt en zeer woest, Jer. 2 : 12 en 13. De zon en het licht schaamden zich als het ware van zulk een schanddaad te aanschouwen. De zon verontwaardigt zich haar licht en stralen mee te deden aan deze moordenaars van Gods heilig Kind Jezus, aan deze vijanden des lichts, en kinderen der duisternis, omdat ze de duisternis liever gehad hadden dan het licht, Joh. 3 : 19. Ook diende deze duisternis om aan de aarde, de wereld, die de Heere Jezus versmaadt, de dag der wrake Gods te voorspellen, Jes. 61 : 2 En bijzonder aan de Joden die

duistere dag van de uitroeiende oordelen Gods door de Heiland Zelf hun zo nadrukkelijk bedreigd, Lucas 19 : 43, 44, en hoofdstuk 23 vers 28-31. Een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisterheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen, Joël 2 : 2.

Maar mede tot een zinnebeeld en voorbode, hoe aan het Jodendom de Zon der Gerechtigheid, de Heere Jezus, zou ondergaan; en hoe die gehele natie in een nare nacht van geestelijke verduistering zou gesteld worden, en overgegeven aan de verblindende en verhardende huns harten, beroofd van het Zalig licht des Evangeliums en der Goddelijke genade. O, vreselijk maar rechtvaardig oordeel Gods over Israël! Omdat zij in Jezus, dat waarachtige Licht, niet hadden willen geloven. Maar Hem, hun Messias ten kruise hadden gedoemd, daarom zouden hun ogen duister worden, dat zij niet zien; en hun lendenen zouden geduriglijk waggelen, Ps. 69 : 24. Daarom zou het donker deksel van Mozes op hun harte blijven liggen, tot op het laatste der dagen, 2 Cor. 3 14, 15. En de toorn Gods over hen komen tot de einde toe, 1 Thess. 2 : 16. O, zó zouden die kinderen des Koninkrijks uitgeworpen worden in de buitenste duisternis, Matth. 8 : 12.

Eindelijk en wellicht voornamelijk beschikte God deze wonderbare duisternis, om aan de lijdende, gekruiste, en nu zieltogende Jezus een heerlijk getuigenis te geven, dat Hij rechtvaardig, onschuldig, en waarlijk Gods Zoon was; gelijk de Hoofdman er dit besluit uit op maakte, Lukas 23 47, en hier vers 54 als hij zag dat om Jezus' dood de zon op de middag haar licht introk en dat er zovele wonderen geschieden. Immers moest Die groot zijn, ja de Zone Gods, Wiens lijden en sterven hier de Hemelen betreuren en om Wie de zon op de middag in zwijm valt en verduisterd wordt, om Wie dat oog der wereld zich schaamt, en haar licht intrekt, bedekkende haar schijn voor dit snood bedrijf der Joden die Hem kruisten. Gelijk er ook voorzeggd was dat Hij, Die Zijn rug gaf dengenen die Hem slaan - de Messias, de Hemel met zwartheid zou bekleden, en een zak stellen tot zijn deksel, Jes. 50 : 3, 6. En bij Amos, hoofdstuk 8 : 9: Het zal ten dien dage geschieden, spreekt de Heere, dat Ik de zon op de middag zal doen ondergaan, en het land bij lichten dag verduisteren. Eerst uiterlijk en eigenlijk. Maar ook tot een voorbode van Gods toorn tegen dat volk, wiens licht nu duisternis werd.

§ 7. Maar terwijl nu de ganse wereld ligt in een donkere duisternis, en er zoveel donkerheid is aan de zon, zo is daar nog een veel verschrikkelijker duisternis aan de ziel van Jezus; die Hem zo erbarmelijk doet klagen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Waaromtrent de Evangelist aanmerkt, de tijd van deze klacht. Het was omtrent de negende ure, bij ons de derde des namiddags. Bij of omtrent het eindigen van die verschrikkelijke duisternis, of liever even daar voren, want die duurde tot de negende ure toe. De Heiland hangt die uren lang stil aan het kruis, omringd van de macht der duisternis, en worstelende met de vervaarlijke toorn Gods. En de schrikkelijkheid van zijn zielsbeangstiging doet Hem, hoewel in een heilige onderwerping aan Gods Raad, zo deerlijk kermen.

En ter negende ure, de ure van het avondgebed en het avondoffer, offert nu de grote Hogepriester zichzelf, en wordt aangestoken door het vuur van Gods toorn. Hij geeft Zich over ten brandoffer, dat gans verteerd wordt, en de onuitsprekelijke zwaarte van dit Zijn lijden doet Hem gebeden en smekingen opofferen, tot Degene, die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen. Hebr. 5 : 7. Dit perst Hem uit de woorden Zijns brullens. Ps. 22 : 2. Want,

§ 8. Ten aanzien van de wijze op welke de Heiland Zijn weeklacht heeft

voortgebracht, zegt de tekst: ***Hij riep met een grote stem.*** Tot een bewijs dat Zijn meer dan menselijke kracht Hem ondersteunde in het lijden en dat Hij daardoor macht had Zijn leven af te leggen, Joh. 10 :18, wanneer het Hem beliefdde, al had Hij anderszins langer kunnen aan het kruis leven. Sommigen denken ook dat dit sterk roepen mede vertoonde van de Heiland onverschrokken vrijmoedigheid, omtrent de dood, omdat anderszins de vrees des doods, de stem en inspraak zeer flauw en zacht doet worden, en soms geheel wegneemt. Opdat hetgeen Hij zegt, van allen mocht gehoord worden, En dat inzonderheid zijn gelovigen Hem ook bij deze Zijn jammerklacht voor de Messias mochten erkennen, van Wie dezelve voorzgd was, Ps. 22 1, gelijk mede dit te dien einde van de Evangelisten zo zorgvuldig is aangetekend. Maar voornamelijk de verschrikkelijke benauwdheid, angst en helse kwalen, waarin Hij nu aan het kruis gezonken was, doen de Heere Jezus met een grote stem roepen, als met woorden eens brullenden. Ps. 22 : 2. Denkt dan, gelovigen, hoe zwaar aan uw Borg gevallen is, de last uwer zonden, wat een arbeid u Hem gemaakt hebt met uw zonden, en Hem hebt vermoeid met uw overtredingen. Jes. 43 : 24, waarom Hij in de weedom van Zijn ziele, en onder de ontzaggelijke lichaamssmartten moest uitbreken.

§ 9. In deze allerdeerlijkste klacht: ***Eli, Eli, Lama Sabachtani, dat is: Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?*** Markus heeft hoofdstuk 15 : 34, *Eloi, Eloi, Lama Sabachtani*, zijnde het hierdoor enigszins twijfelachtig of de Heere Jezus zelf deze woorden dus naar het Aramees Dialect of tongval, gewoonlijk toen onder de Joden gebruikt, heeft uitgesproken, - gelijk sommige geleerden menen, - dan of in het Hebreeuws, gelijk anderen stellen, denkende dat de Evangelist Markus, in het beschrijven of verhalen dezer geschiedenis, het Syrische (Aramees) dialect gebruikt heeft, als toenmaals de gewoonte onder de Joden; maar dat de Heere eigenlijk in het Hebreeuws gezegd heeft: *Eli, Eli*, naar de aantekening van Matthéüs en Lucas. Temeer, omdat dit naderbij komt bij het woord Elias, waartoe Jezus woorden van de spotters werden overgebracht. En als men dit laatste stelt, dan zou de Heiland gebruikt hebben de eigen woorden van de Hebreeuwse tekst. Ps. 22 : 2. Behalve alleen dat Hij in plaats van het Hebreeuwse woord *Hazabthani*, een ander Chaldeeusch woord van gelijke beduiding *Sabachtani* gebruikt. Althans de Evangelisten zijn zeer nauwkeurig geweest om de eigen woorden van Jezus te boek te stellen, als dewelke of in de klank, of immers in de betekenis dezelfde zijn met de woorden van Ps. 22 : 2, opdat ook uit de aanmerkelijke vervulling, van hetgeen aangaande de klacht van de Messias voorzgd was, in de persoon van de gekruiste Jezus van Nazareth, deszelfs ware Messiaschap zou blijken. Ook om de hier opgevolgde spotternij, opgemaakt uit een gelijkkluidendheid van *Eli* en *Elias*, te kunnen bevatten, was het nodig, dat de eigen grondwoorden, van Jezus uitgesproken, werden opgetekend.

§ 10. Maar van meer gewicht zal het zijn, de inhoud van de bittere weeklacht van de Heiland wat nader te overwegen. Wat nu de Hebreeuwse woorden, of misschien naar het Syrische verbogen, die Hij sprak, betekenen, verklaren ons de Evangelieschrijvers zelf met hun vertaling: dat is: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Waaromtrent ons te letten staat op de aanspraak:

- *Mijn God, Mijn God.*
- Op de eigenlijke inhoud van de klacht: *Gij hebt Mij verlaten.*
- Op de wijze van derzelve voorstelling: *waarom hebt Gij, enz.*

§ 11. De aanspraak van de bitter kermende Zaligmaker is: *Mijn God, Mijn God.* Hij noemt de Vader Zijn God, wel mede in zover Jezus een mens was, zo was de Vader

ook Zijn God en Schepper. En in opzicht van Jezus' heilige mensheid, Zijn God en Zijn Bevrijder, Die Hem zeker wèl wilde. Maar voornamelijk moet men deze uitdrukking, *Mijn God*, hier verstaan in een verbondsbetrekking. De Vader was de God Zijns verbonds; niet zoals Hij zulks is voor de uitverkoren zondaar in het genadeverbond. Maar uit kracht van de eeuwige Raad des vredes, of het eeuwig verbond der verlossing, tussen de Vader en de Zoon. Waarin de Zoon het grote werk der verlossing van uitverkoren zondaren op Zich heeft genomen, om ten dien einde in het vlees te verschijnen, de wet te volbrengen en haar vloek te dragen, door lijden en sterven, Ps. 40 : 7-9, Hebr. 10 : 5-10. Maar waarin de Vader had beloofd aan de Zoon, om Hem na dit volbrachte grote werk uitermate zeer te verheerlijken, Jes. 52 : 13 en hoofdstuk 53 : 10-12. En naar Zijn mensheid Hem onder het lijden te ondersteunen en staande te houden, als Zijn Knecht, Zijn Uitverkorene, in Welke Hij een welbehagen had, Jesaja 42 : 1. Op die grond zegt hier dan de klagende Heiland tot God Zijn eigen Vader: *Mijn God*. Om te betuigen zijn heilige en gewillige onderwerping in het lijden onder de hand en eeuwigen Raad des Vaders. Om te tonen Zijn heilig en onwankelbaar vertrouwen op des Vaders bijstand, beloften en trouw, als die Hem zeker verhoren en uit de vreze des doods verlossen zou.

Dus zegt dan Jezus: *Mijn God, Mijn getrouwe Verbonds-God en Mijn Uithelper*. De verdubbeling nu van deze aanspraak, *Mijn God, Mijn God*, vertoont ons, hoe de Heere Jezus in de benauwdheid bij niemand dan bij God hulp zocht. Hoe krachtig en volstandig Zijn vertrouwen op God was, zelfs onder de uitlating van Zijn toorn. Het is nog, *Mijn God, Mijn God*. Het wijst ook aan de ijver van Zijn gebed, Zijn vurige begeerte en verlangen naar Gods hulp. Mitsgaders zijn overgrote benauwdheid, hetwelk alles de Heiland met herhaling en sterk doet roepen: *Mijn God, Mijn God*.

§ 12. Hetgeen waarover Hij zo bitter klaagt tot de Vader is: *Gij hebt Mij verlaten*. Welke verlaten geenszins moet begrepen worden of in opzicht van de wezenlijke vereniging van zijn Godheid met de Vader. Nee, zo was Hij en de Vader altoos in Wezen één, Joh. 10 : 30. En Christus kon niet ophouden de eigen Zoon van God te zijn en 's Vaders Geliefde. Of van een verlaten van Jezus' Goddelijke natuur zelf, nee, die bleef altoos met Zijn mensheid verenigd en altoos dezelve ondersteunende. Of dat Hij van de Vader zou verlaten zijn geweest door een absolute en gehele intrekking der Goddelijke genade. Nee, want de Vader kon niet ophouden deze Zijn heilige, Zijn Gunstgenoot, lief te hebben en Hem wel te willen, ziet Ps. 16 : 9 en 10. Maar in die zin was de Heere Jezus van God verlaten, dat de Heiland naar Zijn mensheid nu ontbeerde dat heugelijk gevoelen en die invloed van Zijns Vaders dierbare vertroosting, die Hij wel op andere tijden overvloedig had genoten, ziet Matth. 11 : 25. Dat nu daarentegen God de Vader als Rechter, door de zonden der uitverkorenen vertoornd, de ziel van hun Borg Jezus, inwendig en als van rondom verschrikte met Zijn geduchte rechtvaardigheid, toorn en wraak: Uw hittige toornigheden gaan over mij, Uw verschrikkingen doen Mij vergaan, Ps. 88 : 17 mocht Hij in voller nadruk dan Heman klagen. Dat God de Vader in Zijn heilige rechtvaardigheid toeliet, dat de satan met Zijn helse aanvechtingen en verschrikkingen, Jezus' heilige ziel verzocht tot ongeduld, murmuring en wanhoop, hoewel ten enenmale vergeefs. Want (zegt Jezus) de overste dezer wereld komt tegen Mij, maar hij heeft aan Mij niets, Joh. 14 : 30, vergelijk Lukas 22 : 53. Echter waren deze verzoeken een bitter lijden voor de Heilige Gods. En dat God alle de instrumenten des bozen, Joden en Heidenen, geringen en aanzienlijken, losliet tegen de Heiland, dit deed Hem kermen: Vele varren hebben Mij omsingeld, sterke stieren van Bazan hebben Mij omgeven; zij hebben hun mond tegen Mij opgesperd als een verscheurende en brullende leeuw, Ps. 22 : 13 en

14. Eindelijk, dat God Hem nu voor een wijle tijds had overgelaten aan al de vloeken van de wet, aan al de straffen der uitverkorenen, die hier op Hem aanlopen en aan verschrikkingen des doods gewapend met zijn prikkels der zonde, en de wet; dat Hij de brandende toorn Gods tegen de zonde, die Hij als Borg op Zich had genomen, nu gevoelt en al de fiolen van Gods gramschap over Hem uitgestort. En ondertussen zwijgt God stil op Zijn gebed, ziet Ps. 22 : 3. En onthoudt Hem de invloed van Zijn genade, ja Hij komt Hem tegen als een gewapend Man. Wat wonder dan, dat de Heere Jezus in dit opzicht klaagt: *Waarom hebt Gij Mij verlaten?* Hij leed en stierf toch niet als de heilige martelaren ,die onder de wreedste pijnigingen, dikwijls de allerovervloedigste vertroosting van binnen genieten en daarom midden in de vlammen kunnen zingen. Maar Jezus leed en stierf als de Borg, onder het gevoelen van Gods toorn en wraak. En dit doet Hem zo erbarmelijk klagen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt u Mij verlaten?*

§ 13. Maar ook is opmerkenswaardig de wijze op welke de Zaligmaker zijn klacht uitboezemt, als Hij tot Zijn God en Vader roept: *Waarom hebt Gij Mij verlaten?* Niet dat Hij onkundig was van de ware reden en oorzaak, waarom de Vader nu als van ver stond, nee, Hij wist zelf waarom Hij in deze ure gekomen was, Joh 12 : 27. Maar met dit waarom drukt Hij uit de onuitsprekelijke zwaarte van dit Zijn lijden en zielsangst, gelijk de diep treurende en verslagen bidders, ons meermalen in het Heilig Woord voorkomen en bijzonder in de Psalmen, stellende een waarom vooraan bij hun smekingen. O Heere waarom staat Gij van verre? Waarom verbergt Gij U in tijden van benauwdheid Ps. 10 : 1. Niet om de Heere redenen af te eisen. Maar om in dier voege de bittere droefheid van hun geest voor Hem te klagen. Hierdoor beroept Zich de Borg op Zijn Verbonds-God en Vader, Wie volkomen de oorzaak bekend was, waarom Hij dit alles zo lijdzaam en vrijwillig leed. Namelijk, om volgens het eeuwig verbond der verlossing, des Vaders Naam op de aarde te verheerlijken, Joh. 17 : 4-6. En om de arme, maar uitverkoren zondaars, van de eeuwige benauwdheid en helse pijnen te bevrijden en weer tot God te brengen, 1 Petrus 3 : 18. En dienvolgens met dit, *waarom hebt Gij Mij verlaten?* bidt en verzoekt de Heere Jezus van Zijn God en Vader, zo veel verkwikking, verademing en ondersteuning, als met die eeuwige raad en met de gerechtigheid en waarheid Gods kon bestaan. En Hij verwacht dat Hem de Vader een spoedig einde en heerlijke uitkomst van al dit lijden zal verlenen, want hiertoe heeft Hij gebeden en smekingen tot Dengene Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen opgeofferd, Hebr. 5 : 7. Ook dus maant de Heiland Zijn Vader en Bonds-God op Deszelfs onfeilbare beloften, als bijvoorbeeld: “Omdat Hij Mij zeer bemint, spreekt God, zo zal Ik Hem uithelpen; Ik zal Hem op een hoogte stellen, want Hij kent Mijn Naam. Hij zal Mij aanroepen en Ik zal Hem verhoren. In de benauwdheid zal Ik bij Hem zijn, Ik zal er Hem uittrekken en zal Hem verheerlijken. Ik zal Hem met langheid der dagen verzadigen en Ik zal Hem Mijn heil doen zien”, Ps. 91 : 14-16.

§ 14. O, allerheiligste lijdzaamheid dan en volkomenste onderwerping van de klagende Heiland, onder de raad en wille Gods! Hoe verder is Hij van alle murmuring, ongeduld of twijfeling; ja integendeel, wat betoont Hij een heilig, volmaakt en vast vertrouwen op Zijn Bond-God en Eigen Vader. Even gelijk de Messias in de 22ste Psalm, na Zijn jammerklacht te hebben opgeheven, vers 2 en 3, aldus vervolgt vers 4-6: “Doch Gij, o God zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israëls. Op U hebben onze vaders vertrouwend, zij hebben vertrouwend en Gij hebt ze uitgeholpen. Tot U hebben zij geroepen en zijn uitgered, op U hebben zij vertrouwend

en zij zijn niet beschaamd geworden.” En vers 10-12: “Gij zijt het immers, Die Mij uit de buik heeft uitgetogen, Die Mij hebt doen vertrouwen, zijnde aan Mijner moeders borsten. Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van de buik Mijner moeder aan zijt Gij Mij God. Zo wees niet verre van Mij, want benauwdheid is nabij, want daar is geen helper.” Voor het overige, het was gelijk wij toonden, vanwege de benauwdheden Zijns harten die zich wijd uitstrekten en opdat ook daaruit Zijn volk mocht beseffen, hoe zwaar de zielen-Borg het Rantsoen van hun zielen gevallen is, dat de zieltogende Jezus zo klagelijk uitschreeuwt: *Eli, Eli, Lama, Sabachtani, dat is, Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?*

§ 15. En evenwel, o de onnatuurlijke wreedheid der vijanden van de onnozele Jezus. Deze zijn erbarmelijke kracht wordt al mede het voorwerp van hun spotternij. En sommigen (zegt de tekst vers 47) die daar stonden, zulks horende, zeiden: ***Deze roept Elia***. De spotters waren sommigen die daar stonden, of als Markus heeft hoofdstuk 15 : 35, die daarbij stonden, namelijk nabij het kruis van Jezus. Waarschijnlijk uit de verharde en woedende Joden. Maar welke misschien ook de soldaten hiertoe mede aanstookten, immers met hun voorbeeld, daar het anders denkelijk is, dat dit Romeinse krijgsvolk, weinig of niets wist van Elia, noch van de zin der Hebreeuwse woorden, *Eli, Eli*. De aanleiding tot hun spotternij was, dat zij zulks hoorden, te weten die klaagtaal van Jezus, dewelke Hij met een grote stem voortbracht en daarom zeer lichtelijk van deze omstanders kon gehoord worden.

Hun spottaal: “Zij zeiden: *Deze roept Elia*; omdat de woorden Eli en Elia in de klank zeer na overeenkomen, maken zij daarvan een schimpelijke en kwaadaardige verdraaiing als zij zeiden: nu hoort u dat Hijzelf wel overtuigd is, dat Hij tevergeefs op God vertrouwend heeft, van Wien Hij nu verlaten is. En daarom in een wanhopige vertwijfeling van de hulpe Gods, ja met een verzaking en varen laten van God, zoekt Hij nu zijn verbssing bij het schepsel, bij Elia. Schone roem dan, die Deze heeft gedragen op Zijn vertrouwen op God, dat Die Hem wèl wilde, ja dat Die Zijn eigen Vader was.”

O, helse spotternij en boosaardige verdraaiing. Daar Jezus had geroepen, niet Elia, Elia. Maar *Eli, Eli*. En daar het die Joden zelfs wel wisten, dat dit niet anders betekent dan, *Mijn God, Mijn God*. Voor het overige is het wel niet onwaarschijnlijk dat een aloude bijgelovige overlevering van dat Elia de Tisbiter komen moest tot hulp van de Messias, mede gelegenheid gegeven heeft tot deze schimptaal. Waarop schijnt te doelen, hetgeen hier vers 49 verhaald wordt: ***maar de anderen zeiden: houdt op, laat ons zien of Elia komt om Hem te verlossen***. Spotsgewijze ook dit nog vereisende tot een kenmerk van Jezus' Messiasschap.

Maar dit nu daar latende, gelijk ook hetgeen staat vers 48, aangaande dat toereiken van dien edik, om Jezus in Zijn dorst te laven (waarvan over Joh. 19 : 28-30 breder). Zo zeggen wij alleen, wat ook deze satansinstrumenten Jezus' heilig klagen, bidden en vertrouwen, mogen bespotten, zo hebben ondertussen Gods beloften zijn ziel ondersteund. *Hij zal tot Mij roepen, spreekt God en Ik zal Hem verhoren*, enz. Ps. 91:15.

§ 16. Ondertussen. O, hoe hard als steen, en onbuigzaam als staal is het hart der goddelozen en onbekeerden. Noch die verschrikkelijke duisternis op de volle middag en van drie uren lang; noch de weemoedige en zieldoorsnijdende weeklacht van de gekruiste Jezus, hebben daarop enig vermogen om ze te vermurwen, of van heilloze spottaal af te schrikken. O, niets is er ter wereld, hetwelk des zondaars harde hart kan breken, of week maken tot haar boetvaardigheid en de krachtdadige genade Gods.

TOEPASSING

§ 17. De betoging van des Heeren Jezus waarachtig Messiasschap, hebben wij merendeels in de verklaring ingevlochten. Herdenk hetgeen wij gezegd hebben. Van die wonderbaarlijke duisternis, alsmede door de Profeten voorspeld en door welk groot wonderwerk in die omstandigheden God volkomen de gekruiste Jezus voor heel de wereld heeft gerechtvaardigd, en deszelfs grootheid en ware Godheid bevestigd. Van de nauwe overeenstemming van 's Heilands klacht en de eigen woorden daarvan met Ps. 22 : 2.

Hoe in de ure dat Jezus aan het kruis gehecht is, volgens Markus 15 : 25 de derde ure, naar der Joden rekening, naar de onze de negende in de voormiddag, mitsgaders in de ure dat Hij aan het kruis gestorven is, de negende ure bij de Joden, bij ons de derde ure des namiddags, waarop ook het Paaslam moest geslacht worden; de voorbeelden van het gedurig morgen en avondoffer onder Israël en van het Pascha, zijn vervuld geworden, is hier uit kennelijk, ziet Exod. 29 : 38 en 39, hoofdstuk 12 : 6.

Zo is dan Jezus het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt, 1 Joh. 1 : 29. En ons Pascha hetwelk voor ons geslacht is, 1 Cor. 5 : 7. Hier komt bij het heilig gedrag van de Heiland, overeenkomende in alles met hetgeen van de Messias voorzien was, Ps. 22 : 4-6 en vers 10-12. Aangaande zijn verwonderlijke lijdzaamheid, vurige gebeden en volkomen vertrouwen op God, als Zijn Bond-God en Verlosser, in Zijn bitterste klachten wegens het smartelijk gevoelen van Gods toorn, onder die diepe verlatenheid van God, vol van heilige bewegingen, ver van enig ongeduld onder Gods hand, ver van alle wraakzucht over zijn vijanden. De helse spottaal der goddelozen met Jezus' nare klacht, heilig bidden en vertrouwen, beantwoordt de voorziening van Ps. 69 : 11, waar de Messias kermt: *Ik heb geweend in het vasten Mijner ziel. Maar het is Mij geworden tot allerlei smaad.*

§ 18. Van de uiterste en verschrikkelijke zwaarte van dit gedeelte van het lijden van Jezus Christus, wanneer zijn ziel als nedergedaald is ter helle en gezonken in helse benauwdheden in een allerakeligste duisternis naar buiten en in de uiterste zielsduisternis naar binnen, daarvan is telkens in de verklaringen gesproken en zal in onze opmerkingen aan de gelovigen, van de Heiland verlost volk, nog al iets van herinnerd worden.

§ 19. Desgelijks verschuiven wij tot daartoe onze aanmerkingen over het borgtochtelijke in dezen.

§ 20. Ondertussen wij behoren hier niet voorbij te gaan deze leerpunten van groot gewicht. Zoveel was er van node, zulk een kostelijk en zwaar zielsrantsoen vereiste de Goddelijke rechtvaardigheid. Zouden zondaren op een wijze, Gode betamelijk zalig gemaakt worden, de Borg, de Godmens, moest Zijn ziel tot een schuldoffer stellen Jes. 53 : 10. Zulk een gruwel is de zonde in de ogen van een heilig God, dat zij niet anders kon geboet worden, dan mits dat God voor een wijle tijd verliet de Middelaar der uitverkorenen; dat Die, hoewel Hij was Gods gunstgenoot, en Zijn eigen Zoon ten doel werd aan de pijlen van Gods toorn en droeg de vloek der Wet. Maar ook, o diepe afgrond van Gods liefde tot Zijn uitverkoren volk, zo verdoemelijk als alle de anderen, dat God Zijn geliefde Zoon, zijn eeuwige Vermaking, om hunnentwil overgeeft aan een staat van een aller-treurigste verlatenheid, verberging en gemis van het licht van Zijn zalig aanschijn. En o, de liefde van Christus, de Zoon van God, dat Die beminde van

de Vader, die ware geliefde des Heeren, vrijwillig die verlating ondergaat, en hoe zwaar het Hem viel ze lijdzaam, heilig en standvastig draagt, voor zulken die Hem zo schandelijk verlaten hadden en waardig waren eeuwig van God verlaten en verstoten te worden, opdat die de aanneming tot kinderen Gods verkrijgen zouden. O wonderbare liefde!

§ 21. De praktijk van het verhandelde, zonder ons veel uit te breiden tot ontdekking van onbekeerden, zodanig zijt gij, die de duisternis liefhebt en in de duisternis wandelt (gelijk de geestelijk verblinden Joden dit geweten werd door die zware duisternis bij 's Heilands kruisiging), die wederstrevens des lichts zijt, die in uw ganse levenstrein niet anders doet dan God verlaten en u af te keren van Christus, de Springader des levenden waters en uw heil en vergenoeging te zoeken bij gebroken bakken, bij zonde, wereld en ijdelheid of te vertrouwen in het vlees en op uw gewaande eigengerechtigheid en deugden. En die, gelijk de boze Joden, als de spot drijft met de Heere Jezus Christus, met Zijn volk, dienst en genadeaanbieding, immers die, op het zachtst gesproken, allen deze veracht, versmaadt en verwaarloost.

§ 22. Ach, arme natuurlingen, u moeten wij waarschuwen dat u nog leeft in een staat van vervreemding van God, onder Zijn vloek en toorn, buiten Christus, zonder hoop van zaligheid indien u niet veranderd wordt. In een staat dat God u om uw zonden rechtvaardig verlaten heeft en in het uiterste gevaar verkeert om van Hem voor eeuwig verlaten en verstoten te worden. O, komt u dan en beschouwt toch eens ernstig in dit lijden, in deze hartbrekende jammerklachten van Christus: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* en in al Zijn weedommen. Ach tracht er toch in te zien (onder gebeden tot God om licht) wat u zelf door uw zonden verdiend hebt en nog gedurig verdient, wat u zelf in alle eeuwigheid zult moeten lijden indien u onbekeerd sterft, namelijk het eeuwig verderf van Gods aangezicht en van de heerlijkheid Zijner sterkte, 2 Thess. 1 : 9. Want indien de rechtvaardigheid Gods, vanwege de zonden der uitverkorenen, zo toorn op de Borg, de Heiligen Jezus, de Godmens, de Eigen Zoon van God, wat denkt u onbekeerden, dat u van de wrake Gods zult vrij gaan? O nee, want is dit geschied aan het groene hout, wat zal dan aan het dorre geschieden? Lukas 23 31.

O, besluit u dan met een levendige toepassing op uzelf, dat u geen deel aan Christus en zijn verdiensten hebt, die nooit als verloren ellendelingen tot Hem gekomen zijt in boetvaardigheid. Maar dat u dus in uzelf gebonden zijnde, eeuwig van God zult verlaten worden en ondervinden de verschrikkelijke en ondragelijke gramschap van de almachtige God. O, van God verlaten zijn is een helse staat en Zijn toorn vanwege de zonde te gevoelen, is een helse pijn. Dit maakte Saul zo beangstigd, dat God van hem geweken was, 1 Sam. 28 : 15. En hoewel de Heere Jezus nooit geheel, veel minder tot een staat van wanhoop, van God verlaten was, echter hoe bitter kermde Hij hier over. Insgelijks hoe klagen de Godzaligen als zij zich bevinden onder die droevige bevatting, dat de Heere HEERE hen verlaten heeft, zie Ps. 77 : 8-10, Ps. 88 : 15-18. Daar het maar een verberging is van Gods aangezicht als voor een ogenblik en nauwelijks een schaduw van die verlating die Christus als Borg onderging, onder de prikkel en vloek der zonde, waarvan Hij Zijn volk bevrijd heeft. O, bedenk wel ernstig wat vervaarlijke klachten, verzaard met wanhoop en Godslastering, u zult moeten uitbrullen in de eeuwigheid, wanneer u zonder de minste hoop van verlossing of verlichting zult neergestoten zijn in de hel. En daar zult moeten uitschreeuw: *O, bergen valt op ons*, enz., Openb. 6 : 16. O, wat was die zonsverduistering bij Jezus' dood een verschrikkelijk teken van Gods toorn voor de goddelozen. Hoe

verschrikkelijk zal het dan zijn voor eeuwig uitgeworpen te zijn in de buitenste duisternis, waar weinig zal zijn en knersing der tanden, Matth. 8 : 12. Als u dan tot God roepen wilt, Hij zal dan heilig lachen in uw verderf en spotten wanneer uw vreze komt, Spr. 1 : 26.

§ 23. Maar nu nog biedt zich de ontfermende Heiland aan door het Evangelie der genade om uw Borg te willen zijn. Hij roept u toe: *Wendt u naar Mij toe en wordt behouden*, Jes. 45 : 22. O dan, heden, heden, terwijl gij Zijn stem hoort, verhardt uw harte niet, Ps. 95 : 7, 8. Gebruikt Gods Woord en bidt de Heere Jezus. Zijn Geest mocht u met kracht overtuigen van uw zonden en gevaar, mitsgaders van de noodzakelijkheid van de Heiland tot uw Borg, opdat u als gans ontblote door een heilbegeerig geloof tot Hem mocht komen, om in Hem gevonden te worden, Fil. 3 : 9. O, Hij Zelf zegt: *Die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen*, Joh. 6 : 37.

§ 24. En gij, ontwaakte en ontroerde zielen, o bidt om de Geest des geloofs en haast u naar de vrij stad van Jezus' verzoenend lijden. O, al zijn uw zonden groot en machtig veel, laat u echter door de bloedwreker niet afschrikken, des te nodiger hebt u deze Borg. En u die verslagen van geest zijt, roept Hij toe: *Komt herwaarts tot Mij allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven*, Matth. 11 : 28.

§ 25. Maar wat u betreft, gelovigen, die het duurgekochte volk en eigendom zijt van de Heere Jezus, zo hoog en voor eeuwig aan Hem verplicht en door de Geest ook met Hem, uw Heiland, verenigd, of het mocht strekken tot bevestiging van uw geloof en hoop, tot verwakking van uw ijver en liefde, tot bevordering van uw heiligmaking en tot opbeuring en vertroosting van uw ziel in moedeloosheden en in de geestelijke strijd, ja ook om u meer te verootmoedigen en dankbaarder te maken, geven wij u nog een kort vertoog langs de drie delen van onze tekst, aangaande het zware, bittere, Borgtochtige, zondeverzoenende en zaligmakende van dit gedeelte des lijdens van uw getrouw en barmhartige Hogepriester Jezus Christus. Derhalve,

§ 26. Ten aanzien van die akelige duisternis, die ook uw Zaligmaker beving toen Hij aan het kruis hing en met Gods toorn over uw zonden worstelde, zo vestigt eens hierop uw aandacht. Toen Jozua, de zoon van Nun, op het bevel Gods voor Israël streed tegen de Kanaänieten, moest door een Goddelijk wonderwerk de zon een gehelen dag stil staan aan de hemel om hem en Israël te lichten en zij moest als een dubbelen dag maken, opdat zij hun vijanden konden achterna jagen en verslaan. Maar zie, gelovigen, in deze zware strijd onder de last uwer zonden en tegen de machten des satans, wordt aan uw hemelse Jozua het licht der zon onttrokken. Daar staat uw Heiland, als was Hij onwaardig dat Hem de zon bescheen, omdat Hij als Borg in uw plaats getreden was. De Zon Zelf is zonder zón en het Waarachtige Licht wordt met donkerheid bedekt; de duistere afgrond had nu de macht over Hem en Hij werd van de uiterste donkerheid omringd. Zo verlost Hij u uit de duisternis. En Hij gaat over u op als de Zon der Gerechtigheid, met liefelijke genezing onder Zijn vleugelen, Mal. 4 : 2. Hier zullen u Zijn licht en waarheid geleiden, Ps. 43 : 3. En namaals zal Hij uw kaars zijn, wanneer de heerlijkheid Gods u zal verlichten, Openb. 21 : 23.

§ 27. Ten aanzien van des Heeren Jezus' weeklacht over verlaten. Wat is hier al stof van opbeuring alsmede van besturing voor u oprechten, wie het hartelijk te doen is om het licht van Gods aanschijn en om de nabijheid van Jezus en die echter wegens verberging en ver af zijn van de Heere wel dikwerf met Sion zegt: De Heere heeft mij

verlaten, Hij heeft mijner vergeten, Jes. 49 : 14. O, kinderen Gods, om uw zaligheid te verwerven en opdat u hulp ter bekwamer tijd en vertroosting door Christus zou hebben, Hebr. 4 : 16, stond hier uw Zaligmaker aan het kruis, als beroofd van alle zaligheid en vertroosting, naar ziel en lichaam omsingeld van de bitterste smarten en onuitsprekelijke benauwdheden, die Hem uit de diepten deden roepen: *Eli, Eli, Lama Sabachtani, Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Is het niet daarom geweest gelovige zielen, of dikwijls kleingelovigen, opdat uw Borg van God verlaten zijnde, u tot Gods kinderen en lievelingen zou aangenomen, en nimmermeer van Hem verlaten worden? Want niettegenstaande dat de Vader voor een tijd lang en nu in het bijzonder in deze allerbenauwdste ure, zijn hemelse vertroosting voor de Heere Christus inhield; Christus echter was en bleef Gods eigen en welbeminden Zoon. Zo ook, niettegenstaande u eens onder geestelijke verlating en verberging komt, neemt dit niet weg uw geestelijk kinschap, noch Gods Vaderlijke liefde jegens u. O nee, u die in Christus leeft, Christus' God blijft uw God en Zijn Vader, uw Vader, in opzicht van genade der aanneming. Immers uw zielsvereniging en gemeenschap met God in Christus, hangt niet af van het troostrijk gevoelen der genade. Maar van de gronden der genade, namelijk de eeuwige raad Gods, Zijn liefde, en het verbond met uw God, door het bloed Van Christus, het bloed des Verbonds. En daarom al gevoelt u niet altijd die genade, vertrouwt nochtans op dezelve, want de genadegiften Gods en Zijn roeping zijn onberouwelijk, Rom. 11 : 29. Noemt Hem ook dan nog uw God, wanneer de Heere van ver staat, en Zich vreemd houdt.

Onbegrijpelijk en wonderbaar is hetgeen, waarover uw Heiland klaagt, en nochtans is dit de grond van alle uw vertroosting. De Zoon klaagt over de verberging des Vaders, de Beminde over toorn, de Verenigde over verlating, de Fontein der Troostes over mistroostigheid, de Heere des hemels over de angst der hel. O, u had God verlaten, en u waart daarom van God verlaten en van Zijn aangezicht verdreven, volgens Gen. 3 : 24. Dat draagt nu uw Borg, uw Zaligmaker en Hij kermt daar over zo weemoedig tot Zijn Vader: *waarom hebt Gij Mij verlaten?* De Vader verborg voor Hem Zijn liefde, de Godheid des Zoons hield veelszins hare kracht in; de Heilige Geest hield terug de vreugdeolie van Zijn heil en vertroosting. Ondertussen moest Jezus naar zijn mensheid de bittere kelk van Gods toorn geheel uitdrinken. Al de straffen van uw en van aller uitverkorenen zonden, deed de Heere op Hem aanlopen. Hij werd om uw ongerechtigheden verdrukt, verbrijzeld en verwond, Jes. 53 : 56, met duizend smarten en smaadheden, uitwendig en inwendig, met angst, strijd en helse verschrikkingen, werd Hij doorsneden. Zie nu gelovigen, in dit alles uw verlatingen genezen; u die verlaten en gehaat waart, wordt nu gesteld tot een eeuwige heerlijkheid en vreugde, Jes. 60: 15. De Heere noemt u niet meer de verlatene. Maar: *Mijn lust is naar haar*, Jes. 62 : 4. Hij zal u niet begeven, Hij zal u niet verlaten, Hebr. 13 : 5. Hij zal ook uw klachten over verlating stillen. O, niets is er droeviger voor de vromen, dan verlaten te zijn van God, en niet te gevoelen Zijn genade en bijstand. Al het kruis, hoe zwaar ook, is licht, als hen God niet verlaat. Maar als Zijn nabijheid hen verkwikt, noch vuur noch dood, noch zwaard noch enig ding zal de ziel schromen ziet Dan. 3 : 17, Hand 21 : 13, Rom. 8 : 35-39. Maar ontbloot te staan van Gods vertroosting, maakt alles zwaar en ondragelijk.

Wanneer u, gelovigen, de verlatingen Gods u drukken en u bitter doen klagen zo gedenkt tot uwer opbeuring aan dit jammergeklag van uw Heiland: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Hoe? Die Zijn eigen Zoon verlaten heeft om uwentwil, zou Die u verlaten? Gaat niet Zijn trouw en liefde oneindig te boven alle Vaderlijke liefde en trouw, ja alle moederlijke ontferming? "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten of een moeder, dat zij zich niet ontfermt over de vrucht haars

buiks? Maar hoewel deze vergaten zo zal Ik toch uwer niet vergeten, spreekt de Heere”, Jes. 49 : 15-16. Voor een klein ogenblik mag Hij u verlaten, maar met grote en eeuwige goedertierenheden zal Hij Zich uwer ontfermen, zie Jes. 54 : 78. O, zoekt dan kinderen Gods, diep dankbaar te worden aan uw Zaligmaker, Die dit zo duur voor u heeft verworven. Zoekt er uw gebruik van te maken in geestelijke verlatingen. Hierbenevens, onder ootmoedige gebeden om de kracht van Christus. Hoedt u zorgvuldig, dat u door stoute zonden, of zorgeloosheid, of wereldgelijkvormigheid, toch niet afwijkt van achter de Heere uw God, waarom Hij u aan geestelijke verlating zou overgeven. Smeek veel uw Heiland: *Blijf in mij, opdat Ik in u blijve*, Joh. 15 : 4.

§ 28. Wordt ook, kinderen Gods, uw Borg en dierbare Verlosser, van de goddelozen deerlijk bespot over Zijn klagelijk bidden en heilig vertrouwen op God. O, ook dit droeg Hij, om, zøl niet geheel u vrij te stellen van des werelds hoon en boosaardige beschimpingen, bijzonder over uw klagen vanwege uw zonden, over uw gebeden en Godsvrucht. Want het is doorgaans hier het lot der Godvruchtigen, dat zij om hun afwijken van het kwade, tot een spot gesteld worden, Jes. 59 : 15.

Echter uw bespote Heiland zal Zijne en uw bespotters, bespotten, zij zullen uw ziel niet kunnen beschadigen. En hetgeen meer is, tegen alle des satans bestrijdingen, waardoor hij (bijzonder als u in tegenspoed leeft) uw welgegronde hoop op God door Christus, zoekt te ondermijnen en te bespotten, dan moogt ge u vertroosten, dat de Heere Christus nóch Zijn Vader, u in uw noden en gebeden, geenszins zal bespotten of uw hoop teleurstellen. Nee, Hij zal uw woorden en de mening van Zijn Geest, wel vatten en ook de zwakke, maar oprechte zuchtingen van uw ziel, ten beste duiden. Ja de Heere Christus uw barmhartige Hogepriester zal uw smeking en gebeden, voor de troon van Zijn Vader dragen en veraangenamen. Hij zal u also sterken dat, hoezeer u klaagt en kermt, u echter in het geloof bewaard wordt tot het einde toe. Hij zal u meermalen uw zak ontbinden en uw weeklacht in een rei veranderen, Ps. 30 : 12. Als u in duisternis zult gezeten zijn, zal u de Heere tot een Licht zijn, Micha 7 : 8. *Uw zon zal niet meer ondergaan en uw maan zal haar licht niet intrekken, want de Heere zal u tot een eeuwig licht wezen; en de dagen uwer treuring zullen een einde nemen*, Jes. 60: 20. Amen.

12. DE DRIE LAATSTE WOORDEN EN DE DOOD VAN CHRISTUS

TEKST Joh. 19 : 28-30 en Lukas 23 : 46.

Hierna Jezus wetende, dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zou vervuld worden zeide: Mij dorst.

Daar stond dan een vat vol edik en zij vulden een spons met edik, en omleiden ze met hysop en brachten zij aan Zijn mond.

Toen Jezus dan de edik genomen had, zeide Hij: Het is volbracht, en het hoofd buigende gaf de geest.

En Jezus roepende met grote stem, zeide: Vader, in uw handen beveel Ik Mijn geest. En als Hij dit gezegd had, gaf Hij den geest.

Zie ook Matth. 27 : 48-50. Markus. 15 : 36 en 37.

§ 1. In onze vorige prediking hoorden wij de Heiland, aan het kruis hangende, onder een zware zonsverduistering van drie uur lang, terwijl zijn ziel worstelde met de uiterste duisternis, van Gods verberging en gramschap en met de machten der hel en de prikkel des doods, zo klagelijk uitroepen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Mitsgaders hoe schamper Hij over die klacht van de bozen bespot werd niettegenstaande de wonderbare duisternis, van Zijn onschuld, grootheid en Godheid zo krachtig getuigde. Nu zullen wij ook nog de Zaligmaker aan het kruis horen bitter klagen van dorst en Hem zien gelaafd, of liever gekweld, met wrange edik, die men Hem toereikte. Maar ook zullen wij hier zien, hoe Godvruchtig de Heere Jezus Zich tot de dood schikte en hoe vrijwillig Hij Zijn leven aflegt en als de Borg de laatste kwadrantpenning betaalt voor Zijn uitverkorenen, tevens hen verzekerende van de volkomenheid van dit rantsoen voor hun zielen, wanneer Hij met stervende lippen betuigt: *het is volbracht.*

§ 2. In deze stof dan ontmoet ons een verhaal,

- I. van enige zaken die nog Jezus' dood zijn voorafgegaan, bij Joh. vers 28-30, en bij Lucas vers 46.
- II. Van 's Heilands dood zelve bij Joh. vers 30 en bij Lukas vers 46.

§ 3. Aangaande hetgeen voorafging, daartoe behoren, de drie laatste woorden of spreuken, die de Zaligmaker even voor Zijn dood heeft gesproken. Het gevolg van het eerste van die woorden, hoe Hij, als Hij klaagde van dorst, zij gelaafd of liever gekweld geworden met wrangen edik die men Hem gaf.

§ 4. Betreffende van 's Heilands drie laatste woorden. Het eerste daarvan was Zijn klacht van dorst. Waarbij wij tevens moeten overwegen het gevolg te weten hoe Hij gelaafd werd.

Betreffende Jezus' klacht. De tijd of stond daarvan bepaalt de tekst aldus: *Hierna.* Deels ziet dit op de naastvoorgaande jammerklacht: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Ten blijk van Jezus' allerzwaarst zielslijden, waarover Hij het eerste en meest klaagt en Zijn ziel uitstort voor God. Maar ook naar het lichaam zo deerlijk lijdende, en van dorst versmachtende, zucht Hij hierover en doet ook Zijn klacht aan de mensen. Want naar ziel en lichaam leed de Borg, om Zijn volk naar ziel

en lichaam beide te verlossen. Deels mag men dit hierna, ook brengen tot het vorige lijden, na alles wat er reeds van verhaald was. In het bijzonder, nadat Jezus aan het kruis gebeden had voor zijn vijanden, gezorgd had voor zijn moeder, geantwoord had aan de moordenaar en geklaagd aan Zijn Vader, toen heeft Hij klagelijk uitgeroepen: *Mij dorst.*

§ 5. De beweegredenen van die klacht op deze tijdstond, wordt dus vermeld: *Jezus wetende dat nu alles volbracht was, opdat de Schrift zoude vervuld worden, zeide:* enz. Alles was nu volbracht, te weten al hetgeen tot op deze tijd en ogenblik toe Hem als Borg Zijner uitverkorenen, volgens de raad Gods en de profetieën, te doen en te lijden stond. Alles wat er behoorde tot de staat van Zijn diepe vernedering, was nu volbracht, uitgezonderd hetgeen in Ps. 69 : 22 was voorzien en Zijn dood, beide nu terstond ook zullende volbracht worden. Dus moet men het verstaan van al die zaken, die Jezus voor Zijn dood in dit leven had te volbrengen; gelijk Hijzelf in die zin zeide: Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen, Joh. 17 : 4. Jezus wist nu, dat alles dusverre volbracht was. Dit wist Hij door Zijn Goddelijke alwetendheid, voor welke niets kan verborgen zijn. En als Middelaar, tussen Wie en de Vader, de Raad des vredes, of het verbond der verlossing, besloten was, wist Hij wat Hij had op Zich genomen om te lijden en te volbrengen. Desgelijks naar Zijn mensheid wist Hij zulks alles uit de profetieën, die er van Hem, de Messias en van al Zijn lijden en wedervaren, vooraf waren gegaan; mitsgaders uit vergelijking van al hetgeen Hem overkomen was met dezelve. Hij had een volmaakte kennis en een levendig geheugen van alles wat Hij gedaan en geleden had en wist dat daarin tot hiertoe de voorzeggingen ten volle vervuld waren, uitgenomen die ene enige voorzegging van Ps. 69 : 22, die Hij ook volvaardig nu wilde vervullen of tot derzelve volbrenging gelegenheid geven. Zo was de kennis van de Heiland door al Zijn angsten en smarten in het allerminste niet verdonkerd en die levendige indruk op Zijn hart, dat het de eeuwige raad Gods en de profetieën alzo vereisten, diende om de zielen-Borg tot de laatste adem toe in Zijn lijden bereidwillig, getrouw, standvastig en gemoedigd te doen zijn, als Die wist dat hieraan hing de verheerlijking van Gods Naam, de verlossing van zondaren en hoe Hijzelf door lijden in Zijn heerlijkheid moest ingaan, Lukas 24 : 26.

§ 5. Vandaar, opdat ook de Schrift in hetgeen die voorspeld had van des Messias' dorst en klacht daarover en van Zijn deerlijke laving, zoude vervuld worden, zeide Hij: *Mij dorst.* Er was in de Schrift voorzien, hoe de Messias aan het kruis hangende, bitter zou klagen van dorst, Ps. 22 : 16. Mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte. Gelijk ook over de onbarmhartige lavenis, die men Hem zou toebrengen: in Mijne dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven, Ps. 69 : 22. Het eerste vervult hier de Heere Jezus door Zijn eigen klacht: *Mij dorst.* En het laatste door aldus aanleiding te geven aan de krijgsknechten om Hem edik te drinken te geven, waarvan straks nader. Jezus wist, daar moest geen tittel of jota op de aarde vallen van al hetgeen God in Zijn Woord geopenbaard had of laten voorzeggen, bijzonder aangaande de Messias en Zijn verlossingswerk. En daarom opdat de Schrift tot de minste stip vervuld mocht worden en om Zijn volk op het nadrukkelijkste te overtuigen van zijn onuitsprekelijke bereidwilligheid tot het lijden en van zijn allerwonderbaarste liefde tot hen zo is het dat Hij klagelijk uitroept: *Mij dorst,* en Zich gewillig onderwerpt die wrede lavenis, die Hij wist dat er op volgen zou, naar Ps. 69 : 22.

§ 7. Zie zo was ook hieraan de Heere Christus voor Zijn volk kenbaar als de ware

Messias, omdat in Hem aan het kruis vervuld zijn de voorzeggingen van Ps. 22 : 16 en Ps. 69 : 22. Zie, zo was het de spijze van Jezus te doen de wil Desgenen die Hem gezonden had en Zijn werk te volbrengen, Joh. 4 : 34. En hiertoe stelde Hij Zich de Heilige Schrift tot een regelmaat en voorschrift, naar welke Hij in alles Zich wilde gedragen, met volharding tot de einde toe. Opdat dan de Schrift zou vervuld worden, klaagt Hij over een smachtende dorst. Wel mocht derhalve de Messias betuigen: “Zie, Ik kom, in de rol des Boeks is van Mij gescheven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen. En uw wet is in het midden Mijns ingewands”, Ps. 40 : 8, 9. In welken wil, zo de Apostel nadrukkelijk zegt, de gebvigen geheiligd zijn, Hebr. 10:10.

§ 8. Ondertussen dat de Heiland klaagt: *Mij dorst*, mede uit dit oogmerk opdat de Schrift zou vervuld worden. Hieruit moest niemand besluiten dat Jezus niet in waarheid gedorst heeft. Nee, zeker is Hij met een brandende en versmachtende dorst gekweld geweest, veroorzaakt (gelijk licht valt te beseffen) door Zijn deerlijk nachtbraken, droefenis, angst, verschrikking, geseling, lichaamspijnen, dragen van het kruishout door zoveel bloedverlies, door Zijn bidden met sterke roeping en tranen, door al het welke de krachten Zijns lichaams zijn uitgemergeld, Zijn gehemelte verdroogd en Zijn tong is versmacht van een bijna verstikkende dorst. Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, en Mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte, klaagt de Messias, Ps. 22 : 16. Zo ook Ps. 69 : 4: Ik ben vermoeid van Mijn roepen, mijn keel is ontstoken, mijn ogen zijn bezweken. O, terwijl de Zaligmaker dorstig was naar de ziel, naar de invloed van Gods genade en daarover klagelijk uitriep: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Zo is Hij ook dorstig en amechtig naar het lichaam en dit doet Hem uitroepen met een nare stem: *Mij dorst*. O, verdubbeling van Jezus' lijden naar binnen en naar buiten. O, zijn wonderbare liefde tot Zijn volk voor wie Hij ook dit leed. Maar hiervan nader bij het vervolg dezer stof.

§ 9. Wat nu aangaat het gevolg van Jezus' klacht, het was al wederom een verzwaring van Zijn lijden en weedom. Was Hij nu van God verlaten in Zijn geestelijken dorst, Hij zal ook in Zijnen lichamelijke dorst bij de mensen geen verkwikkelijke lafenis erlangen. Maar veleer bespottung en verzwaring van Zijn ellende. ***Daar stond dan een vat met edik, en zij vulden een spons met edik, en omleiden ze met hysop, en brachten ze aan Zijn mond*** enz. Om hier niet breed uit te weiden in stukken van taal en oudheidkunde, noch omtrent de verschillende gedachten der geleerde uitleggers, aangaande sommige omstandigheden dezer laving, zo zeggen wij tot enige opheldering alleen het volgende.

§ 10. Ten aanzien van het vat met edik, hetwelk hier stond, is gans zeer aannemelijk het gevoelen van zeker geleerd schrijver, die stelt, dat dit vat of kruik, of dergelijk gereedschap met edik gevuld op Golgótha gestaan heeft, of geweest is, eigenlijk tot dienst van het krijgsvolk, omdat edik met water gemengd, de gewone drank placht te zijn voor de Romeinse krijgsknechten, bij hen genoemd *posca*, hetwelk verondersteld zijnde, is er niets lichter om te denken, dan dat de soldaten, hier gesteld om de gekruisigden te bewaren, dien drank medegebracht hebben om er hun dorst mede te lessen.

§ 11. Deze drank dan bij de hand zijnde, hebben zij met daarmee de gekruiste Jezus, als Hij klaagde van dorst, gelaafd. Betreffende nu de wijze hoe zij dit verrichtte, zegt onze Johannes: ***zij vulden een spons met edik, en omleiden ze met hysop en brachten ze aan Zijn mond***, Matth. zegt hoofdstuk 27 : 48: *en terstond een van hen toelopende,*

nam een spons en die met edik gevuld hebbende, stak ze op een rietstok en gaf Hem te drinken. Zo ook Markus hoofdstuk 15 : 36. Dat Johannes zegt: *zij vulden* enz. is ongetwijfeld in het algemeen gesproken, ten opzichte van de vijandige omstanders bij Jezus' kruis en te verstaan van een of ander, die dit in het werk gesteld heeft, met algemene toestemming van de overigen. Gelijk dan Matthéüs en Markus zeggen: *Een van hen toelopende* enz. Ondertussen is het enigszins donkerder, of dit zij gedaan door iemand uit de Joden, dan of uit de Romeinse krijgsknechten. Evenwel is het gelooflijkst, dat het een uit de soldaten geweest is, omdat aan hen, zo de executie der kruisstraf, als de wacht bij de gekruisigden was aanbevolen. En omdat Lucas hoofdstuk 23 : 36 uitdrukkelijk zegt: *en ook de krijgsknechten tot Hem komende, bespotten Hem en brachten Hem edik.* De tegenbedenking die hier zou kunnen ingebracht worden uit de samenhang bij Lucas, vermēnen wij in een vorige leerrede over Matth. 27 : 39-43 reeds te hebben opgelost.

§ 12. Verder zeggen Matthéüs en Markus, *dat diegene die toeliep, en een spons nam, ze gevuld hebbende met gelijk, dezelve stak op een rietstok en Jezus te drinken gaf.* Maar Johannes heeft, dat deze spons omleid werd met hysop en alzo aan Jezus' mond gebracht. Welk schijnverschil van de geleerden en oudheidkundigen verscheidenlijk wordt overeengebracht. Of dus, dat het woord door Matthéüs en Markus gebruikt, juist niet altijd een rietstok. Maar in het algemeen een stokje of roedje betekent, hetwelk dan Johannes nader zou bepalen, dat het een hysopsteel geweest is, welke heester in de oosterse landen wel soms takjes of stelen ter lengte van twee voeten uit schoot en dus van een genoegzame lengte om er deze spons met edik gevuld, mede te brengen aan Jezus' mond, terwijl toch de kruisen gewoonlijk niet zeer hoog, en de voeten van de kruiseling maar een voet of drie boven de aarde verheven waren. De voorstanders van deze opvatting menende, dat de grondwoorden bij Johannes zeer wel die vertaling lijden: *en zetten die op hysop.* Of, gelijk anderen denken, dat de spons met een hysopsteel doorboord zijnde, dus in de holte van een rietstok is vastgezet en dat in dier voege hier een rietstok en hysop beide zijn gebruikt geworden. Of, gelijk het nog anderen begrijpen, dat aan het boveinde van de rietstok zij aangebonden geweest een bundeltje van hysop waarin die met edik gevulde spons ingebonden of vervat was. Hoe het zij, (immers door middel van een spons in welker holligheden het vocht indringt) die zij met edik gevuld hebbende op een stokje of roede staken, heeft men deze drank, als tot een lafenis aan Jezus' mond gebracht en Hem te drinken gegeven. Want terwijl Zijn handen aan het kruis gebonden en doornageld waren, kon Hijzelf niets aanvatten, geen beker, of dergelijk gereedschap, en heeft niet anders dan al zuigende met de lippen, die drank kunnen proeven of gebruiken.

§ 13. Ondertussen in opzicht van de lijdende Jezus blijkt, het uit het ganse beloop der Evangelische historie, bijzonder uit het verhaal van Lucas hoofdstuk 23 : 36 dat Zijn vijanden geenszins uit barmhartigheid, maar uit wreedheid en spotternij Hem in Zijn brandende dorst gelaafd hebben met een wrange edik, gelijk er ook de Messias over klaagt als over een zwaar lijden: *in Mijn dorst hebben zij Mij edik te drinken gegeven,* Ps. 69 : 22. Voor het overige, of zij de Heere Jezus dien zure azijn gaven, om Zijn dood te verhaasten gelijk sommigen van gevoelen zijn, (dat het wel meer placht te geschieden omtrent de gekruisigden) zijnde de edik voor zwaar gewonden, als zij die drinken, dodelijk, naar het oordeel van de medicijnkundigen; dan of het gedaan werd, gelijk anderen denken, om door de smaak en reuk de flauwte en bezwijming van Jezus voor te komen, of Hem er uit te herstellen en zo ver mogelijk Zijn leven en pijnen te verlengen, bijzonder om spitsgewijze Hem tijd te vergunnen, of misschien Elia tot

zijn hulp mocht komen om Hem af te nemen, - gelijk zo deze dingen bij Matthéüs en Markus schijnen samen te hangen, - dan of het alles geschiedde enkel uit helse spotlust en baldadigheid der soldaten, en tot een heilloos vermaak en tijdverkorting, dit laten wij aan zijn plaats. Gelijk ook of zij de hysop gebruikten tot hartversterking van Jezus dan of om door die bitterheid de edik te onaangenamer te maken en Hem te kwellen. Misschien zou men hier kunnen denken, of de Goddelijke voorzienigheid ons door de hysop niet heeft willen wijzen op de ontzondiging der uitverkorenen? Die nu door dit lijden van Jezus werd verricht, terwijl de hysop onder het Oude Testament in de offerande werd gebruikt, waar David op zinspeelt, Ps. 5 : 9: *Ontzondig mij met hysop en ik zal rein zijn.* Wat er ook van zij en hoe goddeloos het oogmerk en de handel der bozen in deze geweest is, Gods hand en raad bestuurde het also opdat de Borg aan de gerechtigheid Gods zou genoeg doen en de waarheid der Goddelijke voorzeggingen vervullen.

§ 14. Maar hoe gedraagt Zich de dorstende Jezus omtrent deze aangeboden lafenis. De tekst zegt: *toen Jezus dan de edik genomen had*, enz. namelijk dezelve zuigende uit de spons, om Zijn smachtende dorst te lessen. Tevoren als Hij op Golgótha gebracht werd had Hij de gemirrede wijn, dien men Hem aanbood, geweigerd te nemen, om verscheidende gewichtige redenen bij die stof vertoond en voornamelijk om aan geen hersenbedwelming en ongevoeligheid onderhevig te zijn, want Hij moest en wilde de straf der zonde in haar hoogste zwaarte lijden en daarin door mensen niet verlicht worden. Maar nu neemt Hij deze edik aan, omdat Hij wist dat nu de tijdstond daar was, dat de profetie van Ps. 69 : 22 in Hem moest vervuld worden. En zo kon Hij hier nadrukkelijk getuigen als wij terstond zullen horen: *Het is volbracht.* Ziet zo heeft Jezus als Hij de wrangen edik ook nam en smaakte Zich geenszins onttrokken van de bittere beker van Gods toorn geheel uit te drinken, Matth. 6 : 38-39.

§ 15. Het tweede zo aanmerkelijk en groot woord of spreuk van 's Heilands stervende lippen gevloeid, was, dat Hij zeide: *Het is volbracht.* Namelijk niet alleen hetgeen van het drinken van deze edik voorzegd was, maar ook alles wat de Messias, de Borg te doen en te lijden had in zijn vernedering. En hoewel Jezus nog niet gestorven was, echter omdat dit volzeker en terstond volgen zou, mocht Hij met recht uitroepen: *Het is volbracht.* Even gelijk Jezus van Zijn bloed dat haast zou vergoten worden, had gezegd: *dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuw Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt tot vergeving der zonden*, Matth. 26 : 28. Daarom ook nu op het punt van Zijn sterven roept Hij uit: *Het is volbracht*, of: *het is volmaakt.* Nu hadden de dingen, die van de staat Zijner vernedering geschreven waren, een einde. Nu was het (naar Jezus' eigen voorzegging) de derde dag in dewelke Hij voleindigd werd, Lukas 13 : 32. En dat deze Overste Leidsman der zaligheid door lijden geheiligd en volmaakt werd, Hebr. 2 : 10. Tot een Oorzaak der eeuwige zaligheid, allen die Hem gehoorzaam zijn, Hebr. 5 : 9. Nu had de Heere Jezus voleindigd het werk, dat Hem de Vader gegeven had om te doen, Joh. 17 : 4. Tot verheerlijking van Gods Naam en gerechtigheid en ter vervulling van de waarheid en beloften Gods dewelke nu allen in Christus werden ja en amen, Gode tot heerlijkheid, 2 Cor. 1 : 20. De volkomen verlossing van Zijn arm en ellendig volk, zou nu terstond met Jezus' dood volbracht zijn. Nu in de plaats van de schaduw van het Paaslam en alle de offeranden en ceremoniën der Wet, zag men het lichaam en de volbrenging het beeld der zaken zelve, Hebr. 10 vers 1. Het verbond des Ouden Testaments hetwelk zwak en onprofijtelijk was en daarom vergankelijk, hetwelk niemand kon heiligen naar de consciëntie, werd nu oud gemaakt en verouderd, en was nabij de verdwijning,

ziet Hebr. 7 : 18 en 19, hoofdstuk 9 : 9 en 8 : 13. Maar hier was de Borg van een veel beter Verbond, en die Priester, Die in der eeuwigheid blijft, hebbende een onvergankelijk Priesterschap Hebr. 7 : 2224. Dewelke ook met een offerande in eeuwigheid heeft volmaakt degenen die geheiligd worden, Hebr. 10: 14. Nu was er ook geen lijden meer overig voor Jezus, dan alleen dat Hij stervende Zijn geest zou bevelen in de handen van Zijn Vader. Dus dan ten aanhore van al het volk, roept de Heiland aan het kruis triomfeerde uit: *Het is volbracht*.

Hij staat nu als aan het einde van zijn loopbaan en worstelperk; Hij wordt juichende bij Zichzelf wegens de overwinning en de kroon, die Hem niet kon missen. En daarom als zegepralende, betuigt Hij: *Het is volbracht*. Volbracht was nu Gods eeuwige vredeaad. Volbracht waren nu alle profetieën, voorbeelden, schaduw en ceremoniën van het Oude Testament, aangaande de Messias en Zijn lijden. Volbracht waren alle beloften Gods aangaande Die grote Verlosser Die tot Sion komen zou, Jes. 59 : 20. Volbracht was alles, hetwelk geëist werd om de zondaar volkomen te verlossen; de wet was in alles van Hem gehoorzaamd en volbracht; de straf der zonde had Hij volmaakt geleden, zodat er voor de zondaar niet het minste overbleef om te volbrengen, noch ook voor Jezus Zelf niet, om Zijn offerande te moeten herhalen. Volbracht was eindelijk nu ook alle de wreedheid der bloedgierige vijanden tegen de Zaligmaker, van Joden en heidenen, die tegen Hem woedden, volgens Psalm 2: 1 en 2.

§ 16. En hierop ten volle gerust en juichende in hope, schikt Zich nu de Heiland ter dood. Want straks op die uitroep: *het is volbracht, het hoofd buigende gaf Hij de geest*. Maar vooraf moeten wij overwegen de Godvruchtige voorschikking van Jezus tot de dood, door die allerlaatste en heilige spreuk, die uit Zijn bestorven mond gehoord werd, welke ons Lucas 23 : 46 aldus verhaalt, ***en Jezus roepende met grote stem, zeide: Vader in Uw handen beveel Ik Mijn geest***. Matthéüs zegt hoofdstuk 27: 50 dat Hij wederom met een grote stem riep. Had Hij met luider stem zo-even tevoren geroepen: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?* Nu verhief Hij wederom Zijn stem. *Hij gaf een grote stem van Zich*, zegt Markus hoofdstuk 15 : 37. Als zijnde dat wat vreemds en zeer merkwaardig, dat Jezus zo afgemarteld, zo nabij de dood, nog met zulk een sterke stem kon roepen. Dit bewees wel ook Zijn onuitsprekelijke benauwdheid, die Hem dit luid geroep uitperst. Maar ook Zijn meer dan menselijke kracht, de arm Zijner Godheid, die Hem ondersteunde. Benevens Zijn vrijwilligheid en vrijmacht, om Zijn leven af te leggen waneer Hij wilde, al kon Hij langer leven. Zijn ijver en heilig vertrouwen, in dit Zijn allerlaatste gebed, waarin Hij Zijn ziel de Vader aanbeveelt.

Tot een voorbeeld voor de gelovigen en insgelijks, wanneer hun ure gekomen is, in vertrouwen en gewilligheid het lichaam des doods te verlaten en hun ziel Gode over te geven.

Eindelijk, Hij roept zo hard, opdat zijn vijanden, die over zijn klacht van verlating, Hem zo deerlijk hadden bespot, het mochten horen, dat Hij echter in Zijn uiterste doodsnoed nog op God betrouwde. Maar wat riep de stervende Zaligmaker en welke waren Zijn allerlaatste woorden? Hij zeide: *Vader, in Uw handen, beveel Ik Mijn geest*. Van die aanspraak Vader, is tevoren al meer dan eens gesproken. Jezus sterft nog op die waarheid dat God Zijn eigen Vader is en zijn heilige mensheid is te midden in de dood vol van vertrouwen en hoop op Zijn God en Hij legt gerust Zijn ziel neer, in de handen van Zijn Vader, zeggende: *in Uw handen beveel Ik Mijn geest*. Hij sterft naar de Schrift, ook met de Schrift in de mond, want deze woorden zijn ontleend uit Ps. 31 : 6.

En zo behoorde het ook te zijn met de vromen op hun sterfbed, in opzicht van hun

geloof, vertrouwen en Godsvrucht. Maar hiervan in de toepassing.

Inmiddels, in de betuiging van de Heiland: *Vader in Uw handen beveel Ik Mijn geest* blijkt, de onafscheidelijke vereniging der twee naturen in Christus; zijn Godheid en mensheid tot één Persoon; vermits Hij, ook toen Hij stierf was en bleef de Godmens, Wiens eigen Vader God is, Joh. 5 : 18. Zie de vaste grond van roem en van de hoop van Christus op God; Hij beveelt Zijn geest, Zijn redelijke, onsterfelijke, dierbare en heilige ziel in de handen van Zijn Vader. Dat is, in Zijn almachtige bescherming, goedertieren bewaring en allergetrouwste liefde; als een toevertrouwend pand, dat men te zijner tijd kan wedernemen, zo geeft Hij Zijn ziel in 's Vaders handen om ze ten derden dage, als Hij van de doden zou opstaan, wederom vandaar te eisen. Hij beveelt dan aan God Zijn ziel, niet alleen in zover God de getrouwe Schepper, Heere en Rechter was en de God der goedertierenheid voor de heilige Mens Jezus. Maar ook de Verbonds-God van de Godmens en Borg, Die om de arbeid Zijner ziel Hem verzadigen zou. Jes. 53 : 11. Namelijk met vreugde bij Zijn aangezicht en met liefelikheden aan zijn rechterhand, altoos, Ps. 16 : 11. En alzo Zijn ziel in Gods handen hebbende bevolen, zou dezelve, straks bij haar afscheid van het lichaam, bij God zijn in de hemel, in het Paradijs Gods, Lukas 23 : 43. In een volzalige rust en onverstoorbare vrede. O, daar zoude noch duivel, noch dood, noch angst, noch vreze, noch smaad, noch smart, noch kwelling der bozen, noch enig lijden, die heilige ziel ooit meer beroeren.

§ 17. Volgt nu het verhaal van 's Heilands dood, waarvan Johannes zegt: ***En het hoofd buigende, gaf Hij de geest.*** Lukas 23 : 46: En als Hij dit gezegd had gaf Hij de geest, vergelijk Matth. 27 : 50, Markus 15 : 37. Hij boog het hoofd, gelijk eigen is aan de stervenden, of liever aan de gestorvenen, wanneer de hals terstond slap wordt en het hoofd op de schouders neerzigt, hoewel het iets buitengewoons schijnt, dat Hij eerst het hoofd buigt en daarna de geest geeft, als gevende Zich wetende en willens tot de rust en slaap des doods. Opmerkelijk was het ook, daar Jezus nog zoveel kracht heeft om te roepen met een grote stem: *Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest*, hij evenwel terstond sterft en met Zijn laatste woorden nauwelijks gesproken, terstond de geest geeft. Zo onverwacht en schielijk stervende, ten bewijze van Zijn vrijmacht, die Hij had over Zijn eigen leven, waarvan terstond; alsook om het beenbreken te voorkomen. Jezus dan gaf de geest. Bij Lucas staat, gelijk ook bij Markus: *Hij ademde uit*, of Hij liet de adem uit, te weten de laatste adem van Zijn leven, tot een blijk van de waarheid en eigenlijke dood van Zijn lichaam. Zo scheidde dan Zijn kostelijke ziel van het deerlijk uitgemergeld lichaam. Zo maakt Hij eensklaps een einde aan al Zijn smarten. Zo voldoet de Borg de laatste kwadrantpenning aan de Goddelijke gerechtigheid voor de zonden Zijner uitverkorenen, volgens de bedreiging, Gen. 2: 17: *Ten dage als gij daar van eet, zult gij de dood sterven.* Bij Matthéüs lezen wij: *Hij liet de geest uit*, zo in vrijwilligheid en naar eigen macht als tot een volkomen en zalige vrijheid. Johannes schrijft: *Hij gaf de geest over*, namelijk in de handen van Zijn Vader, op Zijn gebod en met de uiterste bereidwilligheid.

Alles om op het krachtigste ons te verzekeren van de waarheid van 's Heilands dood, mitsgaders van Zijn gewillige gehoorzaamheid aan de Vader, tot de dood, ja tot de dood des kruises toe, Fil. 2 : 8. Gelijk mede hoe Hij Zelf met volkomen waarheid had betuigd: “Niemand neemt het leven van Mij, Ik leg het van Mij zelf af ; Ik heb macht hetzelfde af te leggen en heb macht hetzelfde wederom te nemen”, Joh. 10 : 18. Er is geen bloot mens die zulk een macht heeft, dat hij enkel door zijn wil de band tussen ziel en lichaam kan losmaken. Dat is een werk van Goddelijke autoriteit en macht. En zo schijnen hier nog in de dood van Jezus stralen uit van Zijn hoog gezag en

Goddelijkheid. Daar sterft dan Jezus aan het kruis. Hij draagt de vloek en verlost daarvan al Zijn uitverkorenen, Gal. 3 : 13.

TOEPASSING.

§ 18. Zeer licht en in het brede kan men hier betogen het ware Messiasschap van de Heere Jezus. Maar de bewijzen hiervan veelszins in de verklaring zijnde ingevlochten, zo gelieve de waarde lezer maar te herdenken, hetgeen wij gezegd hebben van 's Heilands volkomen kennis, en inzicht in de Raad en Profetieën Gods. Van Zijn smartelijke dorst, en weeklacht daar over, benevens de deerlijke lfenis die men Hem gaf, alles overeenkomstig met het woord der voorzeggingen. Van Zijn uiterste bereidwilligheid, zo groot tot de bijzondere deden van Zijn zwaarwichtig lijden, als om Zijn ziel uit te storten in de dood. Jes. 53 : 12. Van Zijn heilig vertrouwen te midden in de dood op God als Zijn Vader. Van Zijn Godsvrucht in Zijn sterven, mitsgaders van Zijn vrijmacht en Goddelijk gezag om Zijn leven af te leggen wanneer Hij wilde. Zo ook van Zijn heilig triomferen aan het kruis over het volbrachte grote verlossingswerk. En eindelijk van Zijn dood zelf, waarin én in de wijze en omstandigheden daarvan, de kentekenen en graveersels van de Messias, ons van de profeten opgegeven, zo duidelijk vervuld zijn, en als te lezen staan. Men overwege alleenlijk de volgende plaatsen, Deut. 32 : 15. Jes. 53 : 8-10. Dan. 9 : 26; Ps. 18 : 5, 6 en Ps. 22 : 16, 17.

§ 19. Betreffende het zwaarwichtige, smadelijke en bittere van dit uiterste en laatste gedeelte van het gezegend lijden van de Heiland en van Zijn dood, daarvan is wel ten dele reeds gesproken. Maar aan het slot van deze leerrede zullen wij er een uitvoeriger betoog van geven.

§ 20. Gelijk wij mede daar zullen invoegen de aanmerkingen aangaande het Borgtochtelijke.

§ 21. De praktijk aangaande, gelovigen, wat dure verplichtingen liggen er op u, wegens de onbegrijpelijke getrouwheid en liefde van uw Borg Christus Jezus, Die zo gewillig was om voor u en al Zijn uitverkorenen, alle lijden en de dood te ondergaan. Die hier om uwentwil zo smachtend gedorst heeft naar het lichaam, terwijl Zijn ziel zo innig dorste naar uw zaligheid. Die hier met een zure edik gelaafd of veleer bespot en gekweld werd. O, laat dan de zonde, waardoor u deze uw Zielsbeminde al deze smarten en de dood veroorzaakt hebt, u zijn tot een bitter ding en als dodelijk venijn, waar u van moest schrikken om ze in te drinken, opdat u nimmermeer uw Zaligmaker met die wrange edik uwer ongerechtigheden moogt drenken. O, nee. Maar laat Zijn overgrote liefde u bewegen om in afhanging van Zijn licht en genadekracht der zonden af te sterven en der gerechtigheid te leven, want daartoe heeft Hij uw zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout, 1 Petrus 2 : 24. O, dorst u toch ook hoe langer hoe meer met uw ziel naar de Heere Jezus en Zijn gerechtigheid, gelijk een hert dat schreeuwt naar de waterstromen, Ps. 42 : 2 en 3. En komt met al uw dorst, gebrek en ledigheid, tot de wateren van 's Heilands verdiensten en genadevolheid, en koopt van Hem zonder geld en zonder prijs, wijn en melk, Jes. 55 : 1. *Die dorst heeft die kome en die wil neme het water des levens om niet*, Openb. 22 : 17. Denk ook veel en ernstig aan Jezus' woorden: Ik ben dorstig geweest, (namelijk in mijn arme ledematen) en u hebt Mij te drinken gegeven, Matth. 25 : 42. En daarom laat ook de fonteynen uwer milddadigheid, naar uw vermogen, steeds geopend zijn, tot verkwikking van

armen, hongerigen, dorstigen, naakten en berooiden, zonderling die Godvruchtig zijn en de Heere Jezus liefhebben.

Wordt u een wrange beker van armoede en verdrukkingen ingeschonken, neemt dien ook naar het voorbeeld van uw Zaligmaker, gewillig van de hand Gods, want alzo is dikwijls Gods raad en de Schriften voorspellen het de kinderen Gods, dat zij in deze wereld verdrukkingen zullen hebben. Onderwerpt u dan Gode, wanneer ook in deze Zijn wil omtrent u volbracht wordt. Probeert ook naar uw geringe mate naar die innige oprechtheid en volkomenheid in uw hart en wandel, dat u op uw krank- en doodbed vrijmoedig met Hiskia zou mogen betuigen: *Och Heere gedenk toch, dat ik voor Uw aangezicht met een volkomen hart gewandeld heb*, enz. Jes. 38 : 3. Want al is het dat alleen Jezus met stervende lippen kon betuigen: *Het is volbracht*; en: *Ik heb voleindigd het werk o Vader, hetwelk Gij Mij gegeven hebt om te doen*, zo verplicht het u echter, - hoe onbegrijpelijk ver u nog af zijt van de volmaaktheid, - de volmaaktheid na te jagen, Fil. 3 : 12-14. O, zalig sterven dergenen, die in waarheid met Paulus kunnen betuigen: *Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb de loop voleindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid*, enz., 2 Tim. 4 : 7 en 8. Ondertussen zoekt u te houden onder een diep ootmoedig gevoelen van het gans zeer groot gebrek, dat er is in uw geloof, liefde en heiligmaking, opdat u toch meer de aanwas en volmaking in dezelve bij die grote Voleinder des geloofs mag zoeken en in opzicht van de verzoening uwer zonden u steeds in Zijn bloed mag wassen en reinigen. O, u die levendig bevindt dat u niets goeds kunt volbrengen, laat dit grote Woord van uw stervende Borg: *Het is volbracht*, uw ziel opbeuren en doen vertrouwen op die volmaakte en eeuwige gerechtigheid, die Hij voor u heeft aangebracht. Laat Jezus' voorbeeld u bewegen om ook uw geest gewillig in de handen van Zijnen uw hemelse Vader te bevelen, als Hij ze van u eist. Zo deed Stefanus, Hand. 7 : 59: *Heere Jezus, ontvang mijn geest*. En tracht alleszins, terwijl u leeft uw zielen Gode, als uw getrouwe Schepper aan te bevelen, met weldoen, 1 Petrus 4 : 19. Eindelijk is uw Zaligmaker gestorven om uwer zonden wil, u betaamt het dan om in Zijn kracht hoe langer hoe meer de zonde af te sterven en niet meer uzelf te leven. Maar Dien, Die voor u gestorven en opgewekt is, 2 Cor. 5 : 15.

§ 22. Maar ook, terwijl de Heere Jezus als dorst naar des zondaars bekering, zaligheid en Godzaligheid, en Zichzelf zo aannemelijk aanbiedt, o dat derhalve **onbekeerden** het ook opmerkten, die de tijd der bekering verwaarlozen, in hun zonden zorgeloos voortgaan en de aangeboden genade verachten, dat zij niet anders doen dan de dorstende Jezus een wrange edik in te schenken. En wilt u iets tot meerder ontdekking? Immers ach onbekeerden, doet u dit, die het onrecht indrinkt als water en die niet de minste dorst of heilbegeerte hebt naar de Heere Jezus en Zijn gerechtigheid en minst nog om Hem te dienen. Want u kent of gevoelt niet uw dodelijke dorst, uw rampzalig zielsgebrek vanwege uw zonden. U zijt niet ontrust noch treurende over deze uw jammerstaat en uiterst gevaar. U beseft of gelooft niet dat u buiten Jezus in uw zonden zult moeten versmachten en verstikken. En in plaats van innerlijk te dorsten naar 's Heilands gerechtigheid, bent u reeds verzadigd en dronken van uw eigen ingebeelde gerechtigheid. En daarom, u komt niet dorstende tot de geopende Heilfontein. Maar u zoekt het bij gebroken bakken, Jer. 2 : 13. Allermintst zoekt u bij Jezus de bekering en heiligmaking, want u wilt niet dat Hij Koning over u zij, Lukas 19 : 27.

Daarboven, ach verharde en geruste zondaren, en velen ook zo onbarmhartig en onmededogend. O, daar de Heere Christus als van dorst moest versmachten en daar de vrome lidmaten van Christus dikwijls dorst, honger en gebrek lijdten, daar is het

integendeel dat u zo dikwerf en sommigen dagelijks u opvult met spijs en drank en overdaad en u als baadt in 's wereld wellusten, doende de dronkene tot de dorstige, Deut. 29 : 19. O, wat wrange edik schenkt u Jezus in, terwijl u met de lippen Hem eert, maar ondertussen met uw werken Hem zo schandelijk verloochent. En zo doet u ook geldgierigen en winzieke wereldlingen, die niets bijna over hebt voor de nooddruftigen, niets om Jezus in zijn arme en dorstende ledematen te drenken, en te verkwikken.

§ 23. Maar ach ondankbaar en Godvergetend mens, wat zult u of misschien reeds in dit leven van God rechtvaardig gestraft worden met kommer, armoede en gebrek; of zo u onbekeerd blijft, zeker hiernamaals en voor eeuwig worden geplaagd met een ondragelijke ziels- en lichaamsdorst in de hel, onder een allerbenauwdst gemis van alle verkwikkelijk goed, onder een versmachtend en allerverschrikkelijkst gevoelen van Gods toorn en verbolgenheid. “Want alzo zegt de Heere HEERE, ziet Mijn knechten zullen eten. Maar gijlieden zult hongeren; Mijn knechten zullen drinken. Maar gijlieden zult dorsten. Ziet Mijn knechten zullen blijde zijn. Maar gijlieden zult beschaamd zijn. Ziet Mijn knechten zullen juichen van goeder harte. Maar gijlieden zult schreeuw van weedom des harten en van verbreking des geestes zult gij huilen”, Jesaja 65 : 13 en 14.

§ 24. U vermanen wij echter ook in des Heeren Jezus' Naam, o tracht naar Geestes overtuiging, bidt daarom de genaderijke Heiland, opdat ge uw jammerlijke zielsdorst, uw gebrek van alle geestelijk goed, uw vreselijk gevaar en uw dodelijke onmacht recht mocht leren kennen en ze met indruk gevoelen. Spiegelt u ten dien einde ernstig in Gods wet en trekt u haar vloek aan, dewelke u, als u onbekeerd en buiten Jezus' gemeenschap sterft, zo hogelijk verzekerd is in de vervloekte dood des kruises, die de Borg Jezus moest ondergaan. O, gedenkt veel en met gezette opmerking aan de verdoemde rijke man in de hel, die aldaar, zijnde in de pijn, riep en zeide: *vader Abraham, ontferm u mijner, en zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water dope en verkoele mijn tong, want ik lijd smart in deze vlam*, Lucas 16 : 23 en 24. En hoe alle zijn weklachten en gebeden helaas te laat en tevergeefs waren, volgens vers 25 : 6. O, wendt u hierdoor bewogen en heilbegerig uitgedreven naar de enige Fontein des heils, naar de Heere Jezus Die de dorstige wil geven van het water des levens om niet, Openb. 21 : 6.

§ 25. Voor het overige, u die **kinderen Gods** zijt door het geloof in Christus, voor u hebben wij hier nog een nalezing van geestelijke overdenkingen over dit allerlaatste lijden en de dood van uw Zaligmaker Jezus Christus, zonderling tot een nadere betoging van het zwaarwichtige, Borgtochtelijke en zondeverzoenende in dit uiteinde en de voltooiing van 's Heilands lijden opgesloten; tot troost en opwekking van allen die in waarheid de Heere Jezus liefhebben. Staat hier dan eens stil, Godvruchtigen en overweegt bedaard, onder smekingen om Geesteslicht de volgende punten:

§ 26. Wanneer ge uw Borg en Heiland, de Beminde uwer ziel, aan het kruis zo erbarmelijk hoort klagen: *Mij dorst!* Bedenkt hierbij hoe en waarom was de Fontein des levendige waters, de Springader van alle geestelijk heil, de Bron van alle verkwikking voor al wat leeft, hier zo opgedroogd? Hoe, leed Hij dorst? Die de rotssteen klievende Zijn volk zonder dorst geleid had, beide uit Egypte en uit Babel; Die Zelf de Rotssteen was, uit Wie al het geestelijk Israël gedrenkt werd, ziet Ps. 104 : 11, Ps. 105 : 41, Jes. 48 : 21, 1 Cor. 10 : 4. Hoe kon Hij van dorst klagen? Die

dengenen die in Hem geloven beloofd heeft fonteinen en stromen van levendig water, die springen zouden in het eeuwige leven, Joh. 4 : 10-14, hoofdstuk 7 : 38. O, het was, gelovigen, omdat uw Zaligmaker, uw Borg, daar Hij aan het kruis hing, in de arbeid Zijner ziel nu trad de wijnpersbak van Gods toorn, tot zwoegens en bloedzwetens toe, tot dorstens en stervens toe Jes. 53 : 11, hoofdstuk 63 : 13. Hij brandt door de vlammen van de toorn des Heeren om uw zonden. Hij versmacht en stikt bijna van dorst, om uw onmatigheid, ondankbaarheid en Godvergeting, waaraan ge u zo dikwijls schuldig maakt bij het genot van spijs en drank, ten einde om u te verlossen van de vloek Gods over deze en andere zonden, door u bedreven. Teneinde opdat u om Zijns dorstens wil en door het bloed des verbonds zou uitgelaten worden uit de kuil, daar geen water in is, Zach. 9 : 11. En bevrijd van de eeuwige dorst der hel; ja opdat u mag gedrenkt worden uit de beek van Gods wellusten, Ps. 36 : 9. En dat dikwijls uw beker, zo in het lichamelijke, als geestelijke, mocht overvloeien, Ps. 23 : 5. O, wat liefde, lof, eer en dankbaarheid bent u dan niet schuldig aan uw Heiland Die al dit heil zo duur voor u verwierf, Die met het innigste van Zijn ziel zo dorstte naar uw zaligheid! Wat moest ge uzelf verfoeien over al uw misbruik van Gods gaven, waardoor ge uw Borg ook deze smart hebt veroorzaakt. Hoe zeer behoorde u dan steeds te betrachten matigheid en dankbaarheid in het gebruik van spijs en drank, en van de dingen dezer wereld, 1 Cor. 7 : 29-31.

§ 27. Dat uw Jezus in Zijn brandende dorst veleer kwelling dan lafenis werd toegebracht. O, ziet hierin wederom kinderen Gods, de zwaarte van 's Heilands lijden en de uitnemende grootheid van zijn liefde tot u en bemerkt wat heil u daardoor verworven is. O, voor uw dierbare Zaligmaker, wanneer Hij bitter dorstte, was er geen andere verkwikking dan een wrange azijn, die mond en keel samentrekt en het gehemelte verdroogt. Daar Hij toch is Diegene, Die alles met liefelijkheid verheugt; Die voor u heeft toebereid die geestelijke maaltijd van reine wijnen, die gezuiverd zijn, Jes. 25 : 6. Die Fontein aller genade, aller gaven, aller troost, aller vreugde, ja des eeuwigen levens. Ziet Joh. 1 : 16, Ps. 36 : 10. O, smartelijk en smadelijk lijden voor Jezus Zijn vijanden, en met name de Joden, veel meer schuldig aan Jezus' kruisdood, aan de mishandelingen en beschimpingen Hem aangedaan, dan de Romeinse krijgsknechten, hoewel die het merendeels uitvoerden. O, dat ontaard en verbasterd volk, welker bittere wateren te Mara, de Verbondengel, de Christus, had zoet gemaakt, Ex. 15 : 25. Dewelke Hij gebracht had in een land vloeiende van melk en honig, Deut. 6 : 3. Dien Hij druivenbloed en reine wijn had doen drinken, Deut. 32 : 14. Die zijn de oorzaak, dat Hem een spons met edik gevuld wordt. Die vergelden het Hem met bittere beziën, Deut. 32 : 32. Met gal en alssem. Maar waarom ook dit? Gelovigen, als omdat u van nature het onrecht indrinkt als water, en dus uw Heiland die wrange drank bereid had. Maar ook waartoe droeg het uw Borg zo gewillig, nemende die edik? Dan opdat Hij u overvloedig zou drenken met geestelijke wijn en melk, Jes. 55 : 1. Omleiden zij de spons, uit welke Jezus de edik dronk met hysop, u mag hier tot uw troost gedenken, hoe de Heere Jezus u ontzondigd heeft met de hysop van Zijn bitter lijden en dood, Ps. 51 : 9. Brachten zij deze onsmakelijke en onbekwame drank aan de mond van uw Heiland, meer om Hem te kwellen dan te verkwikken, o daarentegen voor u is genade uitgestort op Zijn lippen, Ps. 45 : 3. En Zijn vrucht is uw gehemelte zoet. Ook voert Hij u wel eens in het wijnhuis en zijn liefde is de banier over u, Hoogl. 2 : 3 en 4.

Eindelijk, houden zij uw Jezus deze bitteren drank toe, met bijvoeging van een helse spotternij, zeggende schimpsegewijze, als Matthéüs aantekent: *houd op, laat ons zien of Elia komt om Hem te verlossen*, Matth. 27 : 49. O, daarentegen, in alles wat uw

Heiland omtrent u doet, gelovigen, zelfs als Hij u in velerlei verzoeken laat komen, daar voegt Hij bij zijn belofte, Zijn ware troost. En hoe bitter en langdurig uw kruis mag zijn, Hij zal gewis komen om u te verlossen.

§ 28. En voorts, als ge uw Borg en Middelaar hoort roepen aan het kruis en nabij de dood: *Het is volbracht*; in een heilig gejuich en roemtaal, voorwaar gelovige zielen, en zelfs zwakken in het geloof, wat kunt u horen, hetwelk troostelijker zij, dan even dit woord van uw stervende Zaligmaker: *Het is volbracht*. Daar u niet met al kunt volbrengen, daar ge uw schuld en ellende dagelijks meerder maakt, dat uw Borg het alles voor u betaalt, het alles voor u volbracht en voleindigd heeft. De wet is voldaan; uw schuld geboet; uw zonden verzoend; het handschrift vernietigd; uw straf gedragen; de verdoemenis verdoemd; de strikken des doods verbroken; de hel verstoord; des satans kop vermorzeld. O, dan is er geen verdoemenis meer voor u die in Christus Jezus zijt, Rom. 8:1. Ja integendeel, God de Vader is met u bevredigd; de eeuwige gerechtigheid voor u verworven; uw ziel en lichaam duur gekocht; het leven aan het licht gebracht; de hemel geopend en een eeuwige zaligheid teweeg gebracht. En daarom wat goeds is er meer, dat u zou kunnen wensen? O, kinderen Gods, in Christus en Die gekruist is alle de volheid, Col. 1 : 19, en in Hem zijt gij volmaakt, Col. 2 : 10. O, schept dan steeds een heilig vreugdewater uit deze uw Heilfontein, uit deze geslagen Rotssteen. Hij is genoeg voor uw zielsdorst en ter vervulling van al wat u ontbreekt. Wil de satan, de wet en consciëntie u beschuldigen en verdoemen, o ziet daar, in dit woord van Jezus: *Het is volbracht*, hebt u een volle kwitantie, dat al uw schuld betaald is. Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardigt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is, Rom. 8 : 33.

§ 19. Eindelijk ten aanzien van Jezus' dood zelve. *Hij gaf de geest*, zegt de tekst. Ziet daarin gelovigen, een allergrootste verborgenheid. De Vorst des Levens onderwerpt Zich de dood en Hij sterft, Die Zelf is het eeuwige leven, 1 Joh. 5:20. Hij, Die leeft in alle eeuwigheid, hangt naar Zijn mensheid hier dood aan het kruis en Hij die anderen het leven geeft, leeft niet meer. Zo stelt de goede Herder Zijn leven voor Zijn schapen, Joh. 10 : 11. Zo is Gods eeuwig genadetestament en verbond vastgemaakt in de dood des Middelaars, Hebr. 9 : 15. Zo is de weg tot het hemels heiligdom en tot de genadetroon door Jezus' dood geopend, door Zijn bloed ingewijd, Hebr. 10 : 19-21, hoofdstuk 4 : 16. Zo is teniet gedaan dengene die 't geweld des doods had, dat is de duivel. Zo heeft Christus u verlost, die met vreze des doods door al uw leven der dienstbaarheid onderworpen was, Hebr. 2 : 14 en 15. En daarom, gelovigen, uit kracht van dit groot en volkomen rantsoen, zal, everals de stervende Jezus Zijn ziel beval in de handen Zijns Vaders, ook in de ure van uw dood, uw ziel ingebonden zijn in het bundelke der levendigen, bij de Heere uw God, 1 Sam. 25 : 29. Laat dit u sterken tegen de vreze des doods: In Christus' dood mag u juichen: *Dood, waar is uw prikkel? Hel waar is uw overwinning?* enz. 1 Cor. 15 : 55-57. Amen.